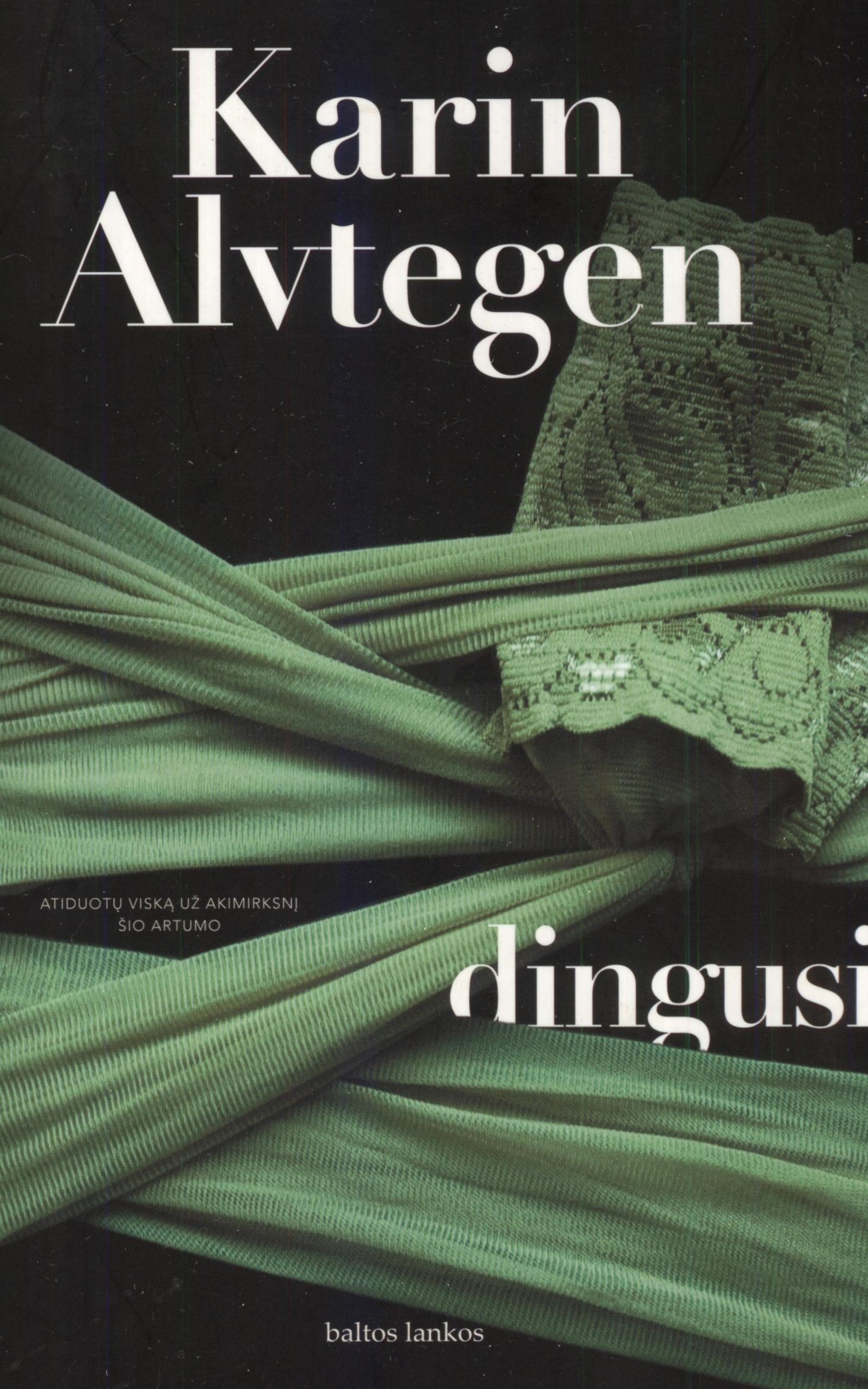

Karin Alvtegen

ATIDUOTŲ VISKĄ UŽ AKIMIRKSNĮ
ŠIO ARTUMO

dingusi

baltos lankos

Karin
Alvtegen

dingusi

Iš švedų kalbos vertė
Leonas Petravičius

baltos lankos

UDK 839.7-3
Al-197

Pakartotinė laida

Viršelio dailininkas
Zigmantas Butautis

Versta iš:
Karin Alvtegen, *Saknad*, Bokförlaget Natur och Kultur, Stockholm, 2005

© Karin Alvtegen, 2000; išleista pagal sutartį
su „Salomonsson Agency"
© Leonas Petravičius, vertimas į lietuvių kalbą, 2006
© Baltų lankų leidyba, 2009

Printed in Lithuania
ISBN 978-9955-23-286-5

Mamai ir tėtei.
Ir Elisabetei.
Už tai, kad visada esate šalia

Tegul žmonės laiko mus Kristaus tarnais ir Dievo slėpinių tvarkytojais. O iš tvarkytojų belieka reikalauti, kad būtų patikimi. Man mažai rūpi, ką jūs ar žmonių teismas spręstų apie mane. Nė aš pats savęs neteisiu. Nors nesijaučiu kaltas, bet dėl to aš dar nesu išteisintas. Mano teisėjas yra Viešpats.

Tad neteiskite ko nors prieš laiką, iki ateis Viešpats, kuris nušvies, kas tamsoje paslėpta, ir atskleis širdžių sumanymus.

Tuomet kiekvienam teks pagyrimas iš Dievo.

Dėkui, Viešpatie, kad suteiki man drąsos. Kad atgręžei į mane savo ausį, išgirdai mano maldą ir vedi mane mano keliu.

Leisk man tapti Tavo įrankiu. Išmokyk mane atleisti jiems nuodėmes ir leisk, kad mano mylimasis sutiktų Tave amžinajame gyvenime.

Tik tada atgausiu viltį.

Tik tada mane aplankys ramybė.

Drabužiai žalios spalvos, garsios firmos. Niekas, ją pamatęs, neįtartų, kad jie pirkti sendaikčių parduotuvėje už aštuoniasdešimt penkias kronas ir penkiasdešimt erių. Sijono saga, tiesa, ištrūkusi, jos vietoje įsegtas žiogelis, bet jo vis tiek niekas nemato.

Ji pamojo padavėjui ir paprašė dar vienos taurės baltojo vyno.

Vakaro išrinktasis sėdėjo už dviejų stalų nuo jos, tarp jų buvo tuščia. Ji dar nepradėjo taikyti savo taktikos, negalėjo žinoti, ar jis ją jau pastebėjo.

Jis valgė tik pirmuosius užkandžius.

Laiko užtektinai.

Ji gurkštelėjo vyno iš pilnos taurės. Vynas sausas ir atšaldytas lygiai tiek, kiek reikia. Tikriausiai gana brangus. Ji nesivargino, neklausinėjo kainos, tai jai visai neįdomu.

Akies krašteliu pastebėjo, kad jis į ją žiūri. Lyg netyčia ji pažvelgė į jį per vyno taurės kraštelį, paskui, apsimetusi abejinga, žvelgė tolyn į restorano salę.

Viešbučio *Grand* prancūziškasis restoranas tikrai puiki vieta. Ji čia lankėsi jau tris kartus, šiandien kol kas tegul bus paskutinis. Gaila. Kambariuose visada būna šviežių vaisių, rankšluosčiai labai stori ir jų tiek daug, kad vieną kitą be didelės rizikos galima įsikišti į rankinuką.

Bet nereikia gundyti likimo. Būtų tikra bėda, jei kas iš personalo ją įsidėmėtų.

Pajuto, kad jis vėl į ją žiūri. Išsitraukė iš rankinuko užrašų knygelę ir atsivertė šios dienos puslapį. Tarytum susierzinusi nekantriai pabarbeno į stalą raudonai lakuotais nagais. Kaip ji galėjo nepastebėti, kad du susitikimai sutampa? Ir dar su pačiais svarbiausiais klientais!

Akies kampučiu matė, kad jis vėl ją stebi.

Pro šalį ėjo padavėjas.

– Gal galėčiau pasinaudoti telefonu?

– Žinoma.

Padavėjas nuėjo prie baro. Ji nusekė jį žvilgsniu. Grįžo nešinas bevielio telefono rageliu.

– Prašom. Pirmiausia surinkite nulį.

– Dėkui.

Ji surinko nulį, o prieš rinkdama numerį dar kartą pažiūrėjo į užrašų knygutę.

– Sveiki. Čia Karolinė Fors iš *Swedish Laval Separator*. Labai gaila, bet rytdienai suplanavau du susitikimus vienu metu. Norėjau pasakyti, kad ateisiu dviem valandomis vėliau, negu tarėmės.

– *Dvidešimt, dvidešimt penki, trisdešimt. Pypt.*

– Puiku. Mes dar susitiksime. Iki.

Atsidususi ji po žodžiu „suterenas“ užrašė: „Salami 14.00“ ir užvertė kalendorėlį.

Netyčia jų akys susitiko tą pačią akimirką, kai ji vėl pakėlė vyno taurę. Ji pamatė, kad dabar jis sutelkė į ją visą savo dėmesį.

– Mažumėlę susipainiojote? – paklausė jis šypsodamas.

Ji kiek sutrikusi nusijuokė ir trūktelėjo pečiais.

– Pasitaiko, pasitaiko, – kalbėjo jis žvalgydamasis į šalis.

Jis artinosi prie užmesto jauko, nenuleido nuo jos akių.

– Jūs viena, ar ko nors laukiate?

– Ne, ne. Nutariau išgerti taurę vyno ir eisiu į kambarį. Diena buvo nelengva.

Ji įsidėjo kalendorėlį į rankinuką. Taip, netrukus jis bus jos rankose. Pastatė rankinuką ant grindų ir pažvelgė į jį kaip tik tuo metu, kai jis pastūmė lėkštę ir pakėlė taurę lyg kviesdamas ją išgerti.

– Gal galėčiau pasiūlyti jums savo kompaniją?

Taip greitai! Lengvai šypsodama ji traukė laimikį į krantą. Tik nereikia skubėti. Visada reikia kiek pasipriešinti, tai daro geresnį įspūdį. Kelias sekundes padvejojusi ji atsakė:

– Ką gi. Tik nesirengiu čia ilgai sėdėti.

Jis atsikėlė, pasiėmė savąją taurę ir atsisėdo priešais ją.

– Jorgenas Grundbergas. Malonu susipažinti.

Ištiesė jai ranką. Ji paspaudė ranką, pasisakė savo vardą:

– Karolinė Fors.

– Gražus vardas. Ir moteris jūs graži. Į sveikatą!

Siauras santuokinis žiedas sublizgo ant jo kairiosios rankos. Ji pakėlė taurę.

– Į sveikatą.

Padavėjas nešė ponui Grundbergui pagrindinį patiekalą. Pamatęs, kad jo klientas dingo, staiga stabtelėjo. Jorgenas Grundbergas mostelėjo jam ranka.

– Aš čia. Iš čia vaizdas tarytum dar gražesnis.

Ji prisivertė nusijuokti ir pastebėjo, kad ponui Grundbergui, laimė, nelabai rūpi, kaip aplinkiniai reaguoja į jo elgesį.

Ant stalo vidurio padavėjas padėjo baltą lėkštę, uždengtą sidabro gaubtu. Ponas Grundbergas pakratė meistriškai sulankstytą servetėlę ir užsiklojo ja kelius. Patenkintas trynė rankas.

Žmogus rengiasi vakarieniauti.

– Gal ir jūs ką nors suvalgytumėte?

Ji pajuto, kaip suurzgė skrandis.

– Na, lyg ir neketinau...

Jis pakėlė sidabrinį gaubtą, ir į jos šnerves prasiskverbė gundantis česnako ir rozmarino kvapas. Seilės dryktelėjo jai po liežuviu.

– Ką nors užvalgykite, būtinai.

Dabar jis nežiūrėjo į ją. Susikaupęs pjovė peiliu veršienos nugarinės gabalą.

– Kas valgo ir geria, tas ilgai tveria, – juokavo jis, kimšdamas į burną ant šakutės pasmeigtą nemažą kąsnį. – Ar mama jums to neaiškino?

Kadaise mamytė jai aiškino ne tik tai, bet ir dar daug daug ką. Sunku pamiršti, kad ir kaip norėtum. Tačiau dabar ji jautėsi labai alkana. Vaisiai viešbučio kambaryje jos jau taip nebeviliojo.

Kramtydamas pirmąjį kąsnį jis pamojo padavėjui. Padavėjas atskubėjo nedelsdamas ir paslaugiai laukė, kol Grundbergas sukramtys iki galo.

– Ar galime paprašyti to paties ir šiai poniai? Įrašykite į keturi šimtai septintojo sąskaitą.

Jis jai nusišypsojo, išsitraukė užrakto kortelę ir pamojavo ja padavėjui.

– Keturi šimtai septintas kambarys.

Padavėjas apsisuko ir nuėjo.

– Tikiuosi, neįsižeisite?

– Tiesą sakant, už valgį galiu susimokėti ir pati.

– Žinoma, nė kiek neabejoju. Bet ir aš norėčiau susimokėti už įkyrumą.

Ką gi, mokėk, aš tik apsidžiaugsiu.

Ji gurkštelėjo vyno. Vyras jai užkibo idealus, net sunku patikėti. Viskas kaip iš pypkės. Patenkintas kramto veršienos nugarinę, atrodo, apie nieką daugiau nė negalvoja. Valandėlę, regis, pamiršo, kad sėdi prie stalo su moterimi.

Ji atidžiai jį stebėjo. Spėjo, kad jam jau per penkiasdešimt. Kostiumas brangus, o kad nė nemirktelėjęs užsakė du šiltus patiekalus prancūziškame *Grand* viešbučio restorane, liudijo, jog sumokėti už juos jam vieni juokai.

Puiku. Tiesiog tai, ko jai reikia.

Regis, jis pratęs gerai pavalgyti. Pagurklis netelpa marškinių apykaklėje, pasipūtęs krinta ant kaklaryšio mazgo.

Nepatyrusią kvailelę jo išvaizda galėjo apgauti, tik ne ją. Aišku, staiga praturtėjęs tipas. Valgymo manieros rodyte rodo, kad vaikystės metais niekas nesistengė jo mokyti, kaip elgtis prie pietų stalo. Niekas nežnybdavo jam į alkūnę, kai pasiremdavo ja į stalą, niekas neaiškino, kad negražu kišti peilį į burną.

Tikra dovanėlė.

Ir dar – karštą patiekalą valgo užkandžių įrankiais.

Kai jai atnešė užsakytą valgį, jis jau buvo bebaigiąs. Padavėjas nukėlė gaubtą, ir jai teko iš visų jėgų tramdytis, kad Jorgeno Grundbergo pavyzdžiu godžiai nepultų ryti. Ji atsipjovė mažą nugarinės gabalėlį ir ėmė rūpestingai kramtyti. Jis peiliu sugremžė padažo likučius ir nesivaržydamas aplaižė peilį.

– Tikrai geras maistas, – pagyrė ji. – Ačiū.

– *You're welcome*, – nusijuokė jis ir nusiriaugėjo prisidengdamas servetėle burną.

Stumtelėjo lėkštę ir išsitraukė iš kišenės baltą dėžutę su kažkokiais vaistais. Atidaręs dėžutę, išspaudė iš pakuotės pailgą kapsulę ir nurijo, užsigerdamas gurkšniu vyno.

– *Swedish Laval Separator*. Neblogai, neblogai.

Dėžutę įsikišo atgal į kišenę. Ji, iš lėto valgydama, trūktelėjo pečiais. Rizikingas momentas.

– O jūs? Ką jūs veikiate?

Poveikis kone visada toks pat. Gali pamanyti, kad visi vyrai brangiais kostiumais yra to paties protėvio klonai. Vos tik karjerą darantis vyras gauna progos pakalbėti apie savo sėkmes ar nesėkmes, pamiršta viską, kas prieš minutę jam dar rodėsi įdomu.

– Importas, importas. Daugiausia elektronika. Ieškau naujų įrengimų, o gamybą noriu perkelti į Latviją ir Lietuvą. Matote, kaštai sumažėja kone iki trečdalio, jeigu...

Ji gardžiavosi valgiu. Jis toliau aiškino genialią savojo verslo idėją, ji žiūrėjo į jį ir retkarčiais, neva susidomėjusi, linktelėdavo galva, bet visą jos esybę buvo užpildę česnakai ir rozmarinas.

Kai lėkštė buvo tuščia, ji pajuto, jog jis nutilo, ir pakėlė akis. Jis įdėmiai žiūrėjo į ją. Pats laikas eiti prie antrojo etapo. Jos taurė buvo nugerta tik iki pusės, bet tai dabar nesvarbu.

– Maistas buvo nuostabus. Dėkui jums.

– Matyt, vis dėlto buvote praalkusi.

Ji sudėjo įrankius ant lėkštės lygia greta. Prie šio stalo bent jau ji žino, kaip formaliai parodyti, jog baigei valgyti.

Jis atrodė patenkintas savimi ir nusijuokė:

– Paprastai atspėju, ko moteriai reikia.

Kažin, ar jis galėtų tai pasakyti ir apie savo žmoną?

– Noriu dar kartą padėkoti už puikų maistą ir malonią draugiją. Man jau būtų laikas į savo kambarį.

Ji padėjo į šalį servetėlę.

– Gal leisite pakviesti jus į savo kambarį. Išgertume dar po taurelę prieš miegą.

Jų akys susitiko virš vyno taurės krašto.

– Dėkui. Bet manęs rytoj laukia sunki diena.

Jis nespėjo jos sustabdyti. Ji pamojo padavėjui, ir tas atbėgo per sekundę.

– Prašom atnešti sąskaitą, – pasakė ji.

Padavėjas mandagiai linktelėjo ir ėmė rinkti nuo stalo indus. Žvilgtelėjo į kryžmai ant lėkštės sudėtus Grundbergo įrankius.

– Ar jau baigėte?

Beveik negirdima ironija privertė ją slėpti šypseną už vyno taurės, tuo tarpu Grundbergas tik linktelėjo galva nė neįtardamas, kad iš jo šaipomasi.

– Leiskite man sumokėti, – kalbėjo jis. – Juk, rodos, buvome susitarę.

Jis bandė uždėti ranką ant josios, bet jai pavyko laiku patraukti.

– Už vyną susimokėsiu pati.

Ji pasiėmė rankinuką, užkabintą už kėdės atlošo. Jis nenorėjo pasiduoti.

– Na, ką jūs! Argi verta dėl to ginčytis!

– Aš viską sprendžiu pati.

Padavėjas nuėjo. Grundbergas šypsojo. Jis pradėjo ją kiek nervinti, ir ji, regis, kiek perdėjo, suvaidino griežtesnę, negu norėjo. Tačiau jo susidomėjimas dar nebuvo užgesęs, ir ji vėl jam nusišypsojo. Rankinukas gulėjo jai ant kelių, ji atidarė jį ir ėmė ieškoti piniginės. Netruko peržiūrėti abi jo kišenėles.

– Dieve brangiausias!

– Kas atsitiko?

– Dingo piniginė!

Ji dar rūpestingiau iškratė rankinuką. Tada kaire ranka užsidengė veidą ir gailiai atsiduso.

– Nusiraminkite, labai prašau. Gal piniginė jūsų portfelyje?

Ją, o dar labiau jį persmelkė ši viltis. Ji skubėdama pasidėjo portfelį ant kelių, atidarė. Jis nematė portfelio turinio, labai gerai, kad nematė. Tikriausiai būtų nustebęs, kad Karolinės Fors portfelyje be užrašų knygelės tėra tik gabalėlis virtos dešros ir *Victorinox* markės peilis.

– Ne, nėra. Viešpatie, nejaugi mane apvogė?

– Ką gi, ką gi... Nesijaudinkite. Viską kaip nors sutvarkysime.

Padavėjas atėjo nešinas dviem sąskaitomis ant sidabrinio padėklėlio. Grundbergas paskubomis išsitraukė *American Express* kortelę.

– Prašom į mano sąskaitą.

Padavėjas žvilgtelėjo į ją laukdamas, ar ji sutiks, ir ji paskubomis linktelėjo. Jis apsisuko ir nuėjo.

– Aš viską sumokėsiu, kai tik...

– Tai ne bėda. Viską sutvarkysime.

Ji vėl ranka užsidengė veidą.

– Piniginėje buvo ir viešbučio kortelė. Dabar, galima sakyti, net neturiu kur miegoti. Viešpatie! – Ji desperatiškai sudejavo ir papurtė galvą.

– Leiskite man tuo pasirūpinti. Pasėdėkite čia, o aš pasikalbėsiu priėmime.

– Betgi negaliu reikalauti, kad jūs...

– Aišku, kad galite. Atsiskaitysite, kai atsiras piniginė. Tai neskubu. Pasėdėkite, o aš viską sutvarkysiu.

Jis pakilo ir nuėjo prie registracijos.

Ji gurkštelėjo vyno.

Į sveikatą.

Ji dėkojo jam, kol kilo liftu, ir visą kelią iki durų. Jis pasiėmė dvi stiklines viskio ir prie jos kambario durų pabandė dar kartą:

– Ar aš jūsų neįžeidžiau siūlydamas taurelę prieš miegą?

Šį kartą jis jai net mirktelėjo.

– Man labai gaila, bet turiu daug kur paskambinti ir uždaryti visas sąskaitas.

Net ir jam tai pasirodė svarbi priežastis. Jis padavė jai vieną viskio stiklinę ir atsiduso.

– Gaila.

– Galbūt kitą kartą.

Jis sušnopavo ir išsiėmė jos kambario kortelę – užraktą. Ji greitai ištraukė ją jam iš rankos.

– Tikrai nuoširdžiai dėkoju už pagalbą.

Ji norėjo kuo greičiau patekti į kambarį. Įkišo kortelę į plyšį žemiau rankenos. Jis uždėjo savo ranką ant josios.

– Gyvenu keturi šimtai septintame. Žinosit, kur mane rasti, jei apsigalvotumėt. Aš miegu jautriai.

Jis nenorėjo pasiduoti. Švelniai, bet ryžtingai ji nustūmė jo ranką.

– Turėsiu galvoje.

Kortelė netiko. Užraktas netrakštelėjo. Ji pabandė dar kartą.

– Valio! – Jis nusijuokė. – Matyt, paėmėte mano kortelę. Kas žino, gal tai ženklas?

Ji atsigręžė ir pažvelgė į jį. Jis laikė jos kortelę tarp nykščio ir smiliaus. Ji aiškiai pajuto, kad tuoj neteks kantrybės. Ištraukė plastikinę kortelę jam iš rankos, o kitą įkišo į jo švarko kišenę. Durys atsidarė po pirmo bandymo.

– Labos nakties.

Ji įslinko į kambarį ir bandė uždaryti duris. Jis stovėjo kaip nusivylęs vaikas, laukiantis saldainio. Iki šiol ji buvo gana maloni. Juk gali pažadėti jam bent mažą karamelę. Prislopinusi balsą ji pratarė:

– Jei pasijusiu labai vieniša, duosiu jums žinią.

Jis nušvito kaip pavasario saulutė. Žiūrėdama jam į akis ji uždarė duris ir užrakino jas iš vidaus.

Have a nice life.

ATSUKUSI VONIOS ČIAUPUS IKI GALO ji paskubėjo nusiimti peruką. Galva niežėjo. Ji pasilenkė, suleido nagus į plaukus. Paskui pakėlė akis ir ėmė apžiūrinėti save veidrodyje. Ką gi, gyvenimas ją gerokai aplamdė. Jai tik trisdešimt dveji, bet ir pati pridėtų dešimtį metų, jei reikėtų spėti, kokio ji amžiaus. Gyvenimo negandos išraižė plonų raukšlelių tinklą apie akis, bet atrodo ji dar ne taip blogai. Patrauklumo užtenka suvilioti tokius kaip Jorgenas Grundbergas, o daugiau jai nieko ir nereikia.

Vonia prisipildė. Kai ji pasinėrė į karštą vandenį, vanduo kiek pasiliejo ant grindų. Ji ištiesė ranką virš vonios krašto, norėdama pakelti ant kilimėlio numestus drabužius, bet judesys sukėlė dar vieną bangelę ir priešingą efektą, negu ji tikėjosi. Ką gi, teks džiovinti drabužius ant rankšluosčių džiovyklės.

Ji atsilošė vonioje ir pajuto palaimą. Tokie dalykai teikia gyvenimui prasmės. Ko ji dar galėtų trokšti? Gyvenimas su kuprine ant nugaros išmokė ją vertinti mažus būties dalykus. Dalykus, kurie kitiems savaime suprantami, jie jų net nepastebi.

Kadaise ir ji taip gyveno, taigi žino, ką kalba. Nors anie laikai tolsta vis labiau ir labiau.

Direktoriaus duktė Sibila Vilhelmina Beatrisė Forsenstriom. Ji maudydavosi vonioje kiekvieną dieną, lyg tai būtų neabejotina

kiekvieno teisė. Gal taip ir yra, bet tik kai netenki tokios galimybės, supranti jos vertę.

Sibila Vilhelmina Beatrisė Forsenstriom.

Ko stebėtis, kad jai niekada nepavyko pritapti? Jau krikštydami tokiu vardu jie pasmerkė ją visam gyvenimui.

Sibila.

Net negabūs Hultariudo mokyklos vaikai rodė nepaprastą talentą rimuoti su jos vardu pačius bjauriausius dalykus. Dešrų parduotuvėlė miesto centre pardavinėjo dešras su tokiu pat vardu, o praeiviams paslaugiai jas reklamavo ryškiai nušviestas užrašas. Taigi jos vardą galima rimuoti net su dešra. Iš kurio nori galo. Kai visi sužinojo, kad ji, be to, dar Vilhelmina Beatrisė, išradingumas tapo beribis.

Mūsų mergaitė nepaprasta! Žinoma, kurgi ne. Bet kieno gi vaikas nėra nepaprastas?

Nors šiaip jau viskas aišku. Juk kad ir kaip norėtum, nebuvo jokios galimybės supainioti ją su paprastais mažais darbininkų vaikais, su kuriais ji, pati būdama vaikas, susidurdavo mokyklos kasdienybėje. Sibilos motina visuomet rūpestingai pabrėždavo, kad jos dukters padėtis ypatinga, o tai savo ruožtu skatino mokinius laikytis nuo jos atokiau. Beatrisei Forsenstriom atrodė svarbu, kad Sibila žinotų savo vietą visuomenės hierarchijoje, bet dar svarbiau, kad tai žinotų visuomenė. Jos motina nevertino to, kas neatsispindėdavo pirmiausia kitų akyse. Tik kitų pavydas ir susižavėjimas suteikdavo daiktams tikrąją vertę.

Kone visų klasės draugų tėvai buvo jos tėvo fabriko tarnautojai. Be to, tėvas ėjo svarbias pareigas savivaldybėje, ten jo žodis buvo lemiamas. Hultariudo darbininkų gerovė ar pražūtis priklausė nuo jo, tą visi vaikai gerai žinojo. Bet juk vaikai dar neieškojo darbo, dauguma jų, būdami tokie jauni, turėjo didesnių ambicijų, negu užimti savo tėvo ar motinos vietą Forsenstriomo metalo gaminių fabrike. Jie galėjo nesivaržydami plūstis mokyklos koridoriuose.

Juk direktoriui Forsenstriomui tas nė kiek nerūpėjo.

Jis iki kaklo buvo pasinėręs darbuose, rūpinosi sėkmingu šeimos verslu. Auklėti vaikus neturėjo nei laiko, nei noro. Ne jis išmynė taką ant brangaus kilimo į Sibilos kambarį didžiulėje priemiesčio viloje. Jis išeidavo rytą, grįždavo vakare, visi vakarieniaudavo prie vieno stalo. Jis sėdėdavo stalo gale, dažniausiai paskendęs mintyse, apsiskleidęs dokumentais ir brėžiniais. Ji niekada nenujautė, kas slypi po jo tvarkinga išore. Ji valgydavo gražiai, skubėdavo suvalgyti, kas jai padėta, ir kuo greičiau dumti nuo stalo.

– Taip. Dabar eik į viršų ir gulkis miegoti.

Sibila pakyla nuo stalo ir bando nunešti savo lėkštę į virtuvę.

– Palik ją vietoje! Guna Brita viską sutvarkys.

Mokykloje reikėdavo patiems padėti indus į vietą. Taip sunku prisiminti, kokios taisyklės ten, o kokios namie. Ji palieka lėkštę ant stalo, prieina prie tėvo ir skubėdama pabučiuoja jį į skruostą.

– Labos nakties, tėte.

– Labanakt.

Sibila eina prie durų.

– Sibila! Ar nieko nepamiršai?

Ji atsigręžia, žiūri į motiną.

– Juk tu ateisi į mano kambarį pasakyti labos nakties?

– Sibila. Jau šimtą kartų sakiau, kad trečiadieniais einu į ponių klubą. Kada tu pagaliau įsidėsi į galvą?

– Atleisk.

Sibila prieina ir greitomis pabučiuoja ją į skruostą, kvepiantį pudra ir rytą užsipurkštais kvepalais.

– Jei ko reikės, pasišauk Guną Britą.

Guna Brita, tarnaitė, tvarkė namus, gamino maistą, padėdavo ruošti pamokas, nes ponia Forsenstriom neturėjo laiko. Dievulėliau! Juk ji organizavo labdarą. Kokios negandos ištiks nelaimingus Biafros vaikus, jei jais nepasirūpins Beatrisė Forsenstriom?

Sibila prisiminė, kaip ji pavydėdavo tiems vaikams, kurie gyveno taip toli ir buvo tokie išsigandę, kad tetos kitoje planetos pusėje rasdavo laiko jais pasirūpinti. Būdama šešerių metų ji nusprendė

kai ką išbandyti ir vieną naktį nakvojo tamsioje nejaukioje vilos palėpėje, tikėdamasi, kad ir ji taip pat išsigąs. Išsėlino iš kambario su pagalve rankose, kai visi miegojo, ir atsigulė ant antklodžių krūvos. Guna Brita, žinoma, rytą ją surado ir paskubėjo viską papasakoti Beatrisei. Ją barė daugiau kaip valandą, o paskui motiną ištiko migrenos priepuolis, trukęs keletą dienų. Dėl to, žinoma, irgi kalta buvo Sibila.

Už vieną dalyką ji vis dėlto dėkinga motinai. Išgyvenusi Forsenstriomų namuose beveik aštuoniolika metų, ji įgijo nesuvokiamą gebėjimą atspėti ir pajusti aplinkinių nuotaikas. Stengdamasi išgyventi, ji kaip gyvas seismografas išmoko numatyti ir aplenkti visus savo motinos kaprizus, visus jausmų proveržius ir nepaprastai tiksliai suvokti žmonių kūno kalbą bei įvairius ženklus. Tai labai praverčia jai tame gyvenime, kuriame gyvena dabar.

Vonios vanduo kiek pravėso. Ji atsistojo, nusipurtė vandenį ir prisiminimus. Šalia vonios, ant šildytuvo, kabojo storas, minkštas chalatas, ji apsisiautė juo ir nuėjo į kambarį. Televizorius rodė amerikietišką komediją su įrašytomis juoko salvėmis, ji atsisėdo ir valandėlę žiūrėjo į ekraną. Kartu rūpestingai valėsi nuo nagų laką.

Sveika ir švari.

Taisyklė Numeris Vienas.

Tai šiuo metu skyrė ją nuo kitų jos pažįstamų benamių ir kartu leido valandėlę pamiršti šiaip jau beviltišką savo padėtį.

Šiuo metu ji *atrodė* kaip žmogus, turįs šiokią tokią vertę.

Ne daugiau.

Pagarba rodoma tik tiems, kas sugeba laikytis visuotinai priimtų taisyklių. Kas per daug neišsiskiria iš daugumos. Kam nepavyksta prisitaikyti, su tais ir elgiamasi, kaip nusipelnę. Silpnumas visada provokuoja. Visi siaubingai bijo matyti žmogų, neturintį išdidumo. Tokį, kuris elgiasi bet kaip, nieko nesigėdydamas. Turbūt tokiu netapsi, jei to nenusipelnysi? Juk kiekvienas gali rinktis. Kam patinka sėdėti savo mėšle, tegul sau sėdi. Jei būsite geručiai, gausite išmaldos, dalelę mūsų mokamų mokesčių, bet tik tiek, kad

nemirtumėte badu. Juk mes ne pabaisos, juk kas mėnesį atiduodame dalį pinigų, kad tokie kaip jūs sulauktų pagalbos. Bet tik nesiartinkite, nekiškite mums po nosimi savo nešvarių rankų metro traukiniuose ar dar kur, nereikalaukite iš mūsų daugiau. Tai iš tikrųjų nemalonu. Jūs rūpinkitės savo reikalais, mes – savo. Jei jums toks gyvenimas nepatinka, po velnių, imkitės darbo! Suimkite save į rankas. Pastogė? Gal manote, kad mums pastogę kažkas atsiuntė paštu? Gal ir galima kur nors pastatyti namus, kuriuose gyventų tokie kaip jūs? Bet mano rajone? Nieku gyvu! Turime galvoti apie savo vaikus. Nenorime matyti valkatų, vagišių, narkomanų, mėtančių naudotus švirkštus mūsų rajone. Kur nors kitur – tegul.

Juk kai pagalvoji, baisu, kad žmonės neturi stogo virš galvos.

Ji įsitrynė odą baltai melsvu kremu ir pažvelgė į viliojamą lovą. Apima pasakiškas jausmas, kai sėdi šiltame, švariame kambaryje, kai žinai, kad netrukus galėsi atsigulti į minkštą lovą ir ramiai miegoti kiaurą naktį.

Ji nusprendė dar kiek pasėdėti, dar truputį pasidžiaugti šiuo jausmu.

Mama žinojo, kad aš kitoks. Todėl ji visą laiką bijojo, kad nepatirčiau nusivylimo. Kiekvieną kartą, kai labai ko nors norėdavau, ji bandydavo mane parengti tokiam atvejui, kad mano noras nebus išpildytas. Kad apsaugotų nuo skausmo, ji mokė mane per daug nesitikėti.

Bet kai kiekvieną kartą lauki nesėkmės, galų gale nesėkmė tampa tikslu.

Ilgiau taip gyventi negaliu. Šiuo metu tikrai ne.

Runė buvo viskas, ko aš kada nors troškau. Visą savo gyvenimą laukiau, kad sutiksiu tokį kaip jis, ir staiga jis atsirado. Jis man pasirodė svarbesnis už patį gyvenimą.

Daug kartų klausiau Tavęs, ar už tai turiu būti nubaustas.

Ar kūno nuodėmė tokia didelė, kad Tu, Viešpatie, negali jos nepaisyti ir džiaugtis mūsų meile? Tu atėmei jį iš manęs, bet į savo karalystę jo irgi neįsileidai.

Aš klausdavau Tavęs, Dieve, ko reikia, kad jam būtų atleista.

Jei testamentas parašytas, jį sutvirtina testamento autoriaus mirtis. Juk tik po mirties testamentas įgauna prasmę. Ir atvirkščiai, jis neturi jokios galios, kol tas, kas jį parašė, gyvas. Todėl net ankstesnis ryšys nebuvo pašventintas be kraujo. Įstatymas reikalauja, kad kone viskas būtų nuplauta krauju, kol kraujas nepralietas, atleidimo nebus.

Dėkoju Tau, Viešpatie, kad leidi man suprasti, ką turiu daryti.

JI NUBUDO, KAI KAŽKAS PABELDĖ Į DURIS. Atsikėlė. Galva visiškai blaivi. Ėmė rankioti drabužius. Kaip, po velnių, ji galėjo pramiegoti? Radijo laikrodis rodė ketvirtį devintos. Dabar svarbiausia, ar Grundbergas susiprato, kad buvo apgautas, ar tik pabudo jausdamas nepatenkintą seksualinį poreikį.

– Minutėlę palaukite!

Ji nubėgo į tualetą ir susiglemžė drabužius.

– Alio! Atidarykite duris! Turiu jums užduoti kelis klausimus.

Velniai rautų. Tai ne Grundbergas, tai – moteris. Matyt, kažkas iš viešbučio tarnautojų ją atpažino, nors ir su nauju peruku.

Velniava! Kad juos kur perkūnai!

– Aš dar neapsirengusi.

Už durų pasidarė tylu. Ji perbėgo per kambarį, pažvelgė pro langą. Ne, šiuo keliu nepaspruksi.

– Policija. Būkite gera, paskubėkite.

Policija! Prakeikti mentai!

– Tuoj apsirengsiu. Po poros minučių.

Ji priglaudė ausį prie durų ir išgirdo tolstančius žingsnius. Tiesiai jai prieš nosį, įvilkta į plastmasinį dėklą, kabojo gaisrininkų schema su nurodytais atsarginiais išėjimais. Ji ėmė tyrinėti schemą, kartu segdamasi sijono žiogelį. Pamačiusi savo kambario nu-

merį suprato, kad už dviejų durų yra atsarginiai laiptai. Ji pasiėmė striukę, rankinuką ir vėl priglaudė prie durų ausį. Atsargiai pravėrė duris ir pažvelgė į koridorių. Tuščia! Nedelsdama išėjo iš kambario ir kiek galėdama tyliau uždarė duris. Po akimirkos priėjo atsarginius laiptus ir nubėgo žemyn, kur, kaip ji tikėjosi, turėtų būti durys į gatvę. Staiga prisiminė. Portfelis. Jis liko trys šimtai dvyliktame kambaryje. Ji stabtelėjo, bet kelias sekundes padvejojusi suprato, kad portfelis prarastas. Perukas irgi liko vonioje. Septyni šimtai keturiasdešimt kronų velniop. Investicija, iš kurios ji tikėjosi ne vienos nakties ramaus miego. Ji net nespėjo pasiimti muilo ir mažučių šampūno buteliukų.

Nulipusi laiptais atsidūrė priešais metalines duris, virš jų degė žalia lempa, rodanti atsarginį išėjimą. Pasuko užraktą, atsargiai pravėrė duris ir pažvelgė į lauką. Dvidešimties metrų atstumu stovėjo policijos automobilis, tuščias. Tai ją padrąsino, ir ji išsmuko į gatvę. Apsižvalgiusi suprato, kad atsidūrė *Grand* viešbučio kieme. Eismas Arklidžių gatvėje buvo nedidelis. Stengdamasi atrodyti rami, ji skverbėsi tarp automobilių Blasieholmo aikštės link. Prie Arsenalo gatvės kampo pasuko į dešinę, aplenkė „Bernso" restoraną, toliau ėjo Uosto gatve. Regis, jos niekas nesekė, bet dėl viso pikto ji perėjo Normalmo aikštę ir įsuko į Bibliotekos gatvę. Sulėtino žingsnį, priėjusi „Vienos konditerijos" kavinę nusprendė užeiti ir viską gerai apgalvoti.

Atsisėdo prie staliuko kuo toliau nuo lango, pabandė nusiraminti.

Be abejonės, tai didžiausia nesėkmė nuo tada, kai pradėjo retkarčiais brautis į viešbutį išsimiegoti. *Grand* dabar teks ilgai pamiršti. Tik ji niekaip negalėjo suprasti – kaip Grundbergui pavyko išsiaiškinti, kas ji per viena. Gal kas iš viešbučio tarnautojų ją pažino ir paskambino jam į numerį? Tokiu atveju, kodėl jis visą naktį paliko ją ramybėje? To ji, matyt, niekada nesužinos. Pagaliau, ar taip svarbu?

Ji apsižvalgė.

Aplink žmonės pusryčiavo. Ak, kad ji turėtų bent truputį pinigų!

Tik dabar pajuto, kad skauda gerklę. Gal pakilo karštis? Palietė ranka kaktą. Sunku nuspėti.

Ji pažvelgė į laikrodį, norėdama sužinoti, kelinta šiandien diena. Laikrodis vėl sustojo. Nešioja jį ant rankos nuo konfirmacijos, jau septyniolika metų. Tėvo ir motinos dovana. Linkime laimės ir sėkmės gyvenime.

Taip, kurgi ne.

Nors dabar ji vis dėlto, galima sakyti, laiminga. Dabar, kai nusprendė kaip nors susitvarkyti savo apgailėtiną gyvenimą ir ėmė suprasti, kad gali tai padaryti. Šiaip ar taip, daug laimingesnė negu tada, kai buvo gerai išauklėta direktoriaus dukrelė. Pirmiausia ji nustojo būti gerai išauklėta. Nė pati nesuprato, kaip tai atsitiko. Kai atsiskleidė ir kitos jos ydos, priemiesčio viloje trūko kantrybė, ir ji nustojo buvusi direktoriaus dukrele.

Tačiau kiekvieną mėnesį, metai po metų, Karalienės gatvės pašto dėžutėje atsirasdavo baltas vokas be siuntėjo adreso. Kas mėnesį jame ji rasdavo tūkstantį penkis šimtus kronų.

Daugiau nė žodelio, jokių klausimų, kaip ji gyvena. Motina pinigais norėjo nuraminti sąžinę, lygiai kaip su Biafros vaikais.

Tėvas tikriausiai apie tai nė nežino.

Dėžutės nuoma jai kainavo šešiasdešimt dvi kronas.

Už mėnesį.

Jauna padavėja su auskaru nosyje paklausė, ko ji pageidautų. Mielu noru ko nors užsisakytų, jei turėtų bent kiek pinigų. Ji papurtė galvą, atsikėlė, išėjo į Bibliotekos gatvę ir pamažu patraukė Centrinės stoties link. Reikia pasikeisti drabužius.

Normalmo aikštės viduryje ji pagaliau pamatė. Ryškiai geltoną laikraščio reklamą ir užrašą riebiu juodu šriftu. Perskaitė tris kartus, kol iki galo suvokė, kas parašyta.

ŽIAURI ŽMOGŽUDYSTĖ *GRAND* VIEŠBUTYJE

STOKHOLMAS TT*

Vakar vėlai vakare viešbučio *Grand* kambaryje, Stokholmo centre, nužudytas vyriškis. Jis buvo atvykęs iš vieno vidurio Švedijos miesto verslo reikalais ir pastarąsias dvi naktis nakvojo viešbutyje. Viešbučio *Grand* personalo duomenimis, jis turėjo išvykti iš Stokholmo penktadienį. Policija labai šykščiai informuoja apie žmogžudystę, bet praneša, kad lavoną viešbučio tarnautojai pastebėjo tuoj po vidurnakčio, kai vienas viešbučio gyventojų pamatė kraujo dėmes koridoriuje, prie nužudytojo kambario. Policijos duomenimis, kūnas esąs kažkokiu būdu išniekintas. Policija dar neaptiko jokių žudiko pėdsakų, bet tikimasi, kad *Grand* personalo ir viešbučio gyventojų apklausa padės išaiškinti įvykių eigą. Prieš išeinant laikraščiams, nusikaltimo vietos tyrimas dar nebuvo baigtas. Viešbutis tebėra policijos apsuptas. Lavoną tirs Solnos tyrimų centro teismo medicinos ekspertai. Personalo ir viešbučio gyventojų apklausa užtruks visą dieną. Po to policijos užkarda bus pašalinta.

Tai viskas.

Per visą puslapį įdėta *Grand* viešbučio nuotrauka, toliau straipsnis minėjo kitas žiaurias žmogžudystes, įvykdytas Švedijoje per pastaruosius dešimt metų. Aukų nuotraukos, amžius, pavardės.

Štai kodėl jie beldėsi į jos duris. Reikia tik dėkoti likimui, kad jai pavyko pasprukti. Kaip ji būtų galėjusi paaiškinti, kad gyvena viename brangiausių Stokholmo viešbučių? Juk ji neturi kelių kronų mažam puodeliui kavos „Vienos konditerijoje". Jie niekaip nesuprastų, kad ji kartais leidžia sau pernakvoti tikroje lovoje. Kad už ją sumoka kas nors, kas nieko nežino apie jos padėtį. Ne, to tikrai niekas nesuprastų. Niekas, kas nepatyrė, kaip ji tokiais atvejais jaučiasi.

– Čia ne biblioteka. Ar pirksite laikraštį?

* TT – Švedijos naujienų agentūra (*Tidningarnas Telegrambyrå*).

Vyras kiosko langelyje atrodė susierzinęs. Ji nieko neatsakė, klusniai padėjo laikraštį atgal.

Buvo šalta, jai iš tiesų skaudėjo gerklę. Ji toliau ėjo Centrinės stoties link. Reikia pinigų. Liko dar dvi dienos, ir pinigai ateis į jos pašto dėžutę. Teks laukti iki pirmadienio.

Bagažo skyriuje stovėjo pinigų keitimo automatas, ji priėjo prie jo ir keletą kartų paspaudė mygtuką.

– Bet kas gi čia dabar?

Ji tai ištarė garsiai ir aiškiai, kad visi aplinkui suprastų, kaip ji susijaudinusi. Dar porą kartų paspaudė mygtuką, sunkiai atsiduso ir apsižvalgė. Vyras prie bagažo priėmimo stalo sekė ją akimis. Ji priėjo artyn.

– Kokios bėdos? – paklausė jis.

– Automatas neveikia. Įleidau šimto kronų banknotą, bet smulkių neišmetė, o mano traukinys po aštuonių minučių...

– Taigi. Keletą kartų buvo užsikirtęs.

Sėkmingas ėjimas.

Jis suskaičiavo dešimt kartų po dešimt kronų ir įdėjo jai į ištiestą ranką.

– Ką gi. Jūs dar suspėsite.

Ji nusijuokė ir įsidėjo pinigus į rankinuką.

– Ačiū jums.

Raktą nuo daiktų saugojimo kameros ji, laimė, rado švarkelio kišenėje, neįsidėjo jo į portfelį, nepaliko *Grand* viešbutyje.

Pasiėmusi kuprinę, nuėjo į moterų tualetą, per porą minučių užsitraukė džinsus, apsivilko striukę ir nusprendė, ką darys toliau.

Naktį teks praleisti pas Johansonus.

Pakeliui į Eriksdalio sodų namelių plotus ji nusipirko dėžutę baltų pupelių, duonos, du obuolius, kokakolos ir šviežią pomidorą. Kai ėjo skersai Eriksdalio gatvę, ėmė kristi pirmieji lietaus lašai. Pastarosiomis dienomis dangus buvo pilkas kaip švinas, šiandien taip pat.

Maži nameliai atrodė tušti. Ji dėkojo likimui, kad niūri kovo diena, regis, neviliojo sodų savininkų pradėti pavasario darbus. Gal dar ir per anksti. Nors sniegą jau seniai nuvarė, pašalas tikriausiai dar neišėjo.

Ji niekada čia nesirodydavo dieną, tai buvo pavojinga, bet dabar jautėsi nuvargusi ir išsekusi, norėjo, kad jos niekas netrukdytų. Aiškiai jautė, kad pradėjo karščiuoti.

Raktas, kaip paprastai, paslėptas vazone. Vasarą čia žydėjo pelargonija, dabar ji buvo nupjauta, bet raktas liko toje pačioje vietoje. Kai atėjo į namelį pirmą kartą, pirmiausia ėmė ieškoti rakto vazone. Greitai bus jau penkeri metai.

Kurtas ir Birgita Johansonai, sklypo savininkai, nė neįtarė, kad dalijasi savo nameliu su Sibila. Ji viską palikdavo kaip radusi ir labai saugojosi, kad nesudaužytų ar nesulaužytų kokio nors jų daikto. Namelį ji pasirinko dalinai dėl rakto, bet, kita vertus, Johansonai turėjo sode nepaprastai storus ir šiltus patalus, juose miegoti buvo tikra palaima. Be to, juodu savo vasaros svajonių karalystėje turėjo žibalu kūrenamą židinį su virykle. Ji perėmė jų įpročius. Juodu dažniausiai čia leisdavo vasaras. Jei laimė nuo jos nenusigręš, ji kiek laiko galės ramiai pagyventi.

Mažame namelyje buvo drėgna ir vėsoka. Kambarys tik vienas, gal kokių dešimties kvadratinių metrų, nors namelis, palyginti su kaimynų, vienas iš didžiausių. Prie sienos stovėjo kelios virtuvinės spintelės, vienoje įtaisyta maža cinkuota kriauklė. Ji pravėrė spintelę ir patikrino, ar kibiras stovi tiesiai po nupjautu nutekamuoju vamzdžiu.

Prie lango – nedidelis apsitrynęs stalelis ir dvi medinės nevienodos kėdės. Gėlėtos užuolaidėlės apterštos musių. Ji užtraukė užuolaidėles, pasiėmė nuo lentynos metalinę žvakidę ir uždegė žvakę. Drebėdama užsitraukė striukės užtrauktuką iki pat viršaus ir priėjo prie židinio. Žibalo bakelis beveik tuščias, į pavakarę jai

teks eiti prie benzino kolonėlės nusipirkti daugiau kuro. Užkūrusi židinį, ji iš spintelės pasiėmė porcelianinę lėkštę, sudėjo obuolius ir pomidorą ir pastatė ant stalo. Gyvenimas išmokė ją vertinti mažus būties dalykus, vienas iš jų – susikurti tiek jaukumo, kiek leidžia sąlygos. Iš kuprinės išsitraukė miegmaišį, o ant grindų pasiklojo storus patalus. Patalai buvo drėgnoki, todėl ant jų užklojo savo patiesalą ir įsilindo į miegmaišį.

Sunėrusi už galvos rankas ėmė tyrinėti lubų apmušalus. Nusprendė pamiršti *Grand* viešbutį. Niekas nežino, kad ji ten buvo, dar sunkiau būtų išsiaiškinti, kas ji per viena.

Nusiraminusi ir nenujausdama nieko blogo ji pamažu grimzdo vis gilyn ir gilyn į miegą.

IŠGIRDUSI RYŽTINGĄ BELDIMĄ į klasės duris ji iš karto suprato, kas stovi kitoje durų pusėje.

Mokėsi šeštoje klasėje, sėdėjo geografijos pamokoje. Visų akys nukrypo į uždaras duris.

– Prašom.

Mokytoja atsiduso, nuleido ranką su knyga. Durys atsidarė, į klasę įžengė Beatrisė Forsenstriom.

Sibila užmerkė akis.

Ji žinojo, kad mokytojai, taip pat kaip ir jai, nepatinka staigūs jos motinos vizitai. Trumpi įsiveržimai blaškydavo mokinių dėmesį, jų tikslas visada būdavo vienas – reikalauti Sibilai išskirtinio dėmesio.

Šį kartą mamytę įžeidė Kalėdų puokščių pardavinėjimas. Tėvai, susirinkę vieną ketvirtadienio vakarą, rišo puokštes ir pynė vainikus, o mokiniai vaikščios po namus, belsis į duris ir bandys už juos surinkti pinigų pavasario išvykai.

Beatrisė Forsenstriom tame tėvų vakare nedalyvavo.

Tėvų susitikimai mokyklos reikalais jos nedomino, o sėdėti visą ketvirtadienio vakarą ir dirbti kažkokius kaimiškus darbus būtų

pažeminę jos orumą, žinoma, tai žemino ir jos dukters orumą. Negi jos duktė bėgios po namus, belsis į žmonių duris tarytum elgeta? Ne, to niekada nebus! Popieriaus lapą, Sibilos parsineštą iš mokyklos, ji suglamžė ir išmetė į šiukšlių dėžę.

– Kiek vienas mokinys privalo surinkti pinigų iš tokios namudininkų prekybos?

Visi, kas buvo klasėje, girdėjo pasipiktinusį Beatrisės Forsenstriom balsą.

Mokytoja traukėsi už pulto.

– Priklausys nuo to, kaip seksis, – atsakė mokytoja. – Nė nenumanau, kiek tai galėtų būti.

– Būsiu labai dėkinga, jei man pranešite, kai žinosite. Mano duktė šioje prekyboje nedalyvaus.

Mokytoja pažvelgė į Sibilą. Ji nuleido akis, žiūrėjo į knygą, gulinčią atverstą ant suolo. Eini Meini Tiki Taki.

– Bet vaikams tai įdomu, jiems patinka, – bandė teisintis mokytoja.

– Galbūt. Bet tik ne Sibilai. Sumokėsiu jums pinigus, kai tik pasakysite, kokia tai suma.

– Mes ėmėmės šio sumanymo, kad tėvams nereikėtų išlaidauti ir mokėti už vaikų išvyką.

Staiga Beatrisė Forsenstriom apsidžiaugė. Sibila suprato, kad mamytė išprovokavo mokytoją ištarti kaip tik tuos žodžius, kokių ji laukė. Dabar ji pagaliau pasakys, ką iš tikrųjų mano apie visa tai.

Sibila užsimerkė.

– Turiu pasakyti: keista, kad mokykla daro tokius sprendimus nepasitarusi su visais tėvais. Gal kai kurie tėvai pasakytų, kad tai nebloga išeitis. Bet man maloniau sumokėti už savo vaiką, jei to reikia. Ateityje aš ir mano vyras norime, kad ir mūsų nuomonės būtų išklausyta, kai priimami tokie kolektyviniai sprendimai.

Mokytoja tylėjo.

Sibila išgirdo, kaip jos motina apsisuko ir išėjo.

O juk jiedvi ketino vaikščioti po namus su Erika. Mokytoja visus mokinius buvo suskirsčiusi po du, niekas neliko išskirtas. Ji jau visą savaitę svajojo apie būsimą „kalėdojimą“ po žmonių namus.

Vos tik durys užsitrenkė, pasigirdo pirmosios pastabos.

– Tamsta mokytoja, man rodos, neteisinga, kad Sibila negalės dalyvauti.

– Gal tada man galima vaikščioti su Susane ir Eva? – nedrąsiai paklausė Erika.

Torbjornas, sėdįs suole priešais Sibilą, atsisuko.

– Jei tu tokia turtinga, gal viena gali sumokėti už mūsų kelionę?

Po blakstienomis ji pajuto deginantį karštį. Nėra nemalonesnio dalyko kaip staiga pajusti, kad visų žvilgsniai nukreipti į tave.

– Klausykite, padarykim pertraukėlę.

Stumdomų kėdžių skrebenimas. Pakėlusi akis Sibila mato, kad liko klasėje viena. Tik mokytoja tebestovi prie pulto.

Mokytoja šyptelėjo Sibilai ir atsiduso.

Ji jaučia, kad nosis varva, šnirpšteli, kad neaptaškytų suolo.

– Gaila, Sibila, bet aš nieko negaliu padaryti.

Sibila linkteli ir vėl nuleidžia galvą. Kai akys paplūsta ašaromis, Varbergo tvirtovės vaizdas už lango virsta dviem burbulais.

Mokytoja prieina prie jos, uždeda ant peties ranką.

– Jei nori, šią pertrauką pasėdėk klasėje.

NUBUDUSI JI PASIJUTO BLOGAI. matyt, sapnavo nemalonų sapną. Gerklė išburkusi, skauda, kai ryji.

Židinys buvo užgesęs, ir ji nutarė nusipirkti daugiau žibalo. Striukės nenusivilko ir naktį, o dabar susiieškojo batus. Jie buvo šalti kaip ledas, drėgmė smelkėsi į kojas. Kilstelėjo užuolaidos kraštą, pažvelgė pro langą. Aplinkiniai nameliai, regis, vis dar tušti. Išeidama pasiėmė obuolį ir pravėrė namelio duris. Nelijo, bet dangus toks pilkas, kad negalėjai suprasti, kaip šviesa ap-

skritai prasiskverbia pro storą pilką sluoksnį. Išėjo ant laiptų, uždarė duris.

Mažas sodelis gerai paruoštas žiemai. Šeimininkai padėjo daug pastangų, įvykdė visus sodininkų vadovėlio reikalavimus. Nudžiūvusios gėlės nupjautos ir sukrautos prie tvoros į komposto krūvą, dalį gėlių lysvės dengė eglišakiai. Matyt, ten žiemojo jautriausi Johansonų augalai.

– Ar ko nors ieškote?

Ji krūptelėjo ir atsigręžė. Jis stovėjo už tvoros su šakų glėbeliu rankose tokioje vietoje, kurios pro langą nematyti.

– Sveiki. Oi, kaip mane išgąsdinote!

Jis žvelgė į ją įtariai. Ji žinojo, kad Eriksdalio rajone kartais glaudžiasi įvairūs valkatos, todėl nesistebėjo jo įtarumu.

– Kurtas ir Birgita prašė mane kelias savaites pažiūrėti jų namelį. Juodu išvažiavo į Kanarų salas.

Ji priėjo prie jo, padavė per tvorą ranką. Kanarų salos. Gal tai kiek per daug? Bet pasitaisyti jau per vėlu.

– Mano vardas Monika. Esu Birgitos dukterėčia.

Jis atsakė į rankos paspaudimą, pasisveikino.

– Unas Jelmas. Atleiskite, bet mes čia turime būti atsargūs. Pilna įtartinų tipų.

– Taip, žinau. Todėl juodu ir prašė kiek prižiūrėti namelį.

Jis linktelėjo galva. Ji matė, kad jos melas krito į gerą dirvą.

– Į Kanarų salas? Tai bent naujiena! Praėjusią savaitę nė žodelio neužsiminė.

Tikriausiai, kad neužsiminė.

– Apsisprendė staiga. Pasitaikė pigus kelialapis, paskutinę akimirką.

Jis pažvelgė į dangų.

– Tikėkimės, kad ten geresni orai negu čia. Neblogai būtų imti ir kur nors išdumti.

– Tikrai neblogai.

Jis užsisvajojo apie keliones, o ji pasinaudojo proga nutraukti pašnekesį.

– Kiek pasivaikščiosiu, bet vėliau dar grįšiu.

– Aha. Nežinau, ar mane rasite. Manau netrukus važiuoti namo. Norėjau tik šiaip užmesti akį.

Ji linktelėjo ir nuėjo prie vartelių. Reikėjo tikėtis, kad Kurtas ir Birgita neatsibels, kol ji vaikščios iki „Statoilo" degalinės ir atgal.

Ponas Jelmas nežinotų, kaip viską paaiškinti.

Ji ėjo spėriu žingsniu. Ant miegmaišio etiketės parašyta, kad su juo galima miegoti minus penkiolikos laipsnių temperatūroje, bet miegodama ji gerokai sušalo. Gera būtų išgerti porą „Alvedono" tablečių nuo gerklės skausmo. Gal nueiti paprašyti į labdaros centrą?

Nespėjo prieiti Statoilo degalinės, kai vėl pradėjo lyti. Koks vargas išsidžiovinti peršlapusius drabužius. Paskutiniuosius žingsnius ji nubėgo bėgte ir pasislėpė nuo lietaus po degalinės atbraila. Grįžtant į namelį praverstų skėtis. Tokiu oru apie labdaros centrą nėra ko ir svajoti.

Prie degalinės durų kabojo vakarinio laikraščio skelbimai. Eidama pro šalį ji žvilgtelėjo į juos. Vienas skelbimas geltoname fone buvo tik septynių žodžių, išdėstytų į dvi eilutes.

Ji stabtelėjo.

ŽIAURAUS ŽUDIKO AUKA.
POLICIJA IEŠKO PASLAPTINGOS MOTERS.

Apačioje nuotrauka. Jokių abejonių, kieno nuotrauka.

Jorgeno Grundbergo.

– KAIPGI TU APSIRENGUSI? – nustebo Beatrisė Forsenstriom. – Tučtuojau vilkis suknelę!

Sibila sėdi ant lovos apatiniais drabužiais. Ji sukaupė visą drąsą, rūpestingai nutaikė tinkamiausią momentą. Jei motina kada nors

galėjo jos paklausyti, tai tik prieš išeidama į kasmetinę Kalėdų šventę. Tada jos nuotaika būdavo pakili. Susijaudinusi, pasirengusi linksmam vakarui, ji bėgiodavo po namus, žiūrėdama, kad viskas būtų taip kaip reikia. Tai buvo viena iš progų visiems pademonstruoti savo padėtį ir ja pasimėgauti. Mažajame Hulteriude tai ne visada taip lengva.

– Mamyte, leisk man kartu su visais pardavinėti puokštes! Bent vieną dieną!

Ji pakreipė galvą į šoną, kad būtų geriau matyti, kaip nuolankiai prašo. Gal šią viltingą valandą motina jos vis dėlto pasigailės, gal nusileis jos norui?

– Apsiauk juodus batelius, – atsakė motina eidama durų link.

Sibila tarytum nurijo nemalonų kąsnį. Teks pabandyti dar kartą.

– Mamyte...

Beatrisė Forsenstriom stabtelėjo, atsisuko ir pažvelgė į dukterį. Tarp antakių jai įsirėžė raukšlė.

– Ar girdėjai, ką sakiau? Mano dukteriai nėra ko bėgioti po namus ir elgetauti, kad galėtų važiuoti į kažkokią kelionę. Jei apskritai nori važiuoti, už tave sumokėsime mudu su tėte. Manau, turėtum būti bent truputį dėkinga už tai, o ne kelti namuose triukšmą, kai laikas skubėti į tėtės Kalėdų vakarą.

Sibila nuleido akis, o motina išėjo iš kambario.

Vadinasi, pokalbis baigtas. Galutinai. O ar jos kada nors iš tikrųjų kalbėjosi? Įžūliausia buvo tai, kad ji apskritai drįso suabejoti motinos sprendimu. Ji gerai žinojo, kad vėliau, vakare, už tai teks sumokėti. Jai pavyko sugadinti motinai gerą nuotaiką, už tai ją negailestingai bausdavo.

Padėtis nežadėjo nieko gera. Niekam to nepavydėtų.

Kasmetinis Forsenstriomo „Metalo & metalo dirbinių“ Kalėdų vakaras buvo neišvengiamas įvykis, Sibila jo laukdavo su siaubu, kaip vizito pas dantų gydytoją. Direktorius Forsenstriomas ir jo žmona maloningai surengdavo vaišes savo darbuotojams ir jų

šeimų nariams. Žinoma, Sibilai buvo privalu jose dalyvauti, be to, ją paprastai sodindavo prie garbės stalo, stovinčio ant nedidelio paaukštinimo bendruomenės susirinkimų salėje. Aišku, iš vaikų ten daugiau niekas nesėdėdavo. Vaikai ir jaunimas sėdėdavo prie atskiro stalo, per Kalėdų šventes atstumas tarp jų ir jos padidėdavo kaip niekada.

Suknelė gulėjo ant lovos kaip didžiausia gėda. Motina ją nupirko kažkokioje brangioje Stokholmo parduotuvėje. Sibilai net į galvą neateidavo mintis prašyti, kad neverstų jos vilktis per Kalėdas. Negi kas atsižvelgs į tai, kad jai tik dvylika metų ir kad kitos mergaitės vilkės džinsais ir marškinėliais be apykaklės su užrašu *Fruit of the Loom*. Ji turės sėdėti ant paaukštinimo šalia tėvų ir žvelgti žmonėms virš galvų.

Ji per galvą užsinėrė suknelę ir pažvelgė į savo atspindį veidrodyje. Jos krūtys, pagaliau pradėjusios augti, buvo visiškai įspaustos į krūtinės ląstą.

Laukė siaubingas vakaras.

– Susismeik mėlynus plaukų smeigtukus, – sušuko motina. – Guna Brita padės tau susitvarkyti.

Po valandos su dviem tvarkingai įsmeigtais smeigtukais plaukuose ji sėdėjo savo vietoje tarp prekybos skyriaus vedėjo ir jo žmonos, nuo kurios sklido nemalonus kvapas. Ji skersomis žvilgtelėjo į jaunimo stalą, kartu mandagiai atsakinėdama į pataikūniškus stalo kaimynų klausimus, kaip jai sekasi mokykloje ir panašiai. Ji jautė, kad motina kartkartėmis ją stebi, ir svarstė, kokią bausmę ji sugalvojo už jos užsispyrimą.

Sužinojo tik tada, kai atnešė desertą.

– Sibila! Gal padainuosi mums ką nors?

Po jos kėde atsivėrė bedugnė.

– Bet, mama, ar iš tikrųjų turėsiu...

– Taip. Padainuok kurią nors iš tų Kalėdų dainelių, kurias moki.

Prekybos skyriaus vedėjas drąsinamai šypsojo.

– Būtų labai malonu pasiklausyti dainelės. Ar moki, pavyzdžiui, „Šviesa virš jūros ir žemės“?

Ji suprato, kad įkliuvo. Jokios išeities. Nužvelgė sėdinčius už stalo. Visų smalsios akys nukreiptos į ją. Kažkas ėmė ploti, po salę netruko pasklisti žinia, kad Sibila Forsenstriom dainuos. Prie jaunimo stalo visi sužiuro į paaukštinimą, spontaniškas skandavimas privertė ją atsistoti.

– Sibila! Sibila! Sibila!

– Ar dar ilgai maivysies? – paklausė motina. – Juk matai, visi laukia.

Ji iš lėto nušliaužė nuo kėdės ir atsistojo. Triukšmas salėje nutilo, ji giliau įkvėpė, kad išgautų bent kokį nors garsą.

– Nematome! – sušuko kažkas nuo jaunimo stalo. – Atsistok ant kėdės!

Ji maldaujamu žvilgsniu pažvelgė į motiną, bet motina tik lengvai mostelėjo ranka tarytum sakydama, kad jai leidžiama lipti ant kėdės.

Jai drebėjo kojos, ji bijojo, kad tuoj praras pusiausvyrą. Pažvelgė į jaunimo stalą. Neklysdama galėjo pasakyti, kad jie iš jos šaiposi. Tai bus šventės viršūnė.

Ji dar kartą įkvėpė ir drebančiu balsu uždainavo. Dainuodama pirmą eilutę suprato, kad paėmė per aukštą toną. Jokiu būdu neišdainuos aukštų gaidų posmelio gale. Ir neišdainavo. Balsas užsikirto, o šnypštimas salėje jai pasirodė kaip botago kirčiai. Išraudusi ji atsisėdo, prekybos skyriaus vedėjas po kelių tylos akimirkų pradėjo ploti. Kiek padvejoję prie jo prisidėjo ir kiti. Virš stalo jos žvilgsnis susitiko su motinos, ji suprato, kad bausmė įvykdyta.

Dabar ją paliks ramybėje.

Kai ėjo namo, tėvas, regis, džiaugėsi pavykusiu renginiu. Žmona linksėjo galva ir įsikibo jam į parankę. Sibila sekė keletą žingsnių iš paskos, pasilenkė ir pakėlė gražų akmenuką. Motina atsigręžė.

– Tau neblogai pavyko ta dainelė.

Abi puikiai suprato, ką iš tikrųjų reiškia šie žodžiai.

– Gaila, kad pabaigoje kiek sucypei.

Ji numetė gražų akmenuką ant žemės.

KAS PER PRAKEIKIMAS! Tokia mintis jai pirmiausia lindo į galvą. Juk jis atrodė tiesiog tobulas. O štai dabar ji atsidūrė ant uždelsto veikimo minos. Aišku, kad policiją ypač domina moteris, su kuria jis vakarieniavo, o paskui džentelmeniškai parūpino viešbučio kambarį. Tikėtis, kad paslaptingoji policijos ieškoma moteris galėtų būti ne ji, tai tas pat kaip tikėtis, kad kažkas sustabdys ją gatvėje ir pasiūlys namelį su baltai dažytais kampais Stokholmo šcheruose.

Pirmiausia ji pajuto pyktį. Nedvejodama įėjo į degalinę, pasiėmė laikraštį ir atsivertė vidurinius puslapius.

Žudikas išniekino auką.

Trys žodžiai juodomis didžiosiomis raidėmis. Kone per visą puslapį Jorgeno Grundbergo nuotrauka. Jis linksmai šypsojo žiūrėdamas į fotoaparatą.

Remiantis kai kuriais šaltiniais, žudikas perpjovė aukai pilvą ir išėmė kai kuriuos vidaus organus. Yra duomenų, kad nusikaltimo vietoje paliktas religinis simbolis. Todėl policija mano, kad esama ritualinės žmogžudystės požymių.

– Kokia bjaurastis!

Sibila pakėlė akis. Kasininkas galvos mostu parodė į laikraštį. Ji linktelėjo.

– Aštuonios... Ar norėjote dar ko nors?

Ji dvejojo. Aštuonios kronos – dideli pinigai už tiek mažai popieriaus. Ji užčiuopė kišenėje monetas.

– Man reikia žibalo.

Vyras parodė lentyną. Ji nuėjo nurodyta kryptimi ir susirado butelį žibalo.

Kai sumokėjo, jai liko devyniolika kronų.

Kai grįžo, Jelmas buvo jau išvažiavęs. Ji piktai užtrenkė duris ir atsivertė laikraštį. Perskaičiusi keturias eilutes suprato, kad policija ieško jos.

Kas toji paslaptinga moteris, su kuria liudytojai vakar vakare matė Jorgeną Grundbergą prancūziškojo restorano salėje ir kuriai šiandien rytą pavyko pabėgti iš policijos apsupto viešbučio? Bet kokia informacija priimama policijos centrinėje būstinėje.

Nurodytas ir numeris.

Po kelių sekundžių ji pajuto bjaurų maudulį skrandyje.

Pajuto grėsmę.

Ką daryti? Gal paprasčiausia būtų paskambinti tuo numeriu ir pasakyti, kad ji čia niekuo dėta? Bet tada jai tektų išnirti iš nežinios, o tai vėlgi blogai. Užtektų kam nors surinkti jos asmens kodą bet kuriame kompiuteryje, ir paaiškėtų, kad ji beveik neegzistuoja. Tai tikrai sužadintų žmonių smalsumą, o vienintelis jos gyvenimo noras – kad ją paliktų ramybėje. Kad galėtų gyventi taip, kaip ji nori. Taip ji gyvena jau beveik penkiolika metų, ir iki šiol jos niekas neieškojo.

Smulkūs įstatymo pažeidimai irgi tegul lieka jos sąžinės reikalas. Ji kažin ar yra kada nuskriaudusi vargšą, ji nėra blogas žmogus. Tik niekada nesugebėjo prisitaikyti prie visuotinai priimtų normų, be to, jau taip ilgai gyvena už visuomenės ribų, kad nieko čia ir nepakeisi.

Nepritampa prie sistemos.

Ji tik stengiasi išgyventi. Taip, kaip jai išeina. Sunku ir įsivaizduoti, ką laikraščiai padarytų iš jos gyvenimo istorijos. Ji niekuo nesididžiuoja, bet velniop visus, kas bandytų reikšti apie ją savo

nuomonę ar kaip nors kištis į jos reikalus. Kas nežino, ką ji patyrė, niekada nesupras, kodėl viskas įvyko taip, o ne kitaip. Bet taip jau įvyko, todėl tenka verstis, kaip įmanoma šiomis aplinkybėmis. Kas gali tai suprasti? Juk ji gimė su marškinėliais.

– Betgi Henri, negaliu jos ten vežtis. Ar prisimeni, kas dėjosi aną kartą?

Beatrisė Forsenstriom rengėsi į Stokholmą aplankyti savo motiną ir tetas. Direktorius Forsenstriomas jų nelabai mėgo, jos taip pat nemėgo jo, todėl Sibilos motina į tokias keliones leisdavosi viena. Gal ji iš tiesų ištekėjo už jos tėvo iš meilės? Vadinasi, prieš savo tėvų valią. Fabriką „Metalas & metalo gaminiai" valdė tik antra Forsenstriomų karta. Halių šeimai, gyvenančiai Ostermalme, jie neatrodė pakankamai kilmingi, nebuvo jų dukteriai tinkama partija. Išsišokėliai, neseniai praturtėję. Juk svarbiausia – protėviai. Į šeimą galima įsileisti tik aukštos kilmės žmogų. Be to, ką gi, po galais, jų duktė veiks tame Hultariude? Kažkokia skylė Smolande! Ką gi, daryk, kaip nori. Tik paskui nedejuok, kai paaiškės, kad teisūs buvome mes.

Sibila visa tai ėmė suprasti sėdėdama prie pietų stalo Stokholme pas senelę ir klausydamasi, kaip ji kalba su dukterimi. Ji taip pat suprato, kad senelė nepatenkinta – nors ir nelabai stebėjosi – kad juodu taip vėlai susilaukė vaiko. Iš tikrųjų, kai gimė Sibila, Beatrisei buvo jau trisdešimt šešeri.

Senelė stebėtinai sugebėdavo reikšti savo mintis užslėptų kaltinimų ir įžeidinėjimų pagalba. Šią savybę paveldėjo ir kita karta. Užaugusi Sibila kartais pagalvodavo, kad ir ji turėtų turėti šį bruožą, tik nėra progų juo pasinaudoti.

Dabar jai vienuolika metų, ji sėdi pasislėpusi ant laiptų ir klausosi, ką kalba tėvai.

– Pusseserės beveik nesupranta jos kalbos. Juokiasi iš jos. Negaliu daugiau to leisti.

Henris Forsenstriomas tyli. Gal skaito kokį dokumentą?

– Ji kalba bjauresne tarme negu paprasčiausias darbininkų vaikas! – aimanuoja motina.

Ji girdi, kaip tėvas atsidūsta.

– Nieko keisto čia nėra, – sako jis ryškia Smolando tarme. – Juk ji čia užaugo.

Beatrisė Forsenstriom valandėlę nutyla. Nors Sibila jos nemato, puikiai žino, kokia dabar motinos veido išraiška.

– Man rodos, geriausia ją palikti namie... Tada ir aš būsiu kiek laisvesnė. Mama sakė, kad kitą penktadienį „Traviatos" premjera.

– Žinoma. Daryk kaip nori.

Jos motina visada darė, ką norėjo.

Sibila daugiau niekad nevažiavo su ja į Stokholmą. Pateko ten daug vėliau ir visai kitomis aplinkybėmis.

KAI KITĄ RYTĄ PABUDO, visu kūnu pajuto kažką negera. Namelyje ji jautėsi tarytum įkalinta, norėjo išeiti į laisvę. Židinys buvo užgesęs, šalta, laimė, kiek mažiau skaudėjo gerklę. Vakar vakare buvo sunerimusi, kad jai angina. Tada reikėtų penicilino. Nelengva patekti pas gydytoją, kai neturi ligonio kortelės, todėl ji apsidžiaugė, kad to galbūt neprireiks.

Ypač dabar, kai jos ieško.

Ji buvo alkana. Valgė paskutinę duoną, bet neturėjo ko atsigerti. Kokakolą išgėrė vakare. Pusryčius baigė pomidoru ir paskutiniu obuoliu.

Ėmė krautis daiktus. Tiksliai į vietą pastatė metalinę žvakidę ir lėkštę, į kurią buvo sudėjusi vaisius. Paklojo patalus ir apsižvalgė, ar viską palieka taip, kaip buvo. Tada užsidėjo ant pečių kuprinę ir pravėrė duris. Nepaleisdama rankenos ji pradėjo dvejoti.

Baimės jausmo ji jau seniai nebuvo patyrusi.

Kuprinė vėl nuslydo nuo pečių, ji grįžo į kambarį, uždarė duris.

Velniai rautų. Susiimk!

Ji išsitraukė kėdę ir susmukusi pasirėmė galvą rankomis. Verkti ji jau nustojo. Seniai suprato, kad tai nieko nepadeda. Jei tik ją palieka ramybėje ir ji gali pasirūpinti savimi, tai ir verkti nėra ko. Yra tik vienas dalykas. Bet jis paslėptas taip giliai širdyje, kad skausmas retai kada susiranda kelią į paviršių. Visas mintis tenka kreipti į tai, kaip prasimaitinti šiandien. Ir kur praleisti ateinančią naktį. Visa kita gali palaukti.

Be to, dabar ji turi pinigų.

Ji prisidėjo ranką prie krūtinės, kur maišelyje, paslėptame po drabužiais, guli šventos dvidešimt devyni tūkstančiai trys šimtai aštuoniasdešimt penkios kronos.

Dar kiek laiko, ir ji turės pakankamai. Su tomis kronomis ji vieną kartą pasieks tikslą, dėl kurio grumiasi pastaruosius penkerius metus, kuris teikia jai jėgų gyventi taip, kaip ji gyvena. Sprendimas iš esmės pabandyti pakeisti savo gyvenimą. Eiti pirmyn. Namelis su nubaltintais kampais. Nuosavas namelis kur nors, kur ji galės ramiai gyventi savo gyvenimą taip, kaip nori. Gal augins daržoves. Laikys vištų. Vandens pasisems iš šulinio. Ji nesvajojo apie prabangą, svajojo apie keturias nuosavas sienas, kur įeiti galės tik ji viena.

Tyla, ramybė.

Ji apskaičiavo: jei gyvens be elektros ir vandentiekio, kur nors kaime, toli nuo didelių kelių, turėtų užtekti keturių dešimčių tūkstančių.

Kaip tik tokioje vietoje ji ir norėtų gyventi.

Šiaurėje, Norlande, tikriausiai būtų galima rasti ir ką nors pigiau, bet kažin ar ji ten ištvertų ilgas žiemas. Verčiau pakovoti kiek ilgiau.

Pastaruosius penkerius metus ji kas mėnesį atskirdavo nuo motinos išmaldos tiek pinigų, kiek tik galėdavo. Jei pinigai kartą patekdavo į maišelį, jie nustodavo egzistuoti. Kad ir kiek jai tektų badauti.

Dar pora metų, ir jai pakaks.

Ji išsitraukė banknotus ir pusračiu išdėliojo juos ant stalo. Gavusi pinigų, banke visada pakeisdavo į naujus, nesuglamžytus.

Į tokius, kurių nebuvo lietusi motinos ranka.

Valandėlę į juos pažiūrėjusi pasijuto geriau. Paprastai tai ją sustiprindavo. Kitas žingsnis, padedąs nenuleisti rankų, buvo vaikščiojimas į Švedijos nekilnojamojo turto agentūrą. Reikėjo žinoti, kokios dabar namų kainos.

Ji susirinko pinigus, susikišo juos į maišelį, užsidėjo kuprinę, pastūmė kėdę arčiau stalo ir palengvėjusiu žingsniu išėjo pro duris.

Nuėjo iki Ringeno prekybos centro. Kai pamatė šiandienos pranešimą spaudos agentūros lange, viltis visiškai ją apleido.

Dabar nėra ko galvoti, kaip išgyventi dieną.

Dabar reikia tik bėgti.

MOTERIS

SULAIKOMA UŽ

ŽIAURIĄ ŽMOGŽUDYSTĘ

Tokia antraštė.

Po tekstu nuotrauka. Ir pavardė.

Sibila Forsenstriom, trisdešimt dvejų metų.

– Sibila, mieloji, nebūk tokia surūgusi. Pabandyk bent truputį nusišypsoti.

Tada ji buvo gerai išauklėta, ji bandė, bet rezultatas išėjo siaubingas. Kad ir kaip atrodė prieš sekundę, dabar atrodė daug blogiau. Matyt, tą suprato ir motina, nes ji neprisimena, kad kada nors anksčiau būtų mačiusi savo nuotrauką. Plaukai ant kaktos sugarbanoti replėmis, smulkios garbanėlės prie smilkinių. Prislėgtas žvilgsnis išduoda viską iki galo.

Ji pasijuto blogai.

Turėjo devyniolika kronų. Laikraštis kainuoja aštuonias.

Policija pažengė į priekį tirdama žiaurų Jorgeno Grundbergo nužudymą praėjusią naktį *Grand* viešbutyje. Įtariamoji yra trisdešimt dvejų metų Sibila Forsenstriom. Kaip anksčiau pranešė *Ekspresas*, ją matė su penkiasdešimt vienerių metų nužudytuoju ketvirtadienio vakare. Paskelbta, jog ji sulaikoma už akių. Viešbučio registracijos tarnautojas, dirbęs ketvirtadienio naktį, tik dabar paaiškino policijai, kad Grundbergas pats užsakė moteriai kambarį pavarde, kuri pasirodė esanti netikra. Trisdešimt dvejų metų moteris penktadienio rytą sugebėjo pasprukti iš policijos apsupto viešbučio, bet bėgdama paliko nemažai įkalčių. Sužinota, kad vakare ji buvo su peruku, kurį paliko viešbučio kambaryje. Be to, policija rado portfelį, kuriame, kaip praneša tas pats šaltinis, galbūt paliktas ginklas, kuriuo įvykdyta žmogžudystė. Kas tai per ginklas, policija nekomentuoja.

Pirštų atspaudai, rasti ant portfelio, padėjo policijai identifikuoti Sibilą Forsenstriom. Atspaudai aptikti taip pat ant aukos kambario kortelės. Įtariamosios kambaryje rasta stiklinė su nužudytojo pirštų atspaudais.

Trisdešimt dvejų metų moteris policijai mažai žinoma. 1985 metais ji pabėgo iš pietų Švedijos ligoninės, kur buvo gydoma nuo psichinės ligos, ir nuo tada nepalaikė jokių kontaktų su valstybinėmis ar komunalinėmis įstaigomis. Kur ji gyveno pastaruosius keturiolika metų, kol kas nežinoma. Jos pirštų atspaudai policijos registre atsirado po to, kai ji 1984 metais pavogė automobilį ir važiavo juo neturėdama teisių. Trisdešimt dvejų metų įtariamoji užaugo turtingoje šeimoje nedideliame rytų Smolando mieste. Moteris neturi nuolatinės gyvenamosios vietos nuo 1985 metų. Policija kreipiasi į visuomenę prašydama informacijos apie jos buvimo vietą. Kartu policija įspėja, kad moteris gali būti nesveikos psichikos ir linkusi į smurtą. Viešbutyje paliktame portfelyje rastas kalendorius, kurį šiuo metu tiria nusikaltimų psichologai. Padrikos pastabos liudija apie sutrikusią moters mąstyseną. Policija taip pat nurodo, kad skelbiamoje nuotraukoje Sibila Forsenstriom yra šešiolikos metų. Padavėjas, ketvirtadienio vakare aptarnavęs trisdešimt dvejų metų moterį ir jos auką, liudija, kad moteris buvusi korektiška, gerai apsirengusi, atrodžiusi oriai. Padavėjas padeda policijos ekspertams nupiešti jos dabartinį portretą. Bet kokia informacija apie moterį priimama telefonu 08-401 00 40 arba artimiausioje policijos būstinėje.

Burnoje ji pajuto keistą skonį. Jis kilo iš skrandžio, kur buvo pasislėpęs kažkas, ką atsisakė priimti jos smegenys.

Jie nori ją kontroliuoti.

Vėl.

Ši mintis jai užėmė kvapą, atrodė, tarytum iš praeities grįžo kažkas pažįstama, ko ji bijo. Tai tūnojo pasislėpę, laukė savo valandos ir štai dabar vėl pradėjo savo baisų darbą. Viskas grįžta. Viskas, ką ji sąmoningai stengėsi užmiršti. Viskas, ko jai taip sėkmingai buvo pavykę atsikratyti.

Dabar apie tai rašo laikraščiai.

Gali pasiskaityti ir ji, ir kas tik nori.

Argi nesakėme? Sibila! Sibila! Uodega svyla! Žinojome, kad iš jos nieko doro neišeis.

Ji sugniaužė kišenėje kumštį.

Ar ji kalta, kad negali pritapti? Niekada negalėjo pritapti. Juk ji šiaip taip išgyveno. Ko jie dar nori? Jai pavyko išgyventi. Ji iš tų, kuriems, *nepaisant nieko*, pavyko išsikapanoti.

O jie jos didžiausią darbą sudaužė į trupinius. Jos jėgą pavertė pamišimu. Jos kuklią būtį – vienišiaus neviltimi.

Ji neleis jiems to daryti.

Nieku gyvu ji neketina jiems to leisti.

Nepasidavė iki šiol, nepasiduos ir dabar.

– Aš TO NEPADARIAU.

Ji stovi telefono būdelėje Stokholmo Centrinėje geležinkelio stotyje. Ragelyje pasidarė tylu. Pakartojo dar kartą.

– Ne aš jį nužudžiau.

– Ką?

– Jorgeną Grundbergą.

Trumpa tyla.

– Atleiskite, su kuo aš kalbu?

Ji apsižvalgė. Buvo šeštadienis, didžiulė salė pilna žmonių. Jie keliauja namo, kažkur išvažiuoja, susitinka, išsiskiria.

– Tai aš, Sibila. Jūs manęs ieškote. Aš jo nenužudžiau.

Portfeliu nešinas vyras atsistojo už kelių metrų nuo jos. Žvilgčiojo į laikrodį, paskui į ją, aiškiai rodydamas, jog skuba ir nori, kad ji greičiau baigtų pokalbį. Aplinkui buvo daug telefono būdelių, bet kaip ji neseniai išsiaiškino, tik šioje vienoje nereikia telefono kortelės.

Ji atsuko vyriškiui nugarą.

– Kur jūs esate?

– Tai neturi jokios reikšmės. Noriu tik, kad žinotumėte, jog ne aš...

Ji nutilo, pasuko galvą. Vyras tebestovėjo, susierzinęs žiūrėjo į ją.

– ... jog ne aš tai padariau. Daugiau nieko negaliu pasakyti.

– Luktelėkit.

Ji norėjo padėti ragelį, bet sudvejojo. Jautė, kaip moteris kitame laido gale renka tinkamus žodžius.

– Kaip man žinoti, ar tikrai kalbuosi su Sibila?

– Ką?

– Ar galite pasakyti savo asmens kodą?

Sibila vos nesusijuokė. Po velnių, apie ką ji čia kalba?

– Savo asmens kodą?

– Taip. Šiandien jau skambino kelios, pasivadinusios Sibila. Iš kur mums žinoti, kad kaip tik jūs sakote teisybę?

Iš nuostabos ji net išsižiojo.

– Todėl, kad aš esu Sibila Forsenstriom. Savo asmens kodo jau seniai niekur nenaudoju ir jo neprisimenu. O skambinu, kad jūs visi eitumėte po velnių ir paliktumėte mane ramybėje.

Buvo pamiršusi vyrą už savo nugaros. Atsigręžusi vėl jį pamatė. Jis apsimetė, kad ji jam neberūpi.

– Kur šiuo metu esate?

Sibila išpūtė pro nosį orą, pažvelgė į ragelį.

– Ne tavo šūdinas reikalas.

Ji nuspaudė mygtuką ir baigė pokalbį. Vyras žvilgtelėjo į ją išsigandęs. Ji ištiesė jam ragelį.

– Jūsų eilė.

Jis gindamasis pamojo ranka.

– Dėkui, nereikia.

– Dėkui, nereikia? Juk ką tik taip nekantravote.

Iš jo palto kišenės kyšojo *Ekspresas*. Ji pamatė vieną savo akį, dalį siaubingų garbanėlių ant kaktos.

– Ką gi, tada nešdinkitės.

Ji pakabino ragelį. Vyras sutrikęs nuėjo šalin. Jai reikia iš čia dingti. Ji greičiau supyko negu išsigando. Bet nereikia gundyti likimo.

Nuo dabar jai teks spėlioti, kas ir iš kur žino jos vardą.

Koks velnias juos pakurstė duoti jai Sibilos vardą?

RASTI BUVO NESUNKU. laikraščiai taip išsamiai rašė apie Jorgeno Grundbergo gyvenimą, kad ji nesunkiai galėtų sukurti jo memuarus.

Kelionė traukiniu į Eskilstuną truko neilgai. Didesnę kelionės dalį praleido tualete. Kai konduktorius patikrino visus bilietus ir atidarė duris, ji išlindo iš tualeto ir atsisėdo kupė. Regis, niekas neatkreipė dėmesio į jos netikėtą pasirodymą. Nuo tada, kai suprato, kad plaukų šepečio smaigaliu galima visai lengvai atidaryti užrakintus vagonų tualetus, ji retkarčiais susigalvodavo nedideles iškylas. Kol traukinys stovėdavo Centrinėje Stokholmo stotyje, ji įsmukdavo ir pasislėpdavo tualete. Konduktorius ją sučiupo tik vieną vienintelį kartą ir išsodino Halsberge. Bet juk tai nedidelė bėda.

Kažkodėl ji pasijuto žymiai geriau. Gal todėl, kad tvirtai nusprendė pati kontroliuoti padėtį? O gal kad išleido paskutines kronas makdonaldo mėsainiui.

Grundbergo vila buvo didelė, aptverta metro aukščio mūrine tvora iš tų pačių baltų *Mexi* plytelių, kokiomis buvo apmuštas ir

namo fasadas. Taką per sodą iš abiejų pusių puošė gražūs lauko žibintai, jis ėjo prie raudonmedžio spalvos laukujų durų. Langų rėmai buvo juodai dažyti. Ant stogo stovėjo didžiausia palydovinė antena, kokią ji kada buvo mačiusi.

Viskas rėkte rėkė, jog tai neseniai praturtėję žmonės.

Ji ilgai stovėjo už tvoros ir svarstė. Kad nesukeltų įtarimo, pavaikštinėjo aplink kvartalą. Pasijuto ryžtingesnė. Jei kartą atvažiavo, geriausia bus užeiti į namus ir išsiaiškinti. Bet lengviau apsispręsti galva negu įsakyti kojoms. Ypač kitame kvartalo gale. Grįžusi prie didžiulės vilos ji vėl išsigando. Tamsus stiklas tarp juodų lango rėmų. Tarytum priešiškos akys spoksojo į ją, matė, kaip ji stovi ir nesiryžta.

Durys prasivėrė.

– Ar jūs iš laikraščio?

Sibila nurijo kylantį gumulą.

– Ne.

Ji atidarė vartelius ir nuėjo taku nežiūrėdama į moterį, stovinčią tarpduryje. Prie tako pamatė baseinėlį, kurio viduryje stovėjo antikinio stiliaus marmurinė moters figūra. Matyt, šiltesniu oru tai buvo kartu ir fontanas. Bet dabar atrodė, kad moteriai šalta.

Sibila žengė paskutiniuosius žingsnius ir sustojo laiptų papėdėje. Ji dar kartą nurijo gumulą, pakėlė akis ir pažiūrėjo į moterį.

– Taip?

Moteris, regis, nekantravo.

– Atleiskite, kad trukdau, bet aš ieškau Lenos Grundberg.

Moteris perkėlė svorį nuo vienos kojos ant kitos. Jai buvo per keturiasdešimt, atrodė ji neįtikėtinai gerai.

– Taip, tai aš.

Sibila sutriko. Ji iš tikrųjų nežinojo, ko gali tikėtis. Manė apsimesti besirūpinančia pastore, kokio nors krizių centro darbuotoja ar dar kuo nors, kas gali aplankyti verkiančią našlę ir bandyti ją

paguosti. Apie tai ji buvo skaičiusi laikraščiuose. Bet ši moteris atrodė rami kaip marmurinė fontano skulptūra.

– Kokiu reikalu?

Balsas atrodė lengvai suirzęs. Nekantrus. Tarytum jai kas būtų sutrukdęs žiūrėti ilgą ir įdomų serialą. Sibila tyrinėjo moterį, turėjo greitai nuspręsti. Geriausia bus parodyti nusižeminimą.

– Aš esu Berita Svenson. Suprantu, kad atėjau nelaiku, bet... noriu paprašyti jus pagalbos.

Ji kukliai nuleido akis, o kai vėl pažvelgė į moterį, ši suraukė antakius. Sibila kalbėjo toliau.

– Aišku, skaitau laikraščius ir sužinojau... Gyvenu čia visai netoliese. Aš prieš pusę metų irgi praradau vyrą. Labai norėčiau pasikalbėti su kuo nors, kas žino, kaip tokiu atveju jautiesi.

Moteris, regis, svarstė visus „už“ ir „prieš“. Atrodo, nelabai linkusi su ja bendrauti. Sibila nusprendė įmesti daugiau anglių į krosnį.

– Jūs atrodote nepaprastai stipri, – tęsė ji. – Man tikrai būtų didelė parama, jei galėčiau valandėlę su jumis pasiguosti.

Šie žodžiai netgi nėra visiškas melas. Galimas dalykas, šio menko atspalvio pakako. Komplimentas, regis, jai patiko. Moteris pasitraukė nuo durų į vestibiulį ir pakvietė ją.

– Prašom, užeikite. Pasėdėsim svetainėje.

Sibila vienu žingsniu įveikė laiptus ir įėjo į vestibiulį. Pasilenkė nusiauti batų. Stovėjo ant pakloto, regis, tikro kilimo, priešais ją stūksojo masyvus tamsiai žalio metalo skėčių laikiklis.

Svetainę nuo vestibiulio skyrė sienoje išmūrytas apvalus skliautas. Lena Grundberg ėjo pirma, o Sibila, sekdama jai iš paskos, žvalgėsi po namus. Ji nusprendė, kad traukinyje be reikalo dažėsi, pasibraukė ranka per lūpas, norėdama nutrinti dažus. Moters makiažas buvo nepriekaištingas, ir Sibila instinktyviai pajuto, kad juo pranašesnė ponia Grundberg jausis prieš nekviestą viešnią, juo geriau.

Tokių ponių ji yra sutikusi ne vieną.

Svetainė įrengta taip neskoningai, kad ji, nevilties apimta, žvalgėsi, ką galėtų pagirti. Pamatė tik vieną pakenčiamą dalyką.

– Koks gražus koklių židinys.

– Dėkui, – atsakė Lena Grundberg ir įsitaisė jaučio kraujo spalvos odiniame fotelyje. – Prašom sėsti.

Sibila atsisėdo ant milžiniškos sofos. Nustebusi pažvelgė į stiklinį stalą. Po juo gulėjo dar viena marmurinė moteris, balansuodama stiklinę stalo plokštę ant sulenktų kelių ir delnų.

– Jorgenas importuodavo marmurą, – paaiškino Lena Grundberg ir pridūrė, – be visų kitų dalykų.

Ji nė nemirktelėdama jau kalbėjo būtuoju laiku.

Ponia Grundberg tarytum atspėjo jos mintis.

– Iš karto pasakysiu, kad mūsų santuoka nebuvo labai laiminga. Rengėmės skirtis.

Sibila tai įsidėmėjo.

– Nemalonus dalykas, – pasakė ji.

– Tai buvo mano iniciatyva.

– Aha. Štai kaip.

Kambaryje pasidarė tylu. Sibila pasijuto kiek sutrikusi. Ko gi iš tiesų ji tikėjosi iš šio susitikimo? Ji staiga tarytum pamiršo kelionės tikslą.

– Kiek laiko, kai jūs jau našlė?

Klausimas toks netikėtas, kad ji krūptelėjo. Kažkodėl pažvelgė į laikrodį. Vėl sustojo.

– Šeši mėnesiai ir keturios dienos, – pratarė ji atsitokėjusi.

– Nuo ko jis mirė?

– Vėžys. Taip netikėtai, taip greitai.

Lena Grundberg linktelėjo galva.

– Ar jūs buvote laimingi?

Sibila nuleido galvą, pažiūrėjo į savo rankas. Gerai, kad nenusilakavo nagų.

– Taip, labai, – tyliai atsakė ji.

Valandėlę vėl buvo tylu.

– Keista, – pasakė ponia Grundberg. – Vos prieš metus Jorgenas vos nenumirė dėl inkstų nepakankamumo. Kelis mėnesius gulėjo ligoninėje. Galų gale gydytojai nustatė, kad vėl viskas gerai, jei tik jis rūpestingai gers vaistus. Išėjo iš ligoninės, galima sakyti, visiškai sveikas.

Ji papurtė galvą.

– Ir štai tau kad nori! Jį kažkas nužudo. Po visų tų vargų. Gal tai atrodys ciniška, bet Jorgenui tai tiesiog tipiška.

Sibilai buvo sunku paslėpti nuostabą.

– Ką jūs norėjote pasakyti?

Ponia Grundberg niekinamai sušnypštė.

– Jam visuomet niežėjo pirštai. Kaip kvaila atsivesti į savo kambarį nepažįstamą moterį! Be to, girtą. Juk kai pažiūri jos nuotrauką, iš tolo matyti, kad ji iš nevilties pasiryžusi viskam.

Dabar laikykis ramiai.

– Atrodo, jums skaudu?

Bandė kalbėti neutraliu balsu.

– Ak! Norėjau tik pasakyti, kad jis niekada nežinojo, kas yra geras skonis. Viskas atrodytų gražiau, jei būtų bent išsirinkęs moterį, kuri...

Jos balsas staiga suvirpėjo. Ji užsidengė veidą rankomis ir ėmė šniurkščioti.

Štai kokie reikalai. Pasirodo, viena iš trijų marmurinių seserų nėra visiškai bejausmė. Užtenka tik giliau pasirausti tarp paklodžių.

Ji svarstė ponios Grundberg žodžius. Beveik ėmė gailėtis, kad neįsileido pono Grundbergo į savo kambarį. Iš gryniausios užuojautos.

– Moterį, kuri galėtų prilygti jums?

Ji turėjo suimti save į rankas, kad nuslėptų susierzinimą. Lena Grundberg pajuto naujas jos balso intonacijas ir pabandė susivaldyti. Pravira burna ji atsargiai nusišluostė nuo paakių ašaras stengdamasi nesugadinti makiažo.

– Taip. Nors nebūtų taip apmaudu.

Sibila žiūrėjo į ją nenuleisdama akių. Ne, tokios sutikti jai dar nepasitaikė.

– Bet kodėl? – Jai pasidarė tiesiog smalsu. – Juk *jūs* norėjote skirtis.

Ponia Grundberg vėl tapo savimi, atsilošė į bjaurų minkštakrėslį.

– Suprantu, kad tai gali pasirodyti egoistiška. Bet kaip žemina, kad tave gali pakeisti bet kuri kita. Net girta viešbučio prostitutė. Jo skonis buvo siaubingas.

Nagi apsižvalgyk pagaliau, po perkūnais. Mano kuprinė gražiau sutvarkyta nei tavo mėšlinas salonas. Ne tau pliaukšti apie gerą skonį!

Sibila du kartus nurijo kietą gumulą.

– Iš kur žinote, kad ji prostitutė?

Ponia Grundberg išpūtė pro nosį orą.

– Juk aiškiai matyti! Tik pažvelkite į ją!

Ji pasilenkė, pakėlė nuo grindų vakarinį laikraštį ir ištiesė jį Sibilai. Sibila piktai žvilgtelėjo į savo nuotrauką. Vienintelis pakenčiamas dalykas buvo nosis.

– Kodėl policija taip įsitikinusi, kad ši moteris jį nužudė?

Lena Grundberg numetė laikraštį ant grindų.

– Jie kartu pakilo į kambarius iš vestibiulio, o rytą ji prasmuko pro policijos užkardą. Argi tai ne aiškus įrodymas? Be to, ir viename kambaryje, ir kitame yra jos pirštų atspaudų. Pavyzdžiui, ant Jorgeno užrakto kortelės.

– O jeigu tai vis dėlto ne ji? Ar jūs tikra, kad jis neturi...

Ji staiga prikando liežuvį ir apsimetė, kad ją užpuolė kosulys.

... priešų Latvijoje ar Lietuvoje?

Ji dar kartą ilgai užsikosėjo, norėdama pridengti savo klaidą. Lena Grundberg atnešė jai stiklinę vandens. Ji išgėrė ir padėkojo.

– Labai dėkui. Atleiskite, bet man astma.

Ponia Grundberg linktelėjo galva ir vėl atsisėdo.

– Ar jis neturėjo ko?

– Ką?

– Ar aš tikra, kad jis neturėjo – ko?

– Priešų... Ar šiaip...

Lena Grundberg atidžiai žvelgė į ją. Turbūt pats metas dingti. Ji bandė keltis, kai moteris, sėdinti priešais ją minkštakrėslyje dar kartą išpūtė pro nosį orą.

– Sibila!

Jos vardą ji ištarė su tokia panieka, kad Sibila krūptelėjo lyg gavusi antausį. Jų akys susitiko. Ramiai sėdėdama Sibila nurijo dar vieną gumulą.

– Vien iš vardo galima suprasti, kad tai ji, – trūkte pratrūko ponia Grundberg. – Koks normalus žmogus gali turėti tokį vardą!

Sibila bandė nuslėpti, kad jai užgniaužė kvapą. Valandėlę ji tikrai išsigando.

– Taip, vardas iš tiesų keistas, – pataikūniškai melavo ji. – Bet turbūt ne ji pati pasirinko savo vardą.

Lena Grundberg vėl sušnypštė.

Sibilai norėjosi bėgti. Plepėti su ponia Grundberg menkas malonumas. Bet jei tiek vargo, kol čia atvažiavo, būtų kvaila išeiti nesužinojus ko nors daugiau.

– Kaip jis mirė?

– Jam perpjovė gerklę. Paskui perpjovė pilvą ir išvertė vidurius ant grindų.

Iš jos balso galėjai pamanyti, kad ji pasakoja apie pyrago receptą.

Sibilai ėmė trūkti oro. Pasidarė bloga. Ji pakilo.

– Turbūt jau eisiu.

Našlė nesikėlė iš minkštakrėslio.

– Kiek suprantu, jūs ne to iš manęs tikėjotės?

Staiga ji nustojo apsimetinėti.

– Ne. Ne visai.

Ponia Grundberg linktelėjo galva ir nuleido akis.

– Ką gi, su savo vargais kiekvienas bandome susidoroti savaip.

– Taip, žinoma... Dėkui, kad galėjau valandėlę pas jus pasėdėti.

Ji išėjo į vestibiulį, ėmė rištis batus. Lena Grundberg sėdėjo minkštakrėslyje. Nė viena iš jų daugiau nepasakė nė žodžio. Sibila atidarė lauko duris ir išėjo.

JĄ GELBĖJO PASIVAIKŠČIOJIMAI. proga išeiti iš namų, iki galo išmąstyti eretiškas mintis, besisukiojančias paauglės galvoje. Ji jautėsi išstumta už visuomenės ribų. Rūpestingai vengė prisiartinti prie maisto produktų kiosko miesto centre. Tai buvo tarytum savaime suprantama Hultariudo susitikimų vieta tiems, kas norėjo susitikti. Sibila nenorėjo. Nenorėjo matyti savo klasės draugų, jei tai nebuvo neišvengiama. Su jais ji susitikdavo mokykloje, ir to jai buvo per daug.

Už visuomenės ribų buvo ir JAK susitikimų vieta. Jaunųjų automobilininkų klubas. Visiškai apšiuręs dviejų aukštų pastatas, apačioje remonto dirbtuvės. Vieta liudijo ir apie socialinę automobilininkų padėtį. Dėl jos nemaža dalimi kalti buvo ir jie patys.

Gal niekada nebūtų atkreipusi į jį dėmesio, bet kartą, kai ji ėjo pro šalį, jis stovėjo pasilenkęs virš motoro ir tepliojo tipišką rokerių motyvą. Ji sustojo dešimties metrų atstumu, susižavėjusi nuostabiu meno kūriniu. Automobilis buvo šviesiai žalių žirnelių spalvos, piešti liepsnų liežuviai plaikstėsi užpakalinių ratų link. Niekad gyvenime nebuvo mačiusi ko nors panašaus.

Ji slapčia grožėjosi gerą valandą, kol jis ištiesė nugarą ir ją pamatė.

– Gražu, ką?

Jis skuduru trynėsi tepaluotas rankas. Ji linktelėjo galva.

– *De Soto Firedome*. Penkiasdešimt devintųjų. Tiksliai atnaujinau, kaip buvo.

Ji nieko neatsakė. Ką galėjo pasakyti? Labiausiai ją nustebino, kad Hultariude kažkas moka piešti tokias gražias liepsnas.

– Gal nori pasėdėti?

Kai ji vėl nieko neatsakė, jis uždarė kapotą ir davė ženklą, kad gali prieiti.

– Klasė. Vidus išmuštas oda.

Ji priėjo artyn. Jis iš tiesų norėjo parodyti jai savo automobilį. Neatrodė labai pavojingas, o ji niekada nebuvo sėdėjusi rokerių automobilyje. Jis buvo gerokai už ją vyresnis, mažiausia ketveriais metais. Neprisiminė, kad būtų jį kada mačiusi.

Numetė skudurą į šalį, bet dėl visa ko, prieš atidarydamas dureles prie keleivio sėdynės, pasitrynė ranką į mėlynu kombinezonu aptemptą šlaunį, pakvietė ją lįsti vidun. Akimirką padvejojusi ji paklusο. Nugrimzdo į sėdynę lyg į minkštakrėslį.

– Šaunu, ar ne? V aštuoni, trys šimtai penkios arklio jėgos.

Ji lengvai šyptelėjo.

– Oi! Kaip gera!

Jis apėjo mašiną, atidarė dureles vairuotojo pusėje.

– Ar gali pasiekti paklotą ant užpakalinės sėdynės?

Sibila apsigręžė, pažiūrėjo, pasiekė rudai languotą paklotą ir padavė jam. Jis užmetė jį ant vairuotojo sėdynės ir įšoko pats.

– Pasivažinėsim?

Ji nenuleido nuo jo akių. Jis jau suko raktelį.

– Nežinau... Jau būtų laikas namo...

Motoras suburzgė. Jis paspaudė mygtuką, ir jos langas nuslydo žemyn.

– Automatika. Nori pabandyti?

Ji spustelėjo mygtuką, ir langas vėl užsidarė. Jis žiūrėjo į ją, jo skruostuose nuo šypsenos įsirėžė dvi gražios duobutės. Perjungė bėgį ir uždėjo ranką ant jos sėdynės atlošo. Širdis dunksėjo. Gal ta ranka už jos galvos jis tik nori atsiremti, bet judesys jai kažkodėl pasirodė mielas. Žiūrėdamas pro galinį langą, jis išvairavo automobilį į kelią.

Kur ji pakliuvo? Į rokerių automobilį, pas visiškai nepažįstamą vyrą.

Kas bus, jei ją kas nors pamatys?

– Galiu pametėti iki namų. Kur gyveni?

Sibila nurijo sunkų gumulą.

– Ne, – greitai atsakė ji. – Verčiau truputį pasivažinėkim.

Juodu pasuko miesto link. Sibila vogčiomis žvilgčiojo į jį. Jo veidas buvo ištepliotas alyva.

– Beje, mano vardas Mikė. Gal neduosiu tau rankos. Jei nenori būti alyvuota.

– Sibila, – tyliai pasakė ji.

Jis žvilgtelėjo į ją.

– Aha. Forsenstriomo duktė. Tiesa?

– Taip.

Juodu įlėkė į Muitinės gatvę. Netrukus pasirodys ir maisto produktų kioskas.

– Girdi? Puikiai traukia, ar ne?

Sibila linktelėjo. Traukia nuostabiai. Beveik taip pat, kaip Gunos Britos *Renault*.

Kaip paprastai, prie kiosko būriavosi žmonės. Kai lėkė pro šalį, Sibila įtraukė galvą į pečius.

– Čia tavo mokyklos draugai?

Sibila nieko neatsakė. Jis pažiūrėjo į ją ir kalbėjo toliau:

– Jie per dienas ir naktis stypso prie to tavo kiosko.

Jis nusijuokė iš savo pokšto, bet Sibilos juokas neėmė. Pamatęs, kokia ji rimta, jis irgi surimtėjo.

– Suprask, aš tik pajuokavau. Neįsižeisk.

Jis žiūrėjo į ją. Jis tik pajuokavo. Jis nenorėjo iš jos tyčiotis. Skirtumas milžiniškas. Ji pasakė kiek perkreiptomis lūpomis:

– Ne, tai ne mano mokyklos draugai.

Tą pirmąjį kartą juodu nedaug ką vienas kitam pasakė. Jis nuvežė ją atgal prie Jaunųjų automobilininkų klubo. Ji padėkojo už pasivažinėjimą. Išlipo iš automobilio, o jis patraukė už rankenos ir vėl atidarė kapotą.

Kiek paėjėjusi ji atsigręžė norėdama dar kartą jį pamatyti. Jo galva jau buvo palinkusi prie motoro.

Ji pasijuto kažkaip neįprastai. Tarytum kažko laukė. Buvo beveik tikra, kad įvyko kažkas nepaprasta. Kažkas gera. Kažkas reikšminga.

Taip ir turėjo būti.

Bet jei tą automobilį būtų atvežę kitą dieną, jei lakas būtų nudžiūvęs valandą vėliau, jei Mikė nebūtų atėjęs, jei nebūtų krapštęsis prie automobilio, jei ji būtų ėjusi pasivaikščioti į kitą pusę, jei, jei, jei...

Tada jos gyvenimas būtų pasukęs visiškai kita kryptimi.

Kaip tik tą popietę ji priėjo vieną iš tų lemtingų kryžkelių, kurių pilnas visas gyvenimas, bet kad tai buvo kryžkelė, supranti tik daug daug vėliau.

Ji taip pat turės nueiti gana toli, kol tai supras.

Tik tada, kai viskas bus jau labai per vėlu, ji suvoks, kad kaip tik tą popietę ji pasuko neteisinga kryptimi.

TĄ NAKTĮ JI NAKVOJO nuomojamame name ant aukšto. iš pradžių paėjėjo gerą galą nuo žavingo Lenos Grundberg vilų rajono centro kryptimi. Laukujos durys nebuvo užrakintos. Tai vienas didžiausių pranašumų, kai išvažiuoji iš Stokholmo. Stokholme ji gali pernakvoti tik žinomose vietose, įeiti tik pro tokias duris, kurias kokios nors gudrybės dėka sugeba atsirakinti.

Ją prižadino vaiko riksmas laiptinės apačioje. Girdėjo varstomas duris, susierzinusiu balsu moteris kalbėjo, kad jie gali iš viso niekur neiti, jeigu jis taip verkšlens. Durys vėl užsidarė, viskas nutilo. Ji pažvelgė į laikrodį. Sustojęs. Laikrodžiai brangūs, bet jai tikrai reikėtų naujo.

Kai pakilo iš savo guolio, jai aptemo akys. Valandėlę stovėjo atsirėmusi į sieną, kol svaigulys praėjo.

Ji turi pavalgyti.

Stotis buvo vos už kelių kvartalų nuo jos nakties prieglobsčio. Ji užėjo į moterų tualetą, nusiprausė, pasidažė vokus ir lūpas, susišukavo. Žalioji suknelė kuprinėje susiglamžė, bet ką padarysi. Be jos ji negautų pusryčių. Užsivilkusi suknelę, ji susidrėkino rankas ir ėmė ją lyginti. Taip galima išlyginti bent pačias didžiąsias raukšles.

Kuprinę atidavė į bagažo skyrių. Iš kur gaus pinigų ją atsiimti, teks pagalvoti vėliau.

Dabar svarbiausia pavalgyti.

Išėjusi iš stoties ji sustojo ant laiptų. Netoliese buvo viešbutis *City*. Ji nuskubėjo šaligatviu, įsmuko į vestibiulį. Už barjero iš gretimo kambario tuoj pasirodė vyras. Ji iš karto priėjo prie jo.

– Ak, kaip šiandien šalta! – pasipurtė ji.

Jis nusišypsojo. Ant paauksuotos personalo kortelės buvo užrašytas jo vardas: „Henrikas".

– Buvau užėjusi į stotį pažiūrėti traukinių tvarkaraščio, bet reikėjo bent striukę užsivilkti.

– Kitą kartą galite pasiteirauti priėmime. Mes turime visų traukinių tvarkaraščius.

Ji pasilenkė virš barjero.

– Tiesą sakant, norėjau ir cigaretę surūkyti. Tik niekam nesakykite.

Jis maloniai linktelėjo, lyg norėdamas pasakyti, kad jos paslaptis patikimose rankose. Juk svečias visada teisus.

Tai gerai.

Kabliukas, kur turėtų kaboti 213 numerio raktas, buvo neužimtas, o 214 buvo vietoje. Ji pažvelgė į laikrodį.

– Ar galėtumėte paskambinti į du šimtai keturioliktą numerį?

– Žinoma.

Jis padavė jai ragelį ir surinko numerį.

– Ačiū.

Girdėjosi signalai, niekas neatsiliepė. Vyras, vardu Henrikas, apsigręžė ir pažiūrėjo į raktų kabliukus.

– Raktas kabo čia. Turbūt svečias jau pusryčių kambaryje.

Jis galva parodė į koridorių.

– Nepanašu, kad jis ateitų pirmas. Ką gi, pasitaiko staigmenų. Dėkui. Ar turite kokį rytinį laikraštį?

Jai padavė *Dagens Nyheter*, ir ji nuėjo į koridorių, kur, matyt, buvo pusryčių kambarys.

Jį rasti tikrai nebuvo sunku.

Po pusvalandžio ji atsilošė kėdėje soti ir visai patenkinta. Kambaryje sėdėjo dar keturi žmonės, visi įsikniaubę į kokį nors rytinį laikraštį. *Dagens Nyheter* buvo tik maža žinutė kairiojoje skiltyje, kad policija renka informaciją apie moterį, pabėgusią iš apsupto *Grand* viešbučio.

Ji priėjo prie bufeto dar įsipilti kavos, kartu jai pavyko nepastebimai įsidėti į rankinuką kelias bandeles ir tris bananus. Ji vėl atsisėdo.

Gerai. Ką gi ji iš tikrųjų nuveikė Eskilstunoje? Ko ji tikėjosi iš šios išvykos? Ar ką nors sužinojo, ar laimėjo tik tiek, kad Jorgeno Grundbergo našlė ją iškoneveikė? Tiesą sakant, ji puikiai žinojo, ko jai reikia. Ji tikėjosi, kad jei tik sužinos daugiau informacijos iš pirmų lūpų, jei tik sutiks ką nors, pažįstantį Jorgeną Grundbergą, visa ta istorija, į kurią ji taip nelemtai įsipainiojo, galutinai paaiškės. Nesusipratimas bus pašalintas. Ji galės pamiršti šį įvykį.

Tuo tarpu įvyko priešingai. Visi nusprendė, kad iš tikrųjų ji nugalabijo tą vyriškį. Čia atvykusi ji tuo galutinai įsitikino. Ką gi jai dabar daryti?

Neturėtų būti labai sunku slapstytis. Juk ji tai daro jau kone penkiolika metų. Iš laikraščiuose skelbiamos nuotraukos jos niekas nepažins, o naujesnių iš viso nėra. Žinoma, jos vardas, kaip visada, kelia jai vien rūpesčių. Yra žmonių, žinančių, kur ji dažniausiai būna, bet retas iš jų bendrauja su policija.

Kol bus išaiškintas tikrasis žmogžudys, jai teks vengti kai kurių vietų, ir tiek.

Viskas grįš į senas vėžes.

Niekada gyvenime, net lakiausios vaizduotės akimirkomis ji nepagalvodavo, kad *tai* kada nors bus jos trokštamas tikslas.

Gurkštelėjo kavos ir staiga suprato, kas ją labiausiai piktino.

Pažeminimas.

Ji neleis, kad su ja vėl taip elgtųsi.

Niekada nepriims jų siūlomo purvo.

Įsivaizdavo savo motiną. Perpykusią, kad duktė vėl plėšia jų šeimos garbę. Kaip ji drįsta taip su jais elgtis?

Bet kartu akyse seniai pažįstamas priekaištas: Ar aš nesakiau?

O kokie gandai krečia Hulteriudą!

Forsenstriomų duktė! Ar girdėjote, kad ji dar ir žudikė?

O jos tėvas... Ne. Ką jaučia jis, ji nežino. Niekada nežinodavo.

Bet dabar tai jai nebeįdomu.

Ji vėl nuėjo į viešbučio vestibiulį. Vyras, vardu Henrikas, kalbėjo telefonu. Ji davė jam ženklą, kad vėl eina slapčia parūkyti.

Jis pamojavo ranka.

Pasiimti kuprinę pasirodė ne taip sunku. Bagažo saugykla buvo tuščia, taigi ji apėjo barjerą ir pasiėmė, kas jai priklauso.

Niekas nepastebėjo.

Vėl nuėjo į moterų tualetą, persivilko džinsais ir striuke. Suknelę sunešioti būtų kvaila. Reikėtų nešti į cheminę valyklą, o tai nepateisinama prabanga.

Traukinys į Stokholmo Centrinę stotį išvyksta be dvylikos minučių vienuolika. Ji atsisėdo ant suolo ir ėmė laukti.

VOS TIK TĄ POPIETĘ PERŽENGĖ SLENKSTĮ, pajuto, kad kažkas ne taip. Į jos pasisveikinimą niekas neatsakė.

Ji perėjo vestibiulį, pamatė, jog motina sėdi ant sofos ir skaito.

– Aš jau namie.

Tyla.

Širdis ėmė dunksėti.

Kuo ji nusikalto?

Nusivilko striukę, tyliai įėjo į svetainę. Nors nematė motinos veido, žinojo, kaip jis dabar atrodo.

Piktas.

Piktas, kupinas nusivylimo.

Sibila jautė, kaip jos skrandyje auga didelis bjaurus kamuolys. Apėjo sofą iš kitos pusės. Beatrisė Forsenstriom nepakėlė akių nuo knygos.

Sibila įkvėpė oro.

– Kas atsitiko? – tyliai paklausė ji.

Motina nieko neatsakė. Skaitė toliau, lyg Sibilos iš viso nebūtų kambaryje. Lyg ji nebūtų bandžiusi ją prakalbinti.

– Ko pyksti?

Tyla.

Nuo gumulo skrandyje jai ėmė darytis bloga. Kaip ji sužinojo? Kas ją galėjo pamatyti? Juk ji elgėsi taip atsargiai.

Bandė nuryti gumulą.

– Ką aš padariau?

Motina nė nemirkteli. Verčia kitą puslapį. Sibila nuleidžia akis ir žiūri į kilimą. Ji žino, kas jos laukia. Nerimo valandos prieš sprogimą. Kaltės, gėdos, gailesčio valandos, noro, kad jai atleistų. Gerasis mielasis Dieve, tegul laikas slenka greičiau! Gerasis mielasis Dieve, padaryk, kad ji greičiau ateitų ir pasakytų, kas atsitiko. Tada galėsiu paprašyti atleidimo. Bet padaryk taip, kad ji nieko apie tai nežinotų. Gerasis mielasis Dieve, neatimk to iš manęs.

Bet Dievas ne visada geras. Kai pirmajame aukšte suskambo laikrodis, skelbdamas, jog metas pietauti, Beatrisė Forsenstriom dar nebuvo pasirodžiusi Sibilos kambaryje.

Ji jautėsi bjauriai. Nors valgė tik keptas bulves, vos nesusivėmė.

Žinojo, kas jos laukia. Turės maldauti, kad jai pasakytų, ką ji padarė blogai.

O kai Beatrisei Forsenstriom pasirodys, kad ji jau pakankamai prisimaldavo, ji jai viską pasakys.

Kai grįžo į Stokholmą, centrinės stoties laikrodis rodė be penkių minučių pusę pirmos. Šimpanzei, kuri kelerius metus gyveno Švedijoje, Tailando zoologijos sode paskyrė per mažą narvą. Matyt, tai sukėlė visuotinę švedų pasipiktinimo bangą. *Grand* viešbučio žmogžudystė spaudos agentūros reklamos eilutėse nustumta į antrą vietą. Ji pakilo eskalatoriaus laiptais, išėjo prie Klarabergo viaduko ir pasuko Sergelio aikštės link. Dažnai ji daug laiko praleisdavo Kultūros namų skaitykloje, bet šiandien jai nesinorėjo sklaidyti laikraščių.

Beždžionės jos niekada nedomino, o apie *Grand* žmogžudystę juo labiau nenorėjo nieko girdėti. Vis dėlto po valandos nejučiomis atsisėdo ant suolo Striomo krantinėje nugara į vandenį, o tiesiai jai prieš nosį stiebėsi *Grand* fasadas.

Policijos užkarda pašalinta. Viskas vėl atrodė kaip prieš tris dienas, kai ji, nejausdama nieko bloga, įėjo pro viešbučio duris. Prie viešbučio stovėjo limuzinas, šveicaras plepėjo su automobilio vairuotoju.

– Tai ką, sėdi ir mąstai apie savo nuodėmes?

Ji krūptelėjo, lyg kas būtų smogęs jai į nugarą. Šalia jos stovėjo Heinas su visa savo manta. Kažkur po krūva polietileno maišelių su tuščiais buteliais slėpėsi rūdžių spalvos vaikiškas vežimėlis. Ji buvo kartu su juo, kai jis įsigijo vežimėlį, bet dabar matėsi tik vienas ratas.

– Viešpatie, kaip tu mane išgąsdinai!

Jis sukikeno ir atsisėdo šalia jos. Įsisenėjusių nešvarumų tvaikas permušė visus aplinkinius kvapus. Ji kiek pasislinko į šalį, atsargiai, kad jis nepastebėtų.

Jis pažvelgė į *Grand* viešbučio fasadą.

– Ar tu tai padarei?

Sibila pasižiūrėjo į jį. Gandai sklinda greitai. Ji negalėjo įsivaizduoti Heino skaitančio laikraštį.

– Ne.

Heinas linktelėjo. Tuo diskusija šiuo klausimu ir baigėsi.

– Ar turi ko nors?

Ji papurtė galvą.

– Gerti nieko neturiu, bet bandelę galiu duoti.

Jis pasitrynė juodus delnus ir su viltimi akyse nusišypsojo.

– Bandelę! Irgi ne pro šalį.

Ji atrišo kuprinę, kur buvo susidėjusi per pusryčius nukniauktas atsargas. Jis ėmė godžiai valgyti.

– Jei dar būtų mažas buteliukas, jausčiausi kaip karalius.

Ji jam šyptelėjo. Jis sunkiai kramtė bandelę keliais dar likusiais dantimis. Jai pasidarė gaila, kad nieko neturi jam išgerti.

Prie jų artinosi dvi Estermalmio rajono ponios, vedinos mažu į žiurkę panašiu šuniuku, aprištu languotu kaip škotiškas kiltas audeklu. Viena ponia, pamačiusi Heiną, kažką pakuždėjo kitai į ausį, ir jiedvi paspartino žingsnį. Heinas pažvelgė į jas, o kai jiedvi prisiartino, pakilo.

– Laba diena! Gal teiktumėtės priimti kąsnelį?

Jis ištiesė joms pusę bandelės. Jiedvi apsimetė neišgirdusios ir ėmė sparčiai tolti, vos ištverdamos, kad nepradėtų bėgti.

Sibila nusijuokė. Heinas vėl atsisėdo.

– Saugokitės! – sušuko jis joms. – Jus vejasi žiurkė!

Ponios nuskubėjo iki Nacionalinio muziejaus laiptų, ten atsigręžė pasižiūrėti, ar jų nesiveja. Jos susijaudinusios kažką kalbėjosi. Per tiltą nuo Skepsholmo pusės važiavo policijos automobilis. Iš tetulių judesių Sibila suprato, kad jos ketina stabdyti automobilį. Jos širdis ėmė smarkiau plakti.

– Heinai, noriu tave paprašyti vieno dalyko, – greitai pasakė ji.

Automobilis sustojo, tetulės rodė į jų suolo pusę.

– Tu manęs nepažįsti.

Heinas žiūrėjo į ją nustebęs. Policijos automobilis vėl pajudėjo.

– Na, ką tu! Seniai tave pažįstu. Sibila, Smolando karalienė.

Sibila žvelgė jam tiesiai į akis.

– Tik ne dabar. Heinai, mielasis! Apsimesk, kad manęs nepažįsti.

Policijos automobilis sustojo tiesiai prie jų, išlipo du policininkai, vyras ir moteris. Motoro neišjungė. Heinas žiūrėjo į juos, kimšdamas į burną paskutinį kąsnį.

– Ei, Heinai! Girdėjome, kad nedžentelmeniškai elgiesi su damomis.

Heinas kiek pasuko galvą, dėbtelėjo į tetules, tebestoviniuojančias prie Nacionalinio muziejaus. Sibila žiūrėjo į savo kuprinę, tikėdamasi išvengti policininkų žvilgsnių.

– Ką jūs. Aš tik valgau bandelę.

Lyg norėdamas parodyti, kad nemeluoja, plačiai prasižiojo ir parodė, ką turi burnoje.

– Ką gi, Heinai. Valgyk toliau.

Heinas užsičiaupė, kramtė. Paskui paniekinamai sušnypštė.

– Bepigu jums kalbėti.

Sibila ėmė raustis kuprinės kišenėje.

– Jūsų jis neužkabinėja?

Sibila suprato, kad klausia ją. Ji pakėlė žvilgsnį, bet apsimetė, kad kažkas įkrito į akį.

– Manęs? Ne, nė kiek.

Ji atsegė kitą kišenę ir vėl ėmė ieškoti.

– Karalienių aš neužkabinėju, – pabrėžtinai atsakė Heinas. – Ypač Smolando karalienių.

Sibila sumirksėjo, bet nepakėlė akių nuo kuprinės.

– Gerai, Heinai, – pasakė policininkė moteris. – Taip elkis visada.

Sibila su palengvėjimu išgirdo, kad juodu apsisuko ir nuėjo prie automobilio. Ji matė, kad policininkas uždėjo ranką ant durelių rankenos.

– Atvažiuoja čia ir kimba prie garbingų žmonių, kurie ramiai sėdi ant suolo ir valgo bandelę. Dėl manęs tegul tos bobos vaikštinėja su savo prakeikta žiurke. O kuo aš čia dėtas?

– Užsičiaupk! – sušnypštė Sibila.

Bet Heinas tik dar labiau įširdo. Policininkai sustojo ir vėl sužiuro į juos.

– Ne, aš jiems dar kai ką pasakysiu! Štai tūkstantis aštuoni šimtai aštuoniasdešimt penktaisiais metais rugsėjo dvidešimt trečiąją – tada jums reikėjo čia ateiti, tada iš jūsų būtų buvę naudos.

Policininkas pasitraukė nuo automobilio ir vėl prisiartino prie jų. Policininkė įsėdo į automobilį šalia vairuotojo vietos. Sibila užsirišo kuprinę. Pats laikas dingti iš čia. Heinas pakilo ir parodė į *Grand* viešbučio fasadą.

– Tada ji stovėjo šiame balkone.

Sibila atsikėlė nuo suolo.

– Čia visur iki pat Karaliaus parko buvo sausakimša. Žmonės norėjo išgirsti ją dainuojant.

Sibila išpūtė akis. Policininkas, regis, irgi susidomėjo.

– Kas gi dainavo balkone?

Heinas tik atsiduso ir išskėtė pajuodusius delnus.

– Kas, kas? Kristina Nilson, aiškus dalykas. Smolando lakštingala.

Heinas padarė iškilmingą pauzę. Policininkė ėmė nekantrauti, pasilenkė virš vairuotojo sėdynės, nuleido stiklą.

– Janai!

– Luktelėk.

Heinas palingavo galva. Su džiaugsmu pradėjo savo mėgstamą temą.

– Daugiau kaip keturiasdešimt tūkstančių vyrų ir moterų susirinko paklausyti jos dainavimo. Kokia minia, koks knibždėlynas! Lipo ant stulpų ir vežimų, bet buvo taip tylu, kad girdėtum ir krintančią adatą. Ar žinote, kad jos daina skambėjo iki pat Skepsbro tilto. Štai jums pamoka! Anais laikais žmonės mokėjo tylėti ir klausytis!

– Janai, važiuojam!

Bet Heinas buvo prikaustęs policininko dėmesį. Sibilai liko tik ramiai sėdėti ir žiūrėti, kas bus toliau. Ji šnairomis žvilgtelėjo į Nacionalinio muziejaus pusę ir pamatė, kad tetulės jau dingo.

Heinas pakėlė pirštą. Nuo šio judesio iš jo apiplyšusio palto plūstelėjo nešvarumų kvapas. Sibila stengėsi nekvėpuoti.

– O kai ji baigė savo dainą, visi pradėjo ploti kaip pašėlę, ir tada kažkas sušuko, kad griūva statomo Palmgreno namo pastoliai. Taip, tada namas dar buvo tik statomas. Žiūrovai ėmė bėgti. Šešiolika moterų ir du vaikai mirė sutrypti. Apie šimtą turėjo vežti į ligoninę.

Heinas lingavo galva.

– Va tada jums reikėjo čia būti. Gal žuvusieji būtų likę gyvi. O jūs kimbate prie manęs, nors aš tik valgau bandelę.

Policininkas, vardu Janas, ėmė juoktis.

– Teisingai, Heinai. Tu kaip visada teisus. Žiūrėk, pasirūpink savimi.

Šį kartą jis įsėdo į automobilį ir nuvažiavo, Heinui nespėjus daugiau nieko pridurti.

Sibila spoksojo į jį purtydama galvą.

– Iš kur tu visa tai žinai?

Heinas sušnypštė.

– Esu išsilavinęs žmogus. Gal kiek nevalyvas, bet išsilavinęs, ohoho!

Jis atsikėlė, apsuko savo didžiulį ekipažą, ketindamas važiuoti į Karaliaus parką ir ten ieškoti tuščių butelių.

– Dėkui už bandelę.

Sibila šyptelėjo. Heinas patraukė pirmyn. Ji žiūrėjo į balkoną, kur prieš šimtą penkiolika metų stovėjo Kristina Nilson. Dabar, kai mieste pilna burzgiančių automobilių, dainininkės padėtis būtų beviltiška.

Heinas išnyko iš akių Karaliaus parko gatvėje. Vieną akimirką jai norėjosi pakilti ir bėgti paskui jį. Bent valandėlę būtų ne viena. Bet ji negali sau to leisti.

Liko sėdėti ant suolo.

Kol skandalas aprims, jai geriausia slapstytis vienai.

Kaip paprastai.

Po pirmojo pasivažinėjimo beveik kiekvieną popietę ji valandėlę sustodavo prie Mikės JAK valdų. Valandėlės darėsi vis ilgesnės, galų gale ji visai metė pasivaikščiojimus ir eidavo tiesiai pas jį. Ten sutiko ir daugiau klubo narių, Mikės amžiaus vaikinų. Pirmą kartą susidūrė su žmonėmis, kurie noriai ją priėmė į savo draugiją. Kadangi ją atsivedė Mikė, naujokę priėmė daug neklausinėdami. Regis, nieko nedomino, kad ji Forsenstriomų duktė.

Bet geriausia būdavo, kai juodu likdavo dirbtuvėse vieni. Tada Mikė pasikeisdavo, mokė ją visko, ką pats žinojo apie motorus ir automobilius. Kartais kviesdavo pasivažinėti, o kai būdavo ypač geros nuotaikos, net leisdavo jai pavairuoti nežinomu miško keliuku. Pirmą kartą ji sėdėjo jam ant kelių. Jautė jo šlaunis po savosiomis, užpakaliu rėmėsi į pilvą. Kūną perverdavo keistas jausmas. Šilta ir jaudinamai malonu. Jo rankos ant jos rankų, laikančių vairą.

Po to karto ji savo kambaryje rašomojo stalo kėdės apačioje užrašė jo vardą. Jos paslaptis. Paslaptis, teikianti jai nepaprastą stiprybę. Gal ir kiti tai pastebėjo, o gal ji tiesiog nustojo kreipti dėmesį? Mokykloje ją dabar retai kas pravardžiuodavo, gyvenimas darėsi lengvesnis.

Dienos virto ilgu laukimu, kada vėl jį pamatys. Jo kvapas, kai stovėdavo šalia, rodydamas kokią nors detalę po kapotu, svaigino. Žavėjosi jo nepaprastais gebėjimais. Džiaugėsi, kad mato rankas, įgudusiais judesiais liečiančias motoro detales.

Ilgesys, noras būti su juo toje pačioje patalpoje.

Kartu su juo.

Po vasaros ji pradėjo lankyti gimnaziją. Tada jai tekdavo važiuoti iki Vetlandos. Jei būtų jos valia, rinktųsi transporto technikos profilį, bet jai užteko proto niekam apie tai neužsiminti, tik Mikei. Beatrisei Forsenstriom – nė žodelio. Motina nusprendė, kad duktė trejus metus mokysis ekonomikos ir galės pamažu įsitraukti į šeimos verslą. Be to, tai prestižiška.

Žinoma, viskas bus taip, kaip nori motina.

Kai Mikė turėdavo reikalų mieste, po pamokų užvažiuodavo į mokyklą jos pasiimti. Ji slaptai kur nors gaišuodavo, kol išvažiuodavo mokyklos autobusas, paėjėdavo keletą kvartalų nuo mokyklos, o ten linksmai ir išdidžiai sėsdavo į *De Soto*. Laiminga, nugrimzdusi į sėdynę šalia vairuotojo, ji važiuodavo keturias mylias iki Hultariudo, bet ne iki pat namų. Kad niekas nepamatytų.

Per vieną tokią kelionę jis pasuko į miško keliuką toliau nuo Vetlandos. Ji žvilgtelėjo į jį, bet jis žiūrėjo į kelią. Nei jis, nei ji nepasakė nė žodžio.

Slaptas jausmas kuždėjo, kas atsitiks. Juk ji to laukė.

Jis sustabdė automobilį, juodu išlipo ir pažvelgė vienas į kitą. Ją apėmė džiaugsmo ir bendrumo jausmas.

Ji buvo išrinktoji.

Jis įsiskverbė į ją atsargiai, pasiguldęs ant rudai languoto patiesalo.

Ji priklauso tik jam. Jis priklauso tik jai.

Slapčiomis žvilgtelėjusi jam į veidą ji nustebo, kiek daug džiaugsmo gali vienas kitam suteikti. Jis tarytum pasinėrė joje. Visos jų mintys tarsi susiliejo. Jo kūnas trūkčiojo virš josios. Tik dėl jos.

Juodu du, amžinai susijungę.

Kartu.

Atiduotų viską už akimirksnį šio artumo.

Bet ką.

Kepta bulvė jos burnoje vis didėja. Tėvai valgo tylėdami.

Kančia prieš sprogimą.

Negaliu nuryti.

Jai rodosi, kad rankoje laiko dvi šakutes. Tris...

Stalas banguoja.

Reikia nuryti.

Siaubas iš skrandžio veržiasi į paviršių.

Ryk, dėl Dievo! Ryk! Neblogink padėties, ji ir taip baisi.

Atleisk man. Atleisk. Sakyk, ką turiu daryti, kad atleistum. Tik neversk laukti.

Padarysiu viską, kad man atleistum.

Bet ką.

Beatrisė Forsenstriom deda įrankius į šalį. Ji nežiūri į Sibilą, bet nuo jos žodžių atsiveria bedugnės.

– Girdėjau, kad pradėjai trankytis rokerių automobiliais.

JĄ IŠGELBĖJO MOTERIS SU BULDOGU. sibila pamatė ją iš tolo, stovinčią vieną ir gestikuliuojančią kaip tik toje vietoje, kur Žolių gatvės pradžioje atsiskiria takelis, einąs į Eriksdalio sodų namelių plotus. Tik priėjusi arčiau įžiūrėjo prie moters ausies mažą juodą mikrofoną ir mobilaus telefono laidą. Toks mikrofonas, anot skelbiamų duomenų, apsaugo svarbias smegenų dalis nuo radioaktyvaus apšvitinimo. Apie tai ji skaitė laikraščiuose.

– Tiesiog pasiutimas ima!

Sibila sulėtino žingsnį ir atidžiau sukluso. Buldogas atsitūpė ir susidomėjęs žiūrėjo į besinervinančią šeimininkę.

– Po šimts velnių! Gyvename tikroje policinėje valstybėje! Man nusispjauti, ko jūs ieškote! Išėjusi pasivaikščioti Švedijoje aš tikiuosi, kad man niekas neatkiš pistoleto tiesiai į veidą. Kas per nesąmonės, velniai rautų!

Sibila sustojo.

– Ne, ne, tikrai nenusiraminsiu! Aš skųsiuos. Jie net neatsiprašė. Privertė mane parodyti dokumentus, tik tada paleido. Prakeikimas!

Moteris nutilo, klausėsi, ką jai sako tas, su kuriuo kalbasi. Netikėtai...

Moteris baigė pokalbį ir įsikišo mobilųjį telefoną į kišenę. Šuo pakilo.

– Einam, Kaisa.

Moteris su šunimi perėjo skersai gatvę. Sibila išsigandusi stovėjo kitoje pusėje.

– Neikite ten.

Sibila šyptelėjo.

– Kas gi ten dedasi?

– Ten tiesiog knibžda policininkų. Bėda tik ta, kad pasislėpę, jų nė nepamatysi, kol tau į nosį neįrems pistoleto. Nežinau, ką jie ten gaudo. Pasiutimas, ir tiek.

Sibila linktelėjo.

– Dėkui. Manau, pasuksiu į kitą pusę.

Moteris su šunimi nuėjo. Sibila giliai įkvėpė oro.

Unas Jelmas. Savas mažas Sodų rajono Judas. Kad jį kur velnias!

Jai reikia iš čia išgaruoti. Ir kuo skubiau.

Ar ilgai ji dar turės jėgų taip gyventi?

Išgyventi – kitas dalykas. Išgyventi ji išmoko. Bet bėgti?

Ji pustekinė lėkė taku. Rodėsi, kad ją jau susekė, kad mina ant kulnų.

Kaip Jelmas suprato, kad tai ji? Iš laikraščio nuotraukos jos neįmanoma pažinti. Ir jis negalėjo jos pažinti. O jei vis dėlto pažino, tada ji žuvusi. Tada ji niekur nesijaus saugi.

Reikia greitai pasikeisti šukuoseną.

Priėjo Žiedą. Čia buvo daug žmonių, ji stengėsi paskęsti minioje.

Ar žmonės nežiūri į ją kažkaip keistai? Štai tas, einąs šaligatviu. Kodėl į ją taip spokso? Širdis sudunksėjo. Nuleisti akis. Vyras praėjo pro šalį.

Jei ji papasakos viską, kaip buvo, ar ja patikės? Aišku, supras, kad ji norėjo vieną kartą išsimiegoti lovoje. Ji net pažadėjo grąžinti skolą. Aišku, pažadėjo! Pametė piniginę. Juk tai irgi beveik tiesa.

Nusileidimas į požeminį traukinį pilnas žmonių.

Ji leidosi tolyn.

Bet kur jai eiti?

Iš Renstiernos gatvės laiptais pakilo į Vitabergo parką. Priešais ją tarsi pilis stūksojo Sofijos bažnyčia. Saugi, didinga. Ji jautėsi pavargusi, norėjo valandėlę pasėdėti. Atsigręžė atgal. Takas iki gatvės tuščias. Jos niekas nesekė.

Viduje buvo visiškai tylu. Pagyvenęs vyriškis dešinėje, už stiklinės pertvaros, oriai jai linktelėjo. Ji atsakė tuo pačiu ir nusiėmė kuprinę.

Vyras į arklio uodegą suimtais plaukais snaudė suole prie sakyklos, šiaip visur tuščia. Ji prisiminė jį. Kelis kartus matė miesto labdaros būstinėje. Dabar jis miegojo įrėmęs smakrą į krūtinę.

Atrėmusi kuprinę į paskutinę suolų eilę, atsisėdo.

Ėmė snūduriuoti.

Tyla, ramybė.

Vienintelis troškimas.

Vyras už stiklinės pertvaros kostelėjo, garsas nuaidėjo tarp sienų. Vėl tyla.

Dievas išklauso maldas.

Tai perskaitė ant lapo, priklijuoto prie durų.

Ji atsimerkė, pažiūrėjo į didžiulį altoriaus paveikslą. Kiek žmonių šimtmečių šimtmečius patikėdavo Jam savo gyvenimą, statė šiuos milžiniškus pastatus, kreipdavosi į Jį maldomis. Ji taip pat. Kai buvo maža. Kas vakarą ta pati malda. Dieve, Tu myli mažus vaikelius. Arba: Gerasis Dieve, padaryk, kad mama ir tėtė nenumirtų. Gal Jis vis dėlto ją išklausė? Kiek ji žino, juodu gyvi ir sveiki. Pažvelk ir į mane, mažutę, neleisk man išklysti iš tikrojo kelio. O gal Jis globoja ir ją?

Globoja kitus. Tuos, kas prisitaikė.

O kaipgi Stinsenas? Po keturių bandymų nusinuodyti praėjusį mėnesį nušoko nuo Vesterbro tilto. Kas išgirdo jo maldas?

Arba Lena, kuri atvažiuodavo su Gelbėjimo armijos autobusais, atveždavo maisto? Staiga sužinojo, kad jai smegenų auglys, kad jo neįmanoma operuoti. Ką ji padarė bloga, kuo užsitraukė tokią nelaimę. O Tova, o Jonsonas, o Smirė? Visi jau mirę po daugelio metų pragariško gyvenimo ir neišklausytų maldų.

Ak, Dieve.

O Jorgenas Grundbergas? Kad ir ką jis būtų padaręs, kodėl Tu įpainiojai ir mane?

Gal nori ir mane nubausti? Jei taip, kada aš būsiu pakankamai nubausta?

Ji pakilo iš suolo, užsikėlė ant nugaros kuprinę. Čia ji neras ramybės.

Nepažvelgusi į vyrą už stiklinės pertvaros ji išėjo iš bažnyčios.

Saulė jau leidosi. Paėjėjusi toliau nuo durų, pakėlė akis į bažnyčios laikrodį. Penkiolika šeštos.

Šiąnakt jai tikrai praverstų išsimiegoti lovoje. Bet viešbučiuose per daug pavojinga, o į Klaragordeną eiti baisu. Gauti vietą pernakvoti sunku, o kas liks lauke, gali būti prasikaltęs farams ir pasirengęs suteikti jiems paslaugą.

Ji pridėjo ranką prie krūtinės, ant maišelio su pinigais. Pirmą kartą nuo tada, kai nusprendė kovoti, jai kilo noras praverti savo lobį. Pakaktų kiek laiko slėptis saugioje vietoje.

Šūdinas reikalas.

Ji pasuko į skersgatvį, einantį Skonės gatvės pusėn. Paėjėjusi dešimt metrų priėjo žalias duris rudai raudonoje lentų tvoroje. Truputis kultūros istorijos. Į dešinę nuo durų buvo matyti kiek apšiurusio rudai dažyto medinio namo fasadas. Ji sustojo. Rudoje sienoje lygiai su žeme buvo gerai užkalta anga, bet truputį aukščiau ryškėjo kita anga, kur lentos užremtos tik vienu kuoleliu.

Ji apsižvalgė.

Parke tuščia.

Greitai nusimetė kuprinę, atidarė angą ir įsliuogė vidun.

Ketvirtadieniai būdavo mūsų. Ketvirtadieniais jis ateidavo pas mane. Ir dabar užmerkęs akis matau, kaip jis atidaro vartus ir eina žvyruotu takeliu. Krūtinėje darosi karšta. Rūpestingai valosi batus į kilimėlį prie durų. Tada įeina pas mane. Jo tvirtos rankos. Tai nebuvo nuodėmė, Viešpatie, tai buvo meilė, tokia meilė, kokios Tu mus mokei. Dėkoju Tau, kad galėjau ją patirti.

Visada išpuošdavau namus. Norėjau, kad jis suprastų, kaip labai jo išsiilgau. Kiekvieną kartą tikėdavausi, kad jis liks visam laikui, bet vėliausiai ketvirtą jam reikėdavo išeiti. Tada žinodavau, kad man prieš akis septynios ilgos dienos ir septynios ilgos naktys, pilnos ilgesio, tik tada vėl jį pamatysiu. O dabar prieš akis vien ilgesys, iki pat gyvenimo galo.

Vis tiek dėkoju Tau, Dieve, dėkoju, kad Tu mane vedi. Kad parodei man, kaip galiu padėti jam Tavo karalystėje. Kad žinau, jog jis laukia manęs, laukia, kada pas jį ateisiu. Dėkui Tau, Viešpatie, kad leidi man būti Tavo pagalbininku, kad padedi man ištaisyti nelemtą žmonių padarytą klaidą.

Štai aš jums atskleidžiu paslaptį: nors mes ne visi užmigsime, bet visi būsime pakeisti, – staiga, viena akimirka, gaudžiant paskutiniam trimitui. Trimitas nuaidės, ir mirusieji bus prikelti jau

negendantys, ir mes būsime pakeisti. Juk reikia, kad šis gendantis kūnas apsivilktų negendamybe, šis marus kūnas apsivilktų nemarybe.

Kai šis gendantis kūnas apsivilks negendamybe ir šis marus kūnas apsivilks nemarybe, tada išsipildys užrašytas žodis:

„Pergalė sunaikino mirtį!“

Kurgi, mirtie, tavasis geluonis?

Mirties geluonis yra nuodėmė, o nuodėmės jėga – įstatymas. Bet dėkui Dievui, kuris duoda mums pergalę per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų!

Dėkoju Tau Viešpatie, kad saugai mane. Kad nepalikai man vienam padaryti šį darbą, o atsiuntei moterį, idant mane apgintų. Kad leidi jai atgailauti už savo nuodėmes ir vykdyti šventą tikslą.

Dėkoju Tau už tai, Viešpatie.

Amen.

Kai pabudo, nesusivokė, kur esanti. apskritai jai tai buvo gana įprastas dalykas, bet šiandien ypač ilgai negalėjo prisiminti vietos, kurioje užmigo. Šviesa smelkėsi pro sienų plyšius, krito ant senų skudurų, besimėtančių aplinkui. Tik kai Sofijos bažnyčios laikrodis suskambo septynis kartus, prisiminė, kur esanti.

Atsisėdo, išsitraukė iš kuprinės paskutinį bananą.

Grindys pabarstytos pjuvenomis, o iš vakaro ji paklojo kelias lentas skersai sijų, kad galėtų išskleisti paklotą. Skausmas gerklėje visiškai dingo. Valgydama pastebėjo, kad šviesos ruoželiuose plaukioja dulkės. Po šios nakties jai reikėtų palįsti po dušu. Bet į Centrinę stotį eiti negali, į Klaragordeną taip pat.

Palikusi *Grand* viešbutyje kalendorėlį, ji nelabai susigaudė, kuri šiandien diena. Jei neklysta, šiandien turėtų sulaukti malonės dovanos. Tačiau pirmiausia reikia kažką daryti su šukuosena. Truputį nugvelbs iš santaupų maišelio, juk vėliau galės nueiti į Karalienės gatvę ir pasiimti motinos išmaldą.

Septyniasdešimt šeštasis autobusas ją nuveš į Ropsteną. Autobusu važiuoti ji nemėgo. Požeminio traukinio užtvaras be bilieto lengviau įveikti. Ji išėmė dvidešimties kronų banknotą iš santaupų maišelio ir atsistojo prie autobuso stotelės Renstiernos gatvėje.

Pirmą kartą per šešerius metus paėmė pinigų iš santaupų maišelio.

Kad juos kur velnias!

Iš pradžių stotelėje buvo viena, bet per kelias minutes prisirinko daugiau žmonių. Niekas į ją nežiūrėjo, ji taip pat vengė susitikti kieno nors žvilgsnį.

Autobuse, nors šiuo metu judėjimas didelis, buvo laisvų vietų. Keturiolika kronų už vieną pavažiavimą. Vos ne kapitalas.

Ji atsisėdo pačiame gale, ant gretimos sėdynės pastatė kuprinę. Tik prie Šliuzo visos sėdimos vietos buvo užimtos. Viena moteris susierzinusi žvelgė į jos kuprinę. Paprastai tokiais atvejais ji neteikdavo tam reikšmės, bet šį kartą nesinorėjo, kad apskritai kas nors į ją žiūrėtų.

Ji užsikėlė kuprinę ant kelių, o moteris atsisėdo šalia ir iš portfelio išsitraukė laikraštį.

Sibila žiūrėjo pro langą. Skepsbro tiltas. Priešais tabako parduotuvę autobusas sustojo, laukė žalios šviesos. Pardavėjas klijavo dienos skelbimus. Tą pačią akimirką, kai autobusas pajudėjo, pardavėjas pasitraukė į šoną, ir ji pamatė antraštę.

Akys perbėgo eilutėmis ir nusiuntė žinią į smegenis.

Ne! To tikrai būti negali!

Ji ilgai sėdėjo sustingusiu žvilgsniu. Per visą kūną nuvilnijo baimės ir sąmyšio bangos. Atrodė, kad kaklą pamažu, bet vis tvirčiau veržia kilpa.

Vienas keleivis pažiūrėjo į ją, ir sąstingis kiek atlėgo. Nejučiomis ji atsitvėrė nuo visų keleivių kuprine. Dabar buvo lengviau dirsčioti į laikraštį ant šalia sėdinčios moters kelių.

Ji nenorėjo nieko matyti, bet akys vėl nevalingai nukrypo į straipsnį.

Vien nuo antraštės jai pasidarė bloga.

Daugiau skaityti nepajėgė. Iki kelionės pabaigos nuleidusi akis žiūrėjo tik į savo kuprinę. Kai moteris sulankstė laikraštį ir išlipo iš autobuso, ji išdrįso pajudėti.

Prieš galutinę stotelę liko salone viena. Išlipdama pamatė, kad moteris paliko laikraštį ant sėdynės.

Ne, jai nereikia.

Bet žinojo, kad reikia.

Kas per velniava!

Ji išlipo iš autobuso ir įsikišo laikraštį į kuprinę.

Pakeliui į Nimrodo gatvę užėjo į didelę parduotuvę ir nusipirko pakelį ryškiai juodų dažų. Antrą kartą pravėrė santaupų maišelį ir apiplėšė savąjį lobį. Kai tik pašte atsiims išmaldą, grąžins viską iki paskutinės erės.

Nimrodo gatvės namas su nuomojamais butais buvo neįkainojama vertybė jai ir kai kuriems kitiems, gyvenantiems panašų gyvenimą. Tokia brangenybė jos aplinkoje buvo laikoma paslaptyje, kadaise ir ji brangiai sumokėjo už šią paslaptį.

Bet ne pinigais.

Vartai visą dieną būdavo praviri. Butuose dušų nėra, todėl rūsyje įrengti keli puikūs dušo kambariai. Išklоti dailiomis plytelėmis, karštas vanduo, tualetuose pilna tualetinio popieriaus.

Užrakinti.

Ji buvo viena iš nedaugelio žinančių, kur rasti atsarginį raktą. Iš gatvės keletas laiptelių žemyn, visai netoli rūsio durų, einančių į šią palaimingą vietą. Ten ir buvo senos geležinės durelės. Už jų nuomininkai saugojo atsarginį raktą, pritaisytą prie pusės metro ilgio lentgalio, kad kas nors neįsikištų rakto į kišenę.

Toks raktas yra aukso vertės, jei ne dar daugiau.

O įėjęs į vidų gali užsirakinti.

Iš vidaus.

Pirmiausia tualete prileido kriauklę vandens ir užmerkė apatines kelnaites. Keletas lašų šampūno tiks vietoj skalbimo miltelių. Paskui nusivilko visus drabužius ir atsuko dušo vandenį. Pasisekė. Kažkas pamiršo buteliuką balzamo.

Ji užsimerkė, bet prieš akis vis tiek iškilo laikraščio puslapis, matytas autobuse.

Kada pagaliau visa tai baigsis?

Kada ji nubus iš šio košmaro?

ANTROJI *GRAND* VIEŠBUČIO MOTERS AUKA.
RITUALINĖ ŽMOGŽUDYSTĖ VESTERVIKE.

– KIEK LAIKO VISA TAI VYKSTA?

Šį kartą su ja kalbėjo tėvas.

Sibila nurijo gumulą. Stalas nenustojo bangavęs.

– Kas vyksta?

Beatrisė Forsenstriom išpūtė pro nosį orą.

– Neapsimesk kvailute, Sibila. Puikiai žinai, apie ką kalbame.

Sibila žinojo. Kažkas matė ją Mikės automobilyje.

– Mudu susitikome pavasarį.

Tėvai, sėdėdami skirtinguose stalo galuose, pažvelgė vienas į kitą. Galėjai pamanyti, kad juos jungia plonos nematomos gijos.

– Kuo jis vardu?

– Mikaelis. Mikaelis Personas.

– Ar mes pažįstami su jo tėvais?

– Manau, kad ne. Jie gyvena Vername.

Valandėlę visi tylėjo. Sibila bandė atgauti kvapą.

– Kaip jis užsidirba pragyvenimui? Manau, turi kokio nors darbo?

– Jis automobilių mechanikas. Apie automobilius viską žino.

– Štai kaip.

Tėvai vėl žvilgtelėjo vienas į kitą. Juos jungiančių gijų darėsi vis daugiau. Raudonos gijos, žalios, jos raizgėsi, virpėjo. Bet tėvai nebeturėjo veidų. Sibila nuleido akis, žiūrėjo į stalą.

– Nenorime, kad mūsų duktė važinėtų rokerių automobiliais.

Bet juk tai *De Soto Firedome*, penkiasdešimt devintųjų.

– Apskritai nenorime, kad tu bendrautum su jais.

Jos galva buvo kaip švino luitas. Ji nusviro į šoną, sunki, nepakeliama.

– Jie mano draugai.

– Sėdėk tiesiai, kai su tavimi kalbamės!

Galva automatiškai kilstelėjo, bet kaklas buvo per silpnas. Ji trinktelėjo pakaušiu į aukštą kėdės atlošą.

– Kas tau? Sibila! Ką čia išdarinėji?

Motina pakilo. Sibila akies krašteliu matė, kad ji artinasi. Galva tarytum prilipo prie kėdės atlošo. Kai motina priėjo, ji pajuto, kad svyra į šoną, kad jos kūnas nuslydo ant grindų.

– Sibila! Kaip jautiesi, Sibila?

Ji gulėjo ant kažko minkšto, kambaryje girdėjo motinos balsą. Ant kaktos buvo uždėtas šaltas ir švelnus daiktas. Ji prasimerkė. Gulėjo savo lovoje, motina sėdėjo ant lovos krašto. Tėvas stovėjo kambario viduryje.

– Vargše mergaite, kaip tu mus išgąsdinai.

Sibila pažvelgė į motiną.

– Atleisk.

– Apie tai pakalbėsime vėliau.

Henris Forsenstriomas priėjo prie lovos.

– Kaip tavo savijauta? Gal paskambinti dąktarui Valgrenui?

Sibila papurtė galvą. Tėvas linktelėjo, patvirtindamas, kad suprato jos atsakymą, ir išėjo iš kambario. Sibila vėl pažvelgė į motiną.

– Norėjau pasakyti: atleisk, kad nualpau.

Beatrisė nuėmė minkštą nosinaitę nuo jos kaktos.

– Nereikia, Sibila. Nėra ko už tai atsiprašinėti. Bet dėl ano dalyko, apie kurį kalbėjome, viskas bus taip, kaip nusprendėme aš ir tėtė. Ten tu daugiau nevaikščiosi.

Sibila pajuto, kad tuoj pravirks.

– Mamyte.

– Nėra ko kelti skandalo. Juk viską darome tavo labui, suprask.

– Bet jie mano vieninteliai draugai!

Motina išrietė nugarą. Sibila pajuto, kad artėja prie ribos, kur motinos kantrybė baigsis. Daugiau jokių diskusijų.

Kaip visada.

Ilgai, ramiai pastovėti po dušu. Tai nuostabiausias dalykas, grąžinantis norą gyventi.

Šį kartą jis nė kiek nepadėjo.

Kai išlindo iš kabinos, nusišluostė, pajuto dar stipresnį liūdesį negu prieš tai. Tarytum viltis būtų nubėgusi su nuotekų vandeniu.

Ji išgręžė kelnaites ir nuėjo į skalbyklą kitoje rūsio koridoriaus pusėje. Raktas tiko ir čia. Sudėjusi rankšluostį ir kelnaites į džiovyklą, vėl užsidarė dušo kabinoje ir ėmėsi tvarkytis šukuoseną.

Jos ilgi iki pečių plaukai nukirpti krito ant grindų. Buvo sunku nusikirpti juos ant sprando. Juo daugiau kirpo, juo labiau darėsi aišku, kad ateityje bus nelengva prisivilioti vyriškį, kuris sumokėtų už nakvynę viešbutyje.

Bet juk toji galimybė iš jos jau atimta.

Rūpestingai prisilaikydama instrukcijos, likusius kuokštus nudažė juodai.

Baigusi pamatė, jog dabar atrodo kaip senstelėjusi pankė.

Dabar jos nebeatpažintų net Unas Jelmas.

Rūpestingai viską išvalė ir sutvarkė. Tai išrinktųjų, žinančių apie šią slaptą prabangos salą, garbės reikalas. Pastebėję bent mažiausią jų buvimo ženklą, nuomininkai gali paslėpti raktą kitoje vietoje.

Susitvarkiusi ir apsirengusi ji atsisėdo ant tualeto dangčio palaukti, kol skalbiniai išdžius. Laikraštis pirmuoju puslapiu į apačią gulėjo ant grindų prie tualeto durų. Ji dar neišdrįso jo skaityti, vis atidėliojo, bet dabar, matyt, teks perskaityti. Tada giliai atsiduso, žemai pasilenkė ir pakėlė laikraštį.

Šeštas, septintas, aštuntas puslapis, vidurinė dalis.

Trisdešimt dvejų metų Sibila Forsenstriom, užvakar už akių sulaikyta už penkiasdešimt vienerių metų Jorgeno Grundbergo nužudymą *Grand* viešbutyje, vakar įvykdė dar vieną brutalią žmogžudystę. Šešiasdešimt trejų metų vyras nužudytas savo vasarnamyje į šiaurę nuo Vesterviko sekmadienį, apie penkioliktą valandą. Vyras atsitiktinai buvo namuose vienas ir, matyt, miegojo, kai žudikė jį užpuolė. Žudikės elgesys buvo labai panašus kaip ir viešbutyje *Grand*, bet policija dėl vykstančio tyrimo neatskleidžia, kaip būtent auka buvo nužudyta. Pažymima, kad tai buvo tikras susidorojimas. Abi aukos žiauriai išniekintos, išimtos kai kurios kūno dalys. Tačiau policija neatskleidžia, kokia arba kokios kūno dalys dingo. Moteris pagrįstai įtariama nužudymu ir palaikų išniekinimu. Policija iki šiol neturi informacijos apie nužudymo motyvus ir spėja, kad aukos buvo pasirinktos atsitiktinai.

Toliau skaityti ji negalėjo ir atvertė kitą puslapį. Pirmas dalykas, kurį pamatė, buvo pieštas jos portretas, bauginamai į ją panašus. Matyt, padavėjas turėjo gerą atmintį, o Jelmas papasakojo apie jos plaukus.

Dabar iš jos plaukų beveik nieko nebeliko.

Prakeiktas nuotykis.

Kaip tokie dalykai apskritai gali įvykti?

Policija kol kas neturi daug duomenų, kur šiuo metu galėtų būti trisdešimt dvejų metų Sibila Forsenstriom. Bandoma ieškoti pėdsakų vadinamajame Stokholmo padugnių pasaulyje. Gauta daug pranešimų, kuriuose liudytojai tvirtina matę moterį Stokholmo Centrinėje geležinkelio stotyje ir privačių sodų rajone Siodermalme. Po žmogžudystės Vestervike paskelbta visuotinė paieška. Nepatvirtintomis žiniomis, moteris nužudymo vietoje paliko religinio turinio žinutę, kurioje pripažįsta savo kaltę. Aiškaus nužudymų motyvo kol kas niekas nežino.

Ji atsistojo ir išsivėmė į kriauklę.

Ką, po velnių, jai padės buteliukas plaukų dažų, jei visos Švedijos policijos pajėgos jos ieško, įtardamos, kad ji pamišusi žudikė ir lavonų darkytoja?

Noras vemti nepraėjo, traukuliai purtė kūną, bet skrandis jau buvo atidavęs viską.

Ji norėjo atsigerti vandens, kai kažkas pabeldė į duris.

– Ei! Ar greitai baigsite?

Ji pažvelgė į savo atspindį veidrodyje. Veidas pelenų spalvos, juodi plaukų kuokštai pasišiaušę. Dar niekada nebuvo tokia panaši į narkomanę.

– Stoviu po dušu.

Ji užsimerkė ir tyliai ėmė maldauti Dievą, kad žmogus nueitų į kitą dušo kambarį. Bet kodėl Dievas turėtų ją išklausyti kaip tik šį kartą?

– Paskubėkite. Kitas dušas irgi užimtas.

– Taip, žinoma.

Už durų pasidarė tylu. Iš kuprinės ji išsitraukė grimo dėžutę, kiek pasirausvino skruostus, pasidažė lūpas. Vaizdas nepagerėjo, tik buvo matyti, kad ji stengiasi.

Atsiplėšė tualetinio popieriaus ir nusišluostė nuo delnų išvemto banano likučius. Paskui priglaudė ausį prie durų, pasiklausė. Girdėjo tik džiovinimo mašinos garsą iš skalbyklos.

Ką ji galėjo pasirinkti? Juo baisesnė jos išvaizda, juo labiau atrodys įtartina. Ryžtingu judesiu pasuko užraktą ir atidarė duris.

– Oi! Taip greitai! Nereikėjo taip skubėti.

Jis sėdėjo ant grindų skaitydamas knygą. Kai ji pradarė duris, jis atsikėlė. Sibila bandė nusišypsoti. Jis nustebęs pažiūrėjo į jos kuprinę. Ji suprato jo žvilgsnį.

– Skalbiniai, – paaiškino ji.

Jis linktelėjo galva. Laikydama rankoje pusės metro ilgio rakto pakabą, žengė prie skalbyklos durų. Ranka drebėjo, jai sunkiai sekėsi pataikyti į rakto skylutę.

– Jūs neseniai įsikėlėte?

Pagaliau durys atsidarė. Ji nuėjo prie džiovinimo mašinos, kad nereikėtų sutikti jo žvilgsnio.

– Taip.

– Šaunu. Sveiki.

Eik ir lįsk po dušu, kol neskėliau tau antausio.

Ji atidarė džiovyklą, ištraukė kelnaites ir rankšluostį. Akies krašteliu matė, kaip jis įžengė į dušo kambarį. Nedelsdama nė sekundės, ji susimetė dar neišdžiūvusius daiktus į kuprinę ir užsikėlė ją ant pečių. Kai buvo jau beišeinanti, jis vėl atsigręžė ir pažiūrėjo į ją. Kairėje rankoje spaudė laikraštį. Staiga sustingo, lyg kas būtų ją prikaustęs prie betono grindų.

Akimirką jis atrodė sumišęs. Ištiesė jai laikraštį.

– Nieko ypatinga. Jūs tik pamiršote štai šitą.

METINIS KALĖDŲ POBŪVIS.

Jai septyniolika.

Garbės svečių stalas.

Prašė, kad neverstų jos dalyvauti. Motina dėjosi labai nustebusi.

– Tau bus malonu išeiti į žmones. Juk jau kelis mėnesius sėdi namie.

O taip. Aišku, kad sėdi. Mikės ji nematė jau šešiasdešimt tris dienas ir devynias valandas. Guna Brita savuoju *Renault* kasdien po pamokų parveža ją iš Vetlandos, o pasivaikščiojimai uždrausti dėl prarasto pasitikėjimo.

– Nenoriu.

Motina tylėdama eina prie drabužių spintos, atidaro ją, ieškodama dukteriai tinkamo madingo drabužio.

– Kas per kvailystės? Aišku, kad tau reikia dalyvauti.

Sibila sėdi ant lovos ir žiūri, kaip motina sklaido drabužius.

– Eisiu, jei galėsiu sėdėti prie jaunimo stalo.

Po šio negirdėto ultimatumo Beatrisė Forsenstriom netenka žado.

– O kodėl tu turėtum su jais sėdėti, jei galima paklausti?

– Todėl, kad jie, kaip tyčia, mano bendraamžiai.

Motinos veidas įgauna neįprastą išraišką. Ji atsigręžia ir atidžiai stebi dukterį. Sibila jaučia, kaip smarkiai plaka širdis. Jai viskas

aišku. Ji turi Mikę, pas jį bet kada gali pabėgti. Ji dabar ne viena. Po septynių mėnesių jai sueis aštuoniolika, tada ji darys tai, ką panorės. Ji nusprendė, jog iki tol nepasiduos.

– Jei negalėsiu sėdėti kartu su visais, lieku namie.

Net balsas nesudrebėjo. Motina negali patikėti savo ausimis. Ir ji pati beveik negali patikėti. Nerimą kelia tik tai, kad negali suprasti, ką reiškia motinos veido išraiška. Oda pašiurpsta dėl kažkokio netikrumo. Baimės jausmas, tiesa, nelabai stiprus.

– Juk žinai, kad tai svarbiausias metų vakaras man ir tėtei, ir gali taip elgtis?

Švytuoklė buvo įsisiūbavusi.

Jai ką tik atrodė, kad sukels žemės drebėjimą. Nebuvo nė mažiausios abejonės, kas jame žus. Bet staiga išsigando. Gal jos baimė buvo matoma iš tolo, nes Beatrisė Forsenstriom pasinaudojo proga ir baigė pokalbį.

– Pakalbėsime, kai grįšime namo.

Tai ištarusi motina išėjo iš kambario.

Motina ir vėl palaužė jos valią.

Prekybos skyriaus vedėjas iš kairės.

Direktorius Forsenstriomas ties stalo viduriu.

Sibila, sėdėdama prie garbės svečių stalo ir vilkėdama motinos parinkta suknele, pasijuto keistai. Salė tarytum sukosi ratu. Garsai pasiekdavo ją kartkartėmis, ji išskirdavo žodžius tik tų, kas sėdėjo arčiausiai. Motinos, sėdinčios kiek iš šono, įtūžio bangos trenkdavo į ją tarytum elektros smūgiai. Ji stebėjosi, kaip nuo tokios jėgos nenuvirsta tarp jų stovinti stiklinė taurė. Valgio ji nė nepalietė. Vaišės ėjo į pabaigą. Motina šypsojo, kilnojo taurę kreipdamasi į visus, sėdinčius prie stalo, bet kai jų akys susitikdavo, motinos lūpų kampeliai nusileisdavo žemyn tarytum neišlaikydami savo svorio.

Kaip tik tada, kaip tik tą valandą, kai ji laukė motinos rafinuotos bausmės, staiga pajuto, kad jau gana. Ilgai lauktas pyktis

apėmė ją su neapsakoma jėga. Moteris, sėdinti jai kiek iš šono, verčianti ją būti kaline savo pačios gyvenime, staiga virto absurdiška baidykle. Ji gimė iš jos kūno. Na ir kas? Juk ne ji pasirinko. Kodėl Dievas leido šiai moteriai pagimdyti vaiką, buvo didžiulė paslaptis. Iš tikrųjų jos motinai labiausiai rūpėjo simboliai, įrodantys, kokia nuostabi Forsenstriomų šeima. Kad joje viskas taip, kaip turi būti. Bet juk iš tikrųjų viskas toli gražu ne taip. Sibila staiga suvokė, kad motinai malonus žaidimas: klusnumas – muštras – bausmė. Ji padarė šį žaidimą jų namų kelrode žvaigžde. Jai malonu ją valdyti. Manipuliuoti jos jausmais. Mėgautis jos baime.

– Kaip panelei sekasi mokykloje?

Prekybos skyriaus vedėjas uždavė kasmetinį klausimą. Atsakymas jam rūpėjo tiek pat kiek purvas po jo batų padais.

– Dėkui, neblogai, – atsakė ji garsiai, skambiu balsu. – Dažniausiai geriame ir gniaužomės pakampėse.

Iš pradžių jis maloniai linktelėjo, bet po sekundės jos atsakymas pasiekė jo menkos galvelės smegenis. Jis sumišęs apsidairė. Prie garbės svečių stalo ant paaukštinimo įsiviešpatavo mirtina tyla. Tėvas pažvelgė į ją tarytum nesuprasdamas, ką gi galėtų reikšti „gniaužytis“, motinos veidas įgavo violetinį atspalvį. Sibila pasijuto visiškai rami. Tik visi aplink ją sukosi ratu. Šalia stovėjo ką tik pripiltas prekybos skyriaus vedėjo degtinės stiklelis. Ji pakėlė jį ir pasveikino motiną.

– Į sveikatą, mamyte. Gal atsistotum ant kėdės ir padainuotum mums Kalėdų dainelę? Juk jums visiems patiktų, tiesa?

Salėje nebuvo nė vienos poros akių, nenukreiptų į ją.

– Nenori? Betgi, brangioji, ar taip svarbu, kokią? Kad ir tą nešvankią dainušką, kurią vakarais trauki virtuvėje.

Tėvas tarytum tik dabar atsitokėjo, jo griausmingas balsas nuaidėjo per visą salę.

– Užteks, mergiote, sėskis!

Ji pasisuko veidu į jį.

– Tu kalbi su manimi? Ak, tiesa, tu, rodos, mano tėvelis? Lyg ir esu tave kažkada mačiusi namie prie pietų stalo. Mano vardas Sibila.

Jis spoksojo į ją nesučiaupdamas burnos.

– Na, gerai. Jei čia visi tokie nusmurgę, manau, man metas eiti. Linkiu malonaus vakaro.

Septyniasdešimt šešios akių poros sekė jos žingsnius nuo scenos, pro stalus ir laukan, į laisvę.

Kai uždarė duris, jai pasirodė, kad pirmą kartą gyvenime įkvėpė gryno oro.

Laikraštį įmetė į pirmą pasitaikiusią šiukšlių dėžę Ropsteno požeminio traukinio stotyje. Bijodama atkreipti į save dėmesį, ji nedrįso be bilieto smukti į Lidingio krypties traukinio peroną, išsiėmė iš santaupų maišelio dar vieną šventą dvidešimties kronų banknotą.

Stokholmo transporto tarnyba šiandien iš jos uždirbo daugiau negu per beveik penkiolika metų.

Buvo jau pusė dvyliktos, vagone žmonių visai nedaug. Kai traukinys įvažiavo į tunelį, ji pažvelgė į savo neatpažįstamą veidą, atsispindintį lango stikle. Gal tai padės jai laimėti bent truputį laiko. Bent kol sugalvos, ką gi jai daryti.

Pirmiausia reikia pasiimti pinigus iš pašto dėžutės. Grąžins į maišelį kiekvieną erę, kurią paėmė iš savo santaupų. Jų iš jos niekas neatims.

Jos pašto dėžutė.

Prakeikta kvailė!

Mintis persmelkė visą kūną. Juk ji bėga tiesiai į kilpą. Kaip ji, po velnių, galėjo būti tokia kvaila ir nepagalvoti? Tikimybė, kad policija nesužinojo vienintelio jos būties pastovaus taško, minimali. Abonentinė dėžutė, vienintelis sąrašas, kur galima rasti jos pavardę. Aišku, kad jie aptiko.

Kai suprato, ką reiškia, kad ji ateityje negalės pasiimti savo pinigų, ją apėmė nevaldomas įniršis.

Sugniaužusi kumščius pajuto, kad baimė kiek atslūgo. Ne, taip jie negali su ja elgtis. Išlinksniuoti jos pavardę visuose laikraščiuose – jau tai buvo prieš bet kokias taisykles. Jei ji būtų gerbiamas žmogus, gyventų pagal visuotinai priimtas taisykles, jos nebūtų taip begėdiškai išviešinę.

Ji niekada nieko nereikalavo iš visuomenės, taip elgsis ir toliau.

Jų šūdinų taisyklių ji niekada nepriims.

Paskelbtas karas, ką gi.

Tomo valtis buvo Longholme, netoli Melaro laivų statyklos. Ji išlipo iš požeminio traukinio Hornstule, perėjo tiltu Polo sąsiaurį. Tomas – vienintelis žmogus, kuriuo ji pasitikėjo tiek, kad galėjo paprašyti pagalbos. Prieš dešimt metų, kol Tomas dar nebuvo paveldėjęs valties, jie kartu gyveno vagonėlyje pramoniniame Lugno rajone. Policija reguliariai ateidavo su nurodymu juos iškeldinti, jie pastumdavo vagonėlį keletą metrų į šalį ir laukdavo kito sprendimo. Galų gale juodu paliko ramybėje.

Tikros meilės tarp jų niekada nebuvo, gal tik artumos ir šalia esančio žmogaus troškimas. Vienintelis dalykas, kurį juodu galėjo vienas kitam duoti. Tada jiems to užteko.

Iš pradžių negalėjo rasti jo valties. Ji čia lankėsi prieš kelerius metus. Grįždama atgal vis dėlto pastebėjo valtį šalia pilko karinio laivo. Matyt, krantinėje buvo ankšta.

Ji nusiėmė kuprinę, pastatė ją ant suolelio, nes ant žemės ji būtų sušlapusi.

Staiga ją apėmė abejonė.

Atsidūrusi čia jau nebebuvo tokia tikra. Tomas patikimas, ji tai žino, bet tik kol blaivus. Išgėręs jis tampa visai kitu žmogumi. Ji pati nešiojasi keletą žymių, galinčių tai patvirtinti. Giliai įkvėpė, sugniaužė kumščius, bandė susigrąžinti stiprybę, kurią neseniai buvo pajutusi važiuodama požeminiu traukiniu.

– Tomai!

Ji apsidairė. Krantinėje tuščia.

– Tomai! Tai aš, Sibila.

Už karinio laivo borto pasirodė galva. Iš pradžių ji vos jį pažino. Buvo užsiželdinęs barzdą. Jis kiek pagalvojo, paskui veide pasirodė šypsena.

– Velniai rautų! Tu vis dar laisvėje?

Jai neliko nieko kita kaip irgi nusišypsoti.

– Ar tu vienas?

– Taip, po perkūnais.

Jis nerodė jokių ženklų, kad ji prieitų arčiau. Bet buvo blaivus, tai ji aiškiai suprato.

– Ar galiu užeiti?

Jis atsakė ne iš karto, bet paskui vėl pažiūrėjo į ją ir nusijuokė.

– Ar aš nerizikuoju gyvybe?

– Nustok. Juk žinai, kad tai ne aš.

Šypsena pasidarė platesnė.

– Eikš. Bet visus aštrius daiktus palik ant denio.

Veidas dingo už borto, o ji pasiėmė kuprinę. Tomas buvo tikras draugas. Galbūt vienintelis. Dabar tai reiškė daugiau negu kada nors iki šiol.

Jis pravėrė liuką, ji nuleido jam kuprinę, paskui pati nusileido kopėčiomis.

Valties vidus – kadaise krovinių patalpa – dabar buvo ir staliaus dirbtuvė, ir gyvenamasis kambarys. Ant grindų pjuvenų sluoksnis, mėtosi medgaliai, regis, šį šimtmetį čia niekas nedarė tvarkos.

Aišku, kad šiuo metu su juo niekas daugiau negyvena.

Tai gerai.

Jis pasekė jos žvilgsnį, apsižvalgė.

– Taip. Viskas atrodo maždaug kaip aną kartą, kai čia lankeisi.

– Ne. Tada neatrodė taip tvarkinga.

Jis išsišiepė ir nuėjo žiūrėti kavinuko į kampą, kuris buvo lyg ir virtuvė. Stalas, trys medinės kėdės, šaldytuvas, mikrobangų krosnelė. Niekur nesimatė tuščių butelių. Tai irgi gerai.

– Lašelį kavos?

Ji linktelėjo galva, ir jis išpylė senos kavos likutį iš kavinuko. Kavinukas buvo toks juodas, kad spalva nesiskyrė nuo kavos spalvos. Ji atsisėdo ant virtuvės kėdės, kuri atrodė tvirčiausia. Tomas iš plastmasinio bakelio įpylė į kavinuką vandens.

– Į kokį šūdą tu čia įklimpai?

Sibila atsiduso.

– Taip, gal tu paaiškintum? Aš pati nieko nesuprantu.

Jis atsisuko ir pažvelgė į ją.

– Ką padarei plaukams?

Ji nieko neatsakė. Jis parodė į *Aftonbladet*, kyšantį iš šiukšlių dėžės.

– Ten tu geriau atrodai, – pasakė jis, krėsdamas senas nuosėdas ant laikraščio. Dalis jų nudribo ant grindų šalia dėžės.

– Tiesą sakant, atėjau tave prašyti pagalbos.

– Aha! Gal tau reikia alibi?

Staiga ji susierzino. Žinojo, jog jis juokauja todėl, kad nervinasi. Taip jis visada elgdavosi. Bet turėtų suprasti, kad viskam yra ribos, kad dabar tikrai ne laikas juokauti.

– Aš iš tikrųjų buvau *Grand* viešbutyje. Kaip tu žinai, man sunkoka paaiškinti farams, ko ten buvau.

Jis atsisėdo priešais ją. Kavos aparatas už jo nugaros ėmė burbuliuoti, pirmieji kavos lašai krito į juodą kavinuką.

Gal jis išgirdo naujas jos balso intonacijas, nes staiga surimtėjo.

– Vadinasi, tu norėjai dar vieną kartą veltui pernakvoti?

Ji linktelėjo.

– Ir tas mulkis sumokėjo?

Jis parodė į šiukšlių dėžę. Ji vėl linktelėjo.

– Tau tikrai nepasisekė. O kas atsitiko Vestervike?

Ji atlošė galvą ir užmerkė akis.

– Neturiu nė mažiausios nuovokos. Niekada gyvenime nesu buvusi Vestervike. Nežinau, kas iš viso aplink mane dedasi.

Ji vėl žvilgtelėjo į jį. Jis papurtė galvą.

– Velniškai bjaurus reikalas.

– Taip, jei nori, galima ir taip pasakyti.

Jis peštelėjo barzdą ir vėl papurtė galvą.

– Aha. O kokios pagalbos tau reikia?

– Paimti motinos pinigus. Bijau eiti prie savo abonentinės dėžutės.

Juodu vėl susižvalgė. Motinos pinigai ir jam buvo žinomas dalykas. Tais metais, kai gyveno vagonėlyje, jis padėdavo jai juos pragerti iki paskutinės erės. Jis atsikėlė įpilti kavos, grįždamas pasiėmė puoduką. Ąselė nulūžusi, puodukas atrodė neplautas.

– Ar šiandien ką nors valgei?

– Ne.

– Šaldytuve yra duonos ir tepamo sūrio.

Ji atsikėlė pasiimti maisto. Nesijautė labai alkana, bet būtų kvaila nors truputį neužkąsti. Kai grįžo prie stalo, jis buvo įpylęs jai kavos. Vėl peštelėjo barzdą. Ji padėjo ant stalo kriaukšlę duonos ir tūbelę tepamo sūrio.

Neprašyčiau tavęs, jei nebūtų svarbu. Be tų pinigų aš niekaip neišsiversiu.

Jis linktelėjo.

– Okei.

Gurkštelėjo kavos ir pasakė:

– Nueisiu, pabandysiu paimti. Senos draugystės vardan.

Juodu vėl žvilgtelėjo vienas į kitą.

Kol jis blaivus, jo draugystė neįkainojama, ypač dabar. Jos vienintelis patikimas ryšys su pasauliu.

Bet kai pradeda gerti, reikalauja, kad jam sumokėtum.

Už seną draugystę.

Vos išėjusi iš salės ji leidosi bėgti JAK garažų pusėn. Niekas nebandė jos sustabdyti. Motina tikriausiai stengiasi išgelbėti Kalėdų pobūvio nuotaiką, jei dar įmanoma ką nors išgelbėti.

Striukės ji neužsivilko, nors lauke buvo šalta. Bet tai niekai. Lengvos snaigės pasisiūbuodamos leidosi iš dangaus, švytėjo tarsi konfeti. Ji atlošė galvą gaudydama jas lūpomis.

Širdyje buvo taip gera. Rodos, visame pasaulyje nebeliko nerimo ir baimės. Daugiau niekas nesvarbu. Svarbiausia, kad ji tuoj pamatys Mikę. Dabar viskas priklausė jai.

Kelio pakraščiuose stovėjo baltai apsirengę žmonės, mojavo rankomis. Visai kaip televizijos filme, kurį žiūrėjo šeštadienį. Ji ėjo nušviesta. Šviesos spindulys iš dangaus sekė kiekvieną jos žingsnį. Ji pamojavo džiūgaujantiems žmonėms, ėmė suktis snaigių sūkuryje.

De Soto stovėjo prie dirbtuvių. Jai net į galvą neatėjo mintis, kad Mikės gali čia ir nebūti.

Juk dabar viską kontroliuoja ji.

Aišku, kad jis čia.

Ji nusilenkė ją sekančiai publikai, pravėrė duris, įėjo. Įkvėpė išsiilgto motoro alyvos kvapo, pajuto, kaip džiaugsmas sklinda po visą kūną.

– Mike!

Už antklodžių krūvos kažkas sujudėjo. Šviesos spindulys tebesekė ją, kai ji nuėjo pasižiūrėti, kas ten yra. Nespėjus jai prisiartinti, Mikė iškišo galvą.

– Sveika... Ką tu čia veiki?

Kažkur gelmėse ji pajuto, kad jo balsas nelinksmas. Greičiau susierzinęs. Ji jam nusišypsojo.

– Štai aš atėjau.

Jis pažvelgė žemyn į kažką, ko ji nematė. Jei ne tas begalinis džiaugsmas, gal būtų net pastebėjusi, kad jis segiojasi kelnes.

– Sibila, dabar ne pats tinkamiausias metas. Ar negalėtum ateiti rytoj?

Rytoj?

Kas gi čia dabar?

Ji priėjo artyn. Už antklodžių krūvos ištiestas rudai languotas apklotas. O po juo gulėjo Marija Johanson.

Spindulys virš jos galvos užgeso.

Išrinktoji.

Ji priklauso tik jam. Jis priklauso tik jai.

Jo trūkčiojantis kūnas virš jos kūno. Viskas tik dėl jos.

Juodu du, susijungę.

Kartu.

Atiduotų bet ką už vieną šio artumo akimirką.

Bet ką.

Ji pažvelgė į jį. Jo veidas ištirpo. Ji ėmė trauktis atbula.

– Sibila...

Nugara atsitrenkė į sieną. Durys kairėje. Tereikia paspausti rankeną.

Džiūgaujantys žmonės dingo, paliko ją vieną. Tiesiai priešais ją *De Soto Firedome*. Trys šimtai penkios arklio jėgos. Keturi žingsniai iki neužrakintų durelių. Raktelis vietoje.

Tolyn nuo čia. Tolyn. Tolyn.

KOL JIS GRĮŽO, ji turėjo praleisti valtyje kone dvi valandas. Kaip nerami dvasia vaikščiojo tarp valties korpuso sienų, blaškydamasi tarp vilties ir nevilties, nerimo ir pasitikėjimo.

O jeigu jie saugo jos dėžutę? Jei Tomas pasielgs neatsargiai? Ar neatves jų tiesiai čia, pas ją?

Bet juk jam tai nebe pirmas kartas. Aišku, kad elgsis atsargiai.

O gal jį jau suėmė? Gal todėl taip ilgai negrįžta?

Nors kiekviena kūno ląstelė laukė šio garso, vis tiek persigando, kai virš galvos ant denio išgirdo jo žingsnius.

Liukas prasivėrė.

Ji pasislėpė už mechaninio pjūklo ir užmerkė akis. Kaip žiurkė spąstuose.

Kad juos visus pagriebtų velnias!

Jis parėjo vienas. Nulipo kopėčiomis, apsižvalgė.

– Sila?

Ji atsistojo.

– Kodėl taip ilgai?

Jis priėjo prie vis dar įjungto kavos aparato. Šlakelį, buvusį puoduke, išpylė į šiukšlių dėžę.

– Žiūrėjau, ar manęs neseka.

– Ar kas sekė?

Jis papurtė galvą, įsipylė kavos.

– Ne. Atrodė visiškai ramu.

Ištiesė jai kavinuką, be žodžių klausdamas, ar jai įpilti. Ji papurtė galvą. Jis giliai įkvėpė oro. Tai sukėlė jai nerimą, buvo panašu į sunkų atodūsį.

– Sila. Ten nebuvo pinigų.

Ji išpūtė akis. Jis pastatė kavinuką ant stalo.

– Ką, po velnių, čia kalbi?

Jis išskėtė rankas.

– Dėžutė tuščia.

Jis meluoja.

Penkiolika metų tūkstantis penki šimtai kronų ateidavo į abonentinę dėžutę kiekvieną mėnesį, vėliausiai dvidešimt trečią dieną. Kiekvieną mėnesį. Ji ištraukė iš šiukšlių laikraštį. Kavos tirščiai nudribo ant grindų. Pirmadienis, kovo dvidešimt ketvirtoji. Ji atsigręžė, pažvelgė į jį.

– Velniai rautų, Tomai. Aš tavimi pasitikėjau.

Jis žiūrėjo į ją nesuprasdamas.

– Ką, po perkūnais, nori pasakyti?

Šį žvilgsnį ji pažinojo. Taip jis žvelgdavo, kai per išgertuves užeidavo pykčio priepuolis. Bet šį kartą ji net neišsigando.

– Tai mano pinigai! Be jų aš neišgyvensiu.

Iš pradžių jis stovėjo ramiai, nenuleisdamas nuo jos akių. Paskui trenkė pusiau nugertą puoduką į sieną. Keletas kabojusių instrumentų nukrito ant grindų, per sieną nutekėjo rudi kavos ruožai.

Nuo trenksmo ji krūptelėjo, bet nepaleido jo iš akių. Jis giliai atsiduso lyg bandydamas suimti save į rankas, priėjo prie liuko ir pažvelgė į lauką. Stovėdamas nugara į ją jis ėmė kalbėti.

– Pats žinau, po velnių, kad esu pridaręs nelabai gerų dalykų. Bet jei dabar kaltini mane, kad pavogiau tavo pinigus, esi velniškai neteisi.

Atsisukęs pridūrė:

– Ar tau neateina į galvą mintis, kad toji boba nebenori siųsti pinigų žudikei ir lavonų darkytojai?

Kai jo žodžiai ėjo jos klausos kanalais ir pagaliau pasiekė jos sąmonę, ji suprato, kad kaip tik tai ir yra tiesa.

Su išmaldomis baigta.

Beatrisė Forsenstrion nutarė, kad savo skolą išmokėjo.

Baigta.

Iš lėto priėjo prie stalo, pasitraukė vieną kėdę, atsisėdo. Užsidengusi veidą rankomis pradėjo verkti.

Ji žuvusi.

Viskas buvo veltui.

Niekada netikėjo, kad išsikapstys. Kai pagaliau jai pradėjo kiek geriau sektis, įsikišo likimas ir vėl parbloškė ją ant žemės.

Kartą nevykėlė – visados nevykėlė. Ji metė iššūkį hierarchijos sistemai, norėjo užimti vietą, kuri jai nebuvo skirta. Gėdykis, Sibila Vilhelmina Beatrise Forsenstriom. Turėjai viską, bet nesugebėjai tuo džiaugtis. Tau tai nepatiko. Tau niekada nereikėtų badauti, bet tu pasirinkai ne savo vietą.

Pakeisti nieko nepavyks.

– Kaip jautiesi?

Jis uždėjo jai ant peties ranką.

– Velniop, Sila, viskas kaip nors susitvarkys.

Žinoma. Pirmiausia mane nuteis kalėti iki gyvos galvos. Tada, manau, sąskaitos bus suvestos.

– Man rodos, dabar tau būtų ne pro šalį taurelė.

Jis bandė kalbėti linksmu balsu.

Taip, kodėl gi ne. Jai labiausiai norėjosi nusigerti. Užslopinti smegenis. Valandėlę viską pamiršti.

Jis jau buvo ištraukęs iš spintos pilną butelį. Koskenkorvos degtinė.

Ji pažiūrėjo į butelį, paskui jam į veidą. Jis vėl atrodė draugiškas. Ji linktelėjo.

– Dėkui. Būtų visai nieko.

NUVAŽIAVO KONE IKI VETLANDOS, kol ją sustabdė policija. Raudona šviesa sublykčiojo kelyje priešais ją, ji pasuko į kelkraštį ir sustojo. Prie šoninio lango pasirodė du policininkai, ji nuspaudė automatinį jungiklį. Vienas įkišo galvą pro langą, išjungė variklį ir pasiėmė raktelį. Paskui ištraukė galvą, bet stovėjo pasilenkęs, kad galėtų matyti jos veidą.

– Aha. Kas čia atsitiko?

Ji neišsigando. Nejautė nieko.

– Gal išliptumėte?

Jis pravėrė dureles, ji išlipo. Už *De Soto* sustojo automobilis, iš jo iššoko Mikė ir puolė prie jos.

– Prakeikta kekše! Jei kas atsitiko automobiliui, užmušiu!

Marija Johanson sėdėjo šalia vairuotojo.

Vienas iš policininkų uždėjo jam ant peties ranką.

– Apsiramink. Gerai?

Mikė įšoko į vairuotojo pusę įsitikinti, ar automobiliui nieko nenutiko. Apžiūrėjęs vėl išlipo. Policininkas atidavė jam raktelius. Mikė bjaurėdamasis pažvelgė į ją.

– Velniai griebtų, tau tikrai ne visi namie!

Ji pajuto, kad du policininkai paėmė ją už parankių, nusivedė prie policijos automobilio. Uždėjo ranką jai ant galvos ir pasodino galinėje sėdynėje. Vienas policininkas atsisėdo šalia jos, kitas prie vairo.

Juodu su ja daugiau nekalbėjo.

– Sibila Forsenstriom? Ar tokia jūsų pavardė?

Kodėl kambaryje taip keistai kvepia?

– Kodėl jūs pagrobėte automobilį?

Gal čia kokios dujos?

– Ar turite vairuotojo pažymėjimą?

Kodėl sienoje tokie dideli plyšiai?

– Ar galite kalbėti?

Kitoje stalo pusėje sėdintis vyras atsiduso ir ėmė sklaidyti kažkokius popierius. Ketvertas vyrų juodais drabužiais įžengė per sieną ir sužiuro į ją.

– Mūsų dokumentuose jūsų pavardės nėra. Ar pirmą kartą krečiate tokius pokštus?

Juodai apsirengę vyrai artėja. Vienas iš jų rankoje laiko iki raudonumo įkaitusį atsuktuvą.

– Pranešime socialinei tarnybai, bet pirmiausia paskambinsime jūsų tėvams, jie galės parsivežti jus namo.

Jie nori supjaustyti ją dalimis. Kai kurias panaudoti geresniems modeliams. Vyras su atsuktuvu pravėrė burną, bet ji negirdi, ką jis sako.

Ji pažvelgė į vyrą, sėdintį prie stalo. Jo veidas dingo. Vietoj galvos – skylė. Dabar ji nieko nebematė.

Kodėl ji guli ant grindų?

Girdi, kaip kažkas pastūmė kėdę. Kažkas sušuko.

– Lase! Lase, ateik, padėsi!

Greiti žingsniai.

– Nesuprantu, kas su ja darosi. Kviesk greitąją.

Ji pabudo nuo spyrio į šoną, nelabai skaudaus, bet tokio, kad visi miegai išlakstė.

Tomas stovėjo šalia su apatinėmis kelnėmis. Ji netruko įsitikinti dviem dalykais.

Jis buvo girtas, o vienoje rankoje laikė dvidešimt devynis tūkstančius kronų.

Ji nejučiomis čiuptelėjo sau už krūtinės, kur laikydavo pinigus, bet palietė tik savo odą. Ji buvo nuoga.

Jis žiūrėjo į ją su pašaipa, rankoje laikė jos santaupų maišelį.

– Ar jo ieškai?

Gerklėje buvo sausa, burna išdžiūvusi kaip kempinė. Stiprios degtinės ji nebuvo gėrusi jau daug metų. Kiek prisimena, ir šį kartą nepajėgė daug išgerti, bet butelis ant stalo stovėjo tuščias.

– Prakeikta mergše! Siunti mane į paštą, verkšleni, kad mirsi, nes neturi pinigų.

Ji bandė prisiminti. Liemenukas gulėjo šalia, ji ištiesė ranką, bandydama jį nustverti, bet jis buvo greitesnis. Staigus kojos spyris, ir liemenukas nulėkė taip, kad niekaip nepasieksi. Bandė prisidengti miegmaišiu.

– Tomai, mielasis...

Išsišiepęs jis ėmė pamėgdžioti jos balsą.

– Tomai, mielasis!

Iš jo akių buvo likę siauri plyšeliai.

– Kurių velnių mane ten siuntei? Juk galėjau įkliūti. O pati užsikorusi ant kaklo tikrą kapitalą!

Jis gniaužė banknotus kumštyje.

– Susitaupiau, – tyliai pasakė ji.

– Aha! Susitaupei?

– Nameliui.

Iš pradžių jis tik žiūrėjo į ją, paskui atsilošė ir nusikvatojo. Nuo staigaus judesio buvo beprarandąs pusiausvyrą, susigriebė už klyno, kad išsilaikytų ant kojų. Netikėtas silpnumas jį dar labiau supykdė. Jam dar nespėjus nieko pasakyti, ji praskleidė miegmaišį.

– Tomai, – tarė ji kiek galėdama švelniau. – Nesibarkime dėl to. Būčiau tau parodžiusi pinigus.

Dabar ji pasijuto visai blogai. Jis tebesilaikė už klyno, sunkiai stovėjo ant kojų.

– Juk atėjau todėl, kad pasiilgau tavęs.

Jis pažvelgė į jos krūtinę. Žvilgsniai kaip rankų prisilietimas. Ji vos galėjo sulaikyti šiurpulį. Maišelį jis numetė ant grindų. Ji stengėsi šypsotis. Negrabiu judesiu jis išsklaidė jos viltį, kad viskas baigsis geruoju. Banknotai pažiro ant pjuvenomis nubarstytų grindų.

Kitą akimirką jis užgriuvo ją. Ji meldė Dievą, kad viskas greičiau baigtųsi.

Viešpatie, suteik man jėgų pakelti visas tas nykias dienas. Suteik jėgų išgyventi ateinančią valandą, dar vieną dieną, be galo tuščią likutį laiko, kuris man dar skirtas.

Kažkur didžiajame Anapus jis laukia, kada aš ateisiu. Nes kur mano turtas, ten ir mano širdis.

Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas mano žodžių klauso ir mane atsiuntusį tiki, tas turi amžinąjį gyvenimą ir nepateks į teismą, nes iš mirties yra perėjęs į gyvenimą.

Ateis valanda, kada mirusieji išgirs Jo balsą, ir kurie išgirs, tie atgis. Kurie darė gera, prisikels gyventi, kurie darė bloga, prisikels stoti į teismą.

Iš savęs aš nieko negaliu daryti. Aš teisiu, kaip girdžiu, ir mano teismas teisingas, nes aš ieškau ne savo valios, bet valios to, kuris mane yra siuntęs.

DIEVAS JOS IR TĄ KARTĄ NEIŠKLAUSĖ. Pagaliau Tomas pasitenkino ir liko gulėti ant jos kaip sunki, smaugianti antklodė. Atsargiai, atsargiai, be galo lėtai ji pasislinko, jai pavyko nuversti jį ant šono ir atsikelti.

Vis dar nuoga ji rinko nuo grindų suglamžytus pinigus.

Bandė ant šlaunies juos išlyginti, dėjosi atgal į maišelį.

Tomas gulėjo ant šono pravira burna. Per lūpų kraštą tekėjo plona seilių srovelė, tįso per suveltą barzdą, krito ant čiužinio. Ji džiaugėsi, kad nemiegojo ant savo pakloto. Tada tektų jį palikti čia. Miegmaišis nuslinko į šoną, jai reikia tik truputį kilstelėti vieną Tomo koją ir galės jį ištraukti.

Ji greitai apsirengė. Norėjosi po dušu nusiplauti jo akių žvilgsnį.

Reikėjo rasti tekančio vandens, kitaip ji neištvers.

Netrukus jau buvo susikrovusi savo mantą ir rišosi kuprinę. Neišdžiūvusias kelnaites ir rankšluostį ji pamiršo padžiauti, jie skleidė rūgštų kvapą. Teks skalbti dar kartą.

Bet kur? Ir kur dėtis jai pačiai?

Norėjo kuo greičiau dingti iš čia, bet pasijuto taip ištroškusi, kad išdrįso sugaišti dar valandėlę ir atsigerti vandens iš plastmasinio bakelio. Užsipylė vandens ant rankų ir veido, kiek apsiprausė. Ant grindų išsiliejo bala. Sudrėkusios pjuvenos, šlapi kavos tirš-

čiai. Tomas trūktelėjo koją, kurią ji ką tik buvo kilstelėjusi, ir ji valandėlę sulaikė kvapą, bijodama, kad jis nenubustų.

Greitai greitai laiptais, pro liuką ir į...

Taip. O kur toliau? Laisvės ji vis tiek nebeturi.

Kad juos kur velnias!

Lauke buvo tamsu. Užsimiršusi pažvelgė į savo laikrodį. Jis tebebuvo sustojęs. Pietinio Melaro krantas iš abiejų pusių tuščias, namuose švietė tik vienas kitas langas. Matyt, dar tik nedaugelis nubudo.

Tai gerai. Juo mažiau kas ją matys, juo geriau.

Kaip galėdama tyliau ji perėjo valties denį ir perlipo ant karinio katerio. Netrukus išėjo į krantinę ir pasuko tilto link.

Kojos tarytum nešė ją pačios. Ji negalėjo pasakyti, kur eina. Paprastai tai nebūdavo nieko keisto. Tai įprasta jos gyvenimo būsena. Įprasta kasdienybė. Kartais pati stebėdavosi, kodėl jai taip sunku ką nors planuoti. Gal tai kokios vaikystės ligos pasekmė? Gal pažeistas koks planavimo nervas? Jos gyvenime buvo du dalykai, reikalaujantys šiokio tokio žvilgsnio į priekį: kasdien gauti bent truputį maisto ir rasti kokią nors priedangą, kur galima išsivynioti miegmaišį. Kai poreikiai kuklūs, nedidelė bėda. Jos klajūniško gyvenimo atrama visada buvo laisvė. Kad niekas negali jai įsakinėti. Kad gali daryti tai, ką nori. Eiti kur ir kada panorės.

Dabar viskas apvirto aukštyn kojomis.

Dabar net nežinojo, kur jai *galima* eiti.

Ji priėjo Heleneborgo gatvę, o kai namų eilė baigėsi, pasuko į Skinarviko parką. Brėško rytas. Ant takelio žvalgydamasis stovėjo vyras, šalia jo pritūpęs tuštinosi šuo. Išgirdę žingsnius ant žvyruoto takelio, abu atsigręžė ir sužiuro į ją. Vyras pasilenkė ir rūpestingai susėmė šuns išmatas į plastmasės maišelį. Tarytum išsigandęs, kad ji ims priekaištauti.

Ji ėjo toliau. Prie Horno gatvės kampo, šalia restorano, stovėjo ką tik atvežta dėžė duonos. Dėl vieno dingusio kepalėlio jie tikrai labai nenukentės.

Jai reikia rasti vietą, kur galėtų pasislėpti kelias dienas. Kur jai niekas netrukdytų, kur niekam neateitų į galvą jos ieškoti. Nerimas, tapęs nuolatiniu palydovu, ją išsekino. Reikėjo pailsėti. Iš patyrimo žinojo, kad kai gerai neišsimiegi, blogiau dirba galva, o jei ji dabar praras nuovoką, taps lengvu grobiu.

Ji prisiminė visas vietas, kuriose nakvodavo. Tik nedaugelis iš jų tokios saugios, kokių jai dabar reikia.

Gatvėse radosi vis daugiau automobilių. Ji nutarė eiti Horno gatvės viaduku, kad nereikėtų brautis pro transporto kamšatį. Dešinėje buvo Marijos bažnyčia. Ji pažvelgė į bokšto laikrodį.

Tą pačią akimirką suprato, kur geriausia slėptis.

DIENĄ IR NAKTĮ. Tie patys beveidžiai žmonės, kalbantys nesuprantama kalba ir nenutuokiantys, koks didelis pavojus jai gresia.

Beveidės žmogystos įeidavo į jos kambarį, išeidavo, tiesdavo į ją rankas, vertė ryti nuodingas tabletes. Stichijų balsai, besikvatojantys iš jos. Po lova guli Šėtonas ir laukia, kada ji nukels kojas ant grindų. Vos tik ji kojomis palies žemę, jis nusitrauks ją į olą, įmes į rūsį, kur ateis juodi jo sėbrai su įkaitintais iki raudonumo įrankiais.

Ji bijojo užmigti, nenorėjo sudėti akių, bet tabletės, kuriomis ją nuodijo, kartais užmigdydavo. Nežinojo, ką su ja darė, kol ji miega. Todėl jie ir norėjo, kad ji miegotų.

Begalinis košmaras.

Kai ji atsisakė keltis, jie kažką įsmeigė jai į pilvą, norėdami pripumpuoti daugiau nuodų. Geltoni nuodai kabojo maišelyje prie jos lovos. Kad Šėtonas panorėjęs galėtų pripilti dar.

Kai ji pabandė ištraukti vamzdelį, jai pririšo rankas.

Ateidavo baltai apsirengęs vyras, norėdavo, kad ji su juo kalbėtųsi. Jis apsimesdavo labai maloniu, nes turėjo išgauti iš jos paslaptis ir perduoti jas vyrams į rūsį.

Tamsa ir šviesa nuolat keitėsi. Laikas išnyko, liko tik į ją ištiestos rankos, verčiančios ryti baltas nuodingas piliules.

Paskui atėjo diena, kai ji staiga ėmė suprasti, ką jai sako. Jie kalbėjo draugiškai, regis, linkėjo gera. Norėjo ją apsaugoti. Vienas iš jų pastūmė lovą kartu su ja, ir ji pamatė, kad po lova jokios olos nėra. Galų gale ji sutiko išlipti iš lovos ir nueiti į tualetą. Žarnelę iš jos pilvo ištraukė, nuodų maišelį kažkur nunešė.

Kitą dieną visi, kas pas ją ateidavo, turėjo veidus. Jie jai šypsojo. Kalbėjosi su ja, lygino paklodes, pureno pagalves. Bet piliules ir toliau vertė gerti. Sakė, kad ji serganti. Kad gulinti ligoninėje. Kad jai reikės čia likti, kol visiškai pasveiks.

O paskui? Ji stengėsi negalvoti, kas bus po viso to.

Daug dienų ir naktų. Stichijų balsai nutilo, paliko ją ramybėje.

Kartais ji išeidavo į koridorių. Viename gale stovėjo televizorius. Kiti ligoniai su ja nesikalbėjo. Kiekvienas gyveno savame pasaulyje. Dažnai stovėdavo savo kambaryje, įrėmusi kaktą į šaltas grotas, ir žiūrėjo į pasaulį už lango. Pasaulis gyveno. Be jos.

Kelis kartus ji išėjo į ligoninės parką, bet tik kieno nors lydima. Sniegas tirpo, lysvėse žydėjo snieguolės.

Beatrisės Forsenstriom vizitas. Apsirengusi nepriekaištingai, bet po akimis tamsūs ratilai. Kartu su ja vyras, kuris stengdavosi ją

prakalbinti. Juodu greta susėda prie jos lovos. Ant Beatrisės kelių rankinukas.

Vyras, norėjęs ją prakalbinti, šypsojo, atrodė draugiškas.

– Kaip dabar jautiesi?

Sibila pažvelgė į motiną.

– Geriau.

Vyras atrodė patenkintas.

– Ar žinai, kodėl čia esi?

Sibila nurijo gumulą.

– Turbūt todėl, kad buvau kvaila.

Vyras pažvelgė į jos motiną, toji užsidengė ranka burną.

Ji atsakė neteisingai. Dabar jos motina įsižeis, nusivils ja.

– Ne, Sibila, – pasakė jis. – Tu sirgai. Dėl to ir esi čia.

Ji įsmeigė akis į savo rankas, gulinčias ant kelių. Valandėlę visi tylėjo. Pagaliau jis atsikėlė, pasisuko į motiną.

– Valandėlę judvi paliksiu. Netrukus grįšiu.

Kambaryje jos liko vienos. Sibila tebežiūrėjo į savo rankas.

– Atleisk.

Motina atsistojo.

– Nustok atsiprašinėti.

Vadinasi, ji ją net supykdė.

– Tu sirgai. Už tai nereikia atsiprašinėti, Sibila.

Ji vėl atsisėdo. Valandėlę jų žvilgsniai susitiko, šį kartą motina pirmoji nuleido akis.

Bet Sibilai pavyko aiškiai ir neabejotinai suprasti, kas dedasi motinos viduje. Gryniausias pyktis, kad dėl dukters ji atsidūrė tokioje nemalonioje padėtyje. Ir kad nieko negali pakeisti.

Sibila vėl pažvelgė į savo rankas.

Pasibeldė į duris. Įėjo vyras, kuris stengdavosi ją prakalbinti. Vienoje rankoje laikė rudą aplanką. Sustojo lovos kojūgalyje.

– Sibila, aš ir tavo mama norime su tavimi pasikalbėti apie vieną dalyką.

Jis norėjo pažvelgti motinai į akis, bet ji buvo nuleidusi jas žemyn. Spaudė rankinuką taip, kad net krumpliai pabalo.

– Ar tu turi draugą, vaikiną?

Sibila spoksojo į jį. Jis pakartojo klausimą.

– Ar turi?

Ji papurtė galvą. Jis žengė keletą žingsnių ir atsisėdo šalia jos, ant lovos krašto.

– Matai, šia liga, kuria tu susirgai, galima susirgti ir dėl fizinių priežasčių.

Štai kaip.

– Mes atlikome kai kuriuos tyrimus.

Taip, ji tai žino.

– Paaiškėjo, kad tu nėščia.

Pastarasis žodis kaip aidas nuaidėjo jos galvoje. Prieš akis ji pamatė rudai languotą antklodę.

Išrinktoji.

Ji priklauso tik jam. Jis priklauso tik jai.

Kartu.

Atiduotų bet ką už vieną šio artumo akimirką.

Bet ką.

Ji pažvelgė į motiną. Motina jau žino.

Vyras, norėjęs ją prakalbinti, uždėjo Sibilai ant peties ranką. Nuo prisilietimo jos kūnas krūptelėjo.

– Ar žinai, kas yra vaiko tėvas?

Vieningi. Surišti. Visiems laikams.

Sibila papurtė galvą. Motina pažvelgė durų link. Visa jos būtybė veržėsi laukan. Šalin iš čia.

– Tau jau dvidešimt septinta savaitė, taigi kitos išeities nėra. Teks užbaigti nėštumą ir gimdyti.

Sibila užsidėjo rankas ant pilvo. Vyras, norėjęs ją prakalbinti, šypsojo, bet linksmas neatrodė.

– Kaip jautiesi?

Ji pažvelgė į jį. Kaip ji jaučiasi?

– Tavo mama ir aš viską aptarėme.

Ji pažiūrėjo į motiną. Motinos lūpos pabalo.

– Mums atrodo, kad tau bus geriau, jei jau dabar nutarsime, ką daryti.

Gretimame kambaryje kažkas pradėjo rėkti.

– Kadangi tu dar nepilnametė, o tavo tėvai tave geriausiai pažįsta, jų požiūris čia labai svarbus. O aš esu tavo gydytojas ir manau, kad jie nusprendė visiškai teisingai.

Ji nenuleido nuo jo akių. Kas per požiūris? Ką jie nusprendė? Jie neturėtų nieko spręsti apie jos kūną!

– Mes manome, kad visiems bus geriau, jei atiduosi kūdikį įvaikinti.

APSIPIRKTI PARDUOTUVĖJE „Seven Eleven" buvo prabanga, kurią ji retai sau leisdavo. Kainos buvo gerokai didesnės už vidutines, bet dabar ji nepaisys įprastų taisyklių. Jai reikia maisto, kad galėtų slapstytis bent kelias dienas, ir apsipirkti kuo anksčiau, kad būtų pasirengusi, kai tik Sofijos mokyklos durys bus atidarytos. Kol koridoriuose nėra mokinių ir įkyrių mokytojų.

Tuoj po septynių ji jau buvo nusipirkusi baltų pupelių, bananų, jogurto, duonos traškučių ir stovėjo laukdama, kada sargas ar koks kitas įgaliotas asmuo atidarys jai vartus į palaimos šalį.

Čia ji kiek laiko galės pagyventi ramiai.

Dvidešimt po septynių iš savo užuovėjos ji pamatė, kad įgaliotasis asmuo atliko savo pareigą. Kai tik jis dingo, ji perėjo gatvę ir įsmuko pro duris. Užlipo visais laiptais aukštyn, įėjo į koridorių. Nieko nesutiko, bet kaip visuose senuose plytų namuose pro sienas aidėjo garsai iš kitų pastato aukštų.

Durys į palėpę buvo ten, kur ji jas ir prisiminė. Pašaliniams įeiti draudžiama. Po lentele su užrašu kažkieno rūpestinga ranka

buvo užklijavusi dar vieną raštelį, įspėjantį, kad palėpės grindys yra senos ir blogos kokybės, todėl gali įlūžti.

Kas gali būti geriau?

Durys užrakintos pakabinama spyna. Jai dabar labai praverstų prarastas *Victorinox* peilis. Tikriausia guli kokioje nors policijos būstinėje, juk tai įkaltis. Ji atsiduso. Metalinė kilpa buvo priveržta keturiais kryžminiais varžtais. Ji ėmė ieškoti rankinuke kokio nors kito tinkamo įrankio. Turėtų tikti nagų dildė ir ji iš tiesų tiko. Vos tik ji pakrapštinėjo viršutinį varžtą, šis iškrito iš sienos. Pajudino kitus varžtus. Jie irgi nebuvo stipriai priveržti. Jos veidu perbėgo įtarumo šešėlis. Gal dar kas nors žino, kaip saugu ir nuošalu šioje palėpėje? Bet nėra kada svarstyti. Balsų klegesys sklido iš koridorių po jos kojomis. Ji įsikišo dildę į kišenę ir atidarė duris. Keletas laiptelių ėjo aukštyn, iš šono lengvas turėklas. Ji įlindo ir užsidarė iš vidaus.

Viduje viskas atrodė kiek kitaip negu praeitą kartą, kai ji čia buvo. Praėjo jau kokie šešeri ar septyneri metai, per tą laiką mokykloje darytas remontas. Ji tai pastebėjo dar laiptinėje. Tada, praeitą kartą, palėpėje buvo pilna visokio šlamšto, senų daiktų, bet, matyt, silpnas grindis reikėjo nuvalyti. Dabar čia gulėjo tik keletas pamirštų mokyklos vadovėlių. Ji prisiminė, kad tada buvo vasara ir kad blogai izoliuotoje patalpoje buvo tvanku ir karšta. Gal todėl ji ir buvo pamiršusi šią vietą?

Dabar karšta tikrai nebus, greičiau atvirkščiai.

Bet laikrodis toje pačioje vietoje kaip ir aną kartą.

Sofijos mokyklos laikrodis, žiūrint iš vidaus, buvo milžiniškas. Prie ciferblato, kaip ir aną kartą, pritaisytos dvi jį apšviečiančios lempos. Tada laikrodis buvo apšiuręs, bet dabar ji matė, kad minutinė rodyklė jai įėjus jau pajudėjo. Ją vėl apėmė nerimas. Ar dažnai reikia prižiūrėti tokį milžinišką laikrodį?

Ji ryžtingai nuvijo abejones. Jei susikraus daiktus prie galinės sienos, spės pasislėpti nuo netikėtai pasirodžiusio laikrodininko.

Po valandėlės išsitiesė paklotą ir išvyniojo miegmaišį. Vis dar drėgnas kelnaites ir rankšluostį pakabino ant elektros laido. Naktį, kai visi išeis, teks ieškoti personalo kambarių ir nusiprausti duše. Ji galės vėl išskalbti savo drėgnus skalbinius, bet jei surūgs, niekada nebus švarūs.

Ji tebesijautė nešvari. Tomo rankų prisilietimas liko tarytum lipnus apvalkalas, nors dabar tos rankos toli. Ji spėliojo, ar jis jau pabudo ir pastebėjo, kad ji išėjo. Ir ko jis imsis, kai pastebės?

Taip, dabar ji lindi čia.

Pasislėpusi palėpėje.

Išniekinta, apšmeižta, sunaikinta.

Buvo daug priežasčių, dėl kurių per pastaruosius metus ji galėjo nuleisti rankas ir pasiduoti, bet visą laiką kažkas skatino ją kovoti toliau.

Gal pagaliau tikrai atsirado svarbus pretekstas pasiduoti? Gal tai būtų netgi malonu? Paskutinis, galutinis įrodymas, kad ji tikrai niekam tikusi?

Mokinių apačioje vis daugėjo, aidėjo triukšmas, klegesys.

Sibila, Sibila, uodega svyla. Sibila, Sibila, degtinėlę pila. Dursim tau su yla.

Gal jie buvo teisūs? Gal iš tikrųjų taip?

Matyt, jos nevisavertiškumą būdavo galima užuosti iš tolo, kai ji dar buvo vaikas, o ir vėliau – žmonės tiesiog paklusdavo instinktui. Jos niekur nenorėdavo priimti. Visi tai iš karto suprato. Visi, tik ne ji. Todėl jai norėjo parodyti, kur jos vieta. Atkakli kova dėl ko nors geresnio tikriausiai buvo tik laiko švaistymas, visai nereikalingas dalykas. Ji, Heinas ir kiti panašūs, matyt, turi būti žemas visuomenės pomiškis. Kad vidutinis pilietis, lygindamas save su jais, pajustų šiokį tokį pasitenkinimą, jog jo padėtis daug geresnė. Vertinti savo gerovę atsižvelgiant į jų nesėkmes.

Juk visada gali būti blogiau.

Gal jų užduotis – sukurti visuomenės organizmo pusiausvyrą? Juk pelus iš karto reikia išvėtyti nuo kviečių. Kad žinotų, jog jiems nedera būti kartu.

Ji atsigulė ant pakloto. Suskambėjo mokyklos skambutis, pasidarė tylu.

Pasiduoti – tai būtų taip paprasta. Sutikti su tuo, kad tu šiukšlė, ir leistis į dugną. Ji neketina savo noru eiti į policiją, niekada. Bet yra ir kitų būdų pasiduoti.

Jei ji neturi jėgų nueiti ant Vesterbro tilto, galima ir čia, palėpėje, padaryti tą patį.

PO DVIEJŲ SAVAIČIŲ ji galėjo važiuoti namo. Didžiulėje viloje įsiviešpatavo visiška tyla. Guną Britą atleido. Sibila suprato, jog tai įvyko todėl, kad motina negali pakęsti gėdos dėl augančio dukters pilvo. Nė viena akis neturi to matyti, tik tie, kam neišvengiamai būtina.

Pasivaikščioti buvo griežtai draudžiama. Tik sutemus galėdavo išeiti į sodą, bet tik iki tvoros.

Tėvas daugiausia būdavo užsidaręs darbo kambaryje. Kartais išgirsdavo jo žingsnius ant akmeninių vestibiulio grindų.

Ji valgydavo savo kambaryje. Taip norėjo pati, kai vos grįžusi namo iškentė nebylius, tačiau vis tiek labai iškalbingus pietus šalia tėvų. Ir iš tiesų, ar ji galėjo jiems priekaištauti? Juk darė viską priešingai, negu iš jos laukė. Ji tikrai ne tas pavyzdingas egzempliorius, kurį išdidžiai galima visiems rodyti, kuris patvirtintų Forsenstriomų šeimos sėkmę ir orumą, ji buvo gėda, visiška nevykėlė, kurią būtina slėpti nuo piktdžiugiškų Hultariudo gyventojų žvilgsnių.

Ne, verčiau jau ji valgys savo kambaryje.

Apie Mikę daug negalvojo. Jis tapo jai prisisapnavusiu sapnu. Kažkuo, sutiktu kitame laike. Dabar jo, galima sakyti, nėra.

Nieko nebuvo taip pat kaip iki tų įvykių.

Nuo tada viskas pasikeitė.

Ji buvo susirgusi psichine liga.

Ji tapo kita. Ne visi namie. Nieko nebus taip, kaip buvo. Ji patyrė dalykų, apie kuriuos su niekuo negalės pasikalbėti. Niekas nesupras. Niekas nenorės suprasti.

Bet kažkur viduje kirbėjo jausmas, jog su ja pasielgta neteisingai. Jausmas kasdien stiprėjo, galų gale pripildė ją iki kraštų.

Ji daugiau nenori čia būti.

Jei galėtų, mielu noru juos paliktų.

Visa kaltė buvo kraunama jai, o ji nenorėjo nieko kito, tik išvengti jų nusivylusių žvilgsnių. Ir štai turi sėdėti kaip kalinė, pilvas auga, ji laukia, laukia.

Ko?

Ko ji laukia?

Ji tėra bevalis įrankis, turįs įgyvendinti dviejų nežinomų būsimų tėvų svajonę.

Savo kūnu.

Staiga visi susirūpino, ar ji gerai jaučiasi. Net motina stengėsi kaip įmanydama. Augantis pilvas tarytum skydas, už kurio galima pasislėpti. Bet kas bus, kai jo nebeliks?

Ką tada su ja darys?

Atiduoti įvaikinti.

Atiduoti, vadinasi, jai teks su kažkuo išsiskirti. Bet įvaikinti – tik žodis. Toks pat kaip procentai ar demokratija.

Žodis, neturįs jokios vertės, jokio turinio.

Ji turės atiduoti įvaikinti tai, kas be leidimo įsiskverbė į jos kūną, nuo ko pradėjo augti pilvas. Kai ramiai sėdėdavo ar gulėdavo lovoje, pajusdavo savyje kažką judant. Spardantis į įtemptą pilvo odą. Lyg norintį pasakyti, kad jis ten yra.

Į duris pasibeldė.

Sibila pasuko galvą, pažiūrėjo į žadintuvą. Pietų metas.

– Prašom.

Įėjo motina su padėklu, pastatė jį ant rašomojo stalo. Sibila iš karto suprato, kad motina nori kažką pasakyti. Padėklą paprastai numesdavo paskubomis, bet šį kartą motina lūkuriavo, labai rūpestingai tvarkė antklodę.

Sibila gulėjo ant lovos, skaitė. Ji atsisėdo, pažvelgė į motinos nugarą.

– Vakar nesuvalgei daržovių. Labai svarbu, kad jų valgytum daugiau.

– Kodėl?

Motinos judesys sustingo. Po kelių sekundžių tylos ji atsakė:

– Tai svarbu...

Ji krenkštelėjo.

– ...svarbu kūdikiui.

Štai kaip. Kūdikiui. Motinai šis žodis, matyt, buvo įstrigęs kažkur labai giliai, kol pagaliau jį ištarė. Tai buvo matyti net iš nugaros.

Sibila staiga supyko.

– O kodėl taip svarbu, kad jam būtų gerai?

Motina iš lėto pasisuko.

– Ne aš įsitaisiau vaiką. Todėl būk maloni, imkis atsakomybės už savo darbus.

Sibila tylėjo. Buvo per daug dalykų, kuriuos ji galėtų pasakyti motinai.

Motina bandė suimti save į rankas. Aišku, ji atėjo pakalbėti ne apie daržoves, tai buvo tik nesėkmingas nukrypimas į šoną. Sibila matė, kaip ji rengiasi prabilti apie tikrąjį reikalą.

– Noriu, kad man pasakytum, kas vaiko tėvas.

Sibila nieko neatsakė.

– Ar tai tas su automobiliu? Mikaelis Personas? Ar tai jis?

– Galėjo būti ir jis. O ką? Ar tai taip svarbu?

Motina negalėjo nurimti. Darė viską, kad sutramdytų pyktį, bet Sibila neketino jai padėti. Niekada to nedarys.

– Norėjau, kad žinotum, jog jo nebėra Hultariude. Garažai priklausė tėvui, jis nusprendė juos nugriauti. Tas Mikaelis išsikėlė iš čia.

Sibila neištvėrė ir nusišypsojo. Ne todėl, kad nugriovė JAK. Ji pirmą kartą išdrįso pagalvoti, kad jos motina kvaila. Įsivaizduoja esanti visagalė.

– Norėjau, kad žinotum.

Matyt, ji pasakė viską ir buvo jau išeinanti iš kambario. Bet nespėjo pereiti kambario, kai duktė paklausė.

– Kodėl tu norėjai turėti vaiką?

Kairioji Beatrisės Forsenstriom koja tarytum prilipo prie kilimo. Ji atsigręžė. Staiga Sibila išvydo motinos akyse kažką nauja. Ko iki šiol niekada nematė. Ko iki šiol nė nebuvo.

Motina jos išsigando.

Savo dukters.

– Ar todėl, kad senelė patarė judviem tuo pasirūpinti?

Motina tylėjo.

– Ar tu džiaugiesi, kad esi motina? Kad turi dukterį?

Jiedvi žvelgė viena į kitą. Sibila pajuto, kaip jos pilve suspurdėjo kūdikis.

– Ką senelė mano apie tai, kad aš psichiškai nesveika? O gal tu jai nieko nesakei?

Motinai staiga suvirpėjo apatinė lūpa.

– Kodėl tu su manimi taip elgiesi?

Sibila suprunkštė.

– Kodėl *aš* taip elgiuosi? Po velnių, tu kvaila!

Keiksmas padėjo Beatrisei Forsenstriom atgauti pusiausvyrą.

– Tokių žodžių šiuose namuose mes nesakome!

– Ne. Gal tu ir nesakai. Bet *aš* galiu pasakyti. Po velnių, po velnių, po velnių!

Motina atsirėmė į duris. Dabar ji bėgs žemyn ir skambins į ligoninę. Namuose pamišėlė.

– Bėk, skambink! Gal vieną kartą tau pavyks manęs atsikratyti.

Motina pravėrė duris.

– O aš kol kas suvalgysiu daržoves. Juk jūs nenorite, kad kūdikis gimtų nesveikas.

Beatrisė dar kartą žvilgtelėjo į ją baimingu žvilgsniu ir dingo iš akių. Girdėdama ją bėgant laiptais žemyn, Sibila išėjo į antrojo aukšto prieškambarį. Pamatė, kad motina per vestibiulį skuba į direktoriaus Forsenstriomo kabinetą.

– Neatsakei į mano klausimą! – sušuko pavymui.

Atsakymo nesulaukė.

Sibila grįžo į kambarį, priėjo prie padėklo su maistu. Virtos morkos, žirneliai. Ji paėmė lėkštę abiem rankomis ir įmetė ją į šiukšlių dėžę. Paskui pasiėmė krepšį ir ėmė krautis daiktus.

JI NUBUDO, kai jis pravėrė duris. Nespėjo nė krustelėti, o jis užbėgo nedideliais laipteliais, kelias sekundes stabtelėjo, paskui žengė grindimis.

Jos jis nepastebėjo.

Ji gulėjo tylutėliai stebėdama jį.

Šviesiaplaukis, liesas, akiniai plieniniais rėmeliais.

Užlipo ant nedidelės pakylos prie laikrodžio, priėjo dar arčiau, veidu prisilietė prie ciferblato. Ištiesė į šalis rankas. Šviesos fone atrodė kaip nukryžiuotas Jėzus su kyšančiomis antenomis.

Be dviejų minučių dvylika.

Nejudėdama ji apsižvalgė.

Spėtų pabėgti pro duris, bet tektų palikti savo daiktus.

Pavojinga ten stovėti. Jei prarastų pusiausvyrą, nukristų pro ciferblatą žemyn.

Sekundės bėgo. Ilgesnioji antena šoktelėjo dar žingsnį į priekį.

Ji nedrįso kvėpuoti, kad neišsiduotų.

Galų gale jis nuleido rankas prie šonų. Kitą akimirką atsigręžė ir pamatė ją.

Ji suprato, kad jis išsigando. Išsigando ir kiek susigėdo, kad kažkas jį stebi.

Nė vienas nepasakė nė žodžio, bet nenuleido vienas nuo kito akių. Ji negalėjo gerai matyti jo veido, priešinė šviesa neleido įžvelgti jo bruožų.

Kaip, velniai rautų, jai išsisukti iš šios padėties? Labai stiprus jis neatrodė. Jokiu būdu negalima jo išleisti, pirma reikia pasikalbėti. Ji ramiai atsisėdo. Jei atsistotų, galbūt atrodytų grėsmingai.

– Ką čia veiki? – atsargiai paklausė ji.

Jis atsakė ne iš karto, bet galėjai matyti, kad kiek nurimo.

– Nieko ypatinga.

– Na, iš čia žiūrint atrodė gana pavojinga.

Jis trūktelėjo pečiais.

– O jūs? Ką jūs čia veikiate?

– Tiesiog ilsėjausi.

Juk tai visiška tiesa.

– Ar jūs iš tų, kurie miega po atviru dangumi?

Ji šyptelėjo. Jis paklausė tiesiai. Paprastai žmonės linkę kalbėti apie kitų vargą švelnesniais žodžiais.

– Šiuo metu esu po stogu.

– Na, turiu galvoje, ar jūs iš tų benamių? Iš tų, kurie neturi kur gyventi?

Kodėl ji turėtų tai neigti? Kaip kitaip galėtų paaiškinti, kodėl ji čia.

– Taip. Galbūt.

Jis nulipo nuo paaukštinimo.

– Šaunu. Aš irgi toks būsiu, kai baigsiu mokytis.

Ji pažvelgė į jį.

– Kodėl?

– Todėl, kad tai šaunu. Niekas tavęs nieko neklausinėja, nenurodinėja, ką turi daryti.

Žinoma, galima į viską žiūrėti ir taip.

– Galima užsiimti ir kitokiais dalykais, jei tau kas nors patinka.

– Taip, gerai sakote, – išsišiepė jis.

Ji vis dar negalėjo suprasti, ar jis iš jos šaiposi.

– Ar jūs ir narkomanė?

– Ne.

– O aš maniau, kad visi benamiai narkomanai. Ar ne dėl to jie ir benamiai? Mano mama irgi taip sako.

– Mamos ne visada viską žino.

– Aišku.

Tai sakydamas jis pūstelėjo orą pro nosį. Ji pamatė, kad jis jos nebebijo. Jis priėjo artyn, ji atsistojo.

– Ar čia viskas, ką turite?

– Taip. Galima sakyti.

Jo akys nuslydo paklotu, kuprine, ji sekė jo žvilgsnį.

– Tikrai puiku.

Keistas jausmas, kai į tave bent kartą žiūri kaip į sektiną pavyzdį. Bet gana kalbų apie ją.

– Ką veiki čia, viršuje? Ar žinai, kad grindys gali įlūžti?

– Ak, gelbėkit! Kaip pavojinga!

Kad parodytų, kaip jam tai nesvarbu, jis kelis kartus šoktelėjo abiem kojomis. Ji uždėjo ranką jam ant peties.

– Nustok. Būtų labai liūdna, jei nudardėtum.

– Et!

Jis patraukė ranką, bet šokinėti nustojo. Valandėlę ji žiūrėjo į jį tylėdama. Netikėtas jo pasirodymas jos slėptuvėje kėlė pavojų. Nežinia, koks didelis šis pavojus. Jai reikia tai išsiaiškinti prieš jam išeinant. Ji pakėlė nuo grindų suglamžytą popierių, kad jos klausimas neatrodytų primygtinis.

– Ar jūs dažnai čia vaikštote?

Jis atsakė negreitai.

– Kartais.

Jis melavo, bet ji nelabai suprato, kodėl.

– Kelintą klasę lankai?

– Aštuntą.

– O kur kiti? Jie irgi ateis?

Jis papurtė galvą. Iškaba nukrito. Tik jis. *Jis* čia lankosi. Daugiau niekas.

– Tai tu atleidai spynos varžtus?

Jis atsakė kartu įkvėpdamas oro.

– Ta-aip.

Ji suprato. Toks kaip ir ji. Toks, kurį homogeniška masė jau išrūšiavo, išskyrė iš savęs.

– Ar tau čia patinka? Ar patinka mokytis?

Jis pažiūrėjo į ją taip, lyg jai būtų ne visi namie.

– Tiesiog nuostabu.

Atvirkščia kalba. Jai tai jau teko girdėti. Atrodo, jaunimas dabar mėgsta taip kalbėti. Bent jau tie keletas, su kuriais jai teko kalbėtis.

Jis paspyrė prie kojų gulinčią knygą. Ji atsimušė į jos paklotą ir sustojo. Sveika, matematika, trečioji pakopa.

– Jūs gaunate socialinę paramą ar ką nors tokio?

Ji papurtė galvą. Atrodo, jis jau pradėjo aiškintis savo – būsimo benamio – teises.

– Tada ką jūs valgote? Tik nesakykite, kad mintate šiukšlynų atliekomis ir panašiai!

Jis bjaurėdamasis susiraukė.

– Yra pasitaikę.

– Po velnių, bet tai šlykštu!

– Jei planuoji tokią ateitį, prisieis ir tau.

– Bet juk galima gauti paramos. Ėdalui ir šiaip.

Ji nesugebėjo jam atsakyti. Galėtų paaiškinti, kad tada vis tiek būtų žmonių, kurie aiškintų jam, ką jis turi daryti ir ko nedaryti.

Suskambėjo mokyklos skambutis. Jis, regis, jo nė neišgirdo.

– Dar gerai nežinau. Gal bandysiu dirbti televizijoje?

– Gal jau eisi į pamoką?

Jis trūktelėjo pečiais.

– Ką darysi.

Jis atsiduso ir žengė kelis žingsnius durų link. Ji negalėjo suprasti, ar jis ją išduos, ar ne. Reikėjo skubėti. Ji pamanė, jog reikia paprasčiausiai paklausti.

– Ar papasakosi kam nors?

– Apie ką?

– Apie mane. Kad aš čia šiuo metu nakvoju.

Tokia mintis, matyt, jam nebuvo atėjusi į galvą.

– O kam turėčiau tai daryti?

– Nežinau.

Jis nubėgo laipteliais žemyn.

– Kuo tu vardu?

Jis atsigręžė.

– Nevėkšla. O jūs?

– Sila. Ar pats susigalvojai pravardę?

Jis trūktelėjo pečiais.

– Neprisimenu.

Jis nuspaudė durų rankeną.

– O koks tikrasis tavo vardas?

– Po velnių, ar čia kokia viktorina?

Ji išskėtė rankas. Nesuprato, ką jis nori pasakyti.

– Aš tik norėjau paklausti.

Jis atsiduso, paleido rankeną, atsigręžė ir pažvelgė į ją.

– Patrikas. Mano vardas Patrikas.

Ji nusišypsojo. Kelias sekundes padvejojęs nusišypsojo ir jis. Vėl nusigręžė ir paspaudė rankeną.

– Bai bai.

– Sudie, Patrikai. Gal dar pasimatysime?

Jis dingo iš akių.

Žinoma, ją išsiuntė atgal. Praėjo pora valandų po incidento su daržovėmis, ir lauke ant žvyruoto tako sustojo automobilis. Po minutės pasigirdo durų skambutis.

Kai Beatrisė Forsenstriom atidarė duris, Sibila jau sėdėjo ant aukštutinės laiptų pakopos. Krepšys sukrautas.

Į ją niekas nekreipė dėmesio.

– Ačiū, kad taip greitai atvažiavote.

Motina laikė praviras duris, kad jie galėtų įeiti. Jaunesnysis apsidairė, nužvelgė prabangų vestibiulį. Regis, jam padarė didelį įspūdį. Galėjai pamanyti, kad jis nesupranta, kaip galima išprotėti, jei gyveni tokiuose puikiuose namuose.

Motina netruko išsklaidyti bet kokias abejones.

– Negaliu su ja susitvarkyti. Ji elgiasi nepakenčiamai.

Antrasis vyriškis susirūpinęs lingavo galva.

– Ar galite patvirtinti, kad jos elgesys vėl tapo psichotiškas?

– Nežinau. Kaltina mane dėl keisčiausių dalykų. Suprantu, kad jos negalima nervinti, bet...

Motina prisidengė rankomis akis. Sibila išgirdo, kaip prasivėrė darbo kambario durys, tėvas su kambarinėmis šliurėmis, šlepsėdamas akmeninėmis grindimis, pasirodė prie laiptų turėklų. Jis priėjo prie vyriškio ir padavė jam ranką.

– Henris Forsenstriomas.

– Hokanas Holmgrenas. Atvažiavome pasiimti Sibilos.

Tėvas linktelėjo galva.

– Taip, – atsiduso jis. – Gal tai bus geriausia išeitis.

Sibila atsistojo, ėmė leistis laiptais.

– Viską susikroviau. Aš pasirengusi.

Visi sužiuro į ją. Motina žengė žingsnį arčiau tėvo, jis apkabino ją ranka tarytum gindamas. Gal juodu bijo, kad dukterį ištiks priepuolis? Kai ji nulipo laiptais, maža grupelė žmonių prasiskyrė praleisdama ją. Išėjusi pro duris, ji sustojo ir atsigręžė. Nė vienas nesujudėjo.

– Ar mes dar ko nors laukiame?

Vyras, vardu Hokonas Holmgrenas, žengė artyn prie jos.

– Ne, galime važiuoti. Ar susidėjote viską, ko jums reikia?

Sibila nieko neatsakė. Ji atsuko jiems nugarą ir priėjo prie automobilio, stovinčio prie pat laiptų. Netardama nė žodžio, atidarė dureles ir atsisėdo ant galinės sėdynės.

Kol sulipo kiti du, kiek užtruko. Matyt, prieš išvažiuojant jiems reikėjo surašyti naujas gydytojo išvadas.

Ji daugiau nė karto nepažvelgė į juos.

Tegul skelbia savo prakeiktą nuosprendį stovėdami ant akmeninių grindų.

Po poros dienų ji gavo atskirą kambarį. Kai įėjo į skyrių, viena iš pacienčių iš karto suprato, kad ji – mergelė Marija, kad jos pilve auga dar vienas kūdikėlis Jėzus. Jei nori, tegul tiki. Bet personalui greitai įgriso nesibaigiantys plepalai apie nuodėmių atleidimą. Geriausia išeitis – duoti Sibilai atskirą kambarį. Širdyje padėkojusi ligonei už paslaugą, ji patenkinta užsidarė duris.

Labiausiai norėjo, kad ją paliktų ramybėje.

Pilvas augo.

Kartais ateidavo akušerė ir pridėjusi vamzdelį klausėsi, ar viskas gerai tam, kas joje auga. Matyt, viskas gerai, nes ji ateidavo gana retai. Jai davė pasiskaityti knygą apie nėštumą ir gimdymą. Ji įkišo knygą į spintelę su ratukais, stovinčią prie jos lovos.

Jai leido vienai vaikštinėti ligoninės teritorijoje, nes judėti naudinga. Kasdien ji ištisas valandas išbūdavo ore. Jei eidavo palei išorinę tvorą, pasivaikščiojimas tikrai būdavo malonus. Balti mūriniai pastatai iš lauko visai gražūs, ypač žiūrint iš toliau. Prisimerkusi ji beveik galėdavo įsivaizduoti, jog vaikšto po pilies parką.

Vyras, kadaise norėjęs ją prakalbinti, dabar taip dažnai neateidavo. Matyt, turi žiūrėti sunkesnius ligonius. Juk ji ne beprotė, ji tik nėščia. Ne jo kaltė, kad namuose, iš kurių ji čionai atvažiavo, nėščia ar beprotė beveik tas pat.

Iš jos tikėjosi, kad ji vienaip ar kitaip pasirūpins savimi.

Buvo likusios dar dvi savaitės, kai ji pirmą kartą pajuto tikrą skausmą. Skausmas toks smarkus, lyg kas staiga būtų tvojęs jai lazda. Paskui praėjo. Ji buvo viena kambaryje ir išsigandusi atsigulė į lovą. Kas gi jai taip smogė? Štai skausmas pasikartojo. Aštrus, be kompromisų. Kažkas joje plyšo.

Iš tarpukojo pasipylė skystis. Tikriausiai ji mirs. Šiaip ar taip, ji bus nubausta. Kažkas plyšo toliau, iš jos pylėsi kraujas.

Kai skausmas vėl sumažėjo, ji pažvelgė į savo kojas. Kraujo nebuvo. Gal ji netyčia apsišlapino?

Kai skausmas pervėrė dar kartą, ji garsiai suriko. Po minutės atsidarė durys, įbėgo slaugytoja. Ji palietė šlapią paklodę. Sibilai pasidarė gėda.

– Mieloji, padėkite man, aš perplyšau.

Bet moteris tik nusijuokė.

– Sibila, nieko baisaus neatsitiko. Atėjo metas gimdyti vaikelį. Luktelėk, tuoj paskambinsiu, kad atsiųstų automobilį.

Slaugytoja išbėgo. Automobilį? Kurgi ją ruošiasi vežti?

– Na, Sibila, linkiu sėkmės.

Kol šie žodžiai aidėjo jai ausyse, neštuvus įgrūdo į pirmosios pagalbos automobilį.

Ji viena gulėjo kitos ligoninės palatoje.

– Ar reikia paskambinti jūsų vyrui?

Ji papurtė galvą. Sutrikusi tylėjo.

– Ar yra kas nors, kam reikėtų paskambinti?

Ji nieko neatsakė, tik galvojo, kaip išvengti kitos skausmo bangos, bet jokios galimybės nebuvo. Kad ir ką darytų, nesustabdys nepakeliamo skausmo, kurio auka ji tapo. Atrodė, kad visa ji – tik kūnas. Kūnas, turįs paklusti jėgai, bandančiai praplėšti joje skylę, tokią didelę, kad išsmuktų tai, kas yra jos viduje. Ji negalėjo rinktis. Jos valia buvo sukaustyta, atiduota tai beatodairiškai, ryžtingai jėgai, kuri nepaliks jos ramybėje, kol pasieks savo.

Ji turėjo duoti gyvybę.

Palatoje kabojo baltas sieninis laikrodis. Vienintelis įrodymas, kad egzistuoja ir kitoks pasaulis, buvo tolygus minučių rodyklės šokinėjimas po žingsnelį pirmyn.

Minutės atrodė labai ilgos.

Valandos bėgo.

Kartais kažkas įeidavo ir pažiūrėdavo į ją. Kartais išgirsdavo kitą moterį, rėkiančią gretimoje palatoje.

Ar ir jos motina jautėsi taip pat, kai ją gimdė? Gal todėl motina negali jos pakęsti? Kaip gali reikalauti, kad tave mylėtų ta, kuriai sukėlei tiek daug skausmo?

Kai minučių rodyklė apsisuko keturis kartus, o ji iš įtampos beveik neteko sąmonės, jie vėl įėjo, dar kartą įkišo į ją pirštus. Metas. Ji prasivėrusi dešimt centimetrų. Tikriausiai jie matavo neteisingai. Jos kūnas tarytum suiro, nebeliko vienos visumos.

Ją perkėlė ant ginekologinės kėdės, išskėtė kojas. Apatinė kūno dalis buvo atverta prieš visų akis, jai liepta stangintis.

Ji bandė daryti, kas liepiama, bet jei jų paklausys, visa perplyš. Nuo smakro iki pakaušio. Ji prašė, maldavo išvaduoti ją iš kančių, bet jie irgi tarnavo jėgai. Jie neleis jai išsisukti.

Staiga jie pasakė, kad mato galvą. Paprašė ją truputį stabtelėti.

Galva. Jie mato galvą. Iš jos išlenda galva.

– Na, dar kartą, Sibila, ir viskas bus baigta.

Staiga palatoje pasigirdo kūdikio riksmas, o begalinis skausmas atlėgo. Skausmas atslūgo netikėtai, kaip netikėtai buvo ją suėmęs.

Ji pasuko galvą ir neaiškiai pamatė mažą tamsiaplaukę galvutę. Galvutė dingo pro duris slaugės glėbyje.

Minučių rodyklė dar kartą šoktelėjo. Tokiu pat intervalu, lyg viskas būtų kaip visuomet.

Ką tik iš jos išėjo žmogus.

Mažas žmogutis su maža galvele, su juodų plaukų kuokšteliu ant pakaušio.

Neklausęs jos leidimo, jis pradėjo augti jos kūne, neatsiklausęs išsiveržė ir ją paliko.

Atrėmusi sunkią galvą į atlošą, vis dar išskėstomis kojomis ant ginekologinės kėdės ji žvelgė, kaip minučių rodyklė žengė žingsnelį pirmyn.

Ji stebėjosi, kodėl niekada niekas nepaklausė, ar ji viso to nori.

Šaltoje palėpėje bėgo dienos ir naktys. Didžiulės rodyklės baltame ciferblate suko ratą po rato.

Ji susiieškojo dušą, jis net nebuvo rakinamas. Kas naktį sėlindavo nusiprausti. Ilgai stovėdavo po šilta srove. Vanduo atitirpdydavo kūną, bet nerimo įveikti nepajėgė.

Vos išėjo jos nelauktas svečias, pirmoji mintis buvo susirinkti daiktus ir dingti iš čia.

Bet kurgi jai eiti?

Iš nuovargio ir beviltiškumo liko ten, kur buvo.

Jai nieko nesinorėjo.

Kas bus, tebūnie.

Atsargumas, šiaip ar taip, paskatino ją perkelti daiktus už sienos kampo. Dabar ji bus toliau nuo durų, ir niekas negalės netikėtai jos užklupti.

Trečiąją dieną jis vėl atėjo. Ji išgirdo, kaip prasivėrė ir vėl užsidarė durys, gulėjo nekrustelėdama, klausėsi.

– Sila?

Tai jis. Išgąstis kiek atslūgo. Bet ji nematė durų, nežinojo, ar jis atėjo vienas.

– Sila! Tai aš, Nevėkšla... Patrikas. Ar jūs čia?

Ji žvilgtelėjo iš už kampo. Ją pamatęs nušvito. Buvo vienas.

– Velniai rautų. Pamaniau, kad jūs išėjote savais keliais.

Ji atsiduso, pakilo.

– Norėjau išeiti, bet ne taip lengva rasti vietą, kur galima pernakvoti.

Tik dabar pamatė, kad jis atsinešė paklotą, o ant nugaros pūpsojo prikimšta kuprinė.

– O kur tu susiruošei?

– Čionai.

– Čionai?

– Taigi. Pamaniau, įsikursiu čia nakčiai, jei jūs ne prieš.

Ji beviltiškai palingavo galvą.

– Bet kodėl?

– Todėl, kad tai šaunu. Noriu patirti savo kailiu, kaip viskas atrodo.

Ji vėl atsiduso, apsidairė.

– Tai ne žaidimas, Patrikai. Aš nakvoju čia ne todėl, kad tai šaunu.

– O kodėl tu čia nakvoji?

Ji pajuto lengvą susierzinimą.

– Todėl, kad šiuo metu niekur kitur negaliu pasirodyti.

Jis nusimetė kuprinę ant grindų. Matyt, aiškiai pajuto, kad ją teks įkalbinėti. Po trumpos valandėlės jis ištraukė popierinį maišelį su kažkokiu maistu.

– Ant grilio kepti šonkauliukai. Mėgstate?

Ji neištvėrė nešyptelėjusi. Jis net parengė jai kyšį. Pakreipęs galvą pakartojo klausimą.

– Ar galėsiu šiąnakt čia pernakvoti?

Ji skėstelėjo rankomis.

– Neturiu teisės uždrausti. Bet ką pasakys tavo tėvai, kai negrįši namo.

– Et!

Staiga ji sunerimo. Gal jis papasakojo tėvams apie savo planus?

– Ar jie žino, kad tu čia?

Jis pažvelgė į ją, jo žvilgsnis tarytum bylojo: „Ar tau galvoj negerai?“

– Tėvas taksistas, dirba kiauras naktis, o mama kažkokiuose kursuose.

– Ar kas nors žino, kad tu čia?

Jis atsiduso.

– Kokių velnių taip nerimaujate? Niekas nežino.

Tu irgi nerimautum, jei žinotum, kad leidi naktis vienoje palėpėje su policijos ieškoma žudike, darkančia lavonus.

– Na, gerai. Sveikas atvykęs.

Jo nereikėjo du kartus kviesti. Greitai apsižvalgė tinkamos vietos, kur galėtų išskleisti savo mantą, ir nusprendė, jog geriausia bus aikštelėje po laikrodžiu. Ji stebėjo, kaip spėriai jis išsikrovė kuprinę ir ėmė rengtis guolį. Ji pati ištraukė miegmaišį iš už kampo, kad juodu gulėdami galėtų matyti vienas kitą. Susitvarkęs jis pasidžiaugė savo darbo rezultatais ir klausiamai pažvelgė į ją.

– Ar jūs alkana?

Kaip čia pasakius. Baltos pupelės, regis, jau prarado skonį.

– Na, jei turi tiek, kad užteks abiem...

Jis praplėšė maišelį su keptais šonkauliais ir padėjo jį ant grindų. Paskui išsitraukė iš kuprinės bulvių salotų, pakelį traškučių, dvi skardines kokakolos.

– Labai prašom.

Kokia šventė! Ji priėjo artyn, atsisėdo. Atrodė, kad ir jis ne mažiau už ją alkanas, todėl abu valgė tylėdami. Šonkaulius rūpestingai apgraužsaid ir sudėdavo atgal į maišelį prie dar nesuvalgytų. Kai abi krūvelės pasidarė maždaug vienodos, ji pasijuto tokia soti, kad turėjo atsilošti.

– Ar jūs jau pavalgėte? – nustebo jis. – Pasistengiau nupirkti daugiau.

– Taip, matau. Galime pasidėti rytojui.

Jo žvilgsnis slystelėjo jos pilvu.

– Turbūt jūsų skrandis susitraukė, – konstatavo jis pilna burna. – Taip gali atsitikti, kai įpranti mažai valgyti.

Taigi. Gal tai ir tiesa. Jo skrandis, aišku, dar nespėjo susitraukti. Berniukas pasičiupo dar vieną šonkaulį. Grilio riebalais ištepliojo skruostus.

– Velnias, kaip išsimurzinau. Kur čia galima nusiprausti?

Sibila trūktelėjo pečiais.

– Benamiui tenka prie visko priprasti. Vandentiekio vanduo – prabangos prekė.

Jis pasižiūrėjo į savo riebaluotas rankas, paskui žvilgtelėjo į jos. Ji pakėlė jas, kad jis geriau pamatytų. Prie šonkaulių buvo prisilietęs tik vienas nykštis ir smilius. Jis greitai apsilaižė pirštus ir nusišluostė į kelnes.

Paskui vėl apsidairė.

– Aha. O ką dabar veiksime?

– Ką nori pasakyti?

– Juk nesėdėsime čia rankas sudėję. Ką jūs paprastai veikiate?

Šis mažas žmogutis, nors kūnas beveik kaip suaugusio, apie nieką neturi jokios nuovokos.

– O ką tu veiki? Kai nežaidi palėpėse benamio.

– Dažniausiai sėdžiu prie kompiuterio.

Ji linktelėjo, gurkštelėjo kokakolos.

– Su kompiuteriu sunkoka, kai neturi stogo virš galvos.

Jis sukikeno.

– Gal man iš tiesų ieškotis darbo televizijoje?

Ji grįžo prie savo guolio, atsigulė ant pakloto ir užsimetė miegmaišį. Rankas, kad būtų šilčiau, susikišo į striukės rankoves. Pasuko galvą ir vėl pažvelgė į jį.

Jam jau darėsi nuobodu. Tai galėjai aiškiai matyti. Nežinodamas, ką veikti, jis ėmė tvarkyti maisto likučius.

Laikrodis už jo nugaros rodė dešimt minučių po šešių.

Surinkęs maistą, jis pasekė jos pavyzdžiu, išsitraukė iš kuprinės miegmaišį. Miegmaišis buvo pigus, ji iš karto suprato, kad naktį jam bus šalta. Gerai. Gal tada paliks ją ramybėje. Štai dabar jis guli sunėręs už galvos rankas ir žiūri į lubas.

– Kodėl jūs tapote bename? Ar niekada neturėjote namų?

Ji atsiduso.

– Turėjau, kaipgi.

– O kur?

– Smolande.

– O kodėl iš ten pabėgote?

– Ilga istorija.

Jis atsigręžė į ją.

– Taip. Bet aš mėgstu ilgas istorijas. Ir laiko turime į valias.

PASKUI JAI PADĖJO NUEITI Į DUŠĄ, tada perkėlė į kūdikių skyrių. Viena palatos lova buvo laisva, o kitose gulėjo ką tik pagimdžiusios mamos su kūdikiais. Kai ją įvežė, visos ėmė maloniai sveikintis. Jos lovą pastatė arčiausiai lango. Kai atsiguldavo ant šono, galėjo į jas nežiūrėti, bet girdėjo viską.

Ant lango kabojo užuolaidos mėlynais pakraščiais, nuo vienos buvo atspuręs nedidelis kutas.

Moterys jos nieko neklausinėjo. Visoms užteko savų rūpesčių. Ką tik gimę kūdikiai.

Pilvas tebebuvo išsipūtęs. Bet dabar jis tuščias. Tą ji aiškiai jautė. Ji norėjo atsigulti ant pilvo, bet tai vis dar buvo neįmanoma. Be to, skaudėjo krūtinę.

Po kiek laiko vėl atėjo slaugės. Padėjo jai atsisėsti, paskui atsistoti ant grindų. Eidama ji jautė skausmą. Siūlė, kurią jie sakėsi susiuvę, veržė ir perštėjo.

Ji turėjo kalbėtis su gydytoju. Kai šis pasiūlė sėstis ant pacientų kėdės, ji liko stovėti. Gydytojas linktelėjo galva ir ėmė sklaidyti rudą aplanką.

– Taip, taip. Viskas baigėsi laimingai.

Ji nenuleido nuo jo akių.

Kai ji nieko neatsakė, jis kilstelėjo akis, paskui vėl ėmė sklaidyti aplanką.

– Kaip dabar jaučiatės?

Tuščia. Išsipūtusi. Išsekusi. Išduota.

– Kas gimė? – paklausė ji.

Jis vėl pakėlė akis.

– Ką?

– Kas?

Jis sutriko. Juk čia jis klausinėja.

– Berniukas.

Jis skaitė aplanką.

Berniukas. Ji pagimdė berniuką su juodais plaukais ant galvos.

– Ar galiu jį pamatyti?

Jis atsikrenkštė. Darėsi aišku, kad pokalbis vyksta ne taip, kaip jis nori.

– Ne. Mes turime savo taisykles. Patyrimas rodo, kad tokiais atvejais tai neduoda gerų rezultatų. Viskas daroma, kad jums būtų geriau.

Kad jai būtų geriau.

Kodėl niekas niekada neklausia, kas jai geriau? Kaip čia yra? Kodėl visi viską žino geriau už ją?

Jis paskubėjo baigti pokalbį. Kai ji pravėrė palatos duris, motinos vėl jai šypsojo. Slaugės padedama atsigulė į lovą ir atsuko joms visoms nugarą.

Po pietų ėmė lankytis tėčiai, broliai, seserys, giminės, žavėjosi naujais savo šeimų nariais. Niekas nekreipė dėmesio į jos atsuktą nugarą.

Atėjo naktis. Tik viena mama, gulinti gretimoje lovoje, miegojo. Kitoms kūdikiai nedavė akių sudėti. Girdėjo, kaip jos tarpusavyje šnekučiuojasi. Jis dar neišsituštino, todėl taip rėkia. Nesuprantu, ji čiulpia tik iš vienos krūties. Pažiūrėkit, koks jis gražuolis!

Ji atsargiai pakilo. Kai keliasi šonu, skauda tik tol, kol įsiremia kojomis į grindis.

Koridoriuje tuščia.

Praėjo pro slaugių kambario langą, bet jos niekas nepastebėjo.

Toliau buvo kūdikių kambarys. Ji tyliai pravėrė duris. Kambarys buvo tuščias, tik viduryje stovėjo tokia plastmasinė dėželė su ratukais, kokias turėjo ir mamos jos palatoje.

Širdis daužėsi. Ji atsargiai uždarė duris ir žengė žingsnį artyn.

Maža galvelė. Maža galvelė su juodų plaukų kuokštu. Ji pajuto, kad virpa. Priėjo prie lovelės, perskaitė numerį, užrašytą virš mažos galvutės.

Tai jos kūdikis.

Jos sūnus.

Ji užspaudė ranka burną, kad garsiai nesudejuotų.

Jis joje užaugo, buvo jos dalis. O dabar guli visai vienas.

Vienišas, išduotas.

Toks mažas. Guli ant šono, miega, galva tokia maža, kad tilptų jos delne.

Pirštu atsargiai pabraukė per tamsius plaukus. Jis krūptelėjo ir sukūkčiojo įkvėpdamas oro, lyg būtų užmigęs verkdamas. Ji pasilenkė, palietė nosimi jo ausį.

Tada staiga viskas ir užėjo.

Jie niekada gyvenime to nepadarys. Tai jos vaikas. Tegul ją verčiau nužudo, negu priverčia jo atsisakyti. Staiga pajuto, kad niekada jo neišduos, kad ir kas atsitiktų. Niekada jo nepaliks, neleis, kad jis vienas gulėtų plastmasinėje dėžėje ir užmigtų verkdamas.

Šis sprendimas suteikė drąsos. Ji atsargiai pakišo rankas po mažu kūneliu ir pakėlė. Laikė jį švelniai priglaudusi. Vienintelis dalykas, kurį suprato, kad taip ir turi būti.

Jis dar miegojo, ji uodė jo kvapą ir jautė, kaip skruostais rieda ašaros.

Ji laiko rankose savo kūdikį.

Dabar ji nebe vieniša.

Atsidarė durys.

– Ką jūs darote?

Ji nepajudėjo iš vietos.

Prie jos priėjo slaugė, kuri dieną jai padėjo nueiti į gydytojo kambarį.

– Sibila. Padėk vaiką. Einam į tavo lovą.

– Tai mano sūnus.

Moteris sutriko. Ištiesė rankas, norėdama paimti kūdikį, bet Sibila atsuko jai nugarą.

– Niekam jo neatiduosiu.

Ant peties ji pajuto moters ranką. Pasipurtė, norėdama jos nusikratyti, bet nuo judesio kūdikis jos rankose nubudo. Jis suknirkė, ji ramindama paglostė jam galvą.

– Taip, mano mielasis. Mama su tavimi.

Moteris išėjo iš kambario. Sibila, prilaikydama ranka kūdikio galvą, truputį atitraukė jį nuo savęs. Jis atsimerkė. Mažos tamsiai mėlynos akys kažko ieškojo, norėjo kažką pamatyti.

Kitą akimirką jie sugriuvo į palatą. Šį kartą visas ketvertas. Vienas iš jų – vyriškis – žengė tiesiai prie Sibilos, subarė ją griežtu balsu.

– Padėkite vaiką į vietą.

– Tai mano vaikas.

Vyriškis akimirką dvejojo, paskui pastūmė jai kėdę.

– Sėskitės.

– Dėkui. Aš negaliu atsisėsti.

Prašneko kita, moteris.

– Sibila. Taip mes nieko neišspręsime. Tu tik blogini padėtį.

– Bloginu? Kodėl?

Jie susižvalgė, iš eilės žvilgčiojo vienas į kitą. Viena išėjo iš palatos.

– Juk jūs žinote, kad viskas nuspręsta. Kūdikis bus įvaikintas. Juo bus labai gerai rūpinamasi. Jums nėra ko nerimauti.

– Aš su niekuo nesitariau. Nenoriu niekam jo atiduoti.

– Man labai gaila, Sibila. Suprantu, kaip tai sunku. Bet mes niekuo negalime padėti.

Ji jautėsi įvaryta į kampą. Jų buvo trejetas, ketvirtas tikriausiai tuoj ateis. Gal atsives dar daugiau jos priešininkų. Jie visi prieš ją vieną. Visi priešininkų komandoje. Visi, išskyrus kūdikį, kurį laiko rankose.

Juodu stojo prieš visą pasaulį. Ji niekada jo neatiduos.

– Lieka tik dvi galimybės išspręsti šį klausimą, – pasakė vyriškis, stumdamas kėdę į šalį. – Arba jūs pati jį padėsite į vietą, arba mes jus priversime.

Širdis dunksėjo krūtinėje.

Jie nori jį iš jos atimti.

– Būkite geri. Juk aš jo mama. Juk jūs tai žinote. Negalite jo iš manęs atimti. Jis yra viskas, ką turiu.

Ji pravirko. Jos kūnas trūkčiojo, sukosi galva. Ji užmerkė akis.

Ji neturi susirgti. Neturi vėl susirgti.

Kai atmerkė akis, buvo jau per vėlu.

Vyriškis laikė jos kūdikį savo rankose, skubėjo pro duris laukan. Dvi baltai apsirengusios moterys suėmė ją už rankų, kai ji bandė bėgti iš paskos. Ji girdėjo, kaip jos kūdikio riksmas, pamažu toldamas, aidėjo koridoriais.

Ji daugiau niekada jo nebematys.

– VELNIAI RAUTŲ! KAIP JIE GALĖJO TAIP PASIELGTI?

Ji nieko neatsakė. Pati nustebo, kaip ryžosi jam papasakoti. Iki šiol to niekada nebūdavo. Netektis buvo įstrigusi jos kūne, raižė kaip aštri stiklo šukė, nuolat judėjo, kad žaizda niekad neužsivertų, bet niekada iki šiol ji nekalbėjo apie savo skausmą.

Gal todėl, kad jis maždaug tokio amžiaus, kokio dabar turėtų būti jos sūnus? Gal todėl, kad viskas taip susiklostė?

Beviltiškai.

Ji nebeturi ko slėpti.

– O vėliau? Kas buvo paskui?

Ji nurijo kylantį šleikštulį. Visa tai ji jau taip seniai stengiasi užmiršti.

– Mane uždarė. Kone pusę metų tupėjau psichiatrijos ligoninėje. Ilgiau negalėjau ištverti ir pasprukau.

– Ar jūs... Ar jūs, na, sirgote psichine liga?

Ji nepajėgė atsakyti. Valandėlę buvo tylu.

– Bet ką reiškia pasprukote? Pabėgote iš ligoninės?

– Taip. Nemanau, kad kas labai manęs ieškojo. Juk aš nekėliau žmonėms tiesioginio pavojaus.

Dabar viskas kitaip.

– O ką jūsų tėvas, motina? Ką jie darė?

– Na, ką tu. Jie tik pasakė, kad pas juos daugiau negalėsiu gyventi. Kad aš jau suaugusi ir galiu savimi pasirūpinti.

– Po velnių! Na ir kiaulės!

Kas tiesa, tas tiesa.

– O tada? Ką jūs darėte?

Ji atidžiai pasižiūrėjo į jį.

– Ar tu visada toks smalsus?

– Niekada neteko taip kalbėtis su benamiais.

Ji atsiduso, nukreipė žvilgsnį į lubas. Klausykis ir mokykis.

– Pirmiausia patekau į Vekšio miestą. Mirtinai bijojau, kad mane pagaus ir grąžins į ligoninę. Klaidžiojau ten kelis mėnesius, gyvenau rūsyje, valgiau, ką rasdavau.

– Kiek tada jums buvo metų?

– Kaip tik suėjo aštuoniolika.

– Trimis metais vyresnė kaip aš.

– Už mane.

Jis dėbtelėjo į ją.

– Ką?

– Reikia sakyti: „Vyresnė už mane".

Jis sušnypštė.

– Velniai griebtų! Gal jūs mokykloje buvote klasės seniūnė?

Tamsoje ji nusišypsojo. Ne. Niekada nebuvo. Jos niekada nebūtų išrinkę.

– Ne, bet švedų kalba man sekėsi neblogai.

– Kodėl negalėjote susirasti darbo?

– Bijojau prisipažinti, kas aš tokia. O jei kas išsiaiškintų, kas aš per viena? Visą laiką maniau, kad manęs ieško.

Šie žodžiai jai priminė dabartinę padėtį. Ką ji iš tikrųjų daro? Pats laikas baigti šias kalbas.

– Labanakt.

Jis pasirėmė alkūne, pasikėlė.

– Ne, – sušuko jis nusivylimo kupinu balsu. – Pasakokite toliau!

Ji atsigulė patogiau, veidu į sieną.

– Jau beveik vienuolikta, aš pavargau. Labanakt.

– Bet kaip atsidūrėte Stokholme? Ar galite bent tai pasakyti?

Ji atsiduso, vėl atsigręžė. Žibintai, nukreipti į ciferblatą, skleidė palėpėje neryškius atšvaitus. Kampuose buvo visiškai tamsu.

– Galiu tau pasakyti tik tiek. Tavo vietoje aš stengčiausi gauti darbo televizijoje. Jei papasakočiau viską, ką mačiau ir ką išgyvenau per šiuos metus, naktį tu negalėtum užmigti.

Ji nutilo, bandydama parinkti tinkamus žodžius. Ar iš tikrųjų ji nori apsinuoginti?

Ji atsisėdo.

– Šešeri metai, galima sakyti, ištrinti. Beveik neprisimenu, ką tuomet veikiau, su kuo susitikdavau, kur nakvodavau. Gerdavau, kad nereikėtų galvoti. Jei būčiau galvojusi, būčiau žuvusi. Kai ilgesnį laiką pagyveni gatvėje, galutinai įklimpsti. Kelio atgal nėra, nes prarandi gebėjimą prisitaikyti. *Nebenori* taikytis. Ratas užsidaro. Patrikai, patarsiu tau, nes kai ką apie tai išmanau. Kad ir kas nutiktų, nekalbėk visų tų nesąmonių, neva ketini tapti benamiu. Nes neturi ir menkiausios nuovokos, kas tai yra. Labanakt.

Ji vėl atsigulė. Patrikas, išklausęs jos pamokslo, irgi nutilo. Ji suabejojo, ar jis ištvers čia visą naktį. Gal įsižeidė?

Aplinkui tyla. Ji girdėjo, kaip jis vartosi norėdamas patogiau atsigulti ant plono pakloto. Bet galų gale palėpėje viskas nurimo.

Jai buvo sunku užmigti. Prisiminimai kaip žaibai blykčiojo po jos blakstienomis. Berniuko klausimai prižadino išgyvenimus, kuriuos buvo giliai ir rūpestingai paslėpusi, kad niekada jų neprisimintų.

Ji persikėlė į Stokholmą tikėdamasi, kad čia geriau galės pasirūpinti savimi. Ištirpti minioje. Netrukus pamažu, bet aiškiai suprato, jog ne taip lengva atsistoti ant kojų, kai neturi nei pinigų, nei pažinčių, o svarbiausia – neturi vardo nei pavardės. Kaip ji bijojo, kad kas nors ją suras ir vėl privers gulti į ligoninę! O juk iš tikrųjų niekam nerūpėjo, kad ji dingo. Nedrįso naudoti savo asmens kodo. Todėl apie galimybę gauti darbo nebuvo ko ir svajoti. Keletą kartų bandė nelegaliai dirbti indų plovėja, bet vos kas nors imdavo per daug smalsauti, ji iškeliaudavo toliau. Papuldavo į kompanijas, kur visi vadindavo vienas kitą pravardėmis, niekas nieko neklausinėdavo, nebent paklausdavo, ar turi išgerti.

Ir pagaliau triuškinantis pažeminimas. Kartą ji, alkana ir išsekusi, nurijo savo išdidumą, paskambino į namus ir paprašė pagalbos. Maldavo atleisti, prašėsi, kad ją vėl priimtų į namus.

– Atsiųsime pinigų. Kokiu adresu gyveni?

Kai tai prisimena, kiekvieną kartą susigniaužia skrandis. Kiek kartų troško, kad būtų to nedariusi. Pats bjauriausias dalykas iš visų, kuriuos jai teko patirti. Kaip ji galėjo dar kartą kalbėtis su motina, dar kartą prašyti, kad jai atleistų!

Bet pradėjo gauti pinigų, kurie padėjo jai padugnių sluoksniuose pelnyti šiokios tokios pagarbos. Dėl savo kuklių pajamų ir tarmės ji tapo „Smolando karaliene".

Paskui prasidėjo prarasti metai. Visą energiją surydavo nesibaigiantys išgėrimai, visa kita buvo nesvarbu. Kai smegenys išsijungdavo, gyvenimą būdavo galima ištverti. Nežiūrint nuopolio, kartais pasitaikydavo momentų, kai išgyvendavo kažką panašaus į saugumo jausmą. Viskas atrodydavo priimtina, niekas nekeldavo

sunkių, lemtingų klausimų. Lėtai, bet nedvejodama ji taikėsi su paniekos kupinais žvilgsniais, kurių susilaukdavo iš praeivių, tvarkingų miesčionių. Tai buvo tarytum liudijimas, kad ji atskirta. Kad jos vieta tarp kitų, atstumtųjų.

Praėjo šešeri metai. Šešeri metai už laiko ribos.

Bet tada įvyko lūžis. Kai ji girta ir apsivėmusi, išsitepusi savo išmatomis pabudo po suolu prie Šliuzo. Aplink ją būriavosi visa vaikų darželio grupė.

– Panelė. Kodėl ji čia guli?

– Kodėl čia toks blogas kvapas?

Siena, pilna vaikiškų akių, nustebusių, pirmą kartą išvydusių atvirkščiąją gyvenimo pusę. Maždaug jos amžiaus darželio auklėtoja, norėdama juos apsaugoti, vijo šalin.

– Nežiūrėkite!

Siaubinga mintis, kad tarp vaikų galėtų būti ir jos sūnus.

Ji tapo gyvu įrodymu, jog motinos pasirinkimas galbūt buvo teisingas.

Apsivertusi ant kito šono, pažvelgė į savo naująjį palėpės draugą. Matyt, galų gale jam pavyko užmigti. Ji išlindo iš miegmaišio, priėjo ir užklojo jį savo striuke. Jis miegojo ant nugaros, sukryžiavęs ant krūtinės rankas, kad būtų šilčiau.

Toks jaunas.

Viskas prieš akis.

Kažkur ir jos sūnus, toks pat didelis.

Ji grįžo į savo kampą, įlindo į miegmaišį.

Palėpėje ji negalės ilgiau pasilikti. Dar kelios dienos išvarytų ją iš proto.

Vos spėjo suformuluoti šią mintį, pajuto, kad vakar vakare kažkas atsitiko. Kažkas gera. Pasukusi galvą, pažiūrėjo į nakties svečią. Jis kažką atsinešė su savimi. Ne tik keptų šonkaulių ir kokakolos, kažką svarbiau. Savotišką vertės pojūtį, pagarbą jai kaip žmogui. Dėl kažkokių nesuprantamų priežasčių palėpėje pasirodė ne kas

kitas, o jis. Jo neapsimestinis susižavėjimas stebėtinai žadino jos gyvybės jėgas. Ji suprato, kad pastarosiomis dienomis buvo jas praradusi.

Noras eiti pirmyn, kad ir kas nutiktų.

Tirščiausia tamsa prasisklaidė, ji pasijuto galinti kovoti toliau.

Cha. Jiems ir šį kartą nepavyks jos sugniuždyti.

Kažin, ar jos vis dar ieško?

Rytoj ji turi gauti laikraštį.

Aš regėjau naują dangų ir naują žemę, nes pirmasis dangus ir pirmoji žemė išnyko ir jūros taip pat nebeliko. Ir išvydau šventąjį miestą – naująją Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus nuo Dievo; ji buvo išsipuošusi kaip nuotaka savo sužadėtiniui. Ir išgirdau galingą balsą, skambantį nuo sosto:

„Štai Dievo padangė tarp žmonių. Jis apsigyvens pas juos, jie bus jo tauta, o pats Dievas bus su jais. Jis nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių; ir nebebus mirties, nebebus liūdesio nei aimanos, nei sielvarto, nes kas buvo pirmiau, tas praėjo".

O Sėdintysis soste tarė:

„Štai aš visa darau nauja! Rašyk, nes šie žodžiai patikimi ir tikri. Įvyko! Aš esu Alfa ir Omega, Pradžia ir Pabaiga. Trokštančiam aš duosiu dovanai gerti iš gyvojo vandens šaltinio. Tai paveldės nugalėtojas, ir aš būsiu jam Dievas, o jis bus man sūnus. O bailiams, neištikimiems, nešvankėliams, žudikams, ištvirkėliams, burtininkams, stabmeldžiams ir visiems melagiams skirta dalis ežere, kuris dega ugnimi ir siera.

Tai yra antroji mirtis".

Viešpatie, atlikau savo pareigą.
Dabar lieka tik laukti.

Ji ilgai gulėjo nemiegodama, kol pagaliau jis nubudo. Gulėdama vis pažvelgdavo į jį. Naktį, matyt, buvo pabudęs nuo šalčio, paskui ji užklojo jį savo striuke.

Gulėdama ir stebėdama jį ji apsisprendė. Ankstyvą ryto valandą ji suvokė, kad vienintelis jos išsigelbėjimas – viską jam papasakoti.

Jai reikia, kad jis padėtų.

Ji ilgai gulėjo sverdama ir vartaliodama žodžius, galvodama, kaip viską kuo atsargiau suformuluoti.

Pabudęs jis pirmiausia ištiesė ranką prie savo akinių. Užsidėjęs juos ant nosies, jis atsisėdo ir pažiūrėjo į jos pusę. Užsitraukė ant pečių miegmaišį.

– Velniava, kaip šalta! Šaunu, kad užklojote striuke. Ar norite ją atsiimti?

– Kol kas gali turėti. Mano miegmaišis šiltesnis.

Laikrodis už jo nugaros rodė dešimt minučių po devynių.

– Kada tau prasideda pamokos?

– Ar jums stogas nuvažiavo? Juk šiandien šeštadienis.

Ji nusijuokė. Nuvažiavo stogas. To ji dar nebuvo girdėjusi.

Iškišęs ranką iš miegmaišio jis pasičiupo maišelį su šonkauliais. Pasidėjo ant kelių, pasiėmė gabaliuką.

– Fui. Šonkauliai pusryčiams.

– Turiu duonos traškučių, jei nori. Ir jogurto.

Tai jam pasirodė kur kas geriau. Jis numetė maišelį ant grindų, atsistojo neišlįsdamas iš miegmaišio. Mažais šuoliukais atšuoliavo prie jos.

– Nustok. Grindys tikrai gali įlūžti.

– Et.

Priartėjęs prie jos jis griuvo, kad net dunkstelėjo. Ji pažiūrėjo į jį, papurtė galvą. Jis tik šyptelėjo ir ėmė kramsnoti traškučius.

Regis, buvo gerokai praalkęs. Kai susikišo į burną septintą riekę, ji paslėpė traškučius.

– Rytoj irgi norėsime valgyti.

– Nieko, nusipirksime daugiau.

Jis pažvelgė į ją ir susiraukė, nudavė, jog suprato, kokią kvailystę pasakė.

– *Aš* galiu nupirkti daugiau. Galiu duoti jums pinigų.

– Dėkui, nereikia.

Štai atėjo valanda. Bet kaipgi pradėti?

Ji giliai įkvėpė oro tarytum drąsindama save.

– Ar skaitai laikraščius?

Jis trūktelėjo pečiais.

– Kartais. Mama nori, kad skaityčiau *Dagens Nyheter*, bet jis pasiutiškai didelis. Reikėtų kelių valandų. Kartais, kai tėtė pareina namo, permetu *Ekspresą*.

Jis žvilgtelėjo į ją.

– O jūs?

– Taip. Jei pavyksta gauti. Kartais skaitau Kultūros namuose. Ten yra visi laikraščiai.

Ji matė, kad jis to nežino, bet vis vien linktelėjo galva.

Ji kalbėjo toliau.

– Ar vakar ką nors skaitei?

Jis papurtė galvą.

– Ak, tiesa. Skaičiau penktadienio priedą.

Ji nežinojo, ką sakyti toliau. Ar ji apskritai teisingai daro? Kol jis miegojo, ji buvo ryžtingesnė.

– Ar buvai kada nors apkaltintas tuo, ko nesi padaręs?

– Ir dar kaip. Gal duosite truputį jogurto?

Ji atsiduso ir padavė jam ketvirčio litro pakelį.

– Ar galiu gerti tiesiai iš jo?

– Žinoma. Juk lėkštės neatsinešei.

Jis šyptelėjo, ėmė gerti.

Ji vėl giliai įkvėpė oro. Sunkiausia pradžia.

– Taip atsitiko ir man.

Jam, regis, rūpėjo tik jogurtas. Jis buvo tirštas, sunkiai tekėjo iš pakelio. Jis padaužė ranka dugną.

– Ar tau ką nors sako vardas Sibila?

Jis linktelėjo nenustodamas gerti.

– Dabar neišsigąsk, Patrikai.

Ji dar kartą kiek sudvejojo, paskui tarė:

– Aš ir esu Sibila.

Iš pradžių nieko neatsitiko. Bet paskui ji pamatė, kaip jis staiga pasikeitė. Kai suvokė, ką ji pasakė, jo kūnas sustingo. Iš lėto atitraukė nuo lūpų jogurto pakelį. Pasuko galvą ir atidžiai pažvelgė į ją. Ji matė, kad jis labai išsigandęs.

– Aš to nepadariau, Patrikai. Atsitiko taip, kad buvau *Grand* viešbutyje kaip tik tą dieną. Prisiekiu Dievu, kad aš nekalta.

Jis nepatikėjo, toli gražu. Kelias sekundes nukreipė nuo jos žvilgsnį lyg ieškodamas, kuriuo keliu jam geriausia sprukti. Jai reikėjo laimėti laiko. Viskas atsitiko ne taip, kaip ji tikėjosi. Žodžiai veržėsi patys, ką iš anksto buvo sugalvojusi, tarytum vėjas nupūtė.

– Juk gali suprasti, kad aš negaliu žudyti ar darkyti lavonus. Kitaip tu čia nebesėdėtum. Turėjau laiko visą naktį.

Tai buvo netinkami žodžiai. Visai nevykę. Staigiu judesiu jis bandė pakilti ir bėgti, bet jam sutrukdė miegmaišis.

Dabar jis neturėtų išeiti. Dar ne.

Kitą sekundę ji užgulė jį. Prispaudė jį prie pakloto, keliais užsiklaupė ant rankų. Jis ėmė sunkiai šnopuoti, buvo matyti, kad tuoj pravirks.

Prakeikimas.

– Mieloji, nedarykite man nieko blogo.

Ką gi aš čia, po velnių, išdarinėju, pagalvojo ji.

– Pats žinai, kad nieko tau nepadarysiu. Bet turi manęs išklausyti. Sėdžiu čia toje prakeiktoje palėpėje todėl, kad visi farai visoje Švedijoje ieško manęs. Mat jie nusprendė, kad tai mano darbas. Neturiu jokios galimybės išsisukti. Juk sakiau tau vakar: tokie kaip aš neturi jokių teisių. Velniai griebtų, Patrikai. Pasakoju tau todėl, kad pamaniau, jog tavimi galiu pasitikėti. Jog bent *tu* manimi patikėsi.

Jis nustojo verkti.

– Pasakoju, nes man reikia tavo pagalbos. Aš pati bijau net parduotuvėje pasirodyti.

Jis žvelgė į ją. Iššokusios, iš baimės pamišusios akys.

Ji atsiduso.

– Tiek to, velniop. Atleisk man.

Jei kas nors ją dabar pamatytų. Raita ant vargšo bejėgio penkiolikmečio. Ji paleido jį ir atsistojo.

– Eik.

Jis tylutėliai gulėjo. Atrodo, vis dar bijo įkvėpti oro.

– Dink iš čia po velnių!

Kai ji sušuko, jis krūptelėjo. Išsliuogė iš miegmaišio, pakilo ir iš lėto nuėjo durų link. Atrodė, kad jis bijo, jog ji šoks ant jo iš už nugaros.

– Atiduok mano striukę.

Jis sustojo, striukė nuslydo jam nuo pečių ant grindų. Jis ėjo toliau, nuo laiptelių puolė prie durų. Ji išgirdo, kaip jis bėga koridoriumi.

Ji užmerkė akis ir susmuko ant pakloto.

Reikia dingti iš čia.

Pirmiausia sudėjo jo daiktus. Rūpestingai sukimšo juos į kuprinę, suvyniojo paklotą. Paskui ėmė krautis kuprinę. Po kelių minučių buvo pasirengusi.

Prie durų atsigręžė, pažiūrėjo į didįjį laikrodį.

Sudie.

Reikėjo išeiti į koridorių, nusileisti laiptais.

Uždėjusi ranką ant durų rankenos stabtelėjo. Jai darėsi bloga vien nuo minties, kad teks atidaryti duris į jos laukiantį pasaulį. Ta amžina baimė ją tiesiog žudo.

Išėjo į mokyklos kiemą. Atidaryti duris į gatvę pabijojo. Durys užsitrenkė. Dabar ji nebegalės čionai grįžti.

Perėjo įstrižai kiemą, ketindama pasukti į Vitabergo parką. Ką darys paskui, nežinia.

Einančią per kiemą ją kažkas pašaukė. Ji išsigandusi apsižvalgė, ieškodama vietos pasislėpti.

– Sila! Palaukit!

Dabar ji pamatė, kad tai jis. Išniro iš už Bondės gatvės kampo, pasileido tekinas prie jos. Ji žvelgė į asfaltuotą kiemo grindinį, laukė, kol jis atbėgs. Iš pradžių jis nieko nesakė. Ji žengė tolyn.

– Atleiskit, kad jumis nepatikėjau. Bet aš velniškai išsigandau.

Ji atsigręžė. Jo akyse pasirodė kažkas nauja. Rimtumas, kurio ji iki šiol nepastebėjo. Jis buvo uždusęs, nuleidęs akis, tarytum gėdijosi, kad buvo taip išsigandęs.

– Viskas okei.

Ji ėjo toliau.

– Žinau, kad sakėte tiesą, – kalbėjo jis.

Ji nesustojo. Neturėjo jėgų pradėti viską iš naujo. Jis ją prisivijo.

– Sila! Aš perskaičiau pranešimus prie parduotuvės.

Ji atsigręžė, pažvelgė į jį. Jis truputį dvejojo. Buvo matyti, kad dabar jis stengiasi parinkti tinkamus žodžius.

– Supratau, kad jie įtaria, jog jūs šiąnakt nužudėte dar vieną.

– AR TU TIKRAS, KAD JIS MIEGA?

– Taip, – atsakė jis nekantraudamas. – Juk visą naktį dirbo. Iki pirmos paprastai nepabunda.

Ji vis dėlto jautėsi nekaip. O jei tėvas pabus? Ką jis pamanys radęs juodaplaukę moterį su kuprine sūnaus kambaryje? Tokio amžiaus, kad galėtų būti jo motina.

Juodu stovėjo Patriko laiptinėje, jis jau kišo raktą į spyną. Juodu kalbėjosi pašnibždomis.

– Ir tu tikrai žinai, kad staiga nepareis mama?

– Ji grįš tik rytoj vakare.

Ji toli gražu nesijautė saugi.

Ar ji teisingai elgiasi įtraukdama jį į savo bėdas?

Kai jis mokyklos kieme papasakojo apie naująjį pranešimą, ji nuėjo prie artimiausio suolo ir atsisėdo. Sėdėjo, sustingusiu žvilgsniu žvelgė į tuščią kiemą ir pajuto, kad jos ryžtas vėl dingo.

Jis atsekė iš paskos. Iš pradžių daug nekalbėjo, leido jai atsitokėti. Ji pažvelgė į didįjį fasado laikrodį ir ėmė gailėtis, kad nepaklausė instinkto, pagavusio ją prieš kelias dienas.

Ar ne geriau, jei ji niekada nebūtų išėjusi iš tos palėpės?

– Juk aš galiu papasakoti policijai, kad jūs naktį buvote su manimi.

Jis su viltimi pažvelgė jai į akis. Regis, norėjo ją kuo nors pradžiuginti.

Ji tik sušnypštė. Tai galėjo pasirodyti pikčiau, negu ji norėjo, todėl pasistengė jam nusišypsoti.

– Tada mane dar įtars, kad pagrobiau vaiką.

– Jei norite žinoti, man jau suėjo penkiolika, – niūriai paprieštaravo jis.

Ką galima į tai atsakyti?

– Neturiu jokios išeities, Patrikai. Tai bus tas pat, kaip nueiti ir prisipažinti. Tada bent viskas baigtųsi.

Jis išpūtė akis.

– Ar jūs netekote proto?

Jis iš tiesų susijaudino.

– Jūs negalite, velniai griebtų, prisipažinti, ko nesate padariusi.

– O ką gi man daugiau daryti?

Jis valandėlę galvojo.

– Galite nueiti ir viską jiems paaiškinti.

– Tai vienas ir tas pats.

– Ne, aišku, kad ne.

Ji vėl žvilgtelėjo į jį.

– Argi nesupranti? Visi jau nusprendė, kad žudikė aš. Neturiu jokios išeities.

Ji pasilenkė, padėjo ant rankų galvą.

– Tik vienas dalykas – kalėjime aš neištversiu, – tyliai pridūrė ji.

– Bet niekas jūsų nepasodins, jei pasakysite, kaip yra.

Šį kartą jis neatrodė taip tvirtai įsitikinęs.

Ji papasakojo jam apie Johaną Grundbergą. Apie pirštų atspaudus, rastus ant jo rakto, apie peruką ir peilį, kuriuos ji bėgdama paliko. Visa tai, be to, jos gyvenimo būdas darė ją tobula nusikaltėle. Buvusi psichinė ligonė, benamė, iškritusi iš socialinės aplinkos. Ji buvo tokia tobula, kad mintyse matė, kaip policija trinasi rankas. Visiškai aišku, kad nusikaltėlė gali būti tik ji. O jei kada nors ir pamatys, kad ji nekalta, laikys ją uždarę, kol viskas paaiškės. Jie išvarys ją iš proto. Ji jau yra buvusi uždaryta, todėl žino, ką kalba.

– Juk net žudikas užkibo ant šio kabliuko. Po žmogžudystės Vestervike jis mano vardu paliko prisipažinimą.

Jis linktelėjo.

– Bolnese taip pat.

Ji pažiūrėjo į jį.

– Ar ten jis kažką nužudė praėjusią naktį?

– Ne. Man rodos, užvakar. O kur praėjusią naktį – nežinau.

Ji atsilošė, atrėmė galvą į kuprinę.

Užvakar. Vadinasi, kol ji gulėjo slėpdamąsi palėpėje, tai įvyko dar kartą. Ji įtariama keturiomis žmogžudystėmis.

Jis pažvelgė į ją.

– Oi. Jūs nežinojote?

Ji atsiduso.

– Ne.

Juodu valandėlę tylėjo. Gal dabar jis suprato, kaip viskas sudėtinga?

– Žinau, ką reikia daryti, – pagaliau pasakė jis. – Eisime pas mane ir peržiūrėsime viską, ką apie tai rašė laikraščiai.

– Kodėl pas tave?

– Turime patikrinti internete.

Apie internetą ji žinojo tik iš laikraščių. Internetas. Naujas fantastiškas pasaulis, kuriame ji nė karto nesilankė. Ji abejojo, ar internetas jai padės, taip pat abejojo, ar verta priimti šio paslaugaus penkiolikmečio kvietimą.

– O kokia iš to nauda?

– Gal rasime ką nors, kas įrodys, kad tai ne jūsų darbas. Ar jūs viską perskaitėte, ką rašė laikraščiai?

– Ne.

Jis pakilo.

– Einam.

Ji dar valandėlę dvejojo.

Bet nebuvo iš ko rinktis.

Juodu įėjo į prieškambarį. Ji jautėsi kaip įsilaužėlė, krūtinėje daužėsi širdis.

– Eikite, – sukuždėjo jis.

Priešais buvo užrakintos durys su pritvirtinta metaline plokštele. Įeiti pavojinga.

Kas tiesa, tai ne melas.

Ji praėjo pro erdvią svetainę, paskui pro vienas uždaras duris. Patrikas, prisidėjęs pirštą prie lūpų, leido suprasti, kad šiame kambaryje miega tėtė.

Ji jau norėjo bėgti. Tai tikrai neleistina. Bet Patrikas jau atidarė duris į savo kambarį ir pamojo jai, kad ateitų.

Ji jo paklausė.

Galėjai pamanyti, kad per kambarį buvo praūžusi didelė audra. Ant grindų visur mėtėsi drabužiai, seni laikraščiai, kasečių dėklai, knygos.

Ji nusiėmė kuprinę ir pastatė ją tarp išmėtytų daiktų.

– Pažadėjau mamai, kad susitvarkysiu, bet pamiršau.

– Matau.

Juodu vis dar kalbėjosi pakuždomis.

Jis priėjo prie kompiuterio, stovinčio ant rašomojo stalo, paspaudė kažkokį mygtuką. Suskambo trumpa melodija. Ji paprašė jį susilpninti garsą. Kompiuteris įsijungė.

Ji apsižvalgė. Be rašomojo stalo su kompiuterio įranga, kambaryje dar stovėjo lova ir knygų spinta. Lova buvo nepaklota. Pamatęs jos žvilgsnį, jis priėjo ir užmetė ant lovos apdangalą. Kambarys iš karto pasirodė tvarkingesnis.

Kompiuteris tyliai ūžė. Ekrane rodėsi vis daugiau ženklų. Patrikas prisitraukė kėdę ir atsisėdo.

Ant palangės stovėjo akvariumas be vandens. Ji priėjo artyn, žvilgtelėjo.

– Tai Batmanas. Graikiškas sausumos vėžlys.

Batmanas akvariumo kampe kramsnojo salotos lapą. Ji susidomėjusi ėmė vėžlį apžiūrinėti. Štai jis gyvena sau su savo mažutėmis smegenimis mažoje stiklinėje dėžėje, jam nieko daugiau nereikia. Ją net pavydas apėmė.

Patrikas kažką rašė klaviatūra. Ji žengė artyn, perskaitė.

+ žmogžudystės + sibila

Nuvedė rodyklę prie užrašo „ieškok“, spustelėjo pelę.

Ji girdėjo, kaip kompiuteris ėmė darbuotis, vykdydamas jo valią. Po sekundės viską suieškojo.

67 vienetai.

– Bingo.

Jis šypsojo plačia šypsena.

– Ką tai reiškia?

– Yra šešiasdešimt septyni puslapiai apie jus ir žiaurias žmogžudystes.

Ar tai gali būti tiesa? Vadinasi, ji tapo dalimi to pasaulio, apie kurį nieko neišmano.

Patrikas suieškojo vieną pavadinimą.

– Išspausdinsiu viską, ką rasiu, tada galėsime ramiai perskaityti.

Ji nelabai suprato, ką tai reiškia, bet patikėjo, kad jis žino, ką daro. Kitas ant stalo stovintis prietaisas ėmė zirzti ir netrukus išslinko popieriaus lapas. Tekstas slinko atbulai, taigi ji negalėjo perskaityti, kol išlindo visas lapas.

Pasiėmusi lapą atsisėdo ant lovos. Patrikas vėl spustelėjo pelę, ir prietaisas vėl suzirzė stumdamas kitą lapą.

Ji ėmė skaityti tą, kurį laikė rankose.

GRAND VIEŠBUČIO MOTERIS KLASTA ĮSIPRAŠĖ PAS AUKOS ŽMONĄ

Lena Grundberg sugniužusi sėdi savo jaukioje svetainėje ant sofos. Vos prieš savaitę ji čia gyveno su mylimu vyru Jorgenu. Praėjusį ketvirtadienį jis tapo pirmąja auka, buvo šaltakraujiškai nužudytas trisdešimt dvejų metų psichiškai nesveikos moters, kuri nuo tada dingo be pėdsakų, nors policija jos intensyviai ieško. Praėjus dviem dienoms po žvėriškos žmogžudystės moteris aplankė sielvartaujančią našlę.

Pasakodama apie tai Lena vos gali sulaikyti ašaras.

– Jaučiuosi be galo išsigandusi. Moteris paskambino į duris ir papasakojo, kad jos vyras irgi neseniai miręs. Negalėjau suprasti, ko ji iš tikrųjų nori, bet vėliau, kai pamačiau policijos sukurtą portretą, iš karto atpažinau...

Sibila nustojo skaityti.

Sielvartaujanti našlė.

Telenda į subinę.

Priešais ją gulėjo krūva kitų pranešimų, reikia ir juos perskaityti. Ji pasiėmė nemažą pluoštą ir atsisėdo.

Lavonų niekintojai paprastai išmano anatomiją

Trisdešimt dvejų metų moteris, už akių sulaikyta už įvairiose Švedijos vietose įvykdytas žmogžudystes ir lavonų išniekinimą, stebina policijos darbuotojus. Peržvelgus visus aukų išniekinimo atvejus nuo septintojo dešimtmečio, aiškėja, kad žudikai dažniausiai būna žmonės, dirbantys mėsininkais, medikais, taip pat medžiotojai ir veterinarai. Kriminalinės psichiatrijos profesoriaus Steno Bergmano nuomone, tai galima paaiškinti tuo, kad, pirma, šie žmonės yra įveikę mėsinėjimo baimę, kurią jaučia dauguma, antra, jie turi pakankamai techninių gebėjimų. Policijos tyrimai rodo, kad trisdešimt dvejų metų moteris išsiskiria iš šios statistikos. Policija neturi jokių duomenų, kad ji būtų kaip nors susijusi su minėtomis profesijomis ar turėtų šios srities patyrimo. Minėto patyrimo, žinoma, nepakanka, kad žmogus taptų aukų niekintoju. Tai psichikos defektas, atsiradęs dėl nesugebėjimo užjausti, didžiulė panieka kitam žmogui. Kitas galimas paaiškinimas – sunki psichinė liga. Kartais nusikaltėlis, pavyzdžiui, negali išsiskirti su savo auka. Spėjama, kad trisdešimt dvejų metų moters atvejis yra kaip tik toks. Tokie individai nori turėti trofėjų, primenantį jiems nužudytąjį ir patį nusikaltimo faktą. Jiems atrodo, kad jie yra gyvybės ir mirties viešpačiai. Visos moters aukos išniekintos vadinamuoju agresyviuoju metodu. Jis skiriasi nuo pasyvaus išniekinimo, kai nusikaltėlis po nužudymo nori nuslėpti nusikaltimą ar apsunkinti tyrimą. Šiuo atveju nebuvo jokių pastangų ką nors nuslėpti, vienintelis moters tikslas, atrodo, buvo išniekinti savo aukas. Policija vis dar nenori atskleisti, kokias kūno dalis moteris...

Ji atsikėlė, numetė lapą ant grindų.

– Tai nepakenčiama! Negaliu daugiau skaityti.

Ji prašneko garsiai. Patrikas atsisuko į ją, pažiūrėjo.

– Tyliau!

Ji atsisėdo. Prietaisas stūmė vis daugiau ir daugiau lapų, bet ji neketino jų skaityti. Štai ką žmonės rašo apie ją. Iki šiol ji niekam nerūpėjo, o dabar staiga tapo Švedijos laikraščių dažniausiai minimu asmeniu.

Pragariška padėtis.

– Aš išeinu. Negaliu čia ilgiau pasilikti.

– Kur jūs žadate eiti?

Ji atsiduso ir nieko neatsakė.

Bute atsidarė durys, juodu išsigandę pažvelgė vienas į kitą. Sėdėjo tylutėliai, klausėsi. Netrukus pasigirdo iš čiaupo tekančio vandens garsas. Sibila ėmė dairytis, kur pasislėpti.

– Turbūt eina į tualetą, – sušnibždėjo Patrikas ją ramindamas.

Bet nuraminti ją buvo ne taip lengva. Kai čiaupas nutilo, ji atsigulė ant grindų ir pašliaužė po lova. Po akimirkos pasigirdo beldimas į duris.

– Patrikai!

Jis nieko neatsakė. Sibila matė, kaip jo kojos nuėjo lovos link ir dingo. Kitą akimirką durys prasivėrė. Įėjo kažkas basas, plaukuotomis kojomis.

– Miegi?

– Mhm.

– Juk jau po vienuoliktos.

Staiga ji išgirdo zirzimą, prietaisas ant rašomojo stalo pavėlavęs išstūmė dar vieną lapą.

– Kas gi čia dabar?

Kojos, apžėlusios tamsiais plaukais, žengė dar keletą žingsnių artyn. Netrukus džinsais apvilktos Patriko kojos nusileido prie pat jos nosies. Ji išgirdo šiugždantį popierių.

– Nieko ypatinga.

– Nagi. Kodėl miegi apsirengęs?

– Buvau tik truputį prigulęs.

– Štai kaip. Ir ką gi čia spausdini?

– Žvalgiausi po internetą.

Keletą amžinybę trunkančių sekundžių buvo tylu.

– Aš dar valandėlę pamiegosiu. Ar tu šiandien būsi namie?

– Nežinau. Pažiūrėsiu.

– Žiūrėk, kad iki dešimtos būtum namie. Paskambink ir pasakyk, kur esi.

Ji išgirdo, kaip Patrikas atsiduso. Kojos pasisuko ir buvo jau beišeinančios, bet paskui vėl sustojo.

– Kas čia per kuprinė?

Sibila užsimerkė. Patrikas ilgai delsė, nieko nesakė. Tu ją radai. Nukniaukei. Ką nors sakyk, po velnių!

– Viktoro.

Dar geriau.

– Kodėl ją parsinešei?

– Jis pamiršo mokykloje, pažadėjau, kad parnešiu.

Kojos ėjo pro duris.

– Susitiksim vėliau. Nepamiršk, susitvarkyk kambarį, kol grįš mama.

– Mhm.

Pagaliau durys užsidarė. Besišypsantis Patriko veidas pasirodė pro apatinį lovos kraštą.

– Jūs, žinoma, persigandote, ar ne? – sušnibždėjo jis.

Ji iššliaužė iš palovio.

– Ar negalima durų užrakinti? – pašnibždomis paklausė ji šluostydama nuo pilvo dulkes.

Jis atsisėdo ant lovos ir ėmė skaityti paskutinį lapą, kurį buvo nuslėpęs nuo tėvo akių. Ji pažvelgė į lapą.

ŽUDIKĖS MEDŽIOKLĖ.

Jis, regis, valandėlę svarstė, paskui pakėlė akis į ją.

– Žinau, ką mums reikia daryti.

Ji nieko neatsakė.

– Pati pagalvokit. Policija ieško tik jūsų. O kas gi ieškos tikrojo žudiko?

Iš kur jai žinoti.

– Argi nesuprantate? *Mes* turime ieškoti. Turime rasti tikrąjį žudiką.

IŠ PRADŽIŲ JI SUPYKO. Nuėjo prie durų, eidama pasiėmė kuprinę, bet uždėjusi ranką ant durų rankenos suabejojo.

Ji dar negali išeiti į gatvę.

Padėjo kuprinę, giliai atsiduso.

– Tai ne nuotykis, Patrikai, ne įdomus žaidimas.

– Suprantu. Bet ką galite pasiūlyti geriau?

Ji paleido rankeną, atsigręžė. Jis pasilenkė ir ėmė rankioti lapus, kuriuos ji buvo numetusi ant grindų. Pagaliau ir ji priėjo ir padėjo jam rinkti. Kai lapai gulėjo ant stalo, sudėti į daugmaž tvarkingą krūvelę, ji vėl atsisėdo ant lovos.

– Manai, mums pavyktų?

Jis ryžtingai pasilenkė prie jos.

– Klausykit. Policija ieško tik jūsų. O mes turime pasistengti rasti tikrąjį žudiką.

– Bet kaip? Juk mes nieko nežinome.

– Tik prižadėkite, kad nesupyksite.

– Kaip aš galiu tai pažadėti?

Jis dvejojo, o jai pasidarė smalsu, kuo gi jis bijo ją supykdyti.

– Mano mama dirba policijoje.

Ji išpūtė akis, o jis nė nekrustelėjo. Kai žodžiai pasiekė jos sąmonę, ji pajuto, kaip kūne smarkiau ėmė plastėti kraujas.

Ji pakilo.

– Turiu eiti iš čia. Pažiūrėk, ar prieškambaryje nieko nėra.

– Luktelėkit.

– Tučtuojau, Patrikai!

Ji pakėlė balsą, o tai buvo pavojinga. Atsidusęs jis padarė, ką ji liepė. Žvilgtelėjo pro duris, paskui atidarė jas plačiau.

Ji pasiėmė kuprinę ir išėjo.

– Ar negalite bent paklausyti manęs?

Ji skubėdama žengė šaligatviu, jis sekė atsilikęs vos per žingsnį. Ji pasuko už kampo, išėjo į Folkungų gatvę. Tikrai nenorėjo jo klausytis. Mano mama dirba policijoje! Jis pakvietė ją į širšių lizdą. Ji staiga sustojo ir atsigręžė. Iš netikėtumo jis atsitrenkė į ją.

– Kas, po velnių, būtų atsitikę, jei tavo mama būtų parėjusi namo?

Ji tebejautė kūne kunkuliuojantį adrenaliną.

– Bet juk mama kursuose!

Ji pažvelgė į jį, palingavo galvą. Jis per jaunas, kad suprastų. Ko iš jo galima norėti?

– Suprask, kad man tai gyvybės ar mirties klausimas. Ar ji negalėjo susirgti ir grįžti anksčiau? Maža kas gali atsitikti. Būčiau įkliuvusi kaip paskutinė kvailė. O gal tu šito ir norėjai?

Jis žengė keletą žingsnių atbulas, sustojo.

– Tada eikite ir prisigerkite, gal pasijusite geriau.

Ji netvėrė iš pykčio. Turėjo vieną vienintelį draugą, o štai dabar ir su juo turi išsiskirti. Jis neužsivilko striukės, susiėmė rankomis už pečių norėdamas susišildyti.

Ji nežinojo, ką ir manyti. Iki šiol buvo nelengva, bet dabar ji jautė atsakomybę ir už šį berniūkštį. Kas žino, ką jis padarys, kai ji išnyks jam iš akių? Ką gi, ji gali kaltinti tik save. Juk ji įtraukė jį į savo bėdas.

Ji giliai atsiduso.

– Eik namo, pasiimk striukę.

Jis žvelgė į ją nepasitikėdamas.

– Kam?

– Todėl, kad šalta.

– Bijau, kad grįžęs jūsų jau neberasiu.

– Ir ką tada darysi?

Jųdviejų žvilgsniai susitiko. Jis išsitraukė piniginę iš užpakalinės kišenės ir įkišo į jos striukės kišenę.

– Palaikykite, kol grįšiu.

Nubėgęs penkis ar šešis metrus, dingo už namo kampo. Tas pyplys nekvailas. Ko gero, gyvenime jam neblogai seksis. Ji išsitraukė jo piniginę, pasvėrė rankoje. Paskui užsimerkė ir nejučiomis nusišypsojo.

– PALAUKSIU TAVĘS. Pasėdėsiu Bjorno skvere.

Jis vis dar netikėjo, kad ji nepabėgs. Ji matė, kad jis dvejoja.

– Prižadu, kad lauksiu.

Ji iš tiesų ketino jo laukti. Jis linktelėjo, perkirto Gioto gatvę. Ji žvelgė jam iš paskos, kol jis įsmuko pro Piliečių aikštės bibliotekos duris.

Kai grįžo apsivilkęs striukę, jo veide švietė šypsena, galinti ištirpdyti kiekvieno neteisingai apkaltinto žmogžudyste širdį. Ji neištvėrė nenusišypsojusi. Paskui jis jai pareiškė, koks bus pirmasis jo sumanytas veiksmas. Jis pasiųs elektroninę žinutę policijai ir paliudys jos praėjusios nakties alibi. Ji suabejojo, paprašė jį, kad neatskleistų, kur juodu nakvojo, o pirmiausia, kad neišsiduotų, kas jis toks. Kai ji tai pasakė, jis vėl pažvelgė į ją žvilgsniu, tarytum sakančiu: ar tau galvoj negerai? Paaiškino, jog būtų siuntęs žinutę iš namų, jei norėtų išsiduoti, kas jis per vienas. Kad nuslėptų savo asmenį, jis pasinaudos bibliotekos kompiuteriu.

Ir štai ji sėdi Bjorno skvere ir laukia jo. Piliečių aikštėje pilna vaikštinėjančių žmonių, juk šiandien šeštadienis. Laimė, ant skvero suoliukų ji nepastebėjo jokių pažįstamų.

– Ką parašei?

– Parašiau, kad Sibila Forsenstriom šiuo metu sėdi priešais Piliečių aikštės biblioteką, bet ji nekalta.

Pirmąją akimirką ji juo patikėjo. Kitą – atsiduso.

– Patrikai, tai nė trupučio nejuokinga.

– Parašiau, kad nenorėčiau atskleisti savo asmenybės, bet šimtu procentų galiu patvirtinti, kad žudikė esate ne jūs.

Ją staiga pribloškė viena mintis.

– O iš kur tu gali žinoti? Juk aš galėjau nužudyti visus kitus, išskyrus tą praėjusią naktį.

– Neskieskit. Jūs iš tiesų atrodote be galo pavojinga!

Ji laikėsi savo.

– Betgi pagalvok. O jeigu tai aš?

Jo kaktoje įsirėžė raukšlė. Jis pažvelgė į ją.

– Ar iš tikrųjų taip?

Prieš atsakydama ji kiek luktelėjo. Paskui šyptelėjo.

– Ne. Bet, matai, net tu nesi visiškai tikras.

– Aš esu tikras. Tai jūs pradėjote tas kvailas kalbas.

Jis kiek susierzino, ji taip pat. Ji nenorėjo būti įdomiu žaisliuku, su kuriuo jis galėtų žaisti kaip tinkamas ir vedžioti už nosies.

– Nenorėčiau, kad viską laikytum tokiu paprastu dalyku.

Raukšlė jo kaktoje įsirėžė giliau. Dabar jis visai nesuprato, ką ji turi galvoje.

Tai ir gerai.

Ji norėjo ir toliau valdyti padėtį, neperleisti visko jam.

Jis atsisėdo šalia jos, valandėlę abu tylėjo. Žmonės ėjo pro šalį, nužvelgdavo juos, bet, regis, niekas nekreipė dėmesio į du tokius skirtingus žmones, sėdinčius ant suolo.

Du policijos automobiliai dideliu greičiu atlėkė iš Giotgatsbakeno ir įsuko į Piliečių aikštę. Sirenos nebuvo įjungtos, bet kad žmonės greičiau duotų kelią, mirksėjo mėlyni švyturėliai. Vos automobiliai sustojo, durelės atsidarė, iš abiejų automobilių iššoko po vieną policininką ir nubėgo į biblioteką.

Pats laikas iš čia nešdintis.

Juodu pažvelgė vienas į kitą, pakilo. Nuskubėjo išilgai Tjerhovo gatvės, paskui pasuko Mosebakės aikštės link. Nieko nekalbėdami susėdo ant vieno suolo. Šiandien saulė pagaliau prasismelkė pro tirštą debesų sluoksnį, gulėjusį pastarosiomis savaitėmis virš Stokholmo kaip dangtis ant puodo. Sibila pastatė kuprinę šalia savęs ant suolo, atsilošė ir užmerkė akis. Kad taip išvažiavus kur į

užsienį. Kur nuolat šviečia saulė, kur tavęs niekas neieško. Ji niekada nebuvo išvykusi iš Švedijos. Tėvai keletą kartų ilsėjosi Maljorkoje, kai ji buvo dar maža. O dabar ji net paso neturi.

Juodu sėdėjo tylėdami mažiausiai ketvirtį valandos. Tada jis pasisuko ir pažiūrėjo į ją.

– Manau, reikia nueiti į mamos darbovietę ir pažiūrėti į jos kompiuterį.

Nieko sau.

– Negalima.

– Žinau, žinau. Bet vis tiek turiu pažiūrėti.

– Nedaryk to dėl manęs. Nenoriu tavęs įtraukti į savo istorijas.

Jis išpūtė pro nosį orą.

– Man rodos, jau esu įtrauktas?

Deja. Tai tiesa. Bet jei ji būtų nujautusi bent pusę jo veiksmų iš anksto, turbūt jam netrukdytų. Būdama tokio amžiaus kaip jis dabar, ji sėdėjo tyliai kaip moliuskas ir mandagiai klausėsi, ką sako protingi suaugusieji.

Ir štai kas išėjo iš tokio klusnumo.

– Ar gali pažiūrėti taip, kad tavęs niekas nepastebėtų?

– Nueisiu į būstinę, paklausiu, kur mama, ir paprašysiu, kad leistų palaukti jos kabinete.

– Bet juk ji kursuose.

– Budintis to turbūt nežino.

– O jei žino?

Jos inertiškumas vedė jį iš kantrybės.

– Tada teks sugalvoti ką nors kita.

Užsispyręs kaip ožys. Tai nelabai gerai.

– O jei kas tave pastebės?

– Nepastebės.

– Aš pasakiau *jeigu*?

Jis, regis, nė nesirengė jai atsakyti. Pliaukštelėjo rankomis sau per šlaunis, atsikėlė.

– Einam?

– Kur?

Atrodo, jis stebėjosi, kodėl jai viską reikia aiškinti du kartus.

– Į mamos darbovietę!

Ji tylėdama žvelgė į jį. Arba jis – ją gelbstintis angelas, arba galutinė pražūtis, kritimas į bedugnę. Niekad to negali žinoti iš anksto.

– Jei tu ne prieš, nenorėčiau būti su tavimi, kai laušiesi į policijos būstinę.

Jis nusišaipė.

– Kur susitiksime?

JI NEIŠGIRDO, KADA JIS PRIĖJO. Ji sėdėjo krantinėje už Rotušės, laukė jo. Kai Ridarholmo bažnyčios minučių rodyklė apsuko vieną ratą, ji pradėjo nerimauti. Gal jau laikas bėgti iš čia?

Bet nepajudėjo, laukė.

Dar po pusvalandžio priešais jos nosį suplazdėjo popieriaus lapas.

Jis pritykino jai iš užpakalio. Kai ji apsigręžė, pamatė, kad akys už akinių su plieniniais rėmeliais išdidžiai švyti.

Ji paėmė lapą, pradėjo skaityti. Pirmasis buvo Jorgenas Grundbergas, po jo dar trys. Vienas vyras ir dvi moterys. Keturi nepažįstami žmonės. Policija mano, kad ji juos nužudė.

– Visos aukos. Adresai ir asmens kodai.

Jis pasilenkė jai per petį.

– Praėjusios nakties auka gyveno Stoksunde. Man rodos, tai kažkur Stokholme?

Ji linktelėjo. Štai tau ir alibi. Ji puikiai būtų spėjusi nueiti į Stoksundą ir grįžti, kol Patrikas teisuolių miegu miegojo Sofijos mokyklos palėpėje. Ji žvilgtelėjo į jį. Tokia mintis jam, aišku, neatėjo į galvą. Dar neatėjo. Kol kas jis žavisi savo didvyrišku darbu.

Ji nuleido popieriaus lapą, pažvelgė per sąsiaurį. Vanduo žirbuliavo saulėje. Supdamosi bangelėse pro juos praplaukė keletas ančių.

– Aha. O ką mudu turėtume daryti dabar?

Jis įsikišo į kišenę ranką ir ištraukė suvyniotą popierių pluoštelį.

– Užsirašiau, ką man pavyko rasti.

– Ar tave kas matė?

– Ne. Prie mamos kompiuterio nepavyko prieiti, bet gretimame kambaryje sėdėjo Kenta, atsidaręs tinklalapį. Patykojau, kol jis nuėjo „ant puodelio".

– Tu visai pamišęs.

– Jis užtruko gana ilgai, – šyptelėjo Patrikas. – Manau, kad šio reikalo netiria nei jis, nei mama. Jo pašto dėžutėje radau tik pačią bendriausią informaciją.

Jis išvyniojo popierius ir parodė jai pirmąjį.

– Žiūrėkit. Štai ką žudikas palieka nusikaltimo vietoje.

Ant juodai balto atspaudo matėsi kryžius. Iš juodo medžio, o nukryžiuotojo figūrėlė iš sidabro ar kokio kito šviesaus metalo. Šalia milimetrais tiksliai surašyti išmatavimai.

Ji paėmė kitą lapą.

Dar viena juodai balta nuotrauka. Siena gėlėtais apmušalais. Apačioje sujaukta lova, ant jos didelės juodos dėmės. Ant sienos aiškiai užrašyti žodžiai.

Vargas tiems, kas iš nekaltojo atima jo teisę. Sibila.

Ji žvilgtelėjo į jį, jis greitai padavė jai paskutinį lapą. Permatomų plastikinių pirštinių nuotrauka. Šalia užrašas: *Nutex 8.*

– Tokias pirštines naudoja ligoninėje.

Ji linktelėjo. Taip, ir tai viskas, kas galėtų jiems padėti?

– Tiek man pavyko rasti. Bet dabar žinome bent pavardes.

– Ir kam mums jos?

Jis pasisuko į ją taip, kad keliai beveik įsirėmė į jos. Valandėlę svarstė tarytum rinkdamas žodžius.

– Žinote, ką aš manau?

Tiesą sakant, ji nė nenutuokia.

– Man rodos, kad jūs visiškai nuleidote rankas. Lyg nenorėtumėte, kad pagaliau išaiškėtų tiesa. Tarytum jums nusispjauti, kas bus toliau.

– O jeigu ir taip? Argi tai labai keista?

– Kai aš taip elgiuosi, tėtė sako, kad aš sėdžiu sudėjęs rankas ir gailiuosi savęs. O reikia ką nors veikti, kaip nors priešintis bjaurasčiai.

Taip. Tėveliui, regis, sekasi tave auklėti.

– Vakar vakare kalbėjote, kad jūsų, benamių, niekas nesupranta, kad jūs neturite jokios išeities ir taip toliau. Be juk jūs, po velnių, nenorite tos išeities ir tada, kai ją įmanoma rasti.

Jis įsikarščiavo. Ji stebėjo jį susidomėjusi. Negalėjo aiškiai suprasti, ar jis ją bara, ar auklėja, bet ką jis sako, viskas tikra tiesa.

– Okei. – Ji pakilo. – Tai ką gi liepsite man daryti, viršininke?

– Važiuosime į Vesterviką.

Ji išpūtė akis.

– Juokauji?

– Ne. Aš skambinau. Po pusvalandžio važiuoja autobusas. Kelionė ten ir atgal – keturi šimtai šešiasdešimt kronų. Jums teks pasiskolinti iš manęs. Būsime ten be dvidešimties penktą. Turėsim dvi valandas ir dvidešimt minučių laiko. Tada autobusas grįžta.

Ji purtė galvą.

– Tu išprotėjai.

– Grįšime penkiolika po vienuoliktos.

Ji griebėsi paskutinio šiaudelio.

– Tau reikia grįžti namo prieš dešimtą.

– Ne. Šiandien einu į kiną. Jau paskambinau.

UŽ LANGO SLINKO GAMTOVAIZDIS. Siodertelje. Niučiopingas. Norčiopingas. Siodercopingas. Patrikas skaitinėjo policijoje pavogtus atspaudus, lyg norėdamas rasti kokį nors paslėptą siūlą. Ji tik žiūrėjo pro langą.

Už bilietus ji sumokėjo pati. Autobusų stotyje nuėjo į tualetą ir iš maišelio išsitraukė tūkstančio kronų banknotą. Kai grįžo, Patrikas jau buvo nupirkęs du pakelius traškučių ir dviejų litrų kokakolos butelį. Išpūtęs akis žiūrėjo į banknotą, kai ji pirko bilietus.

Bet nieko neklausinėjo.

Ir gerai.

– Kodėl tu visa tai darai?

Jis trūktelėjo pečiais.

– Todėl, kad aš šaunuolis.

Taip lengvai ji neketino pasiduoti.

– Ne, rimtai. Ar neturi geresnių draugų negu trisdešimt dvejų metų moteris?

– Ar jūs ne vyresnė? – išsišiepė jis.

Ji neatsakė. Jis turbūt du šimtus kartų skaitė laikraščiuose, kiek jai metų. Ji tebežiūrėjo į jį, kai jis sulankstė lapus ir įsikišo juos į vidinę striukės kišenę.

– Nežinau, ar tai blogai, bet man neįdomu rūpintis tik savimi. Mama ir tėtė irgi dažnai apie tai kalba. Ar aš kaltas, kad man nepatinka ledo ritulys ar futbolas? Man nusišvilpti, ar Švedijos pirmenybes laimės Stokholmo sporto klubas, ar Djurgordeno komanda.

Ji gindamasi linktelėjo galva.

– Okei, okei. Aš tik norėjau paklausti.

Ji vėl ėmė žiūrėti pro langą, jis vėl išsitraukė popierius.

Siorenas Striombergas 36 02 07 – 4639.

Jie važiuoja pas jo gimines. Ji prisiminė, kaip lankėsi pas Leną Grundberg. Tada jai netrūko drąsos, pasitikėjimo.

Dabar viskas kitaip.

Autobusas laikėsi grafiko, penkios minutės po pusės penkių juodu išlipo Vesterviko autobusų stotyje. Patrikas nedelsdamas

puolė prie spaudos kiosko ir paklausė, kaip nueiti į Sivertso gatvę, kurioje, jų žiniomis, gyveno Siorenas Striombergas. Sibila matė, kaip kioske sėdinti mergina aiškino ir rodė kelią.

Visai netoli. Jųdviejų pasivaikščiojimas truko vos penkias minutes.

Juo arčiau, juo bjauriau ji jautėsi. Patrikas žengė pusę metro pirma jos, be baimės, energingai, lyg skubėdamas į svečius pas gerus draugus.

Dviejų aukštų vila su apirusiu stogu. Kažkada, kai tai buvo madinga, vilos fasadas buvo padengtas neskoningomis eternito plokštėmis. Ties namo viduriu, priešais lauko duris, matyt, tas pats asmuo pristatė nedidelę verandą iš žalios banguotos plastmasės ir laiptelius, suduodamas namo žavesiui mirtiną smūgį.

Juodu sustojo prie vartelių, pažiūrėjo vienas į kitą. Sibila nepatenkinta papurtė galvą, norėdama pasakyti, kad jai tai atrodo visiškai nevykusi mintis. Patrikui tai padėjo apsispręsti. Jis greitai atidarė vartelius ir nuėjo prie laukujų durų.

Ji atsiduso ir nusekė jam iš paskos. Juk nestovėsi viena prie vartų.

– Ką žadi sakyti? – sušnibždėjo ji.

Jis nespėjo paaiškinti, kai prasivėrė gretimo namo viršutinio aukšto langas. Pasirodė vidutinio amžiaus moters galva.

– Ar Gunvoros ieškote?

Juodu susižvalgė.

– Taip, – atsakė vienu balsu ir vėl pažvelgė vienas į kitą.

– Ji vasarnamyje, prie Segersviko. Nuo ko turėčiau perduoti linkėjimų?

Patrikas žengė keletą žingsnių kaimynų sklypo link.

– Ar toli iki ten?

– Toloka, bus keletas mylių. Ar jūs atvykote automobiliu?

– Taip, – nedvejodamas atsakė Patrikas.

– Tada važiuokite senuoju keliu į Gamlebio pusę, pro Piperšerą, o nuo ten dar apie mylią. Man rodos, ten yra lenta su pavadinimu.

– Ačiū.

Jis atsuko moteriai nugarą nenorėdamas, kad ji imtų dar ko nors klausinėti. Juodu nuėjo prie vartelių. Kai išėjo į gatvę, išgirdo, kad ji uždarė langą.

– Ten jis ir buvo nužudytas, – tyliai pasakė Patrikas. – Rašoma, kad jis nužudytas vasarnamyje.

Juodu skubėjo dingti iš kaimynės akiračio. Gatvės gale Sibila sustojo.

– Na. Ką darysime? Nueiti nespėsime, pavėluosime į autobusą.

– Paimsime taksi.

Ji suraukė antakius.

– Pinigų aš turiu, – pareiškė jis.

Ji vis tiek atrodė nepatenkinta.

– Iš kur turi tiek daug pinigų? Tu dar per jaunas, kad galėtum jų turėti.

Jis nieko neatsakė, tik nuleido akis.

– Velniai rautų! Dar pasakysi, kad pavogei!

– Ne. Pasiskolinau.

– Iš ko?

Jis pasuko autobusų stoties link, kur buvo taksi stovėjimo aikštelė. Sibila stovėjo vietoje.

– Neisiu nė žingsnio, kol pasakysi, iš ko juos pavogei.

Jis sustojo, atsigręžė.

– Pasiskolinau iš savo namų. Iš kasos namų išlaidoms. Nieko baisaus. Padėsiu atgal pirma, negu tėvai pastebės.

– Štai kaip. O iš kur galėsi atiduoti?

– Et. Iš kur nors.

Jis vėl leidosi pirmyn, bet ji nejudėjo iš vietos. Tai pastebėjęs jis vėl atsigręžė ir piktai sušuko:

– Ar plepėsim niekus, ar bandysim ką nors padaryti?

– Kiek tu paėmei? – sušuko ji.

Jis kiek sutriko.

– Vieną gabalą.

Ji išsitraukė santaupų maišelį ir išėmė dar vieną šventą banknotą. Įsikišo grandinėlę už apykaklės ir priėjo prie jo.

– Štai, – pasakė ji ir ištiesė jam banknotą. – Jei dar kartą ką nors pavogsi, aš tuoj su tavimi skiriuosi. Supratai?

Jis nustebęs linktelėjo ir pažvelgė į banknotą.

– Aš tavęs klausiu, ar supratai?

– TAIP!

Jis paėmė banknotą. Ji pirma jo nuėjo autobusų stoties link. Nuėjusi apie dešimt metrų ji atsisuko. Jis tebestovėjo vietoje.

– Ar plepėsime niekus, ar tu ateisi.

Jis akimirką dvejojo, paskui nenoromis atbėgo prie jos.

KAI TAKSOMETRAS RODĖ DU ŠIMTUS KRONŲ, ji papurtė galvą.

Važiuoti taksi!

Ji dar niekada taip nešvaistė pinigų.

Jau seniai pravažiavo Piperšerą, asfaltas staiga baigėsi, prasidėjo žvyrkelis. Važiavo čia per mišką, čia vėl pro dirbamus laukus, vingiavo per nedideles kalvas, aplenkdami uolas ir giraites.

Visi tylėjo. Vairuotojas, laimė, buvo nešnekus, o Patrikas, jos išbartas, visai prarado kalbos dovaną.

Tai leido jai geriau pasijusti. Dabar ji vėl tapo padėties šeimininke.

Pravažiavo mažą laivų prieplauką, paskui aikštelę, kur gulėjo ant kranto ištrauktos valtys, iki pavasario, pririštos, uždengtos plastikine plėvele ar brezentu. Vėl miškas, paskui kairėje atsivėrė pakrantės vaizdas. Saulė jau leidosi, dangus nusidažė rožine spalva.

– Jums reikia į kokią sodybą?

Taksi vairuotojas mostelėjo galva į namų eilę priešais juos. Sibila pažvelgė į Patriką, sėdintį ir žiūrintį pro langą. Jis nė neketino jai padėti, tai buvo aišku. Ji pasilenkė prie vairuotojo.

– Gerai nė nežinau. Ieškome Gunvoros Striomberg. Kažkur čia stovi jos vasarnamis.

– Aš juo labiau nežinau, – piktai atsakė vairuotojas. – Ar galite pasakyti tikslesnį adresą?

Jis iš lėto važiavo toliau pro namų vartelius, už staigaus posūkio į dešinę pasirodė raudonas vasarnamis. Taksometras rodė du šimtus šešiasdešimt kronų.

Sibila nurijo gumulą ir išsitraukė iš santaupų maišelio dar vieną banknotą. Patrikas šnairomis pažvelgė į ją, bet ji vengė jo žvilgsnio.

– Išlipsime čia.

Vairuotojas pasuko į kelkraštį, kiek tai buvo įmanoma siaurame kelyje, jie išlipo. Kuprinę iš bagažinės ji pasiėmė pati. Arbatpinigių nedavė.

Taksi kiek pavažiavo pirmyn ir apsisuko aikštelėje. Kai jis dingo už mažo raudono vasarnamio kampo, ji staiga pagalvojo, kad jie nesusitarė, kaip reikės grįžti atgal. Ji atsiduso, užsimetė ant pečių kuprinę ir apsisuko. Priešais juos buvo praviri vartai, tokie platūs, kad galėtų pravažiuoti automobilis, prie stulpelio pritvirtinta žalia skardinė pašto dėžutė.

Striombergas.

Ji pažvelgė į Patriką.

– Tai čia. Apačioje prie vandens.

– Aha, – abejingai atsiliepė jis.

– Ar dar ilgai būsi toks susiraukęs?

Jis nieko neatsakė, bet sekė paskui ją.

Keliukas nuo vartelių leidosi žemyn, paėję kelis metrus juodu pamatė stogą ir užpakalinę namo dalį. Tarp jų ir namo kerojo dideli krūmai. Jie ėjo keliuku. Sibila pirmoji, Patrikas kiek atsilikęs. Praėję krūmus juodu atsidūrė prie vandens. Tiesiai prieš juos į jūrą ėjo tiltelis.

Nuostabus vaizdas. Kaip galima tokioje vietoje nužudyti žmogų?

– Ar galiu kuo nors padėti?

Sibila staigiai apsisuko ir pamatė moterį, stovinčią tiesiai už jų, prie namelio altanos.

Sibila suko galvą, kokiais žodžiais pradėti kalbą. Patrikas jai nepadės, matė tai iš jo veido išraiškos. Šį kartą teks kaip nors verstis pačiai.

Moteriškė pastatė į šalį grėblį ir žengė artyn. Patrikas nuėjo ant tiltelio. Sibila nurijo tumulą ir žengė kelis žingsnius prie moters. Jai galėjo būti maždaug šešiasdešimt penkeri, eidama ji truputį šlubčiojo. Priėjusi prie Sibilos ji tylėdama sustojo. Sibila visu kūnu jautė, kaip daužosi širdis.

– Jūs ketinate pirkti namą?

Taip. Iš tikrųjų nebloga mintis.

– Taip, jūs atspėjote.

Sibila nusišypsojo iš dėkingumo. Pirkti namą. Viskas aišku.

– Ką gi, – nusišypsojo ir moteris. – Atleiskite, kad esu kiek suirzusi, bet... čia sukiojasi tiek smalsuolių.

Moteris atsikrenkštė, valandėlę patylėjo.

– Jums pasisekė, kad radote mane čia. Makleris man nesakė, kad ateis dar kas nors.

– Mes tiesiog važiavome pro šalį.

Moteris nusitraukė sodo pirštines ir ištiesė ranką.

– Gunvora. Gunvora Striomberg.

Sibila, prieš atsakydama, kiek padvejojo. Galbūt per ilgai.

– Margareta. Lundgren.

Sibila paspaudė jai ranką. Iš pirštinės ištraukta ranka buvo drėgna ir šilta.

– O ten, kaip suprantu, jūsų sūnus?

Sibila pasekė jos žvilgsnį, pamatė Patriko nugarą.

– Taip. – Ji kiek nervingai nusijuokė. – Tikra tiesa.

Patrikas mėtė į vandenį akmenukus. Sibila vėl pajuto, kaip smarkiai plaka širdis. Buvo aišku, kad jis nesirengia jai padėti. Dar nežinia, ar labai supyko. Gal sugalvos ją ir nubausti?

– Tiltelis ne mūsų, bet galime juo naudotis, tai įrašyta pirkimo sutartyje. Be mūsų, juo daugiau niekas ir nesinaudojo.

Ji nutilo, pažvelgė į vandenį. Paskui vėl atsitokėjo.

– Žinoma, jūs norite pažvelgti į namelio vidų?

– Ačiū. Jei leisite.

– Gal ir jis nori pamatyti?

Ji mostelėjo galva į Patriką, metantį dar vieną akmenuką. Sibila linktelėjo.

– Patrikai, ar nori pažiūrėti, kaip namas atrodo iš vidaus?

Jis neskubėdamas metė dar vieną akmenuką, paskui atsigręžė. Gunvora Striomberg pažvelgė į Sibilą, šyptelėjo.

– Nelengvas amžius. Žinau, kaip būna. Deja, su tuo galima tik susitaikyti.

Sibila pabandė nusijuokti lyg pritardama jai. Kad ir koks būtų jo amžius, tegul žino, kad kai tik iš čia išeis, jo laisvės niekas nevaržys.

Moteris pakilo laipteliais, o Sibila laukė Patriko. Jis nė kiek nesiskubino, slinko koja už kojos. Kai priėjo tiek, kad galėjo išgirsti jos šnabždesį, ji sušnypštė.

– Įsidėmėk, po galais! Ji mano, kad mudu norime pirkti namelį.

Jis kilstelėjo antakius.

– Ką gi, pirkite. Juk pinigų turite.

Jis pirma jos užkopė laipteliais.

Keistas dalykas. Šią savaitę ji jau antrą kartą nuvilia žmones vien todėl, kad turi pinigų. Kodėl, po perkūnais?

Gunvora Striomberg jau stovėjo prie namelio durų. Sibila skubėdama bėgo paskui Patriką. Patrikas padavė Gunvorai ranką, pasisakė vardą. Žvaliai, mandagiai.

– Eikite į vidų, apsidairykite. Aš palauksiu čia.

Juodu susižvalgė, užlipo mažais akmeniniais laipteliais, atidarė duris.

– Na, namelis nedidelis, bet yra beveik viskas, ko žmogui reikia, – sušuko Gunvora Striomberg. – Šildomo vandens katilas jau senas, reikėtų kada nors pakeisti.

Sibila linktelėjo ir perkopė slenkstį.

Ne taip seniai per šį slenkstį žengė ir žmogžudys.

Ji apsidairė. Keli žingsniai iki mažos virtuvės. Viskas gražiai sutvarkyta. Žmonių gyvenamo namo atmosfera, jauku, įprasta. Ant grindų virtuvės kėdžių žymės, kėdės buvo stumdomos šimtus kartų. Krosnies durelių emalė nuzulinta rankų prisilietimo, daugelio metų.

Silpnas sienos dažų kvapas.

Patrikas pravėrė uždaras gyvenamojo kambario duris.Tarpduryje pamojo jai.

Kambarys buvo išbaltintas, visi baldai išnešti.

Patrikas iš vidinės kišenės išsitraukė sulankstytus lapus, pasklaidė, vieną parodė jai.

– Štai čia toji siena, – sukuždėjo jis.

Sibila pažiūrėjo į nuotrauką su kraujais aptaškyta lova, dar kartą perskaitė, ką žudikas buvo užrašęs ant sienos ir pasirašęs jos vardu.

Jai norėjosi bėgti iš čia.

Gunvora Striomberg nusileido prie tiltelio. Stovėjo nugara į namą, žiūrėjo tolyn virš vandens. Sibila valandėlę svarstė. Patrikas priėjo, atsistojo šalia.

– Eikite, pasikalbėkite su ja. Juk mes dar nieko nesužinojome, kas mums praverstų. Aš liksiu čia, dar kiek pasižvalgysiu.

Jis teisus. Jei atvažiavo tokį kelią, reikia veikti.

Gunvora Striomberg nė vienu judesiu neišsidavė, kad pajuto, jog Sibila atėjo ant tiltelio. Ji sustingusiu žvilgsniu žvelgė virš vandens. Tik kai Sibila atsikrenkštė, ji pakėlė ranką prie akių, Sibila pastebėjo, kad ji šluostosi ašaras. Bet neatsigręžė.

– Iš tiesų nuostabi vieta, – bandė pradėti kalbą Sibila.

Moteris tylėjo. Nutilo ir Sibila. Pagaliau tyla privers moterį prabilti.

Iš tiesų tai vieta, apie kokią ji seniai svajoja. Nuošalu. Ramu. Be to, tas puikus vaizdas. Bet tokiam nameliui ji niekada nesusitaupys. Niekad gyvenime. Netrukus ji apskritai liks be grašio kišenėje.

– Bus geriausia, jei viską iš karto pasakysiu, tada jums nereikės klausytis paskalų, – tarė moteris ir atsigręžė į ją. – Jūs, matyt, ne iš šių vietų?

– Ne.

Ji linktelėjo ir vėl nusigręžė į vandenį.

– Aš taip ir supratau.

Sibila priėjo artyn, atsistojo šalia moters. Jai dabar geriausia patylėti.

– Čia prieš šešias dienas nužudė mano vyrą.

Ji žvelgė į vandenį, bet Sibila vis vien kaip įmanydama stengėsi atrodyti nustebusi.

– Tai padarė ne čionykštis gyventojas, dėl to nėra ko nerimauti.

Ji vėl nutilo. Sibila pažvelgė jai į veidą. Buvo dar ne visai sutemę, ir ji pamatė ašaras, tekančias jos skruostais.

– Vadinasi, dėl to ir norite parduoti? – tyliai paklausė Sibila.

Moteris šniurkštelėjo nosimi, papurtė galvą.

– Mudu jau seniai galvojome parduoti. Norėjome tik sulaukti pavasario, tada kainos geresnės.

Gunvora Striomberg prisidengė veidą dešine ranka, nenorėdama, kad Sibila matytų jos ašaras.

– Siorenas taip ilgai sirgo. Kepenų vėžiu. Maždaug prieš metus jam padarė sudėtingą operaciją, ir ji jam stebėtinai padėjo. Gydytojai sakė, kad tikimybė išgyti buvo keturiasdešimt keturi procentai.

Ji palingavo galva.

– Aš vėl atgavau viltį. Jis vartojo daug vaistų, dažnai vaikščiojo pasitikrinti. Viskas atrodė visai neblogai. Aišku, greitai nuvargdavo, neturėjo tiek jėgų, kaip kadaise. Pamanėme, kad prižiūrėti šį namelį darosi per sunku, kad už gautus pinigus galėtume truputį pakeliauti. Juk nežinojome, kiek mums dar liko laiko.

Ji vėl nutilo. Sibila uždėjo ranką jai ant peties. Nuo prisilietimo Gunvora Striomberg garsiai sukūkčiojo.

– Šiame namelyje turime viską, ko mums reikia. Ištaikę laisvą valandėlę visada važiuodavome čionai.

– Gal jums vertėtų dar neparduoti, truputį palaukti?

Moteris papurtė galvą.

– Nenoriu čia ilgiau pasilikti. Net į vidų nesinori eiti.

Abi ilgai tylėjo. Sibila atitraukė ranką. Staiga pasigirdo skardus trimito garsas. Sibila nustebusi krūptelėjo.

– Tai Magnusonas. Kai jis čia būna, kas rytą trimituoja: „Kelk!". O vakarais: „Poilsis!". Iš džiaugsmo, kaip jis sako.

Primiršusi sielvartą, Gunvora Striomberg šyptelėjo.

Sibila užmerkė akis. Ak, kad ji galėtų čia gyventi! Visiškai ramiai, tyliai, tik vienas kiek tolimesnis kaimynas trimitu skelbia, kad jis gyvena ir džiaugiasi gyvenimu.

Svajonė apie laimę.

– Kiek norėtumėte už namelį?

Gunvora Striomberg atsigręžė į ją.

– Makleris sakė, kad galėtume gauti tris šimtus tūkstančių...

Sibilos viltis užgeso.

– ...bet man labai svarbu, kam jis atiteks.

Jiedvi pažvelgė viena į kitą.

– Mudu su Siorenu statėme jį penkiasdešimt septintaisiais. Daug vargo, daug pastangų padėjome, daug gražių valandų čia išgyvenome. Net galvoti negalvojau, kad reikės iš čia kada nors išsikelti, o vietoj mūsų apsigyvens kažkas visai svetimas. Kad namas stovės kaip stovėjęs. Tik jau be mūsų.

Sibila pažvelgė į tiltelį, o Gunvora Striomberg tvirčiau apsisiautė megztiniu.

– Tarytum mūsų nė būti nebuvo.

– Bet juk jūs viską pastatėte, – pasakė Sibila nė kiek neapsimesdama. – Juk todėl ši vieta ir atrodo tokia nuostabi. Namelyje daugybė jūsų gyvenimo pėdsakų. Ir čia, lauke... Štai tas takelis. Jūs jį

išmynėte, ir jis visada bus čia. Krūmus irgi jūs sodinote. Viską. Štai aš nieko nepaliksiu. Kai mirsiu, nieko ir nebus.

Ji nutilo. Ką ji čia tauškia? Gal pasakyti, kas ji per viena, jei jau taip įsibėgėjo.

– Juk jūs turite sūnų.

Sibila atsikrenkštė.

– Ką gi, žinoma. – Ji sutrikusi nusijuokė. – Pati nežinau, ką kalbu.

Ji pasisuko į namą ir sušuko:

– Patrikai! Mums reikėtų paskubėti, kad nepavėluotume į autobusą.

– Ar turite automobilį? – paklausė Gunvora Striomberg.

– Ne. Atvažiavome taksi.

– Galiu pavėžėti jus iki miesto.

JIE SPĖJO LAIKU. Sibila sėdėjo prie lango, rankoje laikė Gunvoros Striomberg telefono numerį.

Jei sugalvotų pirkti.

Ji įsikišo lapelį į kišenę. Patrikas atidžiai pažvelgė į ją.

– Ar sužinojote ką nors svarbaus?

Sibila nutraukė savo svajones.

– Nė nežinau. Apie pačią žmogžudystę ji nieko nepasakojo. Tik pasakė, kad jis sirgo vėžiu ir maždaug prieš metus operuotas.

Patrikas atrodė nusivylęs.

– Reikėjo paklausinėti apie nužudymą!

– Buvo ne taip lengva.

Juodu valandėlę sėdėjo tylėdami. Patrikas išsitraukė savo popierius ir dar kartą juos peržvelgė. Kitoje nuotraukos su siena pusėje kažką užsirašė.

– O kas gi čia?

– Jos rankinuke buvo plastikinis aplankas su jo dienoraščiu. Kai ką nusirašiau.

Ji išsigandusi pažvelgė į jį.

– Rauseisi jos rankinuke?

– Taip. Juk reikia ką nors sužinoti.

Ji papurtė galvą, vėl išsigando.

– Nieko nenukniaukei?

Jis piktai išpūtė akis.

– Žinoma, nukniaukiau. Keturis milijonus.

Ji parodė jam grimasą ir pasilenkė prie jo užrašų. Kai ji ištiesė ranką, jis staiga patraukė popierius.

– Iš kur jūs turite tiek daug pinigų?

– Ką?

– Gyvenate palėpėje, o ant kaklo nešiojatės pluoštą tūkstantinių.

– Tai mano reikalas.

Iš pradžių ji nekreipė dėmesio, kad jis įsižeidė, sukryžiavo ant krūtinės rankas ir demonstratyviai nusigręžė. Ji žiūrėjo pro langą. Tik kai pravažiavo Siodersčiopingą, ji suprato, kad turi jam viską paaiškinti.

– Susitaupiau, – pasakė ji tebežiūrėdama pro langą.

Jis atsigręžė.

Ji papasakojo jam apie savo svajonę, apie namelį, kuris leistų jai pradėti naują gyvenimą, apie motinos siunčiamą išmaldą, kurios nuo šiol jau nebegauna. Jis susidomėjęs klausėsi, o kai ji baigė pasakoti, ištiesė jai popieriaus lapą.

– Prašom.

Jis buvo viską stropiai užrašęs. Kada lankėsi ligoninėje, kada atliktos operacijos. Daugybę nesuprantamų žodžių ir sutrumpinimų praleido. Bet staiga atpažino žodį, kurį jau buvo kažkur girdėjusi: *Sandimmun Neoral.*

Kažkas visai neseniai minėjo, ištarė šį žodį. O gal kur nors perskaitė?

Patrikas stebėjo jos reakciją.

– Kas atsitiko?

Ji susimąsčiusi papurtė galvą.

– Nežinau.

Parodė į jo užrašus.

– Štai čia. *Sandimmun Neoral*, penkiasdešimt miligramų. Nežinau, kodėl man tai lyg kažkur girdėta.

Patrikas irgi perskaitė.

– Atrodo, kažkokie vaistai? Nuo ko jie vartojami?

– Neturiu nė menkiausio supratimo.

– Fidės motina gydytoja. Galiu ją paklausti.

Žinoma. Jis paklaus Fidės motiną, kada vartojamas *Sandimmun Neoral*. Juk penkiolikmečiai tik apie tai kasdien ir kalba...

Ji jam nusišypsojo. Norėjo paimti jį už rankos, bet nedrįso.

– Patrikai.

– Mhm.

– Ačiū, kad man padėjai.

Jis kiek sutriko.

– Et. Kol kas iš mano pagalbos jokios naudos.

Ji nusišypsojo dar plačiau.

– Priešingai. Tu man labai padėjai.

KITĄ NAKTĮ JI NAKVOJO Patriko namų palėpėje. Jis ją įleido, ir ji ištiesė savo paklotą nenaudojamoje patalpoje.

Buvo sunku nusiraminti. Patrikas atnešė keletą suvožtinių, taigi ne alkis jai nedavė užmigti. Greičiau ji negalėjo pamiršti daugybės išgyvenimų. Mintys ir vaizdai po užmerktomis blakstienomis keitė vienas kitą. Užmigo tik po kelių valandų.

Atmerkusi akis sekmadienio rytą, ji staiga suprato, iš kur žinojo apie *Sandimmun Neoral*. Kol miegojo, smegenys atrinko svarbią informaciją.

Jorgenas Grundbergas.

Pavadinimas buvo užrašytas ant vaistų dėžutės, kurią jis išsitraukė iš kišenės po vakarienės *Grand* viešbutyje.

Ji pašoko netverdama iš susijaudinimo.

Ar tai iš tikrųjų susiję? Kodėl dvi žudiko aukos vartojo tuos pačius vaistus?

Miegai išlakstė, ji turėjo keltis. Nekantraudama perėjo palėpę iki vienintelio mažo langelio. Lauke jau šviesu. Kažin, kelinta valanda? Kiek dar teks laukti, kol ateis Patrikas?

Laukti teko kelias valandas.

Per tą laiką ji suvokė netikėto atradimo džiaugsmą. Pabudo noras eiti toliau, noras, kaip ji manė, jau visiškai užgesęs. Ji dar kartą nusprendė nepasiduoti.

Kai pagaliau išgirdo atidaromas metalines duris ir Patriko balsą, kad čia tik jis ir niekas kitas, ji nė sekundės nelaukdama pasakė, ką per naktį prisiminė.

– Jorgenas Grundbergas taip pat gėrė *Sandimmun Neoral*!

– Tikrai? Ar jūs gerai prisimenate?

Jis padavė jai dvigubą suvožtinį ir lengvo alaus butelį, bet dabar ji negalėjo ramiai valgyti.

– Taip. Puikiai prisimenu. Juk tai negali būti tiesiog sutapimas?

– Aš jau kalbėjau su Fidės motina.

– Jau? Kelinta dabar valanda?

Jis pažiūrėjo į savo rankinį laikrodį.

– Dešimt po vienuoliktos. Paskambinau ir ją prižadinau. Pasakiau, kad rašau specialią namų užduotį. Galima sakyti, kad tai beveik tiesa.

Jis išsišiepė.

Iš pradžių ieškojau internete, bet nesupratau, nuo ko tie vaistai vartojami.

– Ir ką ji pasakė?

Iš užpakalinės kišenės jis išsitraukė sulankstytą popierių.

– Tai vadinamoji imuninę sistemą slopinanti medžiaga. Vartojama po organų persodinimo. Kad kūnas neatmestų naujojo organo.

Jis išdidžiai pažvelgė į ją ir vėl įsikišo popieriaus lapą.

– Po persodinimo? Turi galvoje, kai persodinama širdis ar dar kas nors?

– Taip. Ji sakė, kad žmogui galima persodinti daugybę kūno dalių.

Sibila atsisėdo ant patiesalo.

Johanas Grundbergas sirgo inkstais, taip pasakojo jo nesimpatiška našlė. Siorenas Striombergas sirgo kepenų vėžiu. Abu vartojo imunitetą slopinančius vaistus. Lena Grundberg pasakojo, kad jos vyrui prieš gerus metus atlikta sunki operacija. Vakar Gunvora Striomberg, stovėdama rojaus kampelyje, tą patį pasakojo apie savo vyrą.

Tai negali būti atsitiktinumas.

– Ar jūs galvojate tą patį, ką ir aš? – paklausė Patrikas.

Sibila linktelėjo.

– Taip, tikiu. Gal dėl viso pikto patikrinkime, kaip yra su dar viena auka? Tuoj pažiūrėsiu į sąrašą.

Jis krestelėjo galva.

– Turiu čia pat, kišenėje.

Jis grįžo nešinas tėvo mobiliuoju telefonu. Padavė jai sąrašą, ir ji dar kartą perskaitė jau gerai žinomas pavardes.

– Okei. Ar skambinsite į Bolnesą, ar į Stoksundą?

Išgirdusi tiesų klausimą, ji sutriko, suabejojo, ar jos mintis tokia jau gera. Mielu noru būtų prašiusi, kad skambintų jis, bet tada iniciatyva išsprūstų jai iš rankų, o to neturi būti. Jis pastatė ją ant kojų, ir už tai ji jam labai dėkinga, bet dabar jau veiks pati, neleis, kad viską darytų tik jis.

– Skambinsiu į Stoksundą.

– Gerai. Aš suradau numerį telefonų knygoje.

Jis padėjo jai surinkti numerį. Signalai skambėjo, bet niekas neatsakė. Širdis dunksėjo. Patrikas nenuleido nuo jos akių. Būtų lengviau, jei ji būtų viena. Meluoti, kai stebi žiūrovai, ji nebuvo pratusi.

– Mortenas Samuelsonas.

Kai balsas pasiekė jos ausį, ji pasijuto užklupta. Po tiek signalų ji jau nesitikėjo ką nors išgirsti.

Greitai pažvelgė į sąrašą.

– Atleiskite, kad trukdau. Ar kalbu su Sofijos Samuelson vyru?

Ji sumirksėjo. Kokia puiki pokalbio pradžia! Kad ir kas jis būtų, jis ne Sofijos Samuelson vyras. Jau nebe.

– O su kuo kalbu aš?

Ji apsižvalgė, lyg tikėdamasi pamatyti tinkamą atsakymą į klausimą.

– Tai iš...

Ji pažvelgė į Patriką.

– Policija, – be garso suformavo žodį jo lūpos.

– ... iš policijos.

Balsas ragelyje nutilo.

– Norėjau paklausti, ar jūsų žmonai buvo atlikta transplantacija?

– Aš jau pasakojau.

Ji linktelėjo Patrikui. Jis su džiaugsmu pakėlė akis aukštyn.

– Kada? – kiek drąsiau paklausė ji.

– Kai buvote pirmąjį kartą.

– Norėjau paklausti, kada ją operavo.

– Dabar jau trylika mėnesių.

Sibila linktelėjo.

– Ar prisimenate tikslesnę datą?

– Penkioliktą kovo. Tos dienos niekada nepamiršiu. Kodėl klausiate?

– Dėkui.

Ji padavė telefoną Patrikui, o tas jį išjungė.

– Patarčiau jums, kai skambinsite kitą kartą, eiti tiesiai prie reikalo, – atsiduso jis.

Patrikas pavartė savo popierius, peržvelgė užrašus.

– Striombergas buvo operuojamas keletą kartų.

– Ar yra kas nors apie penkioliktą kovo?

– Taip. Devyniasdešimt aštuntieji, trečias mėnuo, penkiolikta. Kepenų persodinimas.

Ji linktelėjo. Patrikas iškėlė aukštyn sugniaužtą kumštį.

– Yes! Po perkūnais, išsiaiškinome!

Sibila irgi jautė palengvėjimą, bet ji galvojo dar vieną žingsnį į priekį. Ką gi jie iš tikrųjų išsiaiškino? Sužinojo, kad, galimas dalykas, visoms aukoms persodinti organai. Bet ką gi tai reiškia? Kam reikėjo nužudyti sunkiai sirgusius žmones?

Patriko akys švytėjo pro akinius plieniniais rėmeliais.

– Eisiu, viską papasakosiu mamai!

– Nebūk kvailas.

– Kaip? Juk mes išsiaiškinome motyvą?

– Štai kaip. Ir koks gi tas motyvas?

Patrikas nutilo, šypseną pakeitė raukšlės kaktoje.

– Ai. Kad jį kur galas!

– Taigi.

Juodu susėdo ant pakloto. Palėpėje buvo šalta. Sibila užsimetė ant pečių miegmaišį.

– Beje, ar tavo mama namie? – paklausė ji ir pasiėmė suvožtinį bei alų. – Juk ji turi grįžti ne anksčiau kaip šiandien vakare.

Patrikas nuleido akis.

– Susirgo, – tyliai atsakė jis.

PAMAŽU SLINKO MINUTĖS. Jis kvietė ją eiti kartu, bet ji nesutiko. Į jo butą daugiau kojos nekels. Ypač dabar, kai kambaryje negaluodama guli mama.

Jis grįžo su dideliu pluoštu popierių.

– Išsirašiau, ką galėjau, kol pritrūko popieriaus, – pasakė jis sėsdamas šalia jos. – Ar norite banano?

Ji paėmė bananą ir nelaukdama ėmė jį lupti. Čia tikrai geras gyvenimas. Atrodo, ją netrukus visiškai išlepins.

Ji ištraukė iš pluošto pirmąjį lapą.

Donorystė. Atsakymai į paprasčiausius klausimus.

Juodu susikaupę skaitė visą pluoštą popierių ieškodami kokio nors aiškesnio plano. Patrikas gulėjo ant pakloto, o ji palėpės kampe susirado seną minkštakrėslį.

Ar galėtum padovanoti savo inkstus kitam, jei mirtum?

Klausimas buvo išspausdintas pačiame ką tik ištraukto lapo viršuje. Ji skaitė toliau ir netrukus suprato, kaip daug visko įvyko nuo tų laikų, kai ji nusišalino nuo „sistemos". Donoro kortelės ji, aišku, niekada nepildė, bet iš neegzistuojančių asmenų turbūt to niekas ir neprašo. Ji pagalvojo, kas gi atsitiktų, jei ji žūtų per nelaimingą atsitikimą. Niekas nepareikalautų jos palaikų. Iki šiol ji apie tai nepagalvodavo. Kur laidojami tokie kaip ji? Tokie, apie kuriuos niekas nieko nežino? O gal be jos leidimo galima būtų išimti jos kūno dalis, kurias visuomenė galėtų kam nors panaudoti? Kad ir iš jos galų gale būtų kokia nors nauda. Juk tai ištekliai.

Transplantacijos įstatymas, trečias paragrafas, pirmas skyrius:

Biologinė medžiaga transplantavimui ar kitiems medicinos tikslams gali būti paimama iš mirusio žmogaus, jei jis iki mirties yra pareiškęs, jog su tuo sutinka, arba jei kitokiais būdais galima įrodyti, kad toks veiksmas neprieštarauja mirusiojo įsitikinimams.

Biologinė medžiaga. Taigi nieko ypatingo, to ir užtenka, kai reikia padaryti lemiamą sprendimą. Ji bandė spėti, ką žmonės pamanytų apie Sibilos Forsenstriom požiūrį į savo biologinę medžiagą, jei reikėtų tą požiūrį išaiškinti.

Trečias paragrafas, antras skyrius:

Kitais atvejais, išskyrus tuos, kurie minimi pirmajame skyriuje, biologinė medžiaga gali būti paimama, jei mirusysis nėra raštu pareiškęs, jog prieštarauja tokiam veiksmui, pasisakęs prieš tai arba jei nėra pagrindo manyti, kad toks veiksmas prieštarautų mirusiojo įsitikinimams.

Ji nuleido popierių pluoštą ir įsispoksojo į lentinę palėpės sieną. Vadinasi, jos biologinę medžiagą būtų galima teisėtai panaudoti. Vienam galas, kitam alaus bokalas. Ji nežino, kaip jaustųsi turėdama svetimą širdį. Tokią širdį, kad reikia gerti vaistus, idant tavo senas įprastas kūnas jos neatstumtų. O kaip giminės? Koks gali apimti jausmas, kai žinai, kad mylimojo širdis toliau plaka nežinia kieno krūtinėje?

– Ar nieko neradote?

Sunkias mintis nutraukė Patriko balsas.

– Ne. O tu?

Jis nieko neatsakė, taigi ji suprato, kad ir jis nieko nerado.

Ji toliau skaitė transplantacijos įstatymą.

Ketvirtas paragrafas.

Jei biologinė medžiaga gali būti paimama pagal trečio paragrafo antrą skyrių, jokie veiksmai negali būti atliekami, jei tam priešinasi mirusiajam artimi asmenys. Jei yra mirusiajam artimų asmenų, jokie veiksmai negali būti atliekami, kol šie artimi asmenys nėra informuoti apie ketinamus atlikti veiksmus ir apie artimųjų teisę su jais nesutikti. Informuoti artimieji turi turėti pakankamai laiko apsispręsti.

Ji dar kartą perskaitė skyrių, ranka su lapu iš lėto nusviro. Ji atsistojo. Stovėjo tylėdama, leisdama minčiai subręsti.

Ji tai pajuto visu kūnu.

Vargas tiems, kas iš nekaltųjų atima jų teisę.

– Patrikai!

– Mhm.

– Supratau.

Ji išgirdo, kaip jis subruzdo už lentinės pertvaros. Kitą akimirką jis jau stovėjo tarpduryje.

– Ką? Ką supratote? Iš ko?

Bet ji buvo tikra.

– Tai kažkas, kas ėmė gailėtis.

Kaip ir ji pati kažkada seniai norėjo padaryti, bet negalėjo.

Vargas tiems, kas iš nekaltųjų atima jų teisę.
Gyventi.
Arba mirti.
– Arba tai kažkas, kieno niekas neatsiklausė.

PATRIKAS GRĮŽO PRIE KOMPIUTERIO. Ji nekantraudama žingsniavo palėpės koridoriumi pirmyn ir atgal, kad greičiau prabėgtų laikas.

Donoras turėjo būti miręs prieš pat devyniasdešimt aštuntųjų metų kovo penkioliktąją. Bet kas jis toks? Ar tokia?

Jei tame paslaptingame pasaulyje, kurį Patrikas savo kompiuteriu gali pasiekti, yra donorų sąrašas, Patrikas jį suras. Tuo ji tvirtai tikėjo. Ir kodėl turėtų nebūti? Juk ten yra viskas.

Kad tik Patrikas neprasitartų motinai. Ji primygtinai to prašė. Verčiau jau tegul ji lieka pagrindinė įtariamoji. Buvo pasiryžusi pati visa tai išspręsti.

Kažin, ar ir policija eina tais pačiais pėdsakais? Bet kodėl ji turėtų tai daryti? Juk jie jau žino, kas žudikė.

Pagaliau Patrikas grįžo, bet naujienos buvo nekokios. Nėra viešo sąrašo, kas kada mirė. Tik bendri statistiniai visų praėjusių metų duomenys. 93 271 asmuo. Vargu ar jiems tai nors kiek padės.

– Peržiūrėjau viską. Nacionalinę statistiką ir Centrinės statistikos valdybos duomenis. Nieko negalima sužinoti. Reikia duomenų apsaugos inspekcijos leidimo.

Nusiminęs jis atrodė dar jaunesnis. Sibila neištvėrė nešyptelėjusi.

– Ar tu ne per daug gudrus, jei tau tik penkiolika?

– Et.

Jis nusisuko į šoną, bet ji pastebėjo, kad jis paraudo.

Valandėlę juodu nieko nekalbėjo.

Ne taip lengva ieškoti žudiko, kai pačiam reikia slėptis palėpėje.

– Velnias! – šūktelėjo ji. – Mums reikėtų gauti donorų sąrašą.

– O kas tai yra?

Ji žino daugiau už jį. Nors pati sužinojo ką tik, vis dėlto slapta nusijuokė. Ji ne tokia kvaila, kaip jis mano. Ne vargšelė, kurią jis pasiruošęs didvyriškai gelbėti iš bėdos. Ji du kartus vyresnė už jį, ir jis to neturėtų pamiršti.

Ji nuėjo prie minkštakrėslio, grįžo nešina glėbiu perskaitytų popierių. Kiek pasklaidžiusi rado, ko ieškojo.

– Apie tai rašoma socialinių reikalų valdybos dokumente. Informacija apie donorus.

Ji perskaitė.

– Klausimas. Ar gali pašaliniai asmenys sužinoti registro duomenis? Atsakymas. Pašaliniai asmenys daro nusikaltimą, jei įsibrauna į asmenų registrą. Registro taisyklės kelia aukštus duomenų apsaugos reikalavimus. Tik nedaugelis asmenų turi teisę naudotis registru. Teisė suteikiama atskiram asmeniui ir negali būti perleista niekam kitam.

Ji numetė popierių per petį.

– Štai kokie reikalai.

Jis valandėlę ją stebėjo.

– Kiek verta mokėti už tai, kad sužinotum registro duomenis?

– Daug.

– Keletą tūkstančių?

Ji valandėlę dvejojo. Keletas tūkstančių. Pusė miegamojo.

– Kodėl klausi?

– Žinau vieną tokį vyruką, jis galėtų įsilaužti ir pažiūrėti. Bet girdėjau, kad jam reikia gerai sumokėti.

– Iš kur jį pažįsti?

– Jo aš nepažįstu, bet jo broliukas mokosi mūsų mokykloje. Jį visi laiko didvyriu, mat jo brolis sėdėjo už įsiveržimą į slaptų duomenų banką.

Prasti reikalai. Kad ir kaip jai rūpėjo duomenys, ji nenorėjo painioti Patriko į neteisėtus darbelius.

– Kiek jam metų?

Patrikas trūktelėjo pečiais.

– Nežinau. Apie dvidešimt.

Ji dar valandėlę pagalvojo. Tai jų vienintelė galimybė pasistūmėti pirmyn. Dabar pats laikas.

Ji atsiduso.

– Gerai. Jei jis pasakys mums pavardę, duosiu tris tūkstančius.

Ji nusprendė pati eiti pas įsilaužėlį. Tai jos reikalas, Patrikas neturi dėl to įsivelti į bėdą. Bet jis, nesakydamas savo vardo, padėjo jai susitarti šiuo reikalu tėtės mobiliuoju telefonu. Tiesa, kaina pakilo iki keturių tūkstančių.

Sibila palietė ranka krūtinę, pačiupinėjo plonėjantį maišelį.

Bet ką gi jai daugiau daryti?

Patrikas paklausė, kodėl ji pasiima kuprinę, ir ji pasakė jam tiesą. Su kuprine ji skiriasi tik tada, kai gali palikti ją Centrinės stoties bagažo skyriuje.

Kai gauna kvitą ar raktą, su kuriuo gali ją atsiimti.

Jis gyveno Kokso gatvėje. Eiti juodviem reikėjo tik porą minučių. Patrikas sustojo prie vartų ir paspaudė vidaus telefono mygtuką. Nespėjo ir piršto atitraukti, kai suzirzė užraktas.

– Palauksi čia.

Jis linktelėjo galva, nepatenkintas, kad ji neleidžia jam eiti kartu.

– Patrikai, taip bus geriau.

Vartai užsitrenkė. Ji ėmė kopti laiptais. Antrame aukšte atsidarė durys, pasirodė jaunas vyras šviesiais atgal sušukuotais plaukais.

Sibila stabtelėjo.

Jie pažiūrėjo vienas į kitą. Nė vienas nepratarė nė žodžio, bet po kelių sekundžių jis plačiai pravėrė duris ir įleido ją vidun. Jis vilkėjo baltais marškinėliais, tebelaikė durų rankeną, o jo ranka buvo raumeninga, su iššokusiomis gyslomis.

Matyt, kalėjime daug treniravosi.

Uždarė duris ir pirma jos įėjo į kambarį. Iš užpakalio ji pamatė, kad jo plaukai, surišti į arklio uodegą, krinta ant nugaros.

Bute buvo tik vienas kambarys su kampe įrengta virtuvėle. Ant spintelės tokia daugybė neplautų indų, kad galima pagalvoti, jog jis niekada jų nėra plovęs. Kampe stovas su hantelių rinkiniu, šalia geltona elektrinė gitara ir garso stiprintuvas. Visa siena prie lango užstatyta kompiuteriais ir daugybe nežinomų elektroninių prietaisų, reikalingų, kaip ji pagalvojo, kiekvienam save gerbiančiam duomenų vagiui. Dviejuose ekranuose mirguliavo bėgančios raidės ir skaičiai. Ji žengė žingsnį artyn, bandydama įžvelgti, kas tai per duomenys.

Jis pastojo jai kelią.

– Tuoj viską gausime. O kol kas atsiskaitykime.

Paruoštus pinigus ji laikė kišenėje.

– Žinoma.

Ji padavė jam banknotus, jis paėmė juos neskaičiuodamas.

– Sėskitės štai ten.

Jis parodė jai suoliuką kambario gilumoje, ji atsisėdo. Kuprinės nenusiėmė, bet kiek atsirėmė į sieną.

Nuo suoliuko ji jo negalėjo matyti, bet kai jis pasilenkdavo į kambario pusę, matė, kad sėdi prie vieno kompiuterio. Klaviatūra greitai tarškėjo nuo jo pirštų, ji stebėjosi, kaip tokiomis stipriomis rankomis galima dirbti tokį preciziška darbą.

– Jums pasisekė, – pasakė jis neatitraukdamas žvilgsnio nuo ekrano. – Kažkas neseniai ten jau ieškojo, man užteko tik pasekti jo pėdsakais.

Jis baigė spausdinti. Ji išsitiesė, kad jis nepastebėtų, jog ji seka jį akimis.

Ji pagalvojo, kad jis gali atpažinti pavardes. Bent jau Jorgeno Grundbergo pavardė buvo labai dažnai linksniuojama laikraščiuose. Beveik taip pat dažnai kaip ir jos.

Išgirdusi, kad jis atsistojo, atsikėlė ir ji. Jis priėjo prie jos laikydamas suvyniotą A4 formato lapą.

– Štai ir viskas.

Ji paėmė lapą neišleisdama vaikino iš akių.

– Ar jūs tikras, kad tai tas asmuo?

Jis nusijuokė. Matyt, kvailesnio klausimo dar nebuvo girdėjęs.

– Taip, – išdidžiai atsakė jis. – Jo kūno dalys persodintos tiems, kieno vardus man pasakėte telefonu.

Jis pakreipė galvą.

– Beje, regis, jie visi buvo nužudyti? Kažkokios Sibilos.

Ji nieko neatsakė, o jis dar plačiau išsišiepė.

– Tai tik šiaip sau, kad žinotume, ką vienas kitam esame skolingi.

Ji įsikišo lapą į kišenę. Jis negalėjo jai grasinti, todėl ji neišsigando. Jei jis ją įskųstų, pats turėtų kartu su ja eiti į kalėjimą. Tai juodu abu suprato.

Ji pažvelgė į jį. Kiek daug raumenų, kiek daug smegenų!

Ji žengė prie durų, paėmė rankeną. Bet staiga sustojo.

– Ar nepagalvojate, kad galėtumėte susirasti tikrą darbą? Man rodos, turite puikius duomenis.

Jis stovėjo atsirėmęs į durų staktą, sukryžiavęs ant krūtinės raumeningas rankas.

– Ne, – išsišiepė jis. – O kaip jūs?

Nieko nesakiusi ji greitai išėjo.

TOMAS SANDBERGAS.

Ant lapo, kurį ji parodė Patrikui, buvo tik tiek.

Juodu stovėjo gatvėje, daug kartų skaitė šį vardą, lyg tai būtų ilgas pasakojimas, o ne penkiolika raidžių.

– Jis nedavė jums adreso?

– Ne.

Patrikas atrodė nusivylęs. Galėjai matyti, kad jam atrodo, jog keturi tūkstančiai kronų išleisti nelabai sėkmingai.

– Kiek Švedijoje gali būti Tomų Sandbergų?

Ji trūktelėjo pečiais.

– Neįsivaizduoju. Šiaip ar taip, sužinojome, kad neseniai tapo vienu mažiau. Einam.

Ji žengė keletą žingsnių. Žinojo, kad tai, ką ji ketina daryti, teisinga, bet vis dėlto pasijuto nekaip dėl nepermaldaujamai išaugusios distancijos tarp jųdviejų. Gal jausis geriau, jei nežiūrės jam į akis.

– Ką darysime dabar? – prisivijęs paklausė jis.

Tą pačią akimirką suzirzė jo rankinis laikrodis.

– Velniava. Viskas aišku. Sekmadienio pietūs.

Jis išjungė signalą.

– Mama mane privertė įjungti signalą. Jei nepareisiu, ji išeis iš proto.

– Manau, tau geriausia eiti namo.

– O jūs palauksite palėpėje?

Ji nieko neatsakė.

– Palauksite? – pakartojo jis.

– Gal tai būtų geriausia.

Tai netgi nebuvo melas. Aišku, būtų geriausia slėptis Patriko palėpėje ir maitintis tuo, kas atlieka nuo jo šeimos.

Bet jau per vėlu.

Kažkur buvo žmogus, kuriam stebėtinai pasisekė. Žmogus, kurio kelias tą naktį *Grand* viešbutyje susikirto su jos keliu. Žmogus, pasivogęs jos vardą ir jos neegzistavimą panaudojęs asmeniniam kerštui.

Ne, ji su tuo nesitaikys.

Tam nežinomajam vos per plauką nepavyko jos galutinai sugniuždyti, bet nepavyko.

Kai didelės geležinės durys į palėpę užsidarė ir ji išgirdo Patriko žingsnius laiptinėje, išsitraukusi iš kišenės kitą A4 formato lapą, perskaitė:

Runė Hedlundas, 46 06 08 – 2498, Vimerbis.

KAPINĖS BUVO DIDELĖS, jai prireikė geros valandos, kol susirado antkapį. Rado jį urnų plotelyje, apvalų natūralų akmenį su paauksuotu užrašu.

RUNĖ HEDLUNDAS
* 1946 BIRŽELIO 8 D.
† 1998 KOVO 15 D.

Apačioje palikta vietos dar vienam įrašui. Baltame plastmasės gaubte degė žvakė, aplink akmenį augo krokai, violetiniai ir geltoni.

Kapinėse pavasaris buvo toliau pažengęs.

Ji pritūpė. Tarp gėlių įsipainioję keletas rudens lapų. Surinko juos ir numetė į šalį.

– Ką jūs čia veikiate?

Balsas užklupo ją taip netikėtai, kad ji prarado pusiausvyrą ir atsisėdo ant žemės. Greitai pašoko, atsigręžė. Jai iš užpakalio prislinko moteris. Sibila pajuto, kaip smarkiai krūtinėje daužosi širdis.

– Aš tik nurinkau keletą lapų.

Jos vertino viena kitą žvilgsniais kaip du priešai prie fronto linijos. Moters akys žvelgė įtariai, priešiškai, o Sibila staiga patikėjo, kad sutiko tą, kurios ieškojo.

Nė viena nieko nesakė.

Nepažįstama moteris po paltu vilkėjo baltais drabužiais, rankoje laikė žalią tūtelės formos vazą su tulpėmis.

– Palikite mano vyro kapą ramybėje, – pagaliau pratarė ji.

Vadinasi, tai ji, Runės Hedlundo našlė.

– Aš tik nurinkau kelis lapus.

Moteris keletą kartų įkvėpė oro pro nosį lyg norėdama sukaupti jėgas.

– Iš kur pažinojote mano vyrą?

– Aš jo nepažinojau.

Moteris staiga nusijuokė, bet juokas buvo nemalonus. Sibila pajuto, kaip į ją smelkiasi baimė. Gal ji ją pažino? Gal policija įspėjo Runės Hedlundo žmoną, kad nusikaltimai susiję su donoryste, gal prašė ją budriau viską stebėti? Gal norėta rasti ryšį tarp Sibilos Forsenstriom ir Runės Hedlundo, rasti motyvą?

Sibila apsižvalgė. Gal jie jau čia?

– Manai, kad aš nesupratau? Seniai supratau.

Sibila neatsakė, ir moteris kalbėjo toliau.

– Jau tada, kai per laidotuves atsiuntėte gėlių, pasidarė aišku, kad čia kažkas ne taip.

Ji išpūtė orą pro nosį.

– Kas gi daugiau galėjo anonimiškai atsiųsti į laidotuves puokštę raudonų rožių? Ką tikėjotės laimėti? Gal manote, kad Runė apsidžiaugtų?

Panieka moters akyse buvo tokia didelė, kad Sibila turėjo nuleisti žvilgsnį.

– Jei jis iš tikrųjų būtų pasirinkęs jus, būtų tai padaręs gyvas. Bet jis pasiliko su manimi. Ar ne taip? Ar todėl norėjote mane pažeminti, siuntinėjote gėles?

Sibila vėl pakėlė į ją akis. Runės Hedlundo našlė papurtė galvą, lyg norėdama nusikratyti pasibjaurėjimo.

– Kiekvieną penktadienį, savaitė po savaitės, žiūrėk ir vėl ant kapo guli prakeikta rožė. Norite mane nubausti? Už tai, kad jis, šiaip ar taip, liko su manimi?

Jos balsas užstrigo. Bet Sibila suprato, kad joje susikaupė dar daug žodžių. Ji ilgai juos tramdė, jie veržte veržėsi jai iš burnos.

Sibila sutriko. Ji klysta. Šios moters buvo atsiklausta. Ji viena iš vadinamųjų artimųjų, ji turėjo duoti sutikimą. Bet yra kažkas kitas, kas jaučiasi įskaudintas, išduotas, kas norėjo atsiimti tai, ką ji atidavė.

– Ar jums skambino policija? – paklausė ji.

Jai reikėjo tai žinoti.

– Ką? Policija? Kodėl man turėtų skambinti policija?

Runės Hedlundo našlė žengė žingsnį į priekį. Atsitūpė ir ėmė spausti vazą į žemę tarp krokų, kurie išsigandę pasviro į šonus.

Sibila žiūrėjo į moters nugarą. Nugara bangavo sulig jos nervingais atodūsiais. Sibila pajuto, kad moteris laukė šios valandos. Kad ji seniai galvojo, ką pasakys, kai akis į akį susitiks su nežinoma savo vyro meiluže.

Ir štai ji veltui išleido paraką.

Ji nežino, kad toji moteris, kurią ji norėtų susitikti, ne tik atnešdavo gėlių ant mylimojo kapo. Ji padarė daug blogesnių dalykų, bet Sibila ne iš tų, kad pasakotų jai šią naujieną.

Runės Hedlundo žmona vėl atsistojo, pažvelgė į Sibilą. Jos akyse blizgėjo ašaros.

– Jūs nesveika, ar žinote tai?

Sibila nieko neatsakė. Panieką, trykštančią iš moters akių, galėjai justi kone fiziškai. Tai žadino senus prisiminimus. Sibila nuleido akis, norėdama nuo jų apsisaugoti.

– Net po mirties negalite palikti jo ramybėje.

Sibila vėl pakėlė akis. Moteris apsisuko ir nuėjo šalin.

Ji stovėjo ir žvilgsniu sekė jai iš paskos.

Staiga ji suvokė, kad Runės Hedlundo našlė ir pati nežino, kokia ji teisi.

JI LIKO KAPINĖSE. Susirado suolelį kiek tolėliau nuo Runės Hedlundo antkapio, bet tokį, nuo kurio gerai jį matė. Geltonų tulpių puokštė plastmasinėje vazelėje švietė iš tolo tarytum šauktukas.

Nelabai daug žmonių tą dieną lankė artimųjų kapus. Tie nedaugelis, kurie pasirodydavo, buvo arba per seni, arba sutuoktinių poros.

Bet ji neskuba.

Sėdės čia tol, kol pasirodys toji kita moteris.

Anksčiau ar vėliau ji vis tiek ateis.

Vakare išsitraukė paklotą ir miegmaišį. Tuoj už urnų plotelio stovėjo mūrinė tvora, o prie jos augo krūmai. Juose ji ir pasislėpė su miegmaišiu. Nors šakos dar be lapų, naktį jos čia niekas nepastebės. Netikėjo, kad čia kas pasirodys naktį, nors tas, ko ji laukia, jau ne kartą užklupo ją netikėtai.

Ji nepraleis akimirkos, kai moteris ateis.

Rytojaus dieną ji pasirinko kitą suolelį. Iš čia kapas matyti kiek blogiau, bet tulpių puokštė padėdavo akims jį rasti. Sargybos vietą ji paliko tik dešimt minučių, nubėgo į makdonaldo tualetą, nusipirko truputį duonos. Tada grįžo į savo vietą, bet prie Runės Hedlundo kapo niekas nesiartino.

Ten ji pernakvojo ir antrą naktį. Nežinojo, kiek laiko jai pavyko pamiegoti, bet kai rytą priėjo prie antkapio, viskas atrodė taip kaip ir vakar.

Naktį niekas neatnešė rožės.

Trečiadienį jos širdis smarkiau suspurdėjo. Maždaug keturiasdešimties metų moteris viena ryžtingai žengė nuo automobilių aikštelės, nuo kampo, kur yra vandens čiaupas, pasuko taku urnų plotelio link.

Sibila atsistojo ir peržengė mažą pievelę, kad geriau matytų, kur moteris sustos. Nusivylusi pamatė, kad moteris praėjo pro geltonų tulpių puokštę ir kiek toliau pasilenkė prie kito antkapio.

Sibila atsiduso ir grįžo prie suolo.

Po pietų pasijuto smarkiai išalkusi. Traukti pinigus iš santaupų maišelio pasidarė toks įprastas dalykas, kad ji dėl to beveik nesusijaudino. Paskutinį kartą nužvelgusi tuščias kapines, ji vėl paliko sargybos vietą ir nuėjo į makdonaldo kavinę.

Nusipirko du gabalus keptos dešros su duona. Kol moteris varvino ant dešros kečupą ir garstyčias, ji spėjo pasinaudoti tualetu, jei ne iš būtino reikalo, tai bent kad nereikėtų paskui.

Kai grįžo į kapines, prie Runės Hedlundo antkapio buvo pasilenkęs kažkoks vyras. Ji apžiūrėjo jį iš nugaros. Pakaušis pradėjęs plikti, ruda zomšo striukė.

Valandėlę ji dvejojo, bet paskui suprato, kad negali praleisti progos. Kad ir kas jis būtų, matyt, pažinojo Runę Hedlundą. Jei jau sėdi čia kiauras dienas ir naktis, reikia išsiaiškinti, kas jis per vienas. Ji paskubomis susikišo į burną paskutinį dešros galiuką, apsišluostė lūpas ir prisiartino prie palinkusios nugaros. Prie kapo jai iš dešinės stovėjo vaza su narcizais. Ji pasilenkė ir pasičiupo puokštę.

Kai spiria reikalas, įstatymų nepaisoma. Ji tikėjosi, kad Sigfridas Stolbergas jai atleis.

Ji atsistojo vyriškiui už nugaros. Vaidmenys pasikeitė. Lygiai taip prieš porą dienų tupėjo ji pati.

Jis neišgirdo jos žingsnių, kažką darė prie antkapio, bet ji nematė ką.

Staiga ji pasijuto nejaukiai. Jei nori iš jo ką nors išgauti, vargu ar pats geriausias būdas prisėlinti ir nemačia sekti žmogų prie kapo.

Ji kostelėjo.

Jis reagavo beveik taip pat kaip ir ji aną kartą. Prarado pusiausvyrą, pasirėmė viena ranka, bet po akimirkos atsistojo.

– Atleiskit, jei išgąsdinau, – skubėdama pratarė ji.

Jis buvo jaunesnis, negu jai iš pradžių pasirodė. Kokių keturiasdešimt penkerių. Ją suklaidino jo reti plaukai.

Jis greitai atsitokėjo ir nusišypsojo.

– Negerai taip sėlinti prie žmonių. Galite įvaryti infarktą.

– Tikrai nenorėjau. Apavas toks minkštas.

Jis pažvelgė į jos apavą, paskui žvilgsnis nukrypo į veidą.

Jis krenkštelėjo, brūkštelėjo ranka po nosimi ir pažvelgė į antkapį.

– Jūs atėjote prie Runės kapo?

Po velnių. Jis spėjo paklausti pirmas.

Negerai.

Ji mostelėjo galva. Gestą galėjai suprasti ir kaip vangų „taip“, ir kaip neaiškų „ne“. Nežinia, kas geriau.

– Ar jūs jį pažinojote? – paklausė ji, stengdamasi perimti pokalbio iniciatyvą.

Jis pažvelgė į ją. Ne įtariai, ne priešiškai, greičiau susidomėjęs, apimtas smalsumo.

– Ką reiškia – pažinojau. Mudu kartu dirbome, Obre.

– Aha.

– O jūs? Giminaitė?

– Ne.

Ji atsakė per greitai. Jis šyptelėjo.

– Man jau darosi įdomu. Jūs ne vietinė?

Ji papurtė galvą. Nuleido akis, pamatė savo rankose narcizus. Jei nueis paieškoti vazos, turės valandėlę laiko pagalvoti.

– Reikia paieškoti jiems kokio indo.

Nepalikdama jam laiko ką nors pasakyti, ji nuėjo prie nedidelės aptvertos aikštelės su kapinių reikmenimis.

Jis buvo greitas. Greitas ir smalsus. Ji jau suprato, kad vargu ar jo atsikratys nepasakiusi, kas ji per viena.

O kas ji per viena?

Neskubėdama ištraukė iš dėklo smailią plastmasės vazą, kelis kartus rūpestingai išskalavo vandeniu. Mintys sukosi, jos galva tapo tarytum centrifuga.

Kas ji galėtų būti, kad nesukeltų įtarimo?

Ko ji apskritai prie jo priėjo?

Išskalavusi ir pripylusi vazą vandens ketvirtą kartą, ji giliai įkvėpė oro ir grįžo prie kapo.

Jis vėl pritūpė prie akmens.

– Galite jas pastatyti čia, – pasakė jis ir praskleidė krokus.

Ji pamatė ant jo rankų dailininko dažų dėmes. Pirštai buvo ilgi, ploni, be žiedų.

Ji padarė kaip liepiama. Vienas krokas išvirto, ji kaire ranka jį pataisė, kad galėtų pastatyti vazą.

– Koks neįprastas laikrodis, – pasakė jis ir smiliumi palietė jos rankinį laikrodį.

– Senas, – nusijuokė ji susigėdusi ir uždengė laikrodį rankove. – Nustojo eiti.

Ji žvilgtelėjo į jį akies krašteliu. Jis nenuleido akių nuo antkapio akmens.

– Ingmarai!

Šį kartą jie abu vos neapvirto aukštielninki.

– Ką čia veiki? Ir dar su ja?

Runės Hedlundo žmona, regis, buvo labai nepatenkinta tuo, ką pamatė, jos balse galėjai išgirsti kaltinimą, bet kartu ir nuostabą.

– Brangioji Kerstina...

Vyras, vardu Ingmaras, žengė prie sutrikusios našlės.

– Atėjau čia ne su ja. Maniau, kad ji šeimos draugė.

Jis atsigręžęs pažiūrėjo į Sibilą. Jis spėjo vikriai persimesti į teisiųjų pusę. Sibila susigėdusi stovėjo viena, netyčia įkėlusi koją į krokų lysvę. Sunku buvo pasverti, ar Kerstinos Hedlund akyse buvo daugiau neapykantos, ar liūdesio, bet jos žvilgsnis rodė tokią panieką, kad Sibila buvo pasirengusi prašyti atleidimo, nors nežinia už ką. Ingmaras žvilgčiojo čia į Kerstiną, čia į Sibilą. Galų gale viršų paėmė smalsumas.

– Kas ji tokia?

Jis pasistengė, kad klausimas atrodytų neutralus. Kerstina Hedlund nenuleido nuo jos akių.

– Ji – niekas, – pagaliau atsakė Kerstina. – Bet būčiau be galo dėkinga, jei pasistengtum, kad ji greičiau išsinešdintų iš čia.

Jis žvilgtelėjo į Sibilą, toji paskubomis linktelėjo. Kuo greičiau dingti, visa kita nesvarbu!

– Einam.

Jis nekantriai mostelėjo ranka. Sibila tuoj pakluso, dėl viso pikto aplenkė supykusią moterį dideliu lanku.

Tylėdami jie atėjo į automobilių aikštelę. Kuprinė liko krūmuose, bet dabar ne laikas apie ją galvoti. Teks ateiti vėliau.

– Ką visa tai reiškia?

Sibila dvejojo tik porą sekundžių. Ką daryti, teks pasakyti teisybę.

– Ji mano, kad aš buvau Runės mylimoji.

Jis nusijuokė. Akimirką ji nesuprato, ar turėtų dėl to įsižeisti.

– Runės mylimoji? Kodėl ji taip mano?

Jis vis juokėsi, o jai jo elgesys atrodė nesuprantamas.

– Matyt, jis kažką turėjo. Kas savaitę kažkas atneša ant jo kapo gėlių.

Jo šypsena dingo. Jis giliai atsiduso ir paklausė:

– Ar jūs pažįstate Kerstiną?

– Ne.

Jis žvilgtelėjo į kapines lyg norėdamas įsitikinti, kad Kerstina neatsekė iš paskos.

– Suprantu, kad ji jus įžeidė. Pamėginkite jai atleisti.

– Jai atleisti? Nesuprantu, ką norite pasakyti.

Jis atsiduso. Galėjai pamanyti, kad jam nemalonu apie tai kalbėti.

– Kerstina pati padeda gėles ir tuoj pat pamiršta. Jau nebe pirmą kartą užsipuola kapinėse esančius žmones. Po Runės žūties ji niekaip negali atsigauti.

Sibila išpūtusi akis žvelgė į jį. Galbūt jis suprato, kokia ji sutrikusi, nes jai nespėjus nieko paklausti, ėmė aiškinti toliau.

– Todėl šiandien ir atėjau. Norėjau praskaidrinti jos mintis. Nežinau, kaip jai padėti. Manau, kad esu skolingas Runei, kad turiu ja pasirūpinti.

Sibila pradėjo nieko nebesuprasti. Jei mylimosios nebuvo, tada...

Ji užbaigė mintį tylomis.

– Ką reiškia: ji negali atsigauti?

Jis nuleido akis, tarytum nenorėdamas apie tai kalbėti.

– Ji kelis mėnesius sirgo. Dirbo slauge ligoninėje, bet... Bendradarbiams pasirodė, kad ji elgiasi keistai. Turėjo mesti darbą, o tada pasidarė dar blogiau.

Sibila prisiminė, kad Kerstina po paltu vilkėjo baltais drabužiais, kai jos pirmą kartą susidūrė.

– Bet ji tebevilki slaugės drabužiais.

Jis liūdnai linktelėjo galva.

– Taip. Žinau.

Vadinasi, jos pirmoji nuojauta buvo teisinga. Tai ji. Moteris su neapykantos pilnomis akimis. Dirbdama slauge ji galėjo sužinoti aukų vardus, o tada tiesiog atsiėmė tai, kas, kaip jai atrodė, buvo jos.

O kad Sibilos Forsenstriom gyvenimas dėl to subyrėjo į šukes, matyt, neturėjo jokios reikšmės. Greičiau juokinga aplinkybė. Kažkas, kuo galima pasinaudoti.

Ji užmerkė akis.

Visą kūną užliejo troškimas kaip nors įskaudinti šią moterį. Kiek baimės, kiek nerimo! O svarbiausia – ji prarado santaupas. Savo ateitį.

Ji apsisuko ir nuskubėjo prie kapinių vartelių.

– Kur jūs einate? – sušuko jis.

Sibila nieko neatsakė, bet įėjusi pro vartelius pamatė, kad kapinėse nė gyvos dvasios. Kerstina Hedlund išėjo kitu keliu.

Ji stabtelėjo, paskui pasuko atgal.

– Kur ji gyvena?

Atrodo, kad jis sunerimo.

– Kam jums reikia žinoti?

– Noriu su ja truputį pasikalbėti.

Jis delsė.

– Manote, verta tai daryti?

Ji išpūtė pro nosį orą.

Ar verta? Tarytum ji, Sibila Forsenstriom, nustato taisykles.

Matyt, jis pajuto jos ryžtą, nes daugiau nebandė jos stabdyti. Atsiduso, lyg norėdamas pasakyti, kad jis su tuo apskritai nenorėtų turėti nieko bendro.

– Pavežėsiu jus, – pagaliau tarė jis. – Iki jos namų toloka.

Kuprinę ji pamiršo. Galvojo tik apie tai, jog reikia duoti atkirtį. Nubausti.

Ingmaras nieko nekalbėjo.

Tylėdamas vairavo seną *Volvo* per Vimerbio centrą, pro nuomojamų namų rajoną, pro keletą vilų. Paskui pastatai baigėsi.

Miškas iš abiejų pusių.

Sibila nieko nematė.

Kas iš nekaltųjų atima jų teisę.

Žodžiai aidėjo jos viduje kaip lemties balsas.

Ji nepastebėjo, kada jie sustojo.

– Atrodo, jos dar nėra namie. Auomobilio nematyti.

Jo balsas ją pažadino, ji vėl pasijuto sėdinti šalia *Volvo* vairuotojo. Pažvelgė pro langą. Geltonas medinis namas, nuleistos žaliuzės.

– Palauksiu.

Ji bandė atidaryti dureles.

– Lyja, – pastebėjo jis.

Iš tikrųjų. Automobilio stiklą išvagojo tekantys lašai.

– Aš gyvenu visai šalia. Gal išgersite puodelį kavos? Nebus taip ilgu laukti.

Kavos. Dabar jai tai mažiausiai rūpėjo. Kita vertus, kvaila atsisakyti, kai tave vaišina veltui. Dešrelės dingo tokioje didelėje tuštumoje, kad liko dar daug vietos.

Ji linktelėjo. Jis įjungė bėgį.

Pravairavo pro vartus prie žaliai dažyto namo, tiesiai prieš Kerstinos Hedlund.

Vadinasi, juodu ir kaimynai.

Sibila išlipo iš automobilio.

Lietus nesiliovė. Ingmaras ėjo pirmas, jie nuskubėjo žvyruotu takeliu namo link. Ant laiptų ji dar pasižvalgė, ar nepamatys atvažiuojančio Kerstinos Hedlund automobilio, bet kelias buvo tuščias.

– Išgirsite, kai ji parvažiuos, – patikino jis. – Tik mes čia ir gyvename.

Ji įėjo į prieškambarį. Pajuto aitrų tirpiklių kvapą.

– Ak, pamiršau išnešti terpentino stiklainį.

Jis išėjo ir netrukus grįžo nešinas stikliniu indu, kuriame buvo sumerkti teptukai.

– Kvapas greitai išgaruos. Pastatysiu jį už durų.

Pradaręs laukujas duris jis pastatė stiklainį lauke, vėl uždarė ir pasuko raktą. Ji pakabino striukę ant pakabos, pritvirtintos prie sienos.

– Jūs tapytojas?

– Tai tik hobis. Eikite vidun. Juk turime išgerti kavos.

Jis pasilenkė, nusiavė batus, ji pasekė jo pavyzdžiu. Paskui pakvietė ją į virtuvę.

Ji apsidairė. Šis vyras gyvena ne vienas. Ant lango baltos nėrinių užuolaidos, iš abiejų pusių suimtos rausvais kaspinais. Ant palangės žydi gerai prižiūrimi vazonėliai, gėlių pavadinimų ji nežinojo. O po jais balta nėrinių staltiesėlė, regis, rankų darbo.

Iš čiaupo jis įpylė į kavinuką vandens.

– Sėskitės, – pasiūlė.

Ji pakluso. Pro langą matyti kelias. Jis ištraukė seną nučiupinėtą semtuvėlį, pasėmė kavos. Ji nenuleido nuo jo akių. Ta virtuvė kažkokia keista. Išpuošta, sutvarkyta, bet viskas taip sena. Krosnies lankainiai atrodė tikri, pati krosnis buvo jam iki pusės šlaunų. Kas čia gyvena, tam rūpi ne namų tvarka, o kiti dalykai. Bet kas ji tokia, kad kritikuotų?

– Ar gyvenate vienas? – paklausė ji.

Jis pažiūrėjo į ją, šį kartą lyg susidrovėjęs.

– Taip. Kai mirė motina, likau vienas.

– Štai kaip. Ar ji mirė neseniai?

Kavinukas pradėjo burbuliuoti.

– Ne. Greitai bus dešimt metų.

Bet užuolaidos tebekabo.

– Ar norėtumėt suvožtinio?

– Ačiū. Būtų ne pro šalį.

Jis priėjo prie šaldytuvo. Senas modelis su bakelito rankena. Tokį turėjo Guna Brita Hultariude. Prieš dvidešimt penkerius metus.

Palietęs rankeną jis sustojo.

– Kaip tyčia. – Jis atitraukė ranką. – Pamiršau nueiti į parduotuvę. Bijau, kad jums teks pasitenkinti vien kava.

– Nieko tokio.

Jis atidarė spintelę, ištraukė puodelius, lėkštutes. Maži gražūs kavos puodeliai su šviesiai mėlynomis gėlytėmis. Jis pastatė juos ant stalo, paskui ištraukė stalčių.

Keliu pravažiavo automobilis. Ji pažiūrėjo pro langą. Automobilis dingo tolumoje.

Ingmaras išdėliojo servetėles. Plonytes kavos servetėles su apsiuvinėtais pakraščiais. Tokių ji nematė nuo Hultariudo pobūvių su kavute. Ką gi, kaip yra, taip. Provincijoje laikas bėga lėčiau.

– Šiek tiek elegancijos, kai susilauki garbingų svečių.

Ji žiūrėjo į jį. Kaip rūpestingai išlygino vaškuotę, kai įstūmė stalčių atgal. Jis atrodė pagyvėjęs. Lyg jau seniai nebūtų patyręs tokio malonumo. Matyt, pas jį retai lankosi moterys.

Užplikęs kavą jis paėmė sidabrinį padėklėlį su cukrine ir mažą ąsotėlį iš tokio pat porceliano kaip ir puodukai. Atrodė patenkintas savo pastangomis. Paskui atsisėdo priešais ją, nusišypsojo.

– Prašom.

– Dėkui.

Ji žiūrėjo į tuščią ąsotėlį. Norėtų truputį pieno, bet nutarė neprašyti. Pakėlė puodelį už mažytės auselės, gurkštelėjo. Už jo nugaros kabojo siuvinėtas kilimėlis. Visų didžiausia yra meilė.

– Tai ko gi jūs norite iš Kerstinos?

Klausimas užklupo ją netikėtai. Aišku, kai jie važiavo automobiliu, jis pastebėjo, kad ji kažką rūpestingai svarsto. Tik dabar nustebusi pagalvojo, kad jis nė nežino, kas ji tokia.

Ji nuleido akis.

– Noriu su ja truputį pasikalbėti.

Jo šypsena atrodė tarytum priklijuota prie veido.

– Apie ką?

Ji pajuto, jog susierzino. Gal jis ir nori jai gera, bet jo geri norai jai nesvarbu.

– Noriu su ja aptarti vieną dalyką, – pagaliau atsakė ji.

Ingmaras nenuleido nuo jos akių.

– Ar jūs tikrai to norite?

Kava išėjo prasta. Jis įpylė per mažai miltelių. Ji nebenorėjo tęsti šio pokalbio. Atsistojo.

– Dėkui už kavą ir už tai, kad pavėžėjote. Manau, palauksiu lauke.

Jis nieko neatsakė, bet šypsoti nenustojo. Akimirką jai toptelėjo mintis, kad jam ne visi namie. Šypsena atrodė tokia kvaila, kad jai pasidarė nejauku. Tarytum galvotų apie kažkokią linksmą istoriją, kurios dar niekam nepasakojo.

Ji išėjo į prieškambarį ir ėmė rištis batus. Kai pakilo, jis buvo užstojęs duris. Šypsena pasidarė dar platesnė.

– Juk nepaliksite manęs taip greitai?

Balsas atrodė įsakmus. Tai akies mirksniu pakeitė jos taktiką.

– Taip, paliksiu. Negeriu kavos be pieno.

– Štai kaip. Kas galėtų pamanyti, kad jūs tokia išpuikusi!

Jis kirto kaip gyvatė. Nedvejodamas. Regis, staiga nutarė nebe-rinkti žodžių.

Širdyje kilo pirmoji nerimo banga. Ji pasiėmė striukę.

– Ką norite pasakyti? – pagaliau paklausė ji. Jos pasitikėjimas savimi smarkiai sumenko.

Pajutęs, kaip pasikeitė jos balsas, vėl išsišiepė.

– Noriu pasakyti, kad tokie kaip tu turėtų pasitenkinti tuo, ką gauna.

Ji kiek galėdama stengėsi nuslėpti, kad iš tikrųjų išsigando. Jis neatrodė labai stiprus, bet juk išvaizda jau ne kartą yra ją apgavusi. Jei jie būna smarkiai išalkę, beveik nelieka jokios galimybės apsiginti. Bet ji tvirtai ryžosi geruoju nepasiduoti.

– Kas čia, po velnių, per vietelė? – staiga pratarė ji. – Šimto metrų plote viena žudikė ir lavonų niekintoja, kitas – prievartautojas. Gal kažko pripilta į jūsų vandentiekio vandenį?

Ji slapčia žvilgtelėjo į laukujas duris. Raktas ištrauktas iš spynos.

– Durys užrakintos, – paaiškino jis. – Turiu kiek patikslinti tai, ką tu pasakei. Jei ko nors tikrai nenoriu, tai gultis su tavimi į lovą.

Ji nepatikėjo jo žodžiais. Pasitraukė žingsnį atbula ir nugara atsitrenkė į laiptus, einančius į antrąjį aukštą.

– Užtat mudu turime išsiaiškinti kai kuriuos kitus reikalus.

– Mudu neturime jokių reikalų.

Jis nusijuokė.

– Ir dar kokių, Sibila! Ir dar kokių!

IŠ PRADŽIŲ JI NEPAJĖGĖ IŠTARTI NĖ ŽODŽIO. Suprato vienintelį dalyką – čia viskas ne taip paprasta.

– Iš kur žinote mano vardą.

– Perskaičiau laikraštyje.

Neįmanoma, kad jis galėjo ją pažinti, juk jos šukuosena visai kita.

Gatve važiavo automobilis. Jam per petį ji pažvelgė pro virtuvės langą.

– Kerstinos nesižvalgyk. Ji gyvena kitoje miesto pusėje. O anas namas priklauso kažkokiems vokiečiams. Jie atvažiuos ne anksčiau kaip birželį.

Ji norėjo tik išeiti, išeiti ir negrįžti.

– Ko nori iš manęs? – paklausė ji.

Jis nieko neatsakė.

– Gal atsisėskime? Kava aušta.

Ji vėl pažvelgė į duris. Prieškambaryje langų nėra.

– Nieko nesugalvosi, Sibila. Neišeisi, kol aš neišleisiu.

Įkalinta.

Ji traukėsi atbula pro duris. Kadangi rinktis nebuvo iš ko, žengė į virtuvę.

– Būčiau labai dėkingas, jei nusiautum batus.

Ji atsigręžė, pažvelgė į jį.

Kad tu nesulauktum.

Ji priėjo prie stalo, atsisėdo. Jis, atrodo, supyko. Pradarė spintelę, paėmė šluotą ir šiukšlių semtuvėlį, nušlavė nuo grindų nematomas šiukšles. Padėjęs įrankius į vietą, atsisėdo priešais ją.

Šypsena dingo.

– Toliau viską darysi taip, kaip aš liepsiu.

Toliau? Kas gi čia per tipas, po perkūnais? Kodėl negali pasakyti, ko iš jos nori?

– Tu neturi teisės laikyti manęs uždaręs per prievartą.

Jis apsimetė nustebęs.

– Aš neturiu teisės? Oi oi oi! Tai gal skambink policijai?

Kai ji nieko neatsakė, jis nusikvatojo, o ji tylomis pagalvojo, kad dabar galbūt jau laikas tai padaryti. Paskambinti policijai.

Juodu žiūrėjo vienas į kitą. Sekė kiekvieną kvėptelėjimą. Pravažiavo dar vienas automobilis. Sibila palydėjo jį akimis.

Jis pirmas nutraukė tylą.

– Turiu prisipažinti, nustebau, kai tu pasirodei kapinėse. Kaip dangaus dovana. Dievas tikrai globoja savuosius.

Ji spoksojo į jį nenuleisdama akių.

– Iš pradžių net nepatikėjau. Bet paskui pamačiau laikrodį. Jei ne laikrodis, būčiau, ko gero, neatpažinęs tavęs.

Jis parodė į laikrodį ant jos riešo, ji akimis pasekė jo mostą. Jis nusijuokė, atlošė galvą ir užmerkė akis.

– Ačiū, Viešpatie, kad manęs išklausei, kad išgelbėjai mano sielą ir atvedei ją čionai. Ačiū, kad...

– Laikrodis? – pertraukė ji.

Jis nutilo. Kai pramerkė akis, jos buvo siaurutės kaip maži plyšeliai.

– Niekada nenutrauk manęs, kai kalbuosi su Viešpačiu, – tyliai pasakė jis.

Jis užgulė ant stalo, lyg norėdamas suteikti savo žodžiams daugiau svorio.

Staiga viskas atsistojo į savo vietą.

Vargas tiems, kas iš nekaltųjų atima jų teisę.

Tiesa prasiskverbė į jos vidų kaip ieties smaigalis.

Ji nebepajėgė pratarti nė žodžio. Iš siaubo burnoje pajuto kraujo skonį.

Juk ką nors reiškia tik tai, kuo žmogus *atrodo* esąs. Kaip ji bent akimirką galėjo tai pamiršti? Jos pačios prietarai atvedė ją tiesiai į spąstus.

Iš jo veido ji pamatė, kad jis suprato, jog ji žino.

– Supranti, tą laikrodį kadaise pamačiau *Grand* viešbučio prancūziškame restorane. Kai linksminai Jorgeną Grundbergą, valgantį paskutinę vakarienę.

JIE SĖDĖJO ANT VIRTUVĖS KĖDŽIŲ įsitempę kaip dvi lanko timpos ir sekė vienas kitą akimis. Abu laukė lemiamo posūkio.

Praėjo ištisa amžinybė. Sibila kiek galėdama stengėsi perprasti tiesą ir viską sujungti į vieną logišką grandinę.

Taip, ji buvo visiškai teisi.

Ir kartu klydo.

Runė Hedlundas neturėjo mylimosios, bet turėjo kažkokią dar didesnę paslaptį.

Jis turėjo mylimąjį.

Tos gyslotos rankos, besiremiančios į virtuvės stalą, padarė visus tuos baisius darbus, kuriais *ji* kaltinama. Senais mėgėjiškais dažais aptaškytos rankos, apmautos plastikinėmis pirštinėmis, įsiskverbdavo į aukų kūnus ir atsiimdavo iš jų tai, ką buvo praradusios.

– Kodėl? – pagaliau sušnibždėjo ji.

Išgirdęs jos klausimą jis kiek atsipalaidavo. Jų santykiai įgavo naują prasmę. Apsimetinėti nebereikėjo. Užuominos neteko prasmės. Liko vienintelis dalykas – galutinė konfrontacija. Ji klausinės, jis viską papasakos.

O tada?..

Jis patraukė nuo stalo rankas, susidėjo jas ant kelių. Galėjai pamanyti, kad rengiasi sakyti kalbą.

– Ar kada esi buvusi Maltoje?

Klausimas buvo toks netikėtas, kad ji nejučiomis sušnypštė. Gal jis pajuokavo, nes vėl ėmė juoktis.

– O aš buvau, – toliau kalbėjo jis. – Maždaug praėjus pusei metų po to, kai žuvo Runė.

Jis pažvelgė į savo rankas. Juokas nutilo.

– Niekas neįtarė, kaip aš kentėjau...

Prieš kalbėdamas toliau jis giliai įkvėpė oro.

– Mudviejų meilė buvo palaidota kartu su Rune. Bet užuojautą visi reiškė tai kvailei. Bėgiojo į jos namus, nešiojo jai valgyti, ilgas valandas klausėsi jos pliurpalų, kaip esą viskas neteisinga. Ne kartą būčiau įmanęs nueiti ir išrėkti tiesiai į jos bjaurią, subliuškusią fizionomiją, kad jis mylėjo tik mane! Ne ją. Tai iš manęs važiuodamas jis susidūrė su briedžiu. Tiesiai iš mano lovos. Mano rankos glamonėjo jį prieš pat mirtį.

Jis ištiesė į viršų savo ilgus pirštus, lyg norėdamas, kad ji tikrai suprastų.

Dabar jis buvo susijaudinęs. Rankos drebėjo, jis sunkiai alsavo, atrodė, tuoj tuoj pravirks. Apatinė lūpa virpėjo nuo sunkiai tramdomo pykčio. Gal tai pirmas kartas, kai jis turi galimybę išreikšti savo skausmą. Trylika mėnesių žodžiai tirtėjo jam ant liežuvio galo.

Pirmą kartą.

Ir tikriausiai paskutinį.

– Paskui ji grįžo į darbą. Kaip karalienė sėdėdavo kavinukėje ir girdavosi, kad ji esą pasirūpinusi, idant Runės žūtis nebūtų beprasmė. Kad jo lavonas išgelbėjo keturių žmonių gyvybes.

Iš pasibjaurėjimo jis net pasipurtė.

– Velniai griebtų! Galima susivemti. Argi tai meilė? Ar kas gi tai? Išmėsinėti tą, kurį neva myli, paleisti jo palaikus vėjais?

Jis pakilo. Judesys buvo toks staigus, kad ji irgi pasitraukė atbula. Jo kėdė nuvirto, atlošas garsiai trenkėsi į grindis. Jis pakėlė kėdę, paskui priėjo prie viryklės, paėmė kavinuką ir atsisuko į stalą.

– Dar kavos?

Ji sutrikusi papurtė galvą, jis įsipylė sau. Kai jis vėl atsisuko į viryklę, ji apsižvalgė. Jai už nugaros buvo uždaros durys.

– Pagalvojau, kad reikia kur nors išvažiuoti. Maniau, gal pasijusiu geriau, kai nereikės kiauras dienas matyti kavinukėje jos šventeiviško snukio.

Tarp jos nugaros ir uždarų durų buvo maždaug pora metrų.

– Kelionių biure buvo likusi vienintelė vieta. Taip Viešpats pirmą kartą įsikišo į mano gyvenimą, bet tada to dar nesupratau.

Dabar jis visiškai atsiplaidavo. Gurkšnojo kavą ir žvalgėsi pro langą. Du draugai, turintys vienas kitam daug ką papasakoti, turintys bendrą tikslą.

Maltoje yra toks miestas – Mosta. O jame katedra. Ją Viešpats man ir norėjo parodyti. Kad nesijausčiau toks vienišas, užsirašiau laisvalaikio išvykon į Mostą. Išvyka pakeitė visą mano gyvenimą.

Jis padėjo ant stalo sunertas rankas.

– Man tarytum valkis nuo akių nukrito. Tarytum buvau aklas ir staiga praregėjau.

Jis nušvito iš dėkingumo.

– Tūkstantis devyni šimtai keturiasdešimt antrųjų balandžio devintąją katedra buvo pilna žmonių. Paprasti žmonės, sekmadienį atėję į sumą, kaip visada. Staiga kupolą pramuša bomba. Sutrupina puikias stiklines lubas ir nukrinta į presbiteriją. Bet bomba nesprogsta. Tikras Dievo stebuklas. Nesprogsta nei iš karto, nei vėliau, visi tikintieji išeina iš bažnyčios, nė vienam nepadaroma nė mažiausios žaizdelės. Argi tai ne stebuklas?

Jei jis tikėjosi, kad ji atsakys, tai tikėjosi veltui.

– Anglų lėktuvas išmetė bombą per klaidą.

Jis spoksojo į ją.

– Ar supranti?

Ji iš lėto papurtė galvą.

– Jų laikas dar nebuvo atėjęs. Dievas dar nebuvo pasišaukęs nė vieno iš tų, kas meldėsi bažnyčioje. Jie dar neturėjo mirti. Todėl Viešpats ir įsikišo, sulaikė sprogimą.

Jis nutilo, valandėlę žvelgė pro langą, paskui vėl prašneko.

– Bet Runę... Jį Dievas pasišaukė. Kodėl, nežinau... Vis dar laukiu, kad Dievas man atsakys. Gal atsakys dabar, kai įvykdžiau, ką turėjau įvykdyti.

Sibila gurktelėjo. Išsigando, kad jo išpažintis pamažu artėja prie pabaigos.

– Bet ji neleido jam numirti. Ji iš Dievo pasiglemžė valdžią į savo rankas, stengėsi išlaikyti jį gyvą čia tarp mūsų, šioje žemėje... Sustabdė jį pusiaukelėje į dangaus karalystę.

Jo veidą iškreipė grimasa.

– Kaipgi aš galėčiau tai leisti?

Jis sunėrė rankas.

– Ir aš jiems atkeršysiu skaudžiu kerštu, nubausiu juos savo rūstybe. Kai juos ištiks mano kerštas, tada jie supras, kad aš esu Viešpats.

Jis nutilo.

Baimė, prieš valandėlę pasitraukusi ir užleidusi vietą šiokiam tokiam ryžtui, grįžo didesnė negu pirma.

Jai reikėjo daugiau laiko.

– O ką tavo Dievas sako apie tuos, kuriuos nužudei?

Jis pakreipė galvą ir nustebęs pasižiūrėjo į ją.

– Tai tu nesupratai?

Ji net nedrįso papurtyti galvą.

– Viešpats buvo juos pasišaukęs. Jiems buvo lemta mirti. Kokią mes turime teisę priešintis jo valiai?

Ji neturėjo ką atsakyti. Pasakyti, kad jis išprotėjęs, vargu ar jai padėtų.

– O kaipgi aš? – paklausė ji pagaliau.

Jis vėl nusijuokė.

– Tu irgi išrinkta.

Pasakė tokiu balsu, lyg tai būtų komplimentas.

– Dievas ir tave pasirinko savo įrankiu. Mudu abu pašaukti padaryti šį darbą.

Netrukus laikas baigsis.

– Ir kokia gi mano užduotis?

Šypsena užliejo visą jo veidą.

– Apsaugoti mane.

Po akimirkos ji atsistojo. Nedvejodama puolė atbula, stvėrė uždarytų durų rankeną. Jai nusišypsojo laimė, durys atsidarė į kitą pusę. Kol jis spėjo apibėgti apie stalą, ji įšoko į kambarį ir užtrenkė duris. Po sekundės jis jau buvo kitoje durų pusėje. Spaudė rankeną žemyn, ji jautė, kad jis visu svoriu užgulė duris. Sukaupusi paskutines jėgas ji bandė išlaikyti duris uždaras. Rakto nebuvo.

Ji apsižvalgė.

Buvo patekusi į dailininko dirbtuvę. Kambaryje pilna dėžučių su dažais, už jos nugaros stovėjo molbertas, ant jo – dar nebaig-

tas – Kristus ant kryžiaus. Dešinėje dar vienerios durys, jų rakto skylutė taip pat tuščia. Ji pajuto, kad spaudimas į duris susilpnėjo, ir greitai pasilenkė pažiūrėti pro rakto skylutę.

Kitoje pusėje nieko nebuvo.

Ji žengė žingsnį atbula ir atsitrenkė į stalą. Ant grindų nuriedėjo indas su teptukais. Iš baimės jos kūną ėmė varstyti lyg adatų dūriai. Netikėtas garsas jai parodė, pro kur jis nori įeiti. Tą pačią akimirką pamatė tarpduryje jo ranką. Ji nedelsė. Visa jėga trenkėsi į duris ir išgirdo, kaip prispausta ranka sutraškėjo.

Jis nerėkė. Iš skausmo išskėtė pirštus, bet iš kitos durų pusės nesigirdėjo nė garso. Tik jos pačios šniokštavimas, kai bandė įkvėpti pakankamai oro. Duris jis smarkiai stumtelėjo, ji spyrėsi kaip įmanydama, bet nedidelio plyšio užteko, ir jis ranką įtraukė.

Sieninis laikrodis už jos nugaros staiga ėmė mušti valandas. Nuo netikėto garso ji prarado paskutinę savitvardą, apsisuko ir ėmė bėgti. Nesustodama atlapojo virtuvės duris, perbėgo prieškambarį. Ten kiek sudvejojo. Žinojo, kad laukujos durys užrakintos. Bėgti į antrą aukštą reikštų bėgti gilyn į spąstus. Jo žingsnių garsas nepaliko jai kito kelio. Žingtelėjusi į priekį pamatė durų apačioje jo kojas. Jis sėdėjo ant grindų nugara į duris, ištiesęs kojas. Greitai pro šalį ir laiptais aukštyn. Išgirdo, kad jis keliasi. Viršuje neilgas koridorius ir trejos uždarytos durys. Vienose kyšo raktas. Durys užrakintos, bet atrakinti pavyko iš pirmo bandymo.

– Neik ten! – išgirdo jį šaukiant.

Bet ji jau buvo viduje.

Drebančia ranka įkišo raktą ir užsirakino. Jau kitą sekundę jis nuspaudė rankeną.

– Sibila! Nepridaryk kvailysčių!

Ji apsisuko.

Kambario viduryje nepaklota lova. Paklodė ir užvalkalai, kadaise tikriausiai balti, buvo pilki ir dėmėti.

Prie sienos tamsaus medžio, galbūt ąžuolo, bufetas su veidrodžiu, priešais veidrodį – pusės metro aukščio sidabrinė žvakidė su

stearino žvake. Tokią žvakę gali pamatyti tik bažnyčioje. Prie žvakidės gulėjo Biblija.

– Sibila! Tučtuojau atidaryk!

Ji priėjo prie lango. Skląstis kietai užšautas, ji vargais negalais jį stumtelėjo. Sucypęs metalas pagaliau sunkiai pasislinko iš įtvaro.

– Neatidaryk lango! – šaukė jis. – Sibila, neužgesink žvakės!

Jis ėmė daužyti duris.

Ji pažvelgė į žvakidę. Liepsna plazdėjo nuo skersvėjo, nes langas praviras.

Ji pasilenkė per palangę. Tiesiai apačioje akmeniniai laukujų durų laiptai. Jei jai ir pavyktų nukristi ne ant metalinių turėklų, tikrų tikriausiai susidaužytų į akmens plokštes.

– Sibila! Uždaryk langą!

Balsas atrodė labai griežtas.

Ji paliko langą pravirą, priėjo prie bufeto. Užrakintos durys leido jai kelias sekundes atsikvėpti ir surikiuoti mintis.

Saugoti žvakę.

Prie sidabrinės žvakidės dvi į polietileną suvyniotos tokio pat dydžio žvakės kaip ir toji, kuri dega, šalia keturios dar nenaudotos, degamos ant kapų, įdėtos į baltus gaubtus.

Dega apie šešiasdešimt valandų.

Ji pakėlė Bibliją, atvertė pirmąjį lapą. Vidinėje viršelio pusėje buvo išrašyta citata. Ji paskubomis perskaitė:

Nes meilė stipri kaip mirtis,
pavydas kietas kaip mirusiųjų buveinė;
jos karštis – ugnies ir liepsnų karštis,
ji – Viešpaties liepsna.

Staiga ji suprato, kad įgijo šiokios tokios galios.

Deganti žvakės liepsna buvo jos ginklas.

Ji išgirdo jį besikrapštantį prie rakto skylutės. Padėjo Bibliją į vietą ir paskubėjo uždaryti langą.

– Jei įeisi, užgesinsiu žvakę! – sušuko ji.

Skląstis įlindo į plyšį. Garsai prie rakto skylutės nutilo.

– Ji dega nuo jo mirties, ar ne?

Niekas jai neatsakė, bet dabar ji žino. Jis saugo degančią liepsną kaip olimpinę ugnį, kaip gyvą mylimojo atminimą.

Ji laimėjo dar truputį laiko.

Bet kam?

Ji dairėsi.

Be lovos ir bufeto kambaryje daugiau baldų nėra. Ant grindų patiestas rudų ir pilkų atspalvių ištisinis kilimas, ant jo trys skirtingi nendriniai takeliai. Ji pažvelgė į lovą. Gal su paklode galėtų nusileisti pro langą žemyn? O kas tada? Jis ją nesunkiai sučiuptų.

Priėjo prie bufeto ir paėmė žvakidę. Atsargiai, atsargiai, juk deganti liepsna tai savotiška jos apsauga.

– Dabar gali įeiti! – sušuko.

– Atrakink.

Ji kiek suabejojo.

– Prieš įeidamas suskaičiuok iki trijų. Kitaip užgesinsiu žvakę.

Jokio atsakymo. Minkštas kilimas slopino jos žingsnių garsą. Greitai pasuko raktą ir pasitraukė atbula.

Po trijų sekundžių jis atsargiai nuspaudė rankeną.

Juodu stovėjo akis į akį, tarp jų – plevenanti liepsna.

Žvilgsnis, be jokios abejonės, kupinas įniršio. Sužalotą ranką laikė ištiesęs priešais save, kai pažvelgė į ją, ji pasekė jo žvilgsnį. Skersai pirštus ėjo gilūs plyšiai, mažojo piršto, regis, visai nėra.

Abu tylėjo.

Tik žvakės liepsna tyliai pleveno.

– Kodėl tu tai darai? – galų gale paklausė jis. – Ką tau tai padės?

– Noriu, kad paskambintum policijai.

Jis papurtė galvą. Ne neigdamas, o greičiau norėdamas parodyti, koks jis susierzinęs.

– Nejaugi nesupranti, ką visa tai reiškia? Mes esame išrinkti, aš ir tu. Mes nieko negalime pakeisti... O dabar pastatyk žvakidę į vietą.

Ji išpūtė orą pro nosį. Staigus skersvėjo gūsis sujudino žvakės liepsną. Plevenanti liepsnelė priminė, kokia nesaugi jos padėtis. Staiga ją vėl apėmė viską paralyžiuojantis siaubas.

Gal jis tai pamatė, gal užuodė.

Jo veidas išsišiepė.

– Tu ir aš, mudu priklausome tai pačiai rūšiai. Skaičiau apie tave laikraščiuose.

Kaip jai išeiti iš čia?

– Jie kalbėjosi su buvusiais tavo klasės draugais. Ar skaitei?

Jei ji išeis laukan, liepsnelė užges. Atokvėpis jai duotas tik šio namo viduje.

– Aš irgi buvau atsiskyrėlis...

– Kur telefonas?

– Jau pirmoje klasėje pastebėjo, kad aš kitoks. Tarytum viskas visiems buvo aišku...

– Apsigręžk ir leiskis žemyn, kitaip užpūsiu.

Jo šypsena išblėso, bet jis nesujudėjo.

– O tada, Sibila? – ramiai paklausė jis. – Ką darysi tada?

Praėjo visa amžinybė. Kai jai jau atrodė, kad besidaužanti širdis iššoks iš krūtinės, jis pagaliau apsisuko. Iš lėto išėjo į koridorių. Ji sekė atsilikusi keletą metrų, veltui bandydama nuslėpti, kaip sunkiai iš susijaudinimo gaudo kvapą. Paskui vienas kitą, laiptas po laipto. Leidosi laiptais kaip atbula šventos Liucijos dienos eisena. Ji – ranka pridengusi žvakės liepsną, jis – ištiesęs savo kruviną ranką į priekį. Kojos drebėjo. Ji bandė spėti, kas bus toliau. Ar prašyti jį, kad skambintų policijai? Gal geriau skambinti jai pačiai? Dar keturios pakopos. Jis sustojo nepasiekęs prieškambario.

– Eik toliau.

Jis pakluso ir nuėjo į virtuvę. Žvakidė buvo sunki. Aukštai iškėlusi ji nebepajėgė jos išlaikyti. Atsargiai ją nuleido, nulipo nuo paskutinio laipto.

Ji jo nebematė.

– Ateik prie lauko durų.

Virtuvėje tylu ramu. Ji perėmė žvakidę į kitą ranką.

– Užpūsiu!

Bet suprato, kad jis – kaip ir ji – žino, kad tai tik tuščias grasinimas. Ką gi daryti dabar?

Ji pažvelgė į kambarį dešinėje. Sofa, prie jos mažas stalelis. Toks pat kilimas per visas grindis kaip ir viršuje. Durys į dirbtuvę praviros. Ji žengė kambario link.

Žvakidė pasidarė tokia sunki, kad ji suėmė ją abiem rankomis.

– Ateik, kad tave matyčiau! – sušuko ji.

Niekur nepastebėjo telefono. Ėjo dirbtuvės pusėn. Iš virtuvės nesigirdėjo nė garso. Peržengusi slenkstį ji greitai uždarė duris.

Telefonas stovėjo ant apskrito stalelio dirbtuvės viduryje. Kobros formos, pilkas, bet nutaškytas visomis vaivorykštės spalvomis.

Juo naudotis galima tik abiem rankomis.

Nenuleisdama akių nuo virtuvės durų, ji atsargiai pastatė žvakidę, pakėlė ragelį, drebančiais pirštais apgraibomis ėmė rinkti skaičius. Iš baimės skaudėjo visą kūną.

Rodos, taip arti, o iš tikrųjų labai toli.

Tada jis ją puolė.

Rėkdamas atlapojo svetainės duris. Jai nespėjus nė susivokti, jis virtuvės kėde partrenkė ją ant žemės. Iš skausmo aptemo akys. Kai jis ją apžergė, ji pajuto, kad lūžo vienas šonkaulis.

– Niekada daugiau taip nedaryk! – sušvokštė jis.

Ji papurtė galvą, bandydama kaip nors apsiginti nuo skausmo.

– Viešpats yra mano pusėje, – kalbėjo jis. – Tu neišsisuksi.

Ji vėl papurtė galvą. Atiduotų viską, kad tik jis pasikeltų, kad tik nesėdėtų ant jos lūžusio šonkaulio.

Jis apsidairė.

– Gulėk!

Ji linktelėjo, ir pagaliau jis atsistojo. Netoli telefono mėtėsi balta medvilnės skiautė. Jis kietai apvyniojo ją apie sužeistą ranką. Ji spėjo, kad jis dešiniarankis. Vadinasi, sužalojimas jam labai trukdo.

Bet ji irgi sužalota.

Prakeiktas žvakės dagtis tebedegė.

Net jo ji nepajėgė užgesinti.

Tikras prakeikimas!

Juk buvo jau taip arti.

Ji kiek pasivertė į šoną bandydama sumažinti skausmą. Striukė užsirietė kaip tik ten, kur labiausiai skauda. Jis pastebėjo jos judesius ir užkėlė koją jai ant pilvo.

– Gulėk ramiai!

Skausmas pasidarė toks stiprus, kad jai užgniaužė kvapą. Jos veidą iškreipė grimasa, užmerkusi blakstienas matė žybčiojančias žvaigždes. Ji pajuto, kad jis nukėlė koją, po valandėlės pramerkė akis. Jis tebestovėjo šalia. Veidas išblyškęs, aptvarstyta ranka ištiesta į priekį. Kitoje laikė kryžių. Tokį ji jau matė. Nuotraukoje Patriko išspausdintuose lapuose.

– Prašom, – pasakė jis ir numetė jį jai ant pilvo.

Kryžius nebuvo sunkus, bet ji nejučiomis įtempė pilvą. Ją perliejo dar viena skausmo banga.

– Turėsi nešti jį pati, – pasakė jis. – Tai tavo kelias į Golgotą.

Jei būtų turėjusi jėgų, būtų paklaususi, ką tai galėtų reikšti.

– Kelkis! Eisime laukan.

JAI PAVYKO ATSIKELTI NUO GRINDŲ. Sveikąja ranka jis kietai suėmė ją už sprando, vertė eiti susilenkusią, nuleidusią akis, kryžių nešti kairėje rankoje.

Jau temo.

Kai atsistojo, šoną skaudėjo mažiau. Tebespausdamas sprandą, jis stūmė ją laiptais.

– Kur mes einame? – paklausė ji.

Jis neatsakė, tik stūmė ją pirmyn. Ji pagalvojo: jei ji išrinkta, tai Dievas dabar turėtų atsiųsti į kelią automobilį.

Bet automobilis nepasirodė.

Jie perėjo skersai kelią. Kai jau beveik pasiekė savo kelionės tikslą, ji suprato, kur jie eina.

Į geltoną vokiečių namą.

– Ką ten darysime? – išdrįso paklausti ji.

– Tu nusižudysi.

Ji pabandė išsitiesti, bet jis spaudė jos galvą žemyn.

– Jie ras tave birželio mėnesį. Su kryžiumi ant pilvo. Viskas atsistos į savo vietas, Sibila pagaliau bus nubausta už savo nusikaltimus. Kerstina tave atpažins, o aš stovėsiu šalia ir patvirtinsiu jos žodžius.

Jie priėjo prie laiptų. Sibila įkišo ranką į striukės kišenę. Joje buvo tik nagų dildė.

– Raktai mano kišenėje, – pasakė jis. – Išimk.

Jos pirštai suspaudė plastmasinį dildės kotą. Jis paleido jos sprandą.

– Raktai dešinėje kišenėje.

Ji išsitiesė ir pasisuko į jį. Akimirką jie žvelgė vienas kitam į akis, paskui ji iš visų jėgų smeigė dildę tiesiai jam į veidą.

Ji net nepamatė, kur pataikė. Kai jis užsidengė veidą rankomis, ji pasileido bėgti. Kitoje žemos lentų tvoros pusėje prasidėjo miškas. Pamiršusi skausmą ji peršoko tvorą nesulėtindama greičio.

Neatsigręžė pasižiūrėti.

Šį kartą jis irgi nesuriko.

Aštrios šakos kapojo jai veidą, bet niekas neprivers jos bėgti lėčiau. Dar nebuvo taip tamsu, kad ji galėtų sustoti ir pasislėpti. Reikėjo sprukti tolyn. Kiek galima toliau. Kol jis jos neprisivijo.

Nesuvokė, kiek laiko jau bėga. Klupinėjo ant akmenų, nuo balučių apsitaškė ir sušlapo iki juosmens. Visiškai išsekusi griuvo kniūbsčia, tamsoje užkliuvusi už kažko nematomo, ir nebesikėlė. Plaučiai švokštė nesutalpindami oro. Pamažu ji bandė apmalšinti švokščiantį kvėpavimą ir įsiklausyti į miško garsus.

Išgirdo tik vėją, ošiantį medžiuose. Jos plaučiai švokštė kur kas garsiau.

Ilgai taip gulėjo. Visiškai tyliai, bet neprarasdama budrumo.

Ar sunkiai jį sužeidė?

Ji dar neišsigelbėjo.

Ir štai staiga jo balsas. Ne visai arti, bet aiškiai girdimas tamsoje.

– *Sibila... Tu nuo mūsų nepasislėpsi... Dievas viską mato, juk žinai...*

Ją vėl apėmė siaubas.

Ir dar – iš debesų staiga išniro mėnuo ir ją apšvietė.

Tikras dangaus žibintas.

Visai šalia eglė, šakos nukarusios iki pat žemės. Ji greitai nuropojo prie jos, pasislėpė išganingame jos šakų šešėlyje.

– *Sibila! Kur tu?*

Dabar balsas aidėjo daug arčiau. Jos alsavimas buvo tarytum nepermaldaujamas išdavikas.

Ji jį pamatė. Lyg laikydamasis neregimo siūlo jis žengė tiesiai ten, kur ji buvo pasislėpusi.

– *Žinau, kad tu kažkur čia.*

Įžvelgė ir jo veidą. Kruvinas, viena akis iššokusi, blykšo baltymas.

Liko tik dešimt metrų.

Staiga – visiška tamsa.

Mėnulis valandėlę pasislėpė po likimo atsiųstu debesimi ir ją išgelbėjo. Išgirdo, kaip jis sudejavo, aišku, suklupo ir užgulė sužalotą ranką.

Taip tau ir reikia! Prakeiktas beproti!

Ji pajuto, jog šypsosi. Pasislėpęs mėnulis suteikė jai vilties. Ji nepasmerkta pražūčiai. O juk trumpą valandėlę jam beveik buvo pavykę ją įtikinti.

– *Neturi jokios išeities!... Anksčiau ar vėliau rasim tave.*

Balsas kiek nutolo.

Šį kartą ji išsigelbėjo.

Ji žiūrėjo į tuščią ąsotėlį. Norėtų truputį pieno, bet nutarė neprašyti. Pakėlė puodelį už mažytės auselės, gurkštelėjo. Už jo nugaros kabojo siuvinėtas kilimėlis. Visų didžiausia yra meilė.

– Tai ko gi jūs norite iš Kerstinos?

Klausimas užklupo ją netikėtai. Aišku, kai jie važiavo automobiliu, jis pastebėjo, kad ji kažką rūpestingai svarsto. Tik dabar nustebusi pagalvojo, kad jis nė nežino, kas ji tokia.

Ji nuleido akis.

– Noriu su ja truputį pasikalbėti.

Jo šypsena atrodė tarytum priklijuota prie veido.

– Apie ką?

Ji pajuto, jog susierzino. Gal jis ir nori jai gera, bet jo geri norai jai nesvarbu.

– Noriu su ja aptarti vieną dalyką, – pagaliau atsakė ji.

Ingmaras nenuleido nuo jos akių.

– Ar jūs tikrai to norite?

Kava išėjo prasta. Jis įpylė per mažai miltelių. Ji nebenorėjo tęsti šio pokalbio. Atsistojo.

– Dėkui už kavą ir už tai, kad pavėžėjote. Manau, palauksiu lauke.

Jis nieko neatsakė, bet šypsoti nenustojo. Akimirką jai toptelėjo mintis, kad jam ne visi namie. Šypsena atrodė tokia kvaila, kad jai pasidarė nejauku. Tarytum galvotų apie kažkokią linksmą istoriją, kurios dar niekam nepasakojo.

Ji išėjo į prieškambarį ir ėmė rištis batus. Kai pakilo, jis buvo užstojęs duris. Šypsena pasidarė dar platesnė.

– Juk nepaliksite manęs taip greitai?

Balsas atrodė įsakmus. Tai akies mirksniu pakeitė jos taktiką.

– Taip, paliksiu. Negeriu kavos be pieno.

– Štai kaip. Kas galėtų pamanyti, kad jūs tokia išpuikusi!

Jis kirto kaip gyvatė. Nedvejodamas. Regis, staiga nutarė neberinkti žodžių.

Širdyje kilo pirmoji nerimo banga. Ji pasiėmė striukę.

Ji viską darė, ką liepė. Pakeliui į Vimerbio policijos būstinę sučiaupusi lūpas tylėjo.

Kai ropštėsi iš automobilio, jos veidą nutvieskė žaibas. Prasižiūrėjusi pamatė jauną vyruką su didžiule filmavimo kamera, prikišta prie jos veido.

– Kodėl jūs tai padarėte? – paklausė kažkas. Paskui ją įstūmė į policijos būstinės vestibiulį. Čia buvo pilna žmonių, civilių ir uniformuotų. Visi su pasibjaurėjimu sekė menkiausią jos judesį.

– Eik čia!

Vyras, sėdėjęs šalia jos ant galinės sėdynės, ėjo pirmas, minia prasiskyrė palikdama jiems siaurą takelį. Kažkas kumštelėjo jai į nugarą. Ji išsiviepė, kai stipriau suskaudo šonkaulį. Priešais prasivėrė durys, ji įėjo vidun.

– Sėskis.

Ji surakintomis rankomis patraukė kėdę ir pakluso jo įsakymui. Į kambarį įėjo dar du vyrai ir atsisėdo kitoje stalo pusėje.

– Rodžeris Larsonas, – pasakė vienas.

Jo kolega paspaudė raudoną magnetofono mygtuką ir patikrinęs, ar veikia, linktelėjo galva.

– Sibilos Forsenstriom apklausa, tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt devintų metų balandžio trečioji. Aštuonios valandos keturiasdešimt penkios minutės. Apklausoje, be Sibilos Forsenstriom, dalyvauja kriminalinių bylų asistentas Matsas Lundelis ir komisaras Rodžeris Larsonas.

Jis atsitiesė.

– Jūs – Sibila Forsenstriom?

Ji linktelėjo.

– Prašom atsakinėti į mūsų klausimus garsiai ir aiškiai.

– Taip.

– Ar galite pasakyti, ką veikiate Vimerbyje?

Ji pažvelgė į besisukančią magnetofono ritę. Jie žiūrėjo į ją laukdami atsakymo. Kažkas trumpai pasibeldė, duris pravėrė moteris su popieriaus lapu rankoje. Padavė jį vyrui, vardu Rodžeris, jis

greitai permetė akimis, padėjo lapą į šalį prie kitų popierių. Tada vėl pažvelgė į ją.

– Aš to nepadariau, – pagaliau atsakė ji.

– Ko nepadarėte? – nedelsdamas paklausė Rodžeris.

Ji buvo išvargusi, alkana, negalėjo susikaupti. Ir štai pati nukreipė juos tokia linkme, kokios jie nori.

– Juos nužudė tas... Ingmaras.

Vyrai kitoje stalo pusėje susižvalgė. Atrodė, kad jie bando nuslėpti šypseną.

– Jūs turite galvoje Ingmarą Eriksoną? Vimerbio ligoninės sargą? Tą, kuris vakar vakare atėjo pas budintį su sutrupinta dešine ranka ir nagų dilde išdurta akimi? Ar apie tą Ingmarą kalbate?

Jo balsas darėsi piktas. Ji pažvelgė į savo rankas. Kai paslepi grandinę, jungiančią antrankius, jie atrodo kaip sidabrinės apyrankės.

Vyras, vardu Rodžeris, kažką padėjo ant stalo.

– Kodėl jūs jį nešiojotės striukės kišenėje?

Ji pakėlė akis ir pamatė, kad jis kalba apie kryžių. Kryžius gulėjo priešais ją įdėtas į plastikinį maišelį.

– Jis man jį davė, – tyliai pasakė ji. – Norėjo mane nužudyti.

– Už ką?

– Kad suverstų man kaltę.

– Kokią kaltę?

Ji atsiduso.

– Jis palaikė santykius su Rune Hedlundu.

Rodžerio Larsono lūpos trūktelėjo.

– Ką jūs pasakėte? Su kuo?

– Su Rune Hedlundu. Jis žuvo autokatastrofoje pernai kovo penkioliktą.

Vyrai vėl susižvalgė. Nė vienas nieko nesakė, bet ji matė, ką juodu galvoja. Prieš juos pamišėlė. Gal iš tikrųjų taip?

Tai kas, kad mėnuo pasislėpė debesyje. Dievas niekada nebuvo jos pusėje.

– Paskambinkite Patrikui. Jis žino, kad tai ne aš.

– Kokiam Patrikui?

– Pat...

Kokia gi jo pavardė? Kartą perskaitė ją ant durų, bet dabar viskas jos atmintyje išsitrynė.

– Jo motina policininkė. Gyvena Sogaro gatvėje. Sioderyje.

– Turite galvoje – Stokholme?

Į duris vėl pasibeldė, moteris įėjo nešina dar vienu popieriaus lapu. Tarpduryje pasirodė dvi smalsios nosys. Vyras, vardu Rodžeris, perskaitė ir linktelėjo galva. Tada pažvelgė į laikrodį.

– Apklausa nutraukiama devynios nulis trys.

Sibila užmerkė akis.

– Turime padaryti pertrauką. Ar palauksite čia, ar eisite į vienutę?

Ji pažvelgė į jį. Koks gi skirtumas?

– Ar ten yra lova? – pagaliau paklausė ji. Jautėsi nuvargusi kaip niekada.

Jis linktelėjo.

– Tada norėčiau į vienutę.

SLINKO VALANDOS, BET VISKAS TARYTUM SUSTOJO. Ant kieto gulto ji kartais užmigdavo. Nugrimzdavo į neramų snaudulį, pilną košmarų. Ji bėgo tarytum sulėtintame filme, bėgo nuo nematomo persekiotojo.

Jai atnešdavo valgyti, bet niekas nesakė, ko gi jie laukia. Ji norėjo paklausti, bet neturėjo jėgų.

Užrakintos durys ją gąsdino mažiau, negu ji tikėjosi. Tiesą sakant, malonu atsigulti ir nusimesti bet kokią atsakomybę. Ji padarė, ką galėjo, netgi daugiau. Dabar reikia tik susitaikyti su tuo, kad jai nepasisekė.

Jie laimėjo, o ji pralaimėjo.

Tik tiek, nieko daugiau.

Po pietų atėjo Rodžeris ir paaiškino, kad iš Stokholmo turi atvykti valstybės prokuroras. Ji nieko neatsakė. Tik pagalvojo, kad atvyksta elitiniai darbuotojai. Juk nepatikėsi užkietėjusios žmogžudės bylos nusususiai mažo provincijos miesto policijai.

– Turite teisę į advokatą, – pasakė Rodžeris.

– Aš nieko nepadariau.

Jis žengė prie durų.

– Manau, jums jo tikrai prireiks.

Jis išėjo.

Po valandos atėjo maždaug penkiasdešimties metų vyras. Buvo matyti, kad jis labai susinervinęs, galbūt ištiktas didelio streso.

– Kjelis Bergstriomas, – pasakė jis ir pasidėjo ant stalo portfelį.

Ji atsisėdo ir vėl išsišiepė. Jos šonkauliui geriau, kai ji guli.

– Esu jums paskirtas advokatas. Vėliau jus tikriausiai perkels į Stokholmą. Tada greičiausiai gausite advokatą iš tenykščių. Mirė jūsų tėvas. Ar žinojote?

Ji nustebusi spoksojo į jį.

– Ką jūs pasakėte?

Kjelis Bergstriomas atsegė portfelį ir ištraukė kažkokį dokumentą.

– Atėjo faksas iš vieno Vetlandos kolegos. Jie per žinias išgirdo, kad jūs įkliuvote.

– Visa tai padariau ne aš, – greitomis pasakė ji.

Jis tarytum pamiršo savo orumą ir pirmą kartą pažvelgė į ją.

– Jį ištiko širdies priepuolis, – pasakė jis kiek palaukęs. – Prieš dvejus metus.

Širdies priepuolis.

Sibila bandė suprasti, ką jaučia. Jai nė trupučio nesvarbu, kad Henris Forsenstriomas jau dveji metai kaip miręs. Juk jai jis miręs daug seniau.

– Advokatas – jis rūpinasi palikimo reikalais – tvirtina, kad Beatrisė Forsenstriom manė, jog jūs mirusi. Kai mirė jūsų tėvas,

ji pareikalavo, kad jūs būtumėte paskelbta mirusia. Jos prašymas būtų buvęs patenkintas, bet kaip tik tada jūsų ėmė ieškoti per visus laikraščius.

Sibila nejučiomis šyptelėjo. Lūpų krašteliai kilstelėjo aukštyn, nors šypsotis visai nebuvo ko.

– Tai kodėl ji siųsdavo man tūkstantį penkis šimtus kronų kas mėnesį, ištisus penkiolika metų? Jeigu aš mirusi?..

Kjelis Bergstriomas gerokai nustebo.

– Ji siuntė jums pinigus?

– Iki praėjusios savaitės.

– Labai keista. Dėmesio vertas faktas.

Taip, žinoma.

Kjelis Bergstriomas vėl ėmė skaitinėti savo dokumentą.

– Kaip jūs žinote, mirusysis paliko nemažą turtą. Pagal įstatymą turtas turi būti padalytas tarp sutuoktinės ir tiesioginių palikuonių, jei tokių yra. Iš to, ką jūs pasakėte, galima įtarti, kad jūsų motina bandė pasigrobti jums priklausančią palikimo dalį.

Sibila staiga pajuto, kad jai norisi juoktis. Joje tarytum kažkas pratrūko, veržte veržėsi laukan. Ji bandė susitvardyti, užsidengė rankomis veidą. Iš juoko jos kūnas ėmė tylomis kretėti.

– Suprantu, kaip jums sunku.

Sibila pažvelgė į jį pro tarpus tarp pirštų. Jam atrodė, kad ji verkia. Sėdėjo sumišęs, lyg nežinodamas, kaip galėtų paguosti žudikę ir lavonų niekintoją, ką tik sužinojusią, jog neteko tėvo. Ją dar labiau ėmė juokas. Smarkiai suskaudo šonkaulį, iš skausmo ištryško ašaros. Kai pajuto, kad ašaros jau nebeteka, ji susiėmė ir atitraukė rankas nuo veido.

– Jums nėra ko nerimauti, – bandė raminti advokatas. – Įstatymas jūsų pusėje.

Ir vėl pratrūko. Ji prunkštelėjo, juokas veržėsi iš viso jos kūno, ji susiėmė šoną norėdama užspausti skausmą.

Įstatymas jūsų pusėje!

Ji ką tik paveldėjo milijonus, bet turės sėdėti iki gyvos galvos už keturias žmogžudystes ir lavonų išniekinimą, nors nieko nenužudė.

Jei Dievas ją dabar mato, turėtų būti patenkintas. Jis ir Ingmaras dabar galės ramiai pasitraukti į šalį, ilgai ir laimingai gyventi. Džiaugtis tuo, ką laimėjo.

Juokas praėjo. Dingo taip pat netikėtai, kaip netikėtai buvo užėjęs, širdyje liko tik tuštuma.

– Kaip jaučiatės? – atsargiai paklausė jis.

Ji žvilgtelėjo į jį. Ašaros tekėjo skruostais.

Kaip ji jaučiasi?

Velnioniškai blogai.

Viskas tiesiog velnioniškai bloga ir bjauru.

Ji vėl atsigulė, atsuko jam nugarą. Jis priėjo prie durų, pabeldė, kad jį išleistų, ir gana greitai dingo. Bet netrukus ji išgirdo, kad durys vėl atsidarė.

– Kol kas liksiu čia, – pasakė advokatas. – Jus tuoj ves į dar vieną apklausą.

Taip ir buvo.

Ji vėl išsiviepė, kai bandė pasikelti iš lovos. Kjelis Bergstriomas ją atidžiai stebėjo.

– Jums kažką skauda?

Ji linktelėjo galva.

– Man trenkė kėde į šonkaulius.

Daugiau jis nieko neklausė. Gal Vimerbyje tai kasdienis reiškinys?

Ji nuolankiai ištiesė duryse stovinčiam policininkui rankas, kad jam būtų lengviau uždėti antrankius, bet jis papurtė galvą.

Kai ji įėjo, apklausų kambaryje buvo tuščia. Ji atsisėdo ant tos pačios kėdės, Kjelis Bergstriomas stovėjo prie sienos.

Po minutės jie atėjo. Nepažįstamas vyras, nepažįstama moteris. Bergstriomas padavė jiems ranką, Sibila sėdėjo kur sėdėjusi. Spėjo, kad prisistatyti jai nėra reikalo.

Į ją sužiuro trys poros akių.

– Kaip jums sekasi? – paklausė nepažįstamas vyras.

Ji tik šyptelėjo. Atsakyti neturėjo jėgų.

– Aš esu Peras Olofas Grenas, dirbu Stokholmo valstybės prokuratūroje. O čia Anita Hanson.

Bergstriomas vėl atsistojo prie sienos, o atvykusieji susėdo priešais ją. Nė vienas neįjungė magnetofono.

– Jei pajėgsite papasakoti, norėtume sužinoti, kas įvyko vakar vakare.

Jei pajėgsite... Kas čia per nauja taktika? Sibila atsiduso ir atsilošė. Galvoje sukosi įvairiausios mintys, ji net nežinojo, nuo ko pradėti.

– Buvau kapinėse, – pagaliau ištarė ji žiūrėdama į stalo paviršių. – Sutikau Runės Hedlundo našlę, o paskui nuvažiavau su tuo Ingmaru.

– Ar jis jus sumušė?

Ji pakėlė akis, linktelėjo.

– Taip. Su kėde. Manau, kad man lūžo šonkaulis.

– O subraižytas veidas?

Susibraižiau miške. Kai bėgau.

Vyras linktelėjo galva, pasižiūrėjo į Anitą.

– Jums vis dėlto pasisekė.

Kurgi ne. Sėkmės viršūnė.

– Aš supratau, kad jūs pažįstama su Patriku, – staiga pasakė moteris.

Sibila pažvelgė į ją. Pro nevilties bedugnes prasiveržė mažas spindulėlis.

– Ar jūs jį suradote?

– Jis – mano sūnus.

Sibila išplėtė akis. Patriko motina policininkė!

Iš moters veido negalėjai suprasti, ar tai gera naujiena, ar bloga.

– Šiandien rytą, kai išgirdome žinias, jis viską papasakojo.

Akimirką Sibilai pasirodė, kad ji sapnuoja.

– Kai tik supratau, kad jis sako tiesą, paskambinau į prokuratūrą. Beje, Tomo Sandbergo pavardė juos kiek sutrikdė.

– Norėjau, kad Patrikas neįsipainiotų į mano bėdas. Jis ir taip man labai padėjo. Man taip atrodo, – pridūrė ji.

Patriko motina linktelėjo. Ko gero, ji irgi buvo tokios pat nuomonės.

– Šiandien apieškojome Ingmaro Eriksono namus, – pasakė Peras Olofas Grenas. – Kūno dalys buvo šaldytuve.

Kaip tyčia. Pamiršau nueiti į parduotuvę. Bijau, kad jums reikės pasitenkinti vien kava.

– Jas ten padėjau ne aš, – skubėdama pasakė ji.

– Galite būti rami, Sibila, – pasakė vyras, vardu Peras Olofas. – Mes žinome, kad tai padarėte ne jūs.

Sibila negalėjo patikėti savo ausimis. Ne, tai negali būti tiesa. Juk ji jau beveik susitaikė su savo likimu.

– Jis prisipažino, – paaiškino Peras Olofas. – Kai šaldytuve radome stiklainius, jis palūžo. Ketino juos užkasti prie kapo.

Visi nutilo. Sibila bandė suvokti savo padėtį, bet buvo taip pervargusi, kad jai tas nepavyko.

– Būtų buvę geriausia, jei visa tai būtumėte paaiškinusi kiek anksčiau. Būtume išvengę daug nemalonių dalykų, – vėl prašneko Patriko mama. Sibila suprato jos užuominą. Ji kone savo ausimis išgirdo, kaip mama bara Patriką.

– Jūs nebūtumėte manimi patikėję, – tyliai atsakė Sibila. – Ar jums atrodo kitaip?

Niekas neatsakė.

– O Patrikas patikėjo... Jis vienintelis patikėjo. Jis apskritai pirmas patikėjo manimi.

Ilgą laiką buvo tylu.

– Taigi, – pagaliau prašneko Peras Olofas. – Jūs laisva, galite eiti. Ką ketinate daryti toliau?

Sibila trūktelėjo pečiais.

– Žinau, žinau, – tarė Bergmanas traukdamasis nuo sienos. – Važiuosime į Vetlandą pasikalbėti su jūsų mamyte.

Sibila papurtė galvą.

– Ne. Aš ten nevažiuosiu.

– Sibila. Man rodos, jūs neįvertinate savo galimybių.

– Norėčiau gauti tris šimtus tūkstančių. Tai viskas, ko man reikia.

Bergstriomas nusikvatojo.

– Bet juk jums priklauso daug milijonų.

Ji žvilgtelėjo į jį. Kai jųdviejų žvilgsniai susitiko, jis aiškiai suprato, kad ji padarys taip, kaip sako.

– Jūs neturite leisti jai taip lengvai išsisukti, – kalbėjo Bergstriomas. – Juk tai didžiulis turtas.

Sibila valandėlę galvojo. Kam jai tie turtai?

– Na, tada septynis šimtus tūkstančių. O kitus... Perduokite jai mano linkėjimus ir pasakykit, kad likusį turtą ji gali susikišti į subinę.

SPYNA SUZIRZĖ JAI DAR NESPĖJUS atitraukti piršto nuo mygtuko. Galėjai pamanyti, kad jis visą laiką laukia prie durų telefono. Kaip ir praėjusį kartą, jis laukė jos atidaręs duris, kol ji lipo laiptais. Nė vienas nepratarė nė žodžio. Ji įėjo į prieškambarį, o jis rūpestingai uždarė duris.

– Nepraėjo nė savaitė, o siaubinga lavonų darkytoja tapo visų šlovinama didvyre. Velniai griebtų, įspūdinga.

Ji įėjo į kambarį, priėjo net prie kompiuterių. Šį kartą jis jos nestabdė.

– Ar radai jį?

Jis linktelėjo galva.

– Šį kartą, berods, nori penkių tūkstančių?

Įkišo ranką į striukės kišenę, ištraukė banknotus ir padėjo juos ant klaviatūros stalelio. Jis iš užpakalinės kelnių kišenės išsitraukė ir padavė jai baltą voką.

– Ar jis jūsų?

Ji tik žvilgtelėjo į jį. Pasiėmė voką ir išėjo į prieškambarį.

– Man irgi truputį smalsu, – pridūrė jis.

Nieko nesakydama ji išėjo į laiptinę, uždarė duris. Tik tada pajuto, kad virpa. Nulipusi vieną aukštą žemyn turėjo atsisėsti.

Ji žiūrėjo į voką, o širdis daužėsi krūtinėje.

Baltas vokas, jame atsakymas į keturiolikos metų nežinią.

Kuo jis vardu? Kur gyvena? Koks jis dabar?

Pagaliau ji sužinos.

Autobusas važiuos po dviejų valandų.

Užmokestis parengtas, pirkimo dokumentai pasirašyti. Gunvora Striomberg sutiks ją autobusų stotyje ir įteiks raktus.

Tyla, ramybė.

Sielos ramybė.

Ir baltas vokas su vardu to, kurio visą laiką ilgėjosi.

Kurio visą laiką ilgėsis.

Ką gi tas bepadės? Per vėlu. Jau keturiolika metų, kai per vėlu.

Dėl ko ji tai daro? Dėl jo?

Ar dėl savęs pačios?

Ji stabtelėjo, pritrenkta netikėtos aiškiaregystės.

Kokią ji turi teisę brautis į jo gyvenimą po keturiolikos metų? Ką jis iš to laimėtų? Ji patenkintų savo smalsumą, bet ar jis iš tikrųjų jai tai skolingas?

Jis nejaučia skausmo. Kodėl ji turėtų dalytis su juo savo skausmu?

Jei ji jam ką nors skolinga, tai tą skolą ji pati ir turi nešiotis.

Tiesiai priešais ją buvo šiukšlių dėžė. Anga sienoje, kur galima išmesti šiukšles. Vieta, kur žmonės atsikrato to, kas jiems nereikalinga.

Širdis daužėsi krūtinėje, kai ji pravėrė angą. Daužėsi ne iš nerimo. Išlaisvinantis žinojimas, kad ji elgiasi teisingai.

Jei autobusas atvyks tiksliai pagal tvarkaraštį, ji savo namuose bus prieš kaimynui sutrimituojant: „Poilsis".

UAB „Baltų lankų“ leidyba
Kęstučio g. 10, LT-08116 Vilnius
leidykla@baltoslankos.lt
www.baltoslankos.lt

Spausdino Spaudos namai „ARX Baltica“
Veiverių g. 142b, LT-46353 Kaunas
www.arxbaltica.lt
Tiražas 2000 egz.

© Elena Krasowski

Sibila, vienturtė turtuolių fabrikantų dukra, „neegzistuoja". Penkiolika metų ji gyvena už visuomenės sistemos ribų. Sibila – viena iš daugelio Stokholmo benamių: taip jai pavyko pamiršti siaubingą praeitį tėvų namuose, tai jai suteikė laisvę puoselėti jaukių savų namų ir vienatvės svajonę... Ilgainiui ji išmoko ne gyventi, o išgyventi iki rytdienos. Bet staiga Sibilą tarsi verpetas įsuka klaikus nusikaltimas – ji tampa ieškomiausiu asmeniu Švedijoje. Šis įvykis „jos didžiausią darbą sudaužė į trupinius. Jos jėgą pavertė pamišimu. Jos kuklią būtį – vienišiaus neviltimi".

Karinos Alvtegen romanams būdingas psichologizmas ir aštrus kasdienybės pjūvis – rašytoja stebi „nykstančius" mūsų gyvenimus ir nukreipia skaitytojo dėmesį į šeimos vertybes. Meistriškai supintos siužetinės linijos susitelkia į spalvingų žmogaus emocijų šaltinį. Kur veda kaltės, gėdos, baimės, nuolankumo, nusivylimo, pykčio, gailesčio, ilgesio, pavydo protrūkiai ir kas slypi šių išgyvenimų dugne?

Ko gero, stulbinantis švedų kriminalinių–psichologinių romanų autorės pasakotojos talentas paveldėtas iš jos giminaitės Astridos Lindgren – jai vienai pirmųjų Alvtegen patikėjo rašymo paslaptį. Jos romanai išversti į 23 pasaulio kalbas. Literatūros mėgėjai teigia, kad „Alvtegen knygos puslapiai verčiasi patys". „Baltų lankų" Alvtegen retrospektyvą sudaro romanai „Kaltė" (1998), „Išdavystė" (2003), „Gėda" (2005), „Šešėlis" (2007).

ISBN 978-9955-23-286-5

9 789955 232865 >

www.baltoslankos.lt

21.10